SZAMOS RUDOLF

KÁNTOR a nagyvárosban

SZAMOS RUDOLF

KÁNTOR A NAGYVÁROSBAN

ZRÍNYI KATONAI KIADÓ · BUDAPEST, 1972

A fedőlap
VERSECI MIKLÓS
munkája

© SZAMOS RUDOLF, 1972

A KARRIER

Éjjel negyed tizenkettőkor, amikor Sátori, Csupati és Kántor társaságában beült a rendőrkapitányság udvaráról induló riadóautóba, hogy a város egyik parkjában tanyázó vándorcirkuszhoz hajtson, még nem sejtette, milyen sorsfordulót hoz számukra Leó, a cirkusz szelídített berberoroszlánja.

A korszerű lakókocsikkal körülvett hatalmas sátor bejáratánál az igazgató fogadta őket.

Az esti előadás félórája ért véget. A közönség már szétszéledt.

Néhány lépéssel az igazgató mögött, a sátor és a lakókocsik közötti sikátor torkában, a cirkusz alkalmazottainak egy csoportja izgatottan tárgyalta az eseményeket.

A külföldi társulat európai turnéja során jutott el ebbe a magyar városba. Terveik és plakátjaik szerint még három előadást tartottak volna.

Az igazgató a kezét tördelte és németül hadarta mondókáját. Sátori néhány másodpercig hallgatta, majd kérte a direktort, beszéljen lassabban, mert egy kukkot sem ért az egészből, holott mindeddig azt hitte, tűrhetően beszéli a német nyelvet. Ekkor a háttérből előlépett egy férfi, és tört magyarsággal magyarázni kezdett.

– Baleset van… Az oroszlán…

– Bitte, zeigen Sie, wo?… – kérte Sátori.

A kérésre az igazgató fellebbentette a cirkuszi porondajtó függönyét, és előreindult. Keresztülmentek a porondon és megálltak a művészbejáróhoz csatlakozó, kerekekre épített ketrecek között.

Kántor a porondon számára eddig ismeretlen szagokat szip-

pantott fel. Túljutott férfikora delelőjén, de ilyen furcsa, nyugtalanító, vészterhes illatokkal még nem találkozott. A kóbor macskák átható bűzére emlékeztették e szagok, de ösztönei óvatosságra intették: szorosabban simult Csupati oldalához. Ahogy a porondot elhagyták, a ponyvafolyosó vége felől fokozatosan erősödő horkanó morgások hallatszottak.

A vaspálcákból összerótt kifutórács az oroszlánketrecekig vezetett. Kántor az utolsó pillanatban látta meg a rács mögött hasonfekvő hatalmas állatot.

Megrezzent és ösztönösen megtorpant Alig néhány méterre tőle a félelmes vadállat feje a függőleges pálcáknak szorult.

Kántor láttán az oroszlán felpattant. Farkát hasa alá kapta, és dühödten mordult a ketrec felé érkező csoportra.

Kántor szemvillanás alatt felmérte az erőviszonyokat, sörénye felborzolódott és egyáltalán nem volt bizonyos benne, hogy minden ravaszsága, ügyessége és ereje elég lenne-e a fénylő szőrű óriás legyőzéséhez.

A szeme még nem látta, de orra már érzékelte, hogy a félelmes külsejű vad ketrecéből számára ismerős emberi szag is keveredik az ismeretlenek közé.

Az oroszlán egy mozdulatlan női test fölött őrködött.

– Hogyan történt? – kérdezte Sátori a körülállóktól.

Senki sem tudta. Az idomárnő tragédiáját néhány perccel ezelőtt az etető fedezte fel.

– Érthetetlen – hajtogatta az igazgató. – Leó mindig szelíd volt, Leó soha még csak nem is vicsorgott Lottéra…

– Soha? – nézett az igazgató szemébe Sátori.

– Soha… Kérem, a kollégák is tanúsíthatják, hogy Leó szemmel láthatóan kedvelte tanítómesterét…

– A hölgyet, illetve a… – Sátori zavartan elakadt. Ezúttal képtelen lett volna kiejteni azt, hogy tetem vagy holttest. A rendőrorvoshoz fordult: – Mit gondolsz, élhet még?

Az orvos vállat vont.

– Ki kell hozni a ketrecből.

Sátori bólintott, s közben szeme a kívülről bezárt ketrecóra meredt.

– Lehetetlen – motyogta az igazgató, miután az orvos kérését tolmácsolták neki. – Leó még az etetőjére is fenyegetően morog, ha az Lotte felé nyúl.

– Akkor az oroszlánt kell eltávolítani – jegyezte meg türelmetlenül Sátori.

– Hans! Klaus! Próbálják meg a kifutóba terelni.

Az oroszlán azonban nem mozdult a holttest mellől. Dühödten harapott a rácson bedugott dorongokba. Forgolódott, fogait csattogtatta, de nem tágított.

Sátorinak feltűnt, hogy az ide-oda szökellő hatalmas állat, miközben a dorongokkal viaskodott, még véletlenül se toppant volna a szelídítőnő tetemére.

– Dieses Unfall ist für mich ein ungelöste Rätsel – hajtogatta a direktor.

– Für mich eben – dünnyögte Sátori, és Csupati fülébe súgta: – Zavard el a bámész népet és nézz körül.

Kántor megkönnyebbülten szegődött gazdája nyomába, amikor az a ketrec-sorból kifelé terelte a cirkuszosokat.

A lehúzott redőnyök mögül idegen, számára ismeretlen világ rejtelmes élőlényeinek hangja és ingerlő szaga áradt. Nem félt ezektől a lényektől, bár váratlan felbukkanásuk megzavarta, és a szokatlan tapasztalás első benyomásai miatt megfeledkezett a helyszín alapos körbeszimatolásáról.

Néhány perces hiábavaló kísérletezés után, Sátori ismételt követelésére az igazgató engedélyezte, hogy kábítópisztolyból kilőtt injekcióval elaltassák Leót.

Kántor mit sem értett az idegen hangokból. Kíváncsian bámulta az oroszlánt, csodálkozva figyelte, miképpen álmosodik el az ijesztő külsejű, haragos állat, miként zökken a tomporára s hogyan halkul el dühödt morgása. Sok mindent megélt már, de még mindig nem értette pontosan a kétlábúak cselekedeteit. Saját jószántából nem merne behatolni a rémisztő külsejű vadállat ketrecébe. Ha a gazda kérné tőle, természetesen megtenné, de lehunyt szemmel lépne be, és a hitvallók elszántságával várná élete végét. A gazda parancsára, a gazda kívánságára a szakadékba is belevetné magát, mert akkor sem latolgatná az eshe-

tőséget, nem töprengene kétlábú istene óhaján.

Az oroszlán morgása horkolásba váltott, és Kántor mozdulatlan csodálattal adózott Sátori bátorságának, aki kinyitotta a ketrecajtót és közvetlenül a sörényes fej mellett, a gazdit is megelőzve vizsgálgatta az oroszlán zsákmányát. Kántor nyugtalan szorongással várta, hogy a vadállat mikor kap az ember keze után. Félt, inai mégis ugrásra feszültek. A ijesztő test azonban mozdulatlan maradt.

S ekkor jutott eszébe, hogy vajon lehet-e a felsőbbrendű ember-istenek közül bárki is egy négylábú zsákmánya?

Megeheti-e az istent egy halandó? S ha megeszi?…

Kántor számára is zsákmány volt egyik-másik kétlábú, de azok nyomát az ember-isten, a gazdi óhajára hajtotta s annyira ostoba sosem volt, hogy ne tudta volna megkülönböztetni, hiába hajtotta ő a nyomot, a zsákmány mindig is a gazdit illeti. A gazdinak és a gazdihoz hasonló embereknek kívánságára űzte az ellenszenves szagot kibocsátó kétlábúak nyomát, akiket a gazda isteni képével ellentétben amolyan torz isteneknek tartott.

– A nyakon friss fojtogatási nyomok és más, dulakodásra utaló sérülések… A halál harminc és ötven perccel ezelőtt következett be – állapította meg az orvos.

– Biztos vagy benne, hogy nem az oroszlán…? – kérdezte Sátori.

– Az oroszlán nem fojtogat. Ezek a halványrózsaszín foltok – mutatott az áldozat nyakára az orvos – rövidesen lilára változnak… Az állat, valószínűleg kíváncsiságból, a ketrecajtóból elhúzta a testet. Mindenesetre felboncoljuk.

Sátori az igazgatóhoz fordult, és arra kérte, hogy a társulat minden egyes tagját és alkalmazottját azonnal hívassa a porondra.

Kántor is látta, hova mutatott az orvos. Ösztönös érdeklődés sarkallta, amikor az áldozat fejéhez furakodott és elmélyült figyelemmel szimatolgatni kezdte a még teljesen ki sem hűlt testet.

Az idomárnő a ketrecekhez közvetlenül csatlakozó kocsiban

lakott. Sátori hívta Csupatit, hogy amíg a társulat a cirkusz porondján egybesereglik, nézzenek körül az áldozat szobájában. Csupati Kántort kereste.

„Hová az ördögbe bóklászott ez el?” – bosszankodott, s mert főnöke az alig húsz lépésre levő lakókocsi felé sietett, abbahagyta Kántor keresgélését. Amire Sátorit utolérte, az már a kocsi felhajtható lépcsője előtt ácsorgott.

– Te már itt vagy? – hümmögött Csupati. Kántor ugyanis a lépcső tetején, a bejárati ajtó előtt ült. Sátori hosszú évek óta dolgozott már együtt Kántorral, de minden esetben ámulattal adózott a kutya meglepő „húzásainak”.

– Weck! – hangoskodott a direktor, el akarva kergetni Kántort.

„Vakoghatsz ennek” – gondolta kajánul Csupati…

– Hagyja, uram – intette le Sátori az igazgatót. – Menj előre! – utasította Csupatit, aki gyorsan ajtót nyitott Kántornak.

– Keresd, szimat! – biztatta kutyáját, de Kántor nem mozdult. A szemben levő lakókocsisorra meresztette figyelő tekintetét és a fülét hegyezte.

– Los, los! – kiabáltak az ügyelők, és a felbolydult tábor kocsijaiból előterelték a cirkusz tagjait.

– Mozdulj már – és Csupati gyengéden farba billentette Kántort, mert nem értette, minek bámészkodik olyan önfeledten a sötétbe vesző túlsó sorra.

Kántor halkan morranton egyet. A gazdi nem láthatta, amit ő, hogy a fekete árnyakba burkolt kocsik közül, tőle alig néhány méternyire gyűlölködő zöld szempár villog rá.

– Keresd! – csattant végül is a követelő parancs, és Kántor, bár őszinte indulata szerint a lépcsőről egyetlen ugrással pattanna át a keskeny, lakókocsik határolta utcácska túlfelére, engedelmeskedett gazdája szavának.

– A hölgy egyedül élt? – kérdezte a direktortól Sátori.

– Ja… Azaz nem… Herr Inprekor… Linzben szerződtettem egy erőművészt… de hol is van? Peters, bist du drinn? – hajolt az ablakhoz az igazgató, de odabent csak Csupati és Kántor árnya ingadozott.

A lakókocsi másik felében egy artista házaspár rendezte be otthonát. Az ügyelő kiabálására csinos, karcsú asszonyka lépett ki az ajtón.

– Peterst nem láttátok? – kérdezte az asszonytól az igazgató.

– Siessenek, kérem a porondra… – vetett véget a közjátéknak Sátori, és a lakókocsiba lépett.

– Valami nincs rendben – dörmögte Csupati.

Sátori azonban semmi rendkívülit sem fedezett fel a célszerűen berendezett szobácskában. Hosszú másodpercekig tűnődve nézte Kántort, aki izgatottan dugdosta orrát a bútorok közötti résbe. A kutya nyugtalanul viselkedett. Idegesen szimatolt ide-oda, de fejét folyvást az ajtó felé kapkodta.

– Talán az oroszlán ijesztette meg… – vélte Sátori.

Csupati sértődötten pillantott főnökére.

– Kántorra az isten se ijeszthet rá…

– Ühüm – bólogatott Sátori, s közben a falra szerelt szekrények fiókjait huzigálta. – Mit szólsz az ágyhoz? – kérdezte Csupatitól.

– Le van takarva…

– De hogyan?

– Terítővel… Hát aztán?!

– Mintha ez a terítő dulakodás nyomait borítaná be.

– Az is lehet – vont vállat Csupati –… Ha egyszer a nőt nem az oroszlán ölte meg.

Az igazgató kopogtatott. Udvarias hajlongással kért elnézést a zavarásért. Félrevonta Sátorit, és a fülébe suttogott. – Felügyelő úr… Ugye, megérti, milyen kínos ez a baleset. A mi szakmánkban, sajnos, előfordul… Utoljára 1957-ben, Los Angelesben, a Vaith-cirkusz porondján tépték szét idomárukat a tigrisek. Párzási időszak volt, és most is az van… De nem is értem, mit kereshetett Lotte a ketrecben? Talán produkció közben észrevehetett valamit León, s előadás után meg akarta nyugtatni… Szóval, mindenféleképpen kínos ez az ügy. A cirkusz jóhíre… Ha lehetne, még egyszer kérem, kezelje diszkréten.

– Természetesen – bólintott szórakozottan Sátori… – Együtt

van a társulat?

– Ja, ja – hajtogatta a direktor.

– Akkor mehetünk – mondta Sátori, és kifelé indult. Csupati hangja állította meg.

– Nézd, főnök – suttogta rekedten, és Kántorra mutatott. A kutya a lakókocsi oldalára visszahajtható öltözőasztalka két lába közé hasalt.

– Mit vacakoltok – bosszankodott Sátori.

Kántorban lassan felülkerekedett a kutató és vadászó szenvedély. Sátori bosszankodó és türelmetlenséget kifejező hangjeleit füle felfogta, sőt, a rezgések apró áramingadozása is eljutott nyúltagya érzékelő központjáig, de az ősi szenvedély ingere már erősebb volt.

Bosszúsan hátrakapta fejét, és egyet vakkantott, mintha azt mondaná: ne zavarjatok. Ekkor azonban vállrándításával magára döntötte az öltözőasztalka lapját.

Tégelyek, üvegcsék, fésűk gurultak szerteszét. A hátára potyogtak az apró tárgyak, de Kántort ez sem zavarta. Bal mellső praclijával végre elérte azt a kerek dobozt, melynek szaga mindeddig izgatta.

– Ez megbolondult – mérgelődött Sátori, de amint az előbúvó Kántor fogai között megpillantotta a barna színű, kerek púderkompaktot, csak annyit mondott: – hm…

Csupati fehér rongyba fogva vette át Kántortól a kis szelencét, és óvatosan felnyitotta. Előbb beleszippantott, majd Sátori felé nyújtotta.

– Szagtalan púder – dörmögte.

– Vagy valami egészen más – jegyezte meg némi vizsgálódás után Sátori, és a lakókocsiba szólította az ajtó előtti nyomokat vizsgáló technikust.

– Ezt is fixálja – mutatott a szelencére.

Kántor egy ideig mozdulatlanul figyelte az embereket. Az elhalkult tanakodó szavak dallamából kiérezte, hogy ezúttal is olyasvalamit talált, ami a gazdinak és a hozzájuk tartozó többi kétlábúnak igen jelentős… Bezzeg most csendben vannak, most nem szidják, hogy miért kereste elő azt a furcsa szagú

tárgyat… S hogy fontos? Ehhez sem kell nagy ész. Ha jelentéktelen kacat lenne, már rég eldobta volna a gazdi.

Kántor már korábban, két, a ketrecből ismerős szagot követett, és ezeken jutott el a lakókocsihoz. A padlón és a bútorokon felerősödött az izgatott indulat sugározta szag, és elnyomta a ketrecben talált nő páráját. Ez az erősebb illat keltette fel Kántor érdeklődését. Ösztönei azt súgták, hogy a bosszantó és ellenszenvessé vált szag tulajdonosa valahol a közelben lehet.

Gazdáját megelőzve ugrott le a lépcső előtti gyepre. A nyom balra fordult és a kutya a kocsigyűrű külső körébe váltott át, ahol a cirkusz területét alacsony léckerítés választotta el a környező liget bokraitól.

A fák lombjai felfogták a park távoli lámpáinak fényét, és szeszélyesen ringó csíkok ugrándoztak a fehérre festett cirkuszoskocsik oldalán. A fák sötéten bólogattak a könnyű szélben. Kántor a jelképes kerítés mellett lépkedett. Gondosan szimatolgatott, s ahogy előre haladt, egyre fokozódott nyugtalanító érzése. Veszélyt sejtett: le is lassította iramát.

A kerítés belső oldalán háznagyságú, bálázott szénadomb magaslott. Az elefántok és a cirkusz egyéb fűevő állatainak éléstára – hatalmas fekete halom – zárta el Kántor útját.

Váratlanul kapta fel a fejét, és abban a másodpercben közvetlen közelből két zöldes szem villant rá.

Ösztönösen hátrált. Védekező alapállást keresett, de sok ideje a töprengésre nem maradt, mert fenyegető morgással jókora fekete árnyék szakadt ki a szénabálák sötét falából.

A váratlan támadás megzavarta Kántort. Csak rendszeres fegyelmező edzéseinek köszönhette, hogy reflexei az utolsó pillanatban elhárították a támadó lehengerlő rohamát. Ezúttal saját fajtájával került szembe, s amikor ezt felismerte, átvillant rajta, talán félreértésen alapul ez a harciasság… Kántor békülékenyen vakkantott, de gyűlölködő morgás volt a válasz.

„Nem félreértés. Ez támadás… Ez harcra hívás.”

A jól megtermett kankutya következő rohamával efelől nem is hagyott kételyt. Szándékai világosak voltak.

Nem a falka-elsőbbségről volt itt szó. Legalábbis Kántor

nem ilyen indítékból vette fel a harcot. De lehet, hogy a másik, mint betolakodótól védi tőle saját birodalmát. A fekete ordas Kántor mögé próbálta taktikázni magát. Ősi, bevált és sikeres támadási mód hátulról csapni le az ellenfélre, s mielőtt az még fejével elháríthatná, elkapni, és torkánál fogva a földre szorítani…

„Hohó” – morgott Kántor. Vele kezdi ezt? Az ilyen trükköt csak a pancserek nem veszik észre.

Ekkor a szénabálák árnyékából emberi hang ütötte meg fülét. Kántor a furcsa szavakat nem értette, csak a másik kutyának szóló gyűlölködő biztatást sejtette meg.

Ellenfele most szembekerült vele. Kántor gyors oldalugrással igyekezett elérni a másik kutya marját, miközben szügyével kivédte támadója rohamát.

– Rex… – sziszegte az emberi hang.

A kutyát ekkor elnyelte a szénabálák közé fúrt üreg. – Tyutyu! Merre vagy?! – hallatszott most valahonnan a kocsik közül a gazda szava.

Kántor hármas vakkantással jelezte tartózkodási helyét. A váratlan támadás keltette feszültség felengedett benne. Érezte, hogy a harchoz erőt ad a gazda közelsége. De ellenfele ravaszabb, mint gondolta. Ebben a pillanatban is orvul rontott elő a sötétből. Kántor volt hátrányosabb helyzetben. Vállával kivédte ugyan a kutya rohamát, az ütközésnél azonban, míg támadója elrohant mellette, hátsó combjába mart, és jó csomónyi szőrt kitépett belőle.

Kántor felszisszent. Ennek a fele se tréfa. Ellenfele tanult, edzett és alattomos. Fél gőzzel itt nem győzhet. Neki is támadnia kell. „Támadni”, sarkallta az oldalán felhasított bőr fájdalma. Nyomban ki is használta, hogy a kutyát a lendület elsodorta a szénafal menedékéből. Kántor agyát nem borította el a fájdalom szülte düh. Fegyelmezetten mérte fel helyzetét, s most ő vetette farát a szénabálák oltalmat adó résébe. Kihívó morrantásokkal ingerelte ellenfelét, s amikor az a dühtől elvakultan, csattogó agyarakkal egyenesen rárohant, Kántor közvetlenül az összeütközés előtt hatalmas ugrással pattant át támadó-

ja fölött. A kutya a lendülettől fejjel fúródott a szénába, s mire megfordulhatott volna, Kántor villámgyorsan rávetette magát, torkon ragadta, és vad, ősi erővel teperte a földre ellenfelét.

A kutya hörögve próbált a félelmes agyarak szorításából szabadulni. De Kántor nem engedett. Harapása nem volt halálos, ám annál fájdalmasabb. Ezt a fogást az embertől tanulta, s mert nem a természet ősi törvénye szerint küzdött, győzött. Az ember tanította a harcra, melyben mindig az veszít, akit elsőnek ragad el ösztöneinek indulata. Ellenfele tehetetlenül vinynyogott fogai között.

A küzdelemnek az ember megjelenése vetett véget.

– Tyutyu! – és Csupati lámpája fénykarikába fogta őket, mint a rivalda reflektora a sötét színpad közepén álló színészt. – Ereszd el – mondta a gazda, és Kántor engedelmeskedett.

A legyőzött kutya nyüszítve iszkolt a lakókocsik sötétjébe. Kántor kinyújtott nyelvvel, fáradtan lihegett. Csupati letérdelt, tenyerével óvatosan végigsimította kutyája horpaszát.

– Lelövöm azt a dögöt – morogta. – Itt fáj? – érintette meg a vértől csatakos szőrcsomót, a harapás helyét.

Kántor megrázta magát, és gazdájára nézett.

– Azt mondod, nem vészes? Jó, jó… Derék, bátor és ügyes fiú vagy – dörmögte Csupati. – Mehetünk tovább? Akkor keresd! Szimat!

Kántor kissé bágyadtan bólintott.

– Helyes – állt fel Csupati, és a rövid pórázt Kántor nyakába akasztotta.

Harc volt ez a javából. Kántort nem is annyira a fizikai megerőltetés fárasztotta ki. A testi bágyadtságnál sokkal jobban bántotta az az érzelmi megrázkódtatás, amit a saját fajtájával való ellenséges összecsapás borzolt fel idegeiben. A dühödten támadó kutyát ember uszította rá. Még nem értette pontosan, miért.

De hirtelen újra felkapta a küzdelem miatt elvesztett nyomot. Tagjaiba új erő költözött. Átugrott az alacsony palánkon, és a kerítés Liget felőli oldalán újból munkához látott.

Csupati először arra gondolt, hogy Kántor talán a menekülő

kutya nyomát követi, ám amikor Kántor megkerülve a szénakazlat, visszalépett a kerítésen, és dühös morgással ismét a szénabálák közé rontott. Csupati legnagyobb ámulatára jól megtermett férfi lépett elő a kazalból.

– No, no!… Halt! – csapott Kántor felé az árnyék. Vesztére. Kántor, sejtjeiben még az imént dúló harc izgalmával kapta el a hadonászó kezet és az embert földre rántotta.

– Maga mit keres itt? – kérdezte Csupati.

– Nichts mágyár… – nyöszörgött az árnyék.

– Na, akkor auf!… Tyutyu, tereld a fickót… Los, los – és Csupati, hiányos nyelvtudását kezének félreérthetetlen mozdulatával egészítette ki.

Sátori dühösen toporgott a manézs szélén. Szeme szikrát szórt. Csupati Kántor pórázsziját gyűrögette zavartan. Végül is kitört Sátoriból az indulat.

– Ezt meg hogy csináltátok?

– Főnök! Kántor elindult a nyomon és megtámadta egy idegen kutya. Ez a pasas pedig biztatta a kutyát… Kántor ellen. Kántor azután meg is fogta.

– Hogy az embert ne üsse meg a guta – dohogott Sátori.

– Honnan tudtam volna én azt? – és Csupati a vállát vonogatta… De valóban, honnan is tudná ő Kántor, néha számára is érthetetlen cselekvéseinek okát.

A Kántor fogta cirkuszos az elefántok idomítója volt. A Kántorra rátámadó juhászkutya pedig az ő tulajdona.

– Eleresszem? – kérdezte Csupati Sátoritól.

– Igen…

– Pardon… izé – makogta Csupati, és ezúttal is keze intésével fejezte be a mondatot.

Az idomító szemmel láthatóan megkönnyebbült, és a szabadulást jelző kézlegyintésre sietősen megfordult, hogy távozzon. Csupati elengedte, de nem úgy Kántor. Felmordult és fenyegetően az idomár elé pattant.

A férfi rémülten felkiáltott.

– Főtörzsőrmester! – zörrent szigorúan Csupatira a százados.

– Vissza! – és Csupati fenyegetően kiáltott Kántorra. – Ki a gazda? Te vagy én?

Sátori értetlenül pillantott rájuk.

– Az ördögbe is – mormogta bosszúsan.

Kántor némi habozás után engedett gazdája óhajának. Rosszkedvűen, fél szemmel sandított a pánikszerűen távozó magas férfi után.

A direktor settenkedett Sátori mellé. Azt kérdezte, visszaeresztheti-e a társulatot a lakókocsikba. Sátori bólintott. Csupati az egészből semmit sem értett.

– Most mit csináljunk? – és Csupati zavartan nézegette csizmája orrát.

– Mit, mit?… – és Sátori legyintett. – Kezdhetjük elölről…

Jelentkezett a csoporthoz beosztott nyomozó és a nyomszakértő. A nyomszakértő selyempapírba göngyölt gombot tartott a tenyerén.

– Hol találta?

– Az áldozat lakókocsija előtt a fűben…

– Azt a Peters nevű pasast megtalálták?

– Nem – válaszolta a nyomozó.

– Szerezzen róla egy fényképet, és rendelje el a körözését.

– Főnök – és Csupati az orrát szívogatta.

– Hagyd abba! – förmedt rá ingerülten Sátori, mert Csupati rigolyáihoz az évek során hozzászokott, de ez a szipogás néha az idegeire ment.

– Igenis… – és Csupati elnémult.

– Ne a beszédet, hanem a szipogást.

– Csak azt akartam mondani, hogy a gomb segítségével Kántor újra kezdhetné.

– Akkor kezdje – majd békítőn Csupatiba karolt, és együtt mentek vissza az idomárnő lakókocsija elé.

Csupati töprengett, mi lesz, ha kutyája újra csak az előbbi vonalat választja?

Nehéz szívvel guggolt le. Magához intette Kántort.

– Gyere, tyutyu, szimat – és a kabátgombot Kántor orra elé dugta.

Csupati legnagyobb meglepetésére Kántor az előbbivel ellentétes irányba kanyarodott. Keresztülbújt két lakókocsi alatt, elment a sátor ponyvájáig, onnan visszafordult, megkerülte az állatok ketreceit, mígnem váratlanul megtorpant és dühödt morgásba kezdett.

Odarohantak. Sátori zseblámpájával Kántor elé világított, de rémülten hőkölt hátra. A majmok lakóketrece alatt hatalmas kígyó tekeredett gombolyagba, fejét karvastagságú derekára fektetve. Zöld szeme félelmetesen villogott. A majmok a magas lakóketrec tetején, egy polcon feküdtek összebújva, és az ijedtségtől némán, meredten hunyorogtak a szemükbe villanó fényre.

Sátori, amikor első hökkenetéből felocsúdott, rekedten suttogta Csupatinak:

– Rohanj a direktorhoz!

Egy perc múlva, az igazgató, Csupati noszogatásától és a rohanástól lihegve Sátorihoz ért, és ijedten csapta össze a tenyerét. Majd szöcskeként hátraugrott, és artikulátlan hangon felordított.

– Jürgen, Jürgen! Komm, schnell!

A közeli lakókocsiban mozgolódás támadt. Jól megtermett, ingujjra vetkőzött fiatalember igyekezett az igazgatóhoz. Ahogy Sátori a kígyóra világított, ő is felszisszent és káromkodni kezdett. A következő pillanatban már el is rohant.

Kis idő múltán harmadmagával tért vissza. 'Társai sűrű szövésű ketrecet cipeltek. Jürgen kezében acélhálóból fonott kas volt, amely egy hosszú rúdról csüngött le. Hasonlított a lepkevadászok csapóhálójára, csak lényegesen nagyobb volt annál. Miközben óvatosan hátravonultak, Sátori magához intette az igazgatót.

– Hogy kerülhetett ide a kígyó? – kérdezte.

Az igazgató izgalomtól elfúló hangon magyarázta, hogy a meggyilkolt idomárnő az utóbbi időben ezzel a pithon kígyóval kísérletezett. A közönség előtt ugyan még nem mutatta be pro-

dukcióját, de a kígyóval számos próbát tartott. Az igazi nagy attrakció az lett volna, amikor a kígyó rátekeredik az idomárnő nyakára és kezéből élelmet fogad el.

Sátori töprengve hallgatta a direktor magyarázatát, és egyre azon törte a fejét, hogyan kerülhetett a kígyó a majmok ketrece alá.

– De hogyan szabadulhatott ki a ketrecéből?

Az igazgató tanácstalanul hümmögött.

– Számomra is érthetetlen. A kígyót Lotte gondozta. Senkit sem engedett a közelébe.

– De valakinek mégiscsak ki kellett nyitnia a ketrecajtót!

Kántor felmorrant. Az átjáróban egy férfi árnya tűnt fel. Kántor utánairamodott, és egy pillanat múlva már kifelé terelte a jól megtermett, erőteljes férfit. A férfi a bokáját kapkodta, mert Kántor a háta mögött ravasz oldalcsípésekkel terelte gazdájához a férfit.

– Ön kicsoda? – fordult Sátori a jövevényhez. A kérdésre az igazgató válaszolt.

– Hiszen ez Peters!

– Az erőművész?

– Igen…

– No csak. Ön nem volt a porondon, amikor a többieket megszagoltattuk a kutyával. – S amint alaposan végigmérte a férfit, észrevette, hogy egy gombja hiányzik.

A lomha mozgású Peters esetlenül toporgott.

– Előadás után elszaladtam ide, a boltba.

– Mit vásárolt? – kérdezte Sátori.

– Mire odaértem, már bezárták az üzletet.

– Nem hiányzik onnan egy gomb? – mutatott Sátori Peters zakójára.

A férfi zavartan lesütötte a szemét, és nem felelt.

– Nem hallod? – förmedt rá türelmét vesztve az igazgató. – A felügyelő úr téged gyanúsít Lotte meggyilkolásával.

Sátori bosszúsan ránézett.

– Téved, direktor úr. Én nem gyanúsítok senkit.

Az erőművész ekkor vette észre a tőlük néhány kocsihosszal

odébb ténykedő alkalmazottakat, akik a kígyót tuszkolták a ketrecébe.

– Tudtam, hogy ez lesz a vége – nyögte esetlenül.

– Minek? – kérdezte Sátori.

– Ennek a rohadt ügynek.

– Maguk veszekedtek ma?

– Igenis, felügyelő úr.

– De nem akarta megfojtani Lotte kisasszonyt?

– Nem. Kérem… Én!

– Véletlenül történt? Csak meg akarta ijeszteni? Ugye, akinek ilyen hatalmas és erős marka van, az nem is tudja érzékelni, milyen vékony egy női nyak.

– De kérem, én ártatlan vagyok.

– Nagyon sajnálom – mondta hidegen Sátori – velünk kell jönnie.

– De igazgató úr!… Segítsen…

Az igazgató keserűen legyintett.

– Ha tudtam volna, hogy magában ilyen indulatok vannak, sose eresztem ebbe a manézsba. Énrám ne hivatkozzon. A törvény mindenütt törvény.

Sátori Csupatira kacsintott, majd odaszólt Petersnek:

– Maradjon nyugton! Nem szeretnék sebesültet szállítani.

Az izomkolosszus összerezzent, fejét lehajtotta, és szó nélkül a tábor kijárata felé indult. A kocsik között kíváncsi szemek kísérték és Kántor egy tapodtat sem tágított sarka mögül.

Kétórai kihallgatás után a hatalmas, csupaszom férfi, a cirkusz erőművésze úgy összetöpörödött, mint a léghajó burka, amelyből félig leeresztették a felhajtó gázt.

Peters minden kérdésre csak ezt motyogta:

– Nem öltem meg… Nem értem… Nem tudom… Szerettem.

Szeretni? Sátori, miközben gépiesen ismételte rutinkérdéseit, azon tűnődött, milyen lehet az a szenvedély, amely gyilkolni képes. „Szerettem, szerettem”, ismételte önmagában akaratla-

nul is az erőművész szavait. Az elmúlt két órában talán százszor is elhangzott ez a szó. Fakón kongott a kis szoba füsttől szürke, sivár falai között.

Csoportja óramű pontosságával dolgozott. Szakértői vélemények, tizenhat tanú vallomása… Látszatra megnyugtató és elégséges bizonyíték, hogy egy hirtelen felindulást követő tragikus mozdulat bekövetkeztét igazolja… A százados mégsem szánta rá magát, hogy intsen az írógép előtt ücsörgő és kínosan várakozó gépírónak, kezdheti a jegyzőkönyvírást. Valahogyan minden a fonákjára fordult. Az egyetlen bizonyíték, az erőművész zakójáról leszakadt gomb, semmit sem bizonyított. A lakókocsiban talált zsebkendőről Peters azt állította, hogy nem az övé…

A púderdobozban heroin volt, de Peters tiltakozva gyűrte fel mindkét karján a kabátujjat. A tűnek, az injekciók légypiszokhoz hasonló helyének nyoma sem volt.

„Valahol lépést tévesztettem! De hol?” És Sátori már arra gondolt, hogy majd holnap folytatja. Vagy kérjen a megyei ügyelettől néhány kollégát, hogy „körhintába” fogják az erőművészt? Maguk között „körhintának” nevezték a gyanúsított váltott, percnyi megállást sem engedélyező kihallgatását. Ezt restellte volna. Már telefonált Bokor őrnagynak, a főnökének, akit éjfél után ugrasztott ki az ágyból, és aki megígérte, hogy bejön…

Mit mond majd nekik Hogy valahol téves nyomra váltott? De hol?

Töprengéséből a telefon rezzentette fel.

A rendőrorvos jelentkezett a megyei kórház proszektúrájáról. Kérte, ha lehet, minél előbb menjen át hozzá. Fontos… A boncolással végeztek.

Mentőkötél volt ez. Mozgási lehetőség, mely a holtponton veszteglő gondolkodást kibillentette a mozdulatlanságból.

Peters apatikusan tűrte, hogy csuklóit bilinccsel kapcsolják össze.

Sátori az alagsori boncterem üvegfallal elkerített kicsiny irodájában várta a rendőrorvost. Magyarázata szűkszavú volt és

tárgyilagos.

– A meggyilkolt nő kezdő kábítószerfogyasztó volt. A bal alsókaron tizennégy korábbi tűszúrás helyét fedeztük fel. Érrendszerében még fel nem oldott heroint mutatott ki a laboratóriumi vizsgálat.

– Az injekciós fecskendőt nem találtuk meg – jegyezte meg a százados.

– Talán más adta be neki – vélte az orvos.

– A zsebkendő – mormolta Sátori, és kiszólt: – Hozzák be a gyanúsítottat…

Egyedül maradt az üvegkalitkában. Nem akarta megnézni az idomárnő tetemét. Sajnálta a terem közepén levő betonasztalhoz rogyadozó térdekkel közeledő férfit. Látta a szeme elé kapott kéz mozdulatát, a tántorgó lépteket.

„Valóban szerethette”, de megállapítása nem zavarta új nyomokat kutató logikáját.

Peters nem hódolt a bódulat szenvedélyének. Csak a nő. Talán ezen vitatkoztak? Talán… „Az ördögbe is, ha nem az övé, akkor kié a zsebkendő?”

– Kántor – villant elé a kép, és hangosan motyogta a kutya nevét. Világos lett benne az elvétett pillanat, a kihagyott nyom. Miért ingott meg a bizalma Kántorban? Maga sem értette, hogy pontosan ő, aki annyiszor hangoztatta, hogy a kutya jelzéseit minden esetben figyelembe kell venni, nem figyelt a Kántor felderítette egyik nyomra. Talán, mert ahányszor indították, Kántor mindig más nyomon haladt, és új meg új végponton jelezte a tettest. Ez zavarta meg…

Sem az idő, sem a hely nem volt alkalmas a töprengésre. Sátori utasította munkatársait, hogy a jegyzőkönyv elkészülte után az erőművészt – majdnem gyanúsítottat mondott, de az utolsó pillanatban meggondolta magát – kísérjék vissza a főkapitányságra, de ne a zárkába, hanem az irodájába, és ott várjanak rá. Magában már felmentette a férfit a gyanú alól.

Rohant az ügyeletre. Két kocsit és kisegítőket kért. Személyesen riasztotta a bóbiskoló Csupatit.

– Hozd Kántort – rázta fel szendergéséből Csupatit.

– Mi a manó! Újabb balhé?

– Mozogj már! – türelmetlenkedett Sátori.

Néhány perc múltán újból a cirkuszban voltak.

Az elefántidomító lakókocsiját azonban üresen találták. Sátori dühöngött. Legszívesebben a fejét verte volna a falba, és mástól a századrészét sem tűrte volna el azoknak a súlyos, becsületsértő kijelentéseknek, amiket ezúttal önmagáról gondolt. A rendőrök újból felbolygatták a cirkusztábort.

Egyedül Kántor szemlélte bölcs nyugalommal az izgatott lótást-futást. Ő megtette a magáét. A zsebkendőről szippantott szag után perceken belül megtalálta az idomár lakását, melynek lépcsőjéről behúzott farokkal iszkolt el Kántor láttán a fekete kutya.

Csupati mérgesen a menekülő kutya után hajított egy kődarabot. Ráismert Kántor támadójára, és nem tudta leküzdeni fellobbant indulatát.

Kántor hálásan pillantott a gazdira. Nyomban felfogta, hogy istene most érette berzenkedik.

Az idomító lakókocsijában Kántor egy bádogszelencében három fecskendőre és egy tucat fecskendőtűre bukkant.

Az igazgató hálóköntösben érkezett.

– Kié ez a szoba? – förmedt rá Sátori.

– Fritzé…

– Milyen Fritzé?

– Fritz Kasselé.

– Hol van most?

– Nem tudom… – kiszólt az ajtó előtt toporgó férfiakhoz – Kasselt nem láttátok?

Nem és nem… Valaki végül megjegyezte: – Az autója sincs itt.

– Micsoda? – horkant fel Sátori, és előkapta rádiótelefonját. Türelmetlenül hívta a megye központi ügyeletét. A nyugati határátkelők azonnali zárását kérte. Bediktálta Fritz Kassel személyi adatait és gépkocsijának rendszámát.

– Verfluchte Nacht… – motyogta az igazgató.

Sátori pedig azon tusakodott, hogy ha most mindenkit a po-

rondra tereltetne és alaposan átkutatnák a lakókocsikat, vajon mennyi kábítószert találnának?

A századosnak ezúttal szerencséje volt. Alighogy visszaért a főkapitányságra, a rábafüzesi határátkelő parancsnoka jelentette, hogy a körözött gépkocsit feltartóztatták. Megkönnyebbült sóhajjal áldotta a sorsot. Amit ő elmulasztott, azt a szerencse pótolta.

– Várj meg – mondta Csupatinak, és elviharzott.

Két órával később visszatért az elefántok idomítójával. Majdnem elmulasztotta a kellő lélektani stresszt. A határátkelőnél történt letartóztatás azonban olyannyira zavarba hozta az idomárt, hogy Sátori megjelenésére az első kérdés elhangzása után beismerte, ő fojtotta meg Lottét.

A visszafelé vezető úton a rendőrségi autóban egyre azt hangoztatta, hogy nem akarta megölni a szelídítőnőt.

Mire Sátori újra a kapitányságon levő irodájába lépett, már várta az értesítés, hogy az elefántos fickó autójában a vámvizsgálók negyedkilónyi heroint találtak.

Reggel nyolckor az álmosan pislogó Csupati benyitott Sátorihoz.

– Kész a kávé – jelentette.

A százados vidáman az íróasztalra csapta a kihallgatási jegyzőkönyvet és elégedetten dörzsölte a kezét

– Ez megvan – mondta, és ezúttal ő kezdte hamisan fütyülni a „Kovácsok dalát”.

– Mit sütöttél ki, főnök? – kíváncsiskodott Csupati.

– Azt, hogy nem jó, ha mindenki okosabb akar lenni a másiknál

Csupati kapott a szón: – Ezt mondom én is a fiaimnak örökösen. Azok is okosabbnak hiszik magukat az apjuknál!

Sátori elnevette magát: – Nono! Lehet, hogy ez pajtás a te esetedben nem is olyan nehéz nekik.

– Sértegetni akarsz? – hördült fel Csupati.

– Eszembe sincs – évődött tovább. – Csak hát… Kántor megint ránk pirított. Mi itt nagyban kerestük a gyilkost, holott ő már tíz órával ezelőtt elénk terelte…

– Hogyan? – lepődött meg Csupati. – Hát nem az a mázsaropogtató volt a tettes?

– De nem ám. Az elefántos, akinek kutyájával Kántor összeverekedett.

– Az anyját!

– Ő adta a nőnek a kábítószert. Így akarta Lottét az erőművész kezéről lecsapni. Azt akarta, hogy lépjenek le a társulattól és szerződjenek Amerikába. Az erőművész, úgy látszik, megneszelt valamit. Ezért tört ki a veszekedés. Amikor elrohant Lottétól, megjelent a másik. A nő követelte a kábítószert. A fickó be is adta. A nő hisztizni kezdett, ez meg elkapta a nyakát…

– És a kígyó? A kígyót ki engedte szabadon?

– Ő. Pánikba esett, aztán valahogy úgy képzelte, ha a kígyót a szabadban találják, azt hiszik, megfojtotta Lottét gyakorlás közben.

Sátori előadásának Bokor őrnagy megjelenése vetett véget. Szúrósan mérte végig Csupatit.

– A kutyája hol van?

– Jelentem, kicsit megsérült.

– Micsoda?! – vonta össze szemöldökét Bokor. – Jó lesz vigyázni… Mert mit is mond a szolgálati szabályzat?!… A rendőr erkölcsi és anyagi felelősséggel tartozik a rábízott technikai eszközök épségéért. A kutyája nekünk húszezer forintot ér. Ha kiderül, hogy a maga hanyagsága miatt esett benne kár… Értettük?!

– Értettem!

– Nahát! Leléphet.

– Jelentem, a kávé…

– Nem érdekel.

– Jelentem – szólalt meg ekkor halkan Sátori –, engem viszont érdekel.

– Fogyassza el – dörmögte Bokor.

– Esetleg az őrnagy elvtársnak is jutna.

– Nem élek vele – és Bokor az irodája felé indult.

A kávézás után Csupati Kántor boxához sietett. A főnök

alaposan ráijesztett.

Szundikálásból zavarta fel Kántort.

– Ne haragudj – motyogta bűnbánóan, és aggódva vizsgálgatta Kántor marján az alvadt vértől összetapadt szőrt.

– Nem fáj? Ugye, nem fáj?… Katonadolog – gügyögte, és a fáradtságtól elnehezedett fejét legszívesebben Kántor oldalára hajtva együtt aludt volna kutyájával. De meggondolta magát. Begörgetett egy tuskót, és vállát a box falának vetve, pillanatokon belül mély álomba zuhant. Kántor a gazda lába elé feküdt. Csupati horkolásánál szebb zenét el sem tudott volna képzelni.

Csupati fűnek-fának dicsekedett. Ilyen még nem volt. Szenzáció… És minél többször mesélte a cirkuszi történetet, Kántor egyre hatalmasabbra nőtt… A végén már nem is földi lény volt. Hérosz, földre szállt csoda, aki egy őserdei szörnyeteggel vívott csatát.

De mit ér a mese szárazon, és főleg, ha a sport-klubbeli régi ismerősök ámulatukat újabb meg újabb pohár borral fejezik ki… Csupatit annyira elfogta a meseláz, hogy egyszer ebéd után is beugrott a klubba, mert igencsak megszomjazott.

Ebből kerekedett a baj. Kicsit tovább időzött, és amikor ráébredt, hogy eljárt az idő, sietősen és főleg feltűnés nélkül próbált visszajutni a főkapitányságon levő dolgozószobájába.

De milyen a sors…

A lépcsőházban Bokor őrnagyba botlott. A találkozást már nem tudta elkerülni. A keskeny lépcsőn igyekezett minél nagyobb helyet engedni a bűnügyi osztály vezetőjének. Az őrnagy azonban megállt Csupati mellett.

– Na, hogy van? – kérdezte.

– Kö… köszönöm, jól – válaszolta Csupati, és közben csuklott egyet.

Bokor erre gyanakvóan közelebb hajolt hozzá. – Maga ivott! – mondta elképedve.

– Jelentem, már hogyan ittam volna?… Fáj a fogam, és időnként sósborszeszes cukorkát rágicsálok.

– Ne mondja – húzta keskenyre szemét az őrnagy.

– Már miért ne mondanám, ha egyszer ez az igazság . . A Fő téri patikában is megmondhatják…

Bokor látszólag elbizonytalanodott, majd bosszúsan legyintett.

– Túl sokat enged meg magának. Majd én megtanítom a fegyelemre.

Az őrnagy beváltotta ígéretét.

Másnap reggel Sátori közölte, hogy Csupatit Kántorral együtt két hétre járőrszolgálatra osztották be.

Kántor változatlanul babonás áhítattal imádta tömzsi kétlábú istenét. Számára természetes állapotnak számított, hogy figyelje gazdáját. Csupati kedélyének hullámzása, a ki nem fejezett, visszafojtott indulatok és érzések, az „isten” életáramának minden kisugárzása rejtélyes utakon jutott el Kántor érzékeny idegközpontjáig. A kutya nem töprengett azon, miként lehetséges, hogy a gazda a nagy ház egyik szobájában ül, ő a háztól száz méterre levő boxában megérzi, örül-e, vagy éppen boszszankodik.

A kétlábúak hasonlítottak egymáshoz, s mégis mindegyik más volt. Kántor világában csak kétféle ember létezett: jó szagú és kellemetlen illatú. Az évek során kitapasztalta, hogy gazdája általában a jó szagúakhoz barátságos, míg a bántó és boszszantó nedveket párologtató kétlábúakhoz mogorva. Ez a szabály azonban nem érvényesült mindig. Kántort élettapasztalata arra a felismerésre vezette: a gazdának bizony nagyon gyenge a szimata. Előfordult, hogy kétlábú istene barátságosan üdvözölt egy másik kétlábút, s Kántor mégsem tudott együtt örülni Csupatival. Idővel mindig igazolódott Kántor első benyomása. A bántó szagú kétlábú, amikor újra a gazda elé került, rossz embernek bizonyult, Csupati is bosszúsan beszélt vele, kezet se nyújtott.

Kántornak mostanában elég ideje maradt a töprengésre. Könnyebben élt. Csupati ugyan morogva akasztotta nyakára a reggeli gyakorlatozások után a pórázt. Eleinte aggasztotta gazdája morcos dörmögése, de csakhamar ráébredt nem kell azt túl komolyan venni.

Az első alkalommal, amikor a gazdi dühös mormogással nyitotta ki Kántor boxának ajtaját és nagy dérrel-dúrral járkált körülötte, megszeppenve ült gazdája elé.

– Mit bámulsz, a fene nagy ártatlan szemeddel?… Gyere! Az ördög vigye el őket!

Kántor nem mozdult. Ez az indulás nem volt olyan, mint régen. Nem így szoktak ők munkába menni.

– Gyere már – nógatta Csupati. S mert nem ment, elébe guggolt.

– Hát nem érted? Le vagyunk degradálva – és meghúzta Kántor fülét.

„Lehet, hogy tréfál, vagy játszani akar” – gyanakodott Kántor, s mert tapasztalatból tudta, ha nem mozdul, a gazdi tovább gagyarász, hát várt, mert imádta Csupati hangját. Ezt a szót, hogy „degradálás” eddig még nem hallotta. A ropogó, gurgulázó hangok szokatlanok voltak ugyan, de veszély nem rejtőzött bennük.

– Tyutyu, legalább te ne játszd a hülyét… Nem érted? Ledegradáltak bennünket. A „főnök úr” kiküld minket az utcasarokra, járőrözni… Hát mi vagyok én?

Kántor morranton, és négy lábra állt.

– Illetve, mi vagy te?… Szóval, mi! Eh! – toppantott Csupati, és kifelé indult.

…Kántor már egy hete törte a fejét, mi is bosszanthatja gazdáját, mert ez a jelenet minden délelőtt megismétlődött. Ő ugyan nem észlelt különösebb változást korábbi és mostani ténykedésük között. Régebben is mászkáltak a városban. Igaz, nem olyan gyakran, mint mostanában, de hát ez nem baj.

Egy hét óta minden délelőtt a Fő térbe torkolló sikátor felé kanyarodnak. Itt van az a furcsa szagú füstös helyiség, amelynek egyik ablaka a Fő térre nyílik.

A gazda az ablak előtti pultra könyökölve issza a sárga vizet. A szagok, azok bizony zavarják Kántort. Nem is a mindenféle kétlábú párája, hanem az a bűz, amitől nyirkosan feketéllik

a padló.

A gazda feje magasan van, de neki közvetlen közelről kell beszippantania a gázolajjal locsolt, mocskos padló nehéz szagát.

Ahogy ezen a délelőttön a kijárat felé baktattak, fejük fölött nyikorogva kinyílt az ablak. A hangról Bokor őrnagyot ismerte fel Kántor, s bár felkapta fejét, nyomban el is fordította, mert a gazdi is úgy tett, mintha se látna, se hallana.

– Hé! – károgta az őrnagy. – Magának, meg a büszkeségtől pöffeszkedő kutyájának mondom…

Csupati keltetlenül húzta meg Kántor pórázát, és a háta közepén szétpukkant sértésre visszafordult.

– Parancs!

– Nahát! Csak azt akarom mondani, ha még egyszer meglátom, hogy szolgálatban a Fő téri talponállóban tütükél, hát nem ússza meg súlyosabb büntetés nélkül… Értettem?

– Értettem – motyogta Csupati.

– Csak azért mondom – szállt nyomukba Bokor őrnagy intelme.

Ahogy kiértek a kapun, Csupati indulatosan rántott egyet zubbonya szélén, de nem szólt.

Kántor fürkészőn vizslatott mellette.

– Mit bámulsz? – mordult Kántorra. Csupati restellte a figyelmeztetést, mintha nem is egy kutya, hanem szíve hölgye előtt szégyenítették volna meg.

„Újabban itt még inni se lehet” – panaszolta Sátori századosnak.

Kántor együttérzően döfködte fejével gazdája oldalát, Sátori azonban megjegyezte:

– Inni éppenséggel lehet, de nem szolgálatban.

Csupati ezért megorrolt. Sátori buzdítását sem fogta fel.

– Mégis jobb az utcasarkon, mint a fogdában. Úgy látszik, nem tudsz mit kezdeni a szabad időddel.

Csupati a szabad idő újszerű kihasználásának harmadik napján már csak megszokásból, pontosabban illemből dörmögött, de ezzel is csak Kántort tisztelte meg. Hamarosan felfedezte,

hogy a belvárosi körzet, ahova négyórás helyettesítésre Kántorral együtt beosztották, a korlátlan szipókázás ezer lehetőségét kínálja. Nem mintha az elmúlt évek éjjelekbe-nappalokba hajszolódó munkája során az ital rabjává vált volna…

De most konok méreg dolgozott benne. A csak azért is. Mert melyik hekus nem iszik, ha nem gyomor- vagy májbeteg? Ebben a munkában még a kutya is „szivornya” lesz. Minden valamirevaló rendőr és detektív iszik. A különbség csak annyi, hogy az angol whiskyt, a francia konyakot, a mieink meg vodkát vagy cseresznyepálinkát.

„Én csak fröccsöt… Az az igazi” – nyugtatta meg magát Csupati, és szomjasan nyalogatta szája szélét.

A kiskocsma délelőtti törzsközönsége, az egy-egy pohár borra beugró maszekok, akiknek üzletei és műhelyei a Fő térre néző emeletes házak udvarainak mélyén voltak, hamarosan barátságukba fogadták a kutyás rendőrt. Tetszett nekik a zömök főtörzsőrmester csendes vagánysága. Ha Csupati megjelent, s ez menetrend szerinti pontossággal délelőtt tizenegy órakor következett be, a söntésben tartózkodó mesteremberek vele együtt tekingettek kifelé az ablakon, és lesték, hogy nem bukkan-e fel a téren egyenruhás alak. Ki nem mondott cinkosság szövődött közöttük. E megosztott figyelőszolgálattal saját szórakozásukat is óvták. Csupati, hogy Kántor el ne unja magát, produkáltatta a kutyát. Az igazi nagy szám, amivel Kántor itt is osztatlan sikert aratott, a pohárfogás volt.

Csupati a közel félmázsás, nagy testű, busa fejű kutya másfél centis agyarai közé dugta a vékony falú üvegpoharat, és Kántort a pulthoz küldte. Kántor, amikor odaérkezett, felágaskodott és mellső lábaival nekitámaszkodott a söntés peremének. Fejét óvatosan balra fordította, és a hosszúkás poharat talpával helyezte a bádogra. Ha gazdájától nem jött jel, szó nélkül négy lábra billent vissza, de Csupati csak számára hallható pisszenésére ágaskodva maradt, és két vakkantással köszönte meg a kocsmárosnak a fröccsöt. Más jelre meg addig várakozott, míg a csapos újra nem töltötte a poharat.

Amikor Csupati először szólította fel Kántort, hogy hozza a

könyöklőhöz a borral teli poharat, Kancler, az alacsony fényképész fogadást ajánlott Rézorrnak, a lapátkezű bádogosnak.

– Kidönti!… Fogadjunk, hogy kidönti…

A bádogos hümmögött:

– Ki bizony.

Csupati mélyen ülő, keskeny szemerésén rájuk pillantott.

– Az ugyan nem.

– Nem-e? – hitetlenkedett a cingár fényképész.

– Na mibe, hogy nem? – és Csupati kihúzta magát.

– Tíz fröccs! – és Kancler a nála fejjel magasabb és kétszer olyan széles rendőr elé furakodott. – Itt a kezem. Tíz, ahogyan mondtam.

Csupati rejtelmesen hunyorgott.

– Állom a tízet – dünnyögte, és megszorította a felé nyújtott kezet.

– Nekem is megér tízet – jött Rézorr, a bádogos. És jöttek a többiek, pontosan kilencen.

– Már megbocsát, főtörzs úr – szólalt meg tizediknek a kocsmáros: – Nem a nyerészkedés miatt mondom, de én is ráteszek… ötöt.

– Akkor az pontosan kilencvenöt – bólintott Csupati. – Enynyi fröccs, az angyalát… Hallod ezt, Tyutyu? Kereshetsz a gazdinak egy kis bort… Hát hozd ide! Csak nagyon vigyázz!

Kántor, ahogy ágaskodva támaszkodott a pultnak, gazdája felé fordította fejét. Megértette a cinkos évődést. Ahogy Csupati abbahagyta a beszédet, Kántor a félkörbe felzárkózó és őt némán bámuló kétlábúakra is vetett egy oldalpillantást. Az egymást követő jelenségekből már összerakta magának a helyzet értelmét. A gazda tenyerébe csattanó parolák, az izgatott hangok, majd a figyelő némaság… Nem kétséges, az a dolga, hogy teljesítse, amit a gazda kíván. A feladat világos volt. Ott állt előtte a pohár, s benne az enyhén sárgás folyadék, amit a gazdi olyannyira szeret.

– Hozd már! – nógatta Kántort Csupati.

Kántor lassan és méltóságteljesen gazdájára tekintett. Ínye kivillant. Mintha sunyin mosolyogna. „No lám, milyen türel-

metlen a gazdi!” Ha nevetni tudna, bizony, jót kacagna most. „Milyen áhítatos csendben várnak rá a kétlábúak!”

Kényelmesen a pohárhoz hajtotta fejét, majd lassan oldalt fordította, le egészen a nedves bádoglapig. Száját óvatosan kitátotta, agyarai sem koccantak a pohár elkeskenyedő aljához. Éles és kissé ívesen hátrahajló metszőfogai, mint pontos méretre szabott bilincs, tartották a poharat, s Kántor, anélkül, hogy feje vízszintes tartásán akárcsak fél fokot is fordított volna, felemelte.

– Most dönti ki – suttogta elkerekedett szemekkel a fényképész.

– Pszt – intették le a többiek.

Csupati ámulva nézte kutyáját. Új vonásokat fedezett fel Kántor mozdulatain.

„Színészkedik, az anyját!”, gondolta. „Csak túl ne játssza a szerepét…” De nem szólt. Megpróbálta fejből összeszorozni, mennyi pénzt is jelent az a kilencvenöt fröccs, ha netalán elveszítené a fogadást. „Ha egy fröccs hét forint negyven fillér, akkor kilencvenöt… akkor…”

Kántor a pultra támaszkodó mellső lábait macskapuhasággal huppantotta az olajpiszkos padlóra. Másfél méter magasból ilyen ruganyosan, ilyen kiegyensúlyozottan visszatenni a földre a mellső lábakat, cirkuszi produkciónak is beillett volna. A kutya feje szintező műszerként tartotta a vízszintes vonalat, melyre pontosan merőlegesen állt a pohár.

Kántor határozott, de kényelmes léptekkel haladt gazdája felé. Megérkezett, leült és Csupati derekáig nyújtotta föl a poharat. Csupati elvette tőle és magasra emelte:

– Egészségünkre, uraim – mondta, és egy hajtásra kiitta.

A vesztesek az álmélkodástól sokáig nem jutottak szóhoz. Elsőnek a fényképész ocsúdott fel.

– Nahát – mondta –, ötven tavaszt megértem, de ilyet még nem láttam… Gratulálok, mester…

Kitört a hangzavar.

– Ide a főtörzs úr, valahányszor megiszik nálam egy fröcscsöt, saját kezűleg húzhat egy strigulát – mutatta a kocsmáros

egy papírlapon, amit a kármentő lécfalára rajzszögezett.

Csupati nyomban törlesztett négyet. Hármat ő ivott, a negyedik, söröskorsóba töltve, Kántornak jutott.

Csupati, lelke mélyén, nagyon hamar túltette magát a sértődésen. Alkata eleve alkalmatlan volt arra, hogy a „degradáláson” keseregjen. Annyira azonban ismerte már a szakmát, hogy felfogja, saját érdekében kell morcnak látszania. Közel másfél évtizedes rendőri pályafutása során – s benne a szó szoros értelmében micsoda futások és menetelések – ennyit, mint „büntetése” idején, még sohasem foglalkozott személyével a főnökség. A főkapitány-helyettes, a pártszervezet titkára, különkülön érdeklődött, hogyan érzi magát, van-e valami óhaja, panasza, gondja?

Csupati az alkalminak látszó találkozások során – amikor hol a kutyák udvarán, a boxok előtt, hol kopott irodájában bukkantak fel parancsnokai – szűkszavúan válaszolgatott. Megorrintotta, hogy a „főnökség” lelkét nyomja az a fegyelmi, aminek ő pillanatnyilag vidám hasznát látja.

– Te! – állított be hozzá a hatodik napon Sátori százados. – Nagy szamár vagy. Ajánlom, változtass a bánatos ábrázatodon…

– Miért? Talán örüljek? – duzzogott Csupati.

– Ide figyelj, pajtás, én nem vagyok itt se párttitkár, se személyzeti főnök… Velük lelkizhetsz, megjátszhatod a sértett fenséget. Én ellenben azt tanácsolnám, ne feszítsd túl a húrt…

– Igazán? Hát itt már mindent lehet? Csak úgy ukmukfukk ki lehet engem állítani az utcasarokra, mint a hathetes próbarendőrt, engem, aki elvégre megyei vezető vagyok?

– Hogyne – bólintott Sátori. – Megyei kutyavezető…

Ha ezt másvalaki mondja, Csupati kardot ránt, de Sátorira? Váratlanul felnevetett.

– Hadd udvaroljanak egy kicsit… Ilyen szépeket még úgysem mondtak nekem ennél a cégnél.

– Nagyobb zsivány vagy, mint amilyennek ezzel az ájtatos

jezsuita képeddel megismertelek… Tudom én, mi a bajod. Kinőtted az apró munkát. Hónapok óta unod magad. Kántor mellett már egy egész falka kutya tevékenykedik. A tömegmunkát elvégzik azok, ti meg hozzászoktatok a napi rohanáshoz. Mióta ez megszűnt, te sem találod a helyed… Hja, barátom, nem mindig akadnak nagy halak a horogra…

– Jó, csak vigasztalj. Azt hiszed, nem tudom, hogy tegnapelőtt is volt egy balhé a tizenegyes körzetben?

– Öregem – tárta szét a karját Sátori. – Huszadrangú kis csempészt kapott el két kilométeres talpalás után a Robi…

– Ez az, látod. Robi, és nem Kántor. A beosztott, nem pedig a főnök. A segédem fogta el Robival, akinek az orra annyit ér, mint a macskáé.

– Tehát innen fúj a szél – mosolygott kajánul a fiatal nyomozótiszt.

Néhány percig, mint pszichiáter a páciensét, Csupati arcát kémlelte. Aztán megszólalt:

– Mondd! Hallottad már azt a latin közmondást, hogy „Aquilla non captat muscas?”

– Ugyan, hol hallottam volna? Te is tudod, még sose jártam külföldön – húzta fel Csupati a vállát.

– Magyarul így hangzik – folytatta Sátori, és az arcizma sem rezdült: – „A sas nem fogdos legyeket.”

– Hát aztán. Mit akarsz ezzel mondani?

– Csak azt, hogy Kántort már nem szabad jelentéktelen ügyecskékkel terhelni… Nektek, kettőtöknek nagy és bonyolult nyomozásokba kell csak bekapcsolódnotok. A tyúklopásokat megoldja Robi, meg Szultán, szóval a többiek, amelyek mostanában tanulták ki a szakmát.

– Úgy! – csillant fel Csupati szeme. – Azt mondod, hogy amióta minket ledegradáltak, komoly balhé nem volt?

Sátori bólintott.

– Ez megnyugtat – dünnyögte, majd hirtelen szúrósan a századosra meredt: – És ha lesz? – kérdezte fojtottan.

– Akkor ti jöttök.

– Így már más.

– De azért arra ügyelj, hogy a főnök meg ne lásson az Aranytetűben, mert azt mondta, ha ott kap, megesz.

– Engem? Ott? – akart tiltakozni Csupati, de Sátori leintette.

– Én is láttalak már…

– Mit csináljak… Neked elárulom a titkot. Kántor tegnap kilencvenöt fröccsöt nyert nekem. Te is ihatsz belőle, csak húzz egy strigulát a cetlire, ott lóg a söntés falán.

– Jó, jó. Csak mondom, vigyázz.

– Könnyű azt mondani. Ha egyszer a kisördög ott incselkedik az emberben, nehéz a csábításnak ellenállni.

A csábítás, a maradék kilencvenegy fröccs ellenállhatatlanul vonzotta Csupatit. Miközben átballagott a Fő tér közelében elterülő parkon, összeráncolt homlokkal, félhangosan küszködött a matematikával. Itt, néhány feketére mocskolódott, roskatag hóbucka között senki sem zavarta.

Csupati azt számolgatta, hogy büntetéséből hét nap már letelt, s hét nap hátra van. A hét napra kilencvenegy fröccs jut. „Kilencvenegyben a hét?” Szorzott és kivont, osztott és összeadott, ettől ültek homlokára a gondterhelt redők. Végül is megtorpant, és Kántorhoz fordult.

– Szerinted hányszor van meg benne?

Kántor, aki kétlábú bálványa mellett teljes biztonságban érezte magát, éppen egy alig rügyezni akaró cserje tövét szimatolgatta. A lenge szagocska beszédes érzéseket pedzegetett idegdúcainak a hormontermelésben érdekelt, s oly régóta szunnyadó sejtárbocain. Éppen halvány bizsergéssel indult volna hátgerincén végig az illat indukálta gyenge bioáram, amikor a gazdi szava megzavarta. Nem értette a kérdést, de azért készségesen vakkantott.

– Nem stimmel – mondta hangosan Csupati, s Kántor nem tudta, hogy ez kinek szól, neki-e vagy a gazdinak?

– Tíz, az már biztos… ha naponta tíz… az hetven, akkor marad huszonegy.

Kántor egy ideig gyanakodva figyelte egy helyben toporgó gazdáját. Csupati elé ült, és ráemelte kerek, nagy szemét.

– Megvan! – rikkantott végre vidáman Csupati. Homlokáról

eltűntek a ráncok, arca felderült. – Érted, Tyutyu? Minden napra ennyi – és marokba szorított jobb keze öt ujját Kántor orra elé pattintotta – meg ennyi – újabb pattintás, és végül három ujját mutatta Kántornak.

Kántor a kétszer öt fogalmát ismerte. Kétszer ötig tudott számolni, vagyis tízig. Ha a gazda azt mondta: „Hozz ide tízet”, s ha volt egy halom, ahol tíznél több tárgy hevert, Kántor minden különösebb töprengés nélkül először elhozott öt darabot, azt a gazda elé rakta, majd újra ötöt, de ezt már külön kupacba hordta össze. A két ötös csoport jelentette neki a tízet.

Csupati nem volt pedagógus. Mit sem tudott a matematikai halmazelméletről, a számok felbontásának módjáról, de mert Kántor tízig eligazodott a mennyiségekben, ennyivel meg is elégedett.

Így Kántor számára minden, ami kétszer ötnél több volt, soknak minősült. Most is – kétszer öttel – tízig követte gazdája magyarázatát. Az utoljára mutatott három ujjal azonban nem tudott mit kezdeni: az volt a sok.

A soktól Csupati is meghökkent. Naponta tizenhárom fröcscsöt kellene meginnia ahhoz, hogy a hetedik nap végére elfogyjon a nyeremény. Hát ennyit nem ihat meg. Nem alkoholista ő… Hármat, négyet, esetleg ötöt megiszik egy nap, de tizenhármat? És sajnálni kezdte, hogy ilyen hamar letelik a büntetése.

„Még egy hetet kellene szerezni hozzá” – töprengett, miközben benyitott a füstös kiskocsma ajtaján.

– Főtörzs úr! Még kilencvenegy! – köszöntötte a csapos.

– Tudom – biccentett. – Adjon ki belőle hármat.

A törzsvendégek közül akkor toppant be Kancler, a fényképész.

– Na – üdvözölte Csupati. – Fogadunk, mester?

A vézna, madárképű fényképész tiltakozott: – Én magával többé az istennek se fogadok. Ellenben a kutyát megveszem.

– Nem eladó – komorodott el Csupati ábrázata, mert a komázást eltűrte, de a feltételezést, hogy ő Kántortól bármi pénzért is megválna, olyan sértésnek vette, amit még tréfából se

szeretett hallani. Szótlanul megitta a két fröccsöt, s már a harmadikat markolta, amikor megütötte fülét a fényképész csipogó hangja.

– Nicsak, egy másik rendőr!

A hang áramütésként érte Csupatit. Mintha dróton rángatták volna, hátrakapta fejét.

– Hóha! – tört ki belőle az akaratlan riadalom.

Az ablaktól alig tíz méterre Bokor őrnagy állt az utcán, szobormereven. Szúrós szemmel bámult Csupatira.

Csupati óvatosan körülnézett. Az ajtón már nem távozhat. Semmit se tagadhat: kezében ott a pohár.

– Mester – nyögte –, van ebből az egérfogóból másik kijárat? Valami vészkijárat?

A kocsmáros értetlenül nézett rá.

– Nyögje már ki… Ha itt kap a főnök, lesz haddelhadd, magának is…

– Ja!? Pucolni kell?… Akkor erre, ide hozzám – és a csapos felhajtotta a söntéspult lapját.

– Söprés, Tyutyu… ha elcsíp a „főnök úr”, megesz minket – hadarta Csupati, és félig ürített poharát a könyöklőn hagyva, a söntés mögé préselté magát… – Maguk engem itt nem láttak – dugta ki még. fejét a kármentő mögül, hogy a néhány szál ismerős vendéget tájékoztassa.

Kántor pánikszerűen furakodott Csupati nyomába, bár nem értette a hirtelen távozás okát. A szűk raktárban, ahova a kocsmáros tuszkolta őket, gazdája lába közé került. Csupati megbotlott, s ledöntött két sörösládát.

A kocsmáros becsapta mögöttük a raktár vasajtaját. Csupati a félhomályban káromkodva tapogatózott. Feje nekikoppant a poros, pókhálós, udvari ajtónak. Eszébe jutott Sátori intelme. Elvégre mégse számíthatja magát a maszek bádogosok meg fényképészek közé.

– Kutyaszorítóba kerültünk, Tyutyu – suttogta, homlokát dörzsölgetve.

Kántor, a gazda szagának változásán érzékelte azokat az emocionális folyamatokat, melyeket az emberek izgalomnak

vagy stressznek neveznek. Vissza-visszapislogott a szűk lépcsőre. Onnan jöttek. Arra tehát nincs visszaírt. Váratlan mozdulattal felágaskodott, és jobb tappancsát a régimódi kalapos kilincsre tette. A zár nyikorgott, de nem nyílott.

– Várj – mondta halkan Csupati, és kikémlelt az udvarra. Az ajtó előtt üres hordók hevertek egymáson, rendetlenül. A bolthajtásos kapualjban gumikerekes stráfkocsi árválkodott. Az udvar mélyéről csörömpölés, lapátolás, gépek zaja hallatszott.

– Gyere… megpróbáljuk. – Azzal Csupati megforgatta a rozsdás kulcsot a zárban. Az időtől megvetemedett ajtó nyikorogva kitárult. A szabadban voltak. Csupati becsukta az ajtót, és a hordók védelme mögül a kapu felé indult. Kántor követte.

Amikor a Fő térre nyíló bejárat kerékvetőjét, a kőoroszlánt elérte, óvatosan kikandikált. De nyomban vissza is kapta a fejét. Bokor őrnagy a ház sarkánál ácsorgott.

– Hogy kicsinálta… – dünnyögte Csupati, mert az őrnagy így nemcsak a kocsmaajtót, hanem a ház kapuját is szemmel tarthatta.

Még mindig benne voltak hát az egérfogóban. Szépen visszavonultak a hordók közé, majd némi töprengés után, Csupati továbbment az udvar mélyébe. Váratlanul finom illat csapta meg az orrát. Felpillantott. Az épület alagsorába nyíló, tágasra tárt ajtón áramlott kifelé a csábító szag.

– No fene – fedezte fel a cukrász műhelyét.

Cukrászinas cipelt görnyedten egy zsákot. Csupati megszólította

– Szaki, arra hátra, a másik utcára nincs kijárás?

– Nincs – hangzott a zsák alól.

„Baj van” gondolta Csupati. Úgy látszik, elérte végzete, csak a főnök karjaiba futhat. Az udvar végét három méter magas kőfal határolta.

– Mit szólsz hozzá? – fordult Kántorhoz… Ugye, nagyon magas?…

Itt nem maradhatnak. Az őrnagy akármikor benézhet a kapun. Ki kell jutniuk. De hogyan?

A kapu alatt füttyszó harsant. Nyurga suhanc kormányozta tricikli fordult be az udvarra. Csupati töprengve vakargatta állát. Igazi kutyaszorító. A triciklis fiúra se ügyelt, aki az útjában álló rendőr háta mögött hirtelen fékezett.

A csikorgásra azonban összerezzent.

– Hé! Öcsi! – kiáltott fel meglepetten.

– Bocsánat! – hebegte kissé ijedten a fiú, mert a háromkerekű süteményes kocsi kicsapódó ajtaja meglegyintette Csupatit.

Kántor kíváncsian a láda alakú tricikli elé ugrott, és beleszimatolt. Finom illatokat szippantott fel; a farkát csóválta. Csupatinak mentő ötlete támadt.

– De biztos úr, én…

– Jól van, no, ne félj – mondta a fiúnak Csupati és közben felmérte: ha nem is kényelmesen, de elférnek Kántorral a ládában.

Bizalmasan a fiúhoz hajolt, hangját suttogóra fogta. – Vettél már részt nyomozásban?

A fiú szemében érdeklődés villant. Megrázta a fejét.

– Nem is szeretnél? – Csupati körülnézett, miközben mutatóujját a szája elé tette. – Psszt… sss…

A mozdulat nem maradt hatástalan. A fiú is körülnézett, és hangját suttogóra fogva, szinte csak lehelte:

– De! Nagyon!

– Hát akkor most engemet meg a kutyámat, átviszel a Fő tér másik oldalára… Tudod, hol van Kancler fényképész műterme? Nahát, oda viszel, az udvar végébe, és három koppantással jelzed, ha előjöhetünk, mert azt senkinek se szabad látni…

– És utána lecsapunk a banditákra? – suttogta az izgalomtól rekedten a fiú.

– Pssszt… pszt… Ez fontos titok. Egyelőre többet nem mondhatok. Hajts oda a hordókhoz. Mi ott, a kutyámmal együtt bebújunk a triciklibe. Ne felejtsd! Fontos titok. Senkinek egy szót se… Még rendőrnek se.

Elsőnek Csupati préselte be magát az egy méter széles, hatvan centi magas és másfél méter hosszú guruló dobozba. Átlósan, félig fekvő, félig ülő helyzetben szorongott. Kántor kíván-

csian figyelte gazdája fészkelődését, s amikor elhangzott a „Jöhetsz!” – egyetlen lendülettel Csupati pocakjára zökkent. Fejét a gazdi arcához dugta, és minden biztatás vagy figyelmeztetés nélkül igyekezett a lehető legkisebbre összehúzni magát.

Ahogy Kántor súlya Csupatira nehezedett, a kétlábú emberisten felnyögött:

– Az ördögbe is – mormogta. – Holnaptól kevesebb kaját kapsz… Kinyomod belőlem a szuszt… Na, legalább a fejedet vidd odébb. .

– Csukhatom? – hajolt be a tricikli ajtaján a fiú.

– Ühüm… Csak siess! – válaszolta Csupati, és üggyel-bajjal feljebb húzta térdét.

A sietségre meg is volt minden oka. Alig gurult a tricikli a kapu elé, amikor Bokor őrnagy a kerékvető kőoroszlán töredezett mancsában megbotlott, s a lendülettől majdnem a kijáróba hajtó triciklinek zuhant.

– Hé, fiú! Nem láttál az udvaron egy kutyás rendőrt?

Csupatinak, főnöke hangja hallatára még a lélegzete is elállt. Most döbbent rá fonák helyzetére. Ha a kölyök szája eljár, és a főnök innen húzza elő… Ajjaj. A fogda lesz a legkevesebb, mert a szégyen menten megöli. Őt, annyi nehéz és veszélyes kaland hősét, cukrászsüteményt szállító ládából kell előkotorni? Már arra gondolt, lesz, ami lesz, dörömböl a doboz falán. Feje meredten szorult a felső sarok szögletébe. Kántor az arcába lihegett, ő meg a lélegzetét is visszafojtotta.

„Mire vár ez a taknyos?”

– Nem – hangzott végre a kifutófiú bizonytalan válasza. – Nem járt itt senki…

– Az ördögbe is, nem tudsz vigyázni? A kerék összepiszkítja a nadrágomat.

– Bocsánat, de teherrel vagyok. Szíveskedjék egy kicsit arrább húzódni – kért elnézést a fiú.

A tricikli nagyot döccent, és Csupati feje a bádogfalhoz koppant.

Az őrnagy hangját Kántor is felismerte. Fejét amennyire tudta, felemelte, abbahagyta a lihegést. Veszélyt érzett, bár

nem volt igazi ez a veszély. Miért bújtak ők ide? Ki vagy mi elől rejtőztek ebbe a sötét, ámde jószagú ládába, amely furcsán billeg velük? Ők, akik mindig szemtől szembe támadtak az ellenségre! Kántor nem emlékezett rá, hogy valaha is megfutamodtak volna. Amikor a. gazdi urán ebbe a ő szagú dobozba bújt, arra gondolt, rogy a gazda a zsákmányszerzés új módját eszelte ki, de a „főnök úr” hangja hallatán, amit nyomon követett a gazdi lélegzetének elakadása, másra kezdett gyanakodni. Lehet, hogy menekülnek? Csupa nyitott kérdés, és Kántor hiába törte a fejét, nem tudott rá válaszolni.

A zárt dobozba beszűrődő zajokból arra következtetett, hogy a Fő téren járnak… A csattogó, csikorgó zaj a sárga vaskerekűből ered, amit a kétlábúak villamosnak neveznek.

Újabb döccenés, Csupati halk káromkodása, és a zaj hirtelen elült. Nem sokkal később a doboz himbálózása is megszűnt. Zörgés az ajtón, és a váratlanul feltáruló fényben Kántor hunyorogva fordult a világosság felé.

– Bajtárs úr – guggolt az ajtó elé a fiú. – Megérkeztünk. Sehol senki.

– Ugorj – mondta Csupati. Nagy nehezen kikászálódtak a ládából. Csupati a fiú segítségével hanyatt evickélt ki, Kántor addigra már ügetett egy kört.

– Jól van, fiú. Köszönöm – mondta, és vállon veregette triciklist. – Elmehetsz.

– És a titok? – nyelt izgatottan a nyurga kamasz.

– Ja, a titok? – Csupati elmosolyodott. – Az még áll. A jelszó: egy szót se! Érted?

A fiú bólintott, megfordította a kormányrudat és elkarikázott. Csupati megigazította derékszíját, fején a tányérsapkát.

– Gyere, Tyutyu – mondta, és vidáman a kapu felé indult. Életkedve visszatért.

– Na, Tyutyui Mit szólsz? Túljártunk a főnökség eszén.

Fejét oldalt fordította, hogy cinkosan összenevessen Kántorral. Kántor azonban nem lépkedett a balján. Két lépés távolságban, pontosan gazdája háta közepének vonalában baktatott, és mereven figyelte a gazdi ülepére ragadt, szétlapult valamit,

amiből éppen olyan illat áradt, amilyen a guruló sötét dobozban volt.

Kántor orrát csiklandozta a sütemény szaga. Hiába tüsszögte ki, ahogy kiszállt a ládából. Amint észrevette a gazdi ruháján azt a parányi ennivalót, szimatát nem hagyta nyugton a csábító szag. „Ez lenne talán a zsákmány” – töprengett –, „s a gazdi arra vár, hogy ő észreveszi-e?”

Nem tudta eldönteni, öntevékenyen emelje-e le, vagy várjon a gazda jelére.

Csupati észrevette, hogy Kántor a háta mögött lépked. Most megállt, és a kutya felé fordult.

– Mi van? Mit kullogsz utánam? Gyere a helyedre…

Kántor hátrahúzott ínnyel vigyorgott, és bal első praclijával toppantott egyet. Farkát barátságosan csóválta. Ezzel jelezte, hogy tud ő mindent, eszén még a gazdi sem járhat túl, és oldalazva megkerülte Csupatit.

– Mi ütött beléd? – pislogott Csupati.

Kántor ekkor merészen, orrával megdöfte gazdája ülepét, s mire Csupati odakapott, a kutya már fogai között tartotta a kerek, fodros papírhoz ragadt zsákmányt.

– Hisz ez egy minyon – ámult el Csupati, és tapogató ujjai hamarosan felfedezték a nadrágjára ragadt sütemény krémfoltos helyét. – Hogy te milyen figyelmes vagy! – áradozott. – Képzeld, ha ezzel az izével a fenekén megy ki a gazdi a térre, hogy röhögtek volna rajta a népek.

A fényképész kirakatának tükrében elölről-hátulról megnézte magát, majd elégedetten csettintett nyelvével és Kántorhoz fordult.

– Így már minden rendben. Mehetünk.

Kántor még mindig a szájában tartotta az összelapult süteményt.

– Várj. Add ide. A gazdi leszedi róla a papírt.

Csupati Kántor felé nyúlt. A kutya azonban elkapta a fejét.

– Bánom is én – dörmögte a gazdi. – Aki bolond, az megeszi a papirost is.

Kántort azonban ilyen csekélység nem zavarta. A papír a

zsákmányhoz tartozott.

– Nyeld már le, a fene a gusztusod – legyintett Csupati. – A tied – biztatta kutyáját, s erre Kántor egyetlen kaffanással papírostól-mindenestől elnyelte a zsákmányt.

Megindultak a Fő tér forgalmas járdáján. Csupati sapkaellenzője alól lopva a tér túlsó oldalára pislogott, ahova épp most kanyarodott vissza a triciklis fiú.

„Körbejárjuk a teret, minél feltűnőbben” – határozta el. A Centrum Áruház előtt megpillantotta Sátorit. Áldotta szerencséjét, mely a századost útjába hozta, méghozzá a térnek a kocsmával teljesen ellentétes pontján.

Sátori komoran fogadta. – Merre csavarogsz?

– Hogy értsem ezt? – adta Csupati az értetlent.

– Tudod te jól!

– Mit? Csak azt tudom, hogy maholnap lúdtalpat kapok az ácsorgástól meg ettől az unalmas sétafikálástól.

– A főnök keresett – legyintett Sátori, mint aki jól tudja, mit kezdjen emberével.

– Mikor?

– Az előbb…

– Az előbb? Hisz ott voltam a Csemege-üzlet előtt, a sarkon.

– Az előbb te még az Aranytetűben voltál. A főnök látott… Csak azt nem értem, hogy az ördögbe tudtál ellógni előlünk, amikor a kocsmaajtót is, a kapubejárót is figyeltük.

– Úgy, hogy ott sem voltam. Valakivel összetévesztettetek – adta a sértődöttet Csupati.

– Ide figyelj! Egyik rendőrt a másikkal össze lehet téveszteni, de egy kutyás rendőrt egy kutyanélkülivel nem lehet.

– Kántort is látta a főnök?

– Nem. Kántort csak én láttam, és ez a szerencséd.

– De te azt is láttad, hogy sehol se jöttem ki, és mégis itt találkozol velem, legalább háromszáz méterre a tett színhelyétől.

– Nagyobb zsivány vagy, mint Al Capone. Ha még sokáig hallgatlak, rámbizonyítod, hogy vak vagyok, vagy legalábbis rosszul látok. Hogy nem Tóti Tibor, meg Kántor nevű, hivatalosan rendszeresített, állandó tettestársa volt az, akiket láttam,

hanem holmi kísértetek. Legalább nekem megmondhatnád, hogyan csináltad.

Csupati kajánul vigyorgott. „Lám csak. Mégse minden a diploma. A magamfajta képzetlen káder is kifoghat az okosokon.”

Az élet, a tapasztalás az igazi iskola. Jó neki az ezüst rozetta is; minek az arany? Kántornak négy lába van, mégis sokszor bölcsebbnek bizonyul, mint az aranyrozettás főtisztek. Sátori valaha tökfilkónak nevezte, amiért csak úgy eldobja kezéből a szerencsét. Holott világosan megmagyarázta neki: „Kutyás volt, az is marad. Ez az életcélja.”

– Hogyan csináltam? – és sokatmondóan hunyorított Kántorra. – Kérdezd meg tőle. Ha ő elárulja a titkot, megadom magam.

Sátori bosszúsan legyintett. – Nem tudok kutyául.

– Látod? Ez a különbség kettőnk között. Te tudsz azon a latin nyelven, én meg értek a kutyák nyelvén…

– Ne bolondozz, Csupati. Nekem elmondhatod…

– Majd egyszer…

Az áruház előtti vitának Bokor őrnagy megjelenése vetett véget.

– Maga itt van? – kérdezte bosszúsan.

– Jelentem, igen – húzta ki magát Csupati. – Jelentem, a körzetben semmi említésre méltó ez idáig nem történt.

– Még szemtelenkedik is? Ezért megfenyítem…

Sátori szólt közbe.

– Engedélyt kérek, de a főtörzsőrmester – és Csupatira nézett – már tíz perce beszélget itt velem, és a városi kapitányság felől érkezett.

– Igen? Akkor azt mondja meg, hogy húsz perccel ezelőtt ki volt az a rendőr a sarki kocsmában? Ott, a túloldalon.

A százados tanácstalanul tárta szét a karját.

– Nem tudom, főnök, lehet, hogy tévedtünk… Ha még a kutyát is láttuk volna – tette hozzá bizonytalanul.

– Gyalázat. Igenis, gyalázat, ha már magában sem bízhatok… – mondta keserűen az őrnagy, és arcára fájdalmas redő-

ket vont a gyomorgörcs.

Sátori nyomban észrevette főnöke feltörő kínjait. Udvariasan tanácsolta:

– Kérem, főnök, néhány lépésnyire van tőlünk a patika. Engedje meg, hogy odakísérjem.

Bokor az idegesség kiváltotta fájdalmán már uralkodni sem tudott.

– Menjünk – nyögte, és a patika felé indult: Sátori követte, de halkan odasziszegte Csupatinak:

– Megállj, zsivány! Ez volt az utolsó dobásod!…

Csupati zavartan pislogott utánuk.

„Mégse te vagy a legokosabb fickó a világon” – dünnyögte, és nyomban furdalni kezdte a lelkiismeret. Érezte, hogy túlment a határon. Nem akart ő fájdalmat okozni senkinek.

A szégyen pírja kiverte arcát.

– Gyere – mordult barátságtalanul Kántorra, és elindult a patika felé.

Az ajtóban szembetalálkozott a kijövő őrnaggyal és Sátori századossal.

– Őrnagy elvtárs… – kezdte, és szava megcsuklott. – Én igazán nem akartam… Szóval, ne haragudjon…

Bokor azonban bágyadtan legyintett.

– Hagyja! – mondta. – Maga az én pedagógiám csődje.

Csupati a Kántor nyerte fröccsökkel úgy járt, mint az egyszeri cigány, akit garázdaság miatt állítottak elő.

„A bor volt az oka mindennek, tudom én azt, tekintetes főelvtárs úr” – mentegetőzött másnap a kihallgatást vezető nyomozónak.

„Ha tudod, akkor miért iszol?” – kérdezte a vizsgálatvezető.

„Miért, miért? Az emberben két lelkiismeret van. A jó, meg a rossz. A jó azt mondja: bibas, ne igyál, de a rossz azonnal rákontráz: már miért ne igyál? Igyál, ne igyál? Amíg ezek vitatkoznak, mindig megtörténik a baj. Hát tehetek én erről?”

A tegnapi eset után Csupati is megfogadta: Lesz, ami lesz, a

maradék nyolcvannyolc fröccs vesszen ebek harmincadján, de többet be nem teszi lábát az Aranytetűbe.

„Ledegradálása” nyolcadik napján háromszor is elment Kántorral a füstös, szutykos poharazó előtt, de leküzdötte a csábítást.

„Gondolj a fogadalomra” – hajtogatta magában. Ám amikor déli egy óra tájban negyedszer fordult a Belsikátorba, és az ivó kirakatüvegén túl megpillantotta a törpe fényképész és a rézorrú bádogos fizimiskáját és hívogató integetésüket, így szólt Kántorhoz:

– A törvénynek eleget tettünk. Nem gondolod?

Kántor kiapadhatatlan derűvel emelte gazdájára szemét, s egyetértése jeléül farkát csóválta.

–… Ugye, a szolgálat végén vagyunk. Az a kis ital igazán nem sértheti már a demokráciát. Amondó vagyok, ha megnyertük, ne hagyjuk a bőrük alatt – és igazított a derékszíján.

Kántor a gazdi mozdulatára készségesen fordult a bejárat felé.

Be mégse mentek. A sarkon lihegve bukkant elő Csupati famulusa, egy fiatal őrmester, akit ő vezetett be a „szimatszakma” rejtelmeibe.

– Főnök – zihált a futástól az őrmester –, a nagyfőnök hívatja.

– Nocsak – fogta vissza Csupati Kántort az ajtóból.

– Valami balhé lehet – magyarázta az őrmester –, mert az egész főnökség felbolydult.

– Balhé? – csillant fel Csupati szeme.

– Azt hiszem. De jöjjön gyorsan, mert a lelkemre kötötték…

Csupati a mellékutca felé trappolt. Nem akarta, hogy valamelyik Fő téri ismerőse meglássa, miként lohol kutyájával.

A gazda izgalma Kántorra is átragadt. Lehet, hogy ismét kimennek a végtelen és ezer rejtelmektől terhes, tágas vadászmezőkre? A gazda kedvéért elfekszik ő naphosszat is egy helyben, de igazi öröme a menés. Nem számít a természet zord játéka. Vadászó kedvét még fokozza is a lépten-nyomon elébe ágaskodó új akadály. A gazda ott künn, a tágas határban lesz

igazán a gazdi. Ott, ahol minden lépésnél egymásra vannak utalva.

Sátori kopott íróasztalára dőlve egy akta tanulmányozásába mélyedt. Fél szeme a sorok közül az asztallap jobb sarka felé pislogott. A feltornyozott iratok között egy apró, barnásfekete tacskókölyök csetlett-botlott. A buksi, csupaszem fejecske vészesen közeledett az asztal pereméhez.

„Leesik”, villant Sátori agyába, és már nyúlni is akart a kutya után.

A parányi, görbe tappancsok körmei zörögve kapaszkodtak egy helyszínelési jegyzőkönyv kemény papírfedelébe.

– Toncsi, vissza – szólalt meg szelíden Sátori.

A hangra a leffedt fülecskék megrándultak, de a szó értelmét Toncsi felfogni még nem tudta. Az ösztön rémülete állította meg meleg fészket kereső útját az asztal szélén. Éles vonallal vált el a valami a semmitől. Sötét szakadék tátongott a kölyök előtt. Fejét a peremszélen kezdődő semmibe lógatta. Az ijedtség először vékony vinnyogássá lett, s az ösztön ülepére ültette a kis tacskót. Mozdulni se merészelt, csak ült és érezte, hogyan rajzol meleg csíkot hasa alá a jobb hátsó praclija felé szivárgó nedvesség.

– Ez bepisilt – állapította meg Sátori, miközben felemelte a kölyköt és visszatette az asztal közepére. Csíkot tépett az újságból és óvatosan felitatta a kicsiny tócsát.

– Jól van, te buta. Ne sírj! – dünnyögött, mintha embergyereket vigasztalna.

Toncsit alig egy órája kapta. Vidékről hozták, szatyorban. A kámi állatorvos küldte. Tavaly ősszel egy ügy kapcsán véletlenül látta meg az állatorvos tacskóját. Annyira megtetszett neki a fénylő szőrű, görbe lábú „földszintes” kutya, hogy az orvos búcsúzáskor megjegyezte: a legközelebbi alomból küld egyet.

Sátori rég elfelejtette az epizódot, az állatorvos viszont megtartotta szavát.

„Úgy látszik, rám ragadt Csupati kutyabolondériája, vagy talán öregszem?”

Sóhajtott. Azoknak lenne igazuk, akik azt tanácsolják, nő-

süljön már meg? A próféta korába lépett, harminchárom éves lett. A vészes és krónikus agglegénykor kezdete ez.

Ahogy a kis tacskó kiváltotta gondolatokban idáig jutott, szája mosolyra húzódott.

„Asszony, gyerek helyett kutya?”

Ennyire talán mégsem csavarodott még bele a szakmába?

A társtalan magányt az utóbbi időben egyre nehezebbnek érezte. Az ördögbe is, ha jól belegondol, futó kapcsolatoknál többre sosem jutott ideje. Mi lesz, ha egyszer végleg kicsúszik az időből? Utána már hiába vigasztalja magát a lakat alá zárt banditák szép számával, az eredményes munka sikerélménye nem pótolhatja a legszebb és legnagyobb emberi érzést, a szerelmet.

– Ostoba képzelgés – intette le magát bosszúsan.

A szerelem vagy van, vagy nincs. Megrendelésre, akarati elhatározásra, parancsszóra nem lehet szerelembe esni!

Tényleg öregszik. Érzelgős marhaságnak, sőt betegségnek tartotta eddig a szerelmet, olyan állapotnak, melyben az érzelmi vírusok felfalják az értelmi bacilusokat… És érzelme most, ezer nosztalgiát ébresztve benne, egy esetlen kutyakölyök láttán lázadni akart.

Mit is kezdene ezzel a kis sutalábúval? Albérletébe nem viheti, idegennek nem adja… Így született az elhatározás, megkéri Csupatit, fogadja be Kántor mellé. Ha másnak adná, úgy érezné, mintha gyermekét a lelencházi forgókosárba tenné. Csupati viszont olyan ismerős nevelőszülő lehetne, akinél akkor látogathatja meg a kölyköt, amikor csak akarja.

„De mit szól majd hozzá Kántor?”

Töprengését a kivágódó ajtó robaja szakította félbe. Csupati csörtetett lihegve a szobába.

– Kérek engedélyt… – recsegte.

– Gyertek… Kántor is

Az egyik aktahalom mögül előbújt a pöttöm kutyakölyök. Kántor nyomban észrevette a bóklászó fejecskét és az asztalhoz sétált. Kissé féloldalt fordított üstökkel pislantott gazdájára.

Csupati egyelőre se látott, se hallott. Várta a munkára szólító

vezényszót. Minden idegszálát erre összpontosította, mint a startlyukban térdelő, indítást váró futó.

– Na, mit szólsz hozzá? – kérdezte Sátori, és a széktámlának dőlt.

– Mihez? A balhéhoz?

– Nem – mosolygott a százados. – Őhozzá! – és az asztalon esetlenkedő barna foltra mutatott.

Csupati szeme csak most érzékelte a tacskókölyköt. Közelebb lépett.

– Ez meg kicsoda?

– Bugvári Toncsi… Tiszta fajú ősök tiszta vérű utóda. Itt van a születési törzskönyvi kivonata is. Anyja Városszéli Anasztázia, atyja Bugvári Aladár.

– Nofene. Micsoda rongyrázás. Bezzeg a mi kutyáink nem kerülhetnek a hivatalos polgári anyakönyvbe… Legfeljebb én tartom észben, hogy Kofa fia Kántor, mert a rendőri és katonai szolgálatnál már az apa neve se fontos. Mintha legalábbis zabigyerekek lennének a mi kutyáink.

– Csak ne heveskedj!

–… És a balhé?

– Á – legyintett Sátori –, a gépgyár meg a malom ma fizetett, és a rendezőpályaudvar mögötti csehóban összepofozkodtak az atyafiak. A riadóosztaggal kiment Robi meg Szultán. Már biztosan rendet is teremtettek.

Csupati kerek képére egy átlósan futó ránc barázdája húzott felhőt.

– Szóval megint a Robi… – nyögte keserűen.

– Hagyd már ezt a marhaságot. Hányszor magyarázzam még el, hogy Kántort kímélni kell… Ellenben holnapra berendeltek az országos nagyfőnökségre. Lehet, hogy elhelyeznek innen, és itt van Toncsi úrfi. Mit kezdjünk vele?

– Toncsi úrfi! Toncsi úrfi egy úri parazita – dörmögte Csupati, és vállat vont… – Hogy mit kezdjünk vele? Csupatit nem érdekelte a tacskókölyök sorsa. Különösen most, amikor meghallotta, hogy Sátorit esetleg áthelyezik. „Ezt csak így közli, ilyen közömbösen? Mi lesz akkor velem?”

– Arra gondoltam, hogy megtarthatnánk – és Sátori az asztal közepére állította a tacskókölyköt. – Kérni akartalak…

Csupati fintorgott.

– Az ördögbe is – csattant fel Sátori –, dobjam ki az utcára?

– A tied. Nekem nem kell. Ajándékozd oda valakinek.

– Te meghibbantál. Most kaptam és ajándékozzam el? Nem!

Sátori felállt. Megkerülte az íróasztalt és Csupati elé lépett. Hirtelen fellobbanása már elszállt. Szelíden kérlelni kezdte.

– Igazán eltanyázhatna a kutyaudvarban. Ha rábeszélnéd Kántort, ő megvédené a többiektől…

– Kántor? Hát micsoda Kántor? Szárazdajka vagy első osztályú szimat? Hiába fecséreljük az időt, Kántor nem fog egy nyavalyás kotorékebbel vacakolni.

Sátori száján már kerekedett a káromkodás, amikor Csupati háta mögött észrevette Kántor mozdulatát. A hatalmas, fénylő szőrű test felemelkedett ültéből, és bal mellső pracliját az íróasztal peremére tette. Feje lassan előbbre csúszott az akták között, egészen a remegő kölyökig.

Orra nedvesen csillogott. A fekete gomb minden négyzetmilliméterének ezer és ezer érzékelő idegbolyha szívta fel a parányi görbe lábú kutyakölyök szagát.

A hegyesen előre meredő fülkagylók érzékeny radarként fogták a halk, nyüszítő jelecskéket.

Kántor a kisebbet, a nála sokkal gyengébbet sosem bántotta, bár különösebb érzelmi hatást se váltott ki belőle. Most viszont, az asztal lapján esetlenkedő kutyakölyök láttán furcsa érzések ébredtek benne.

A nyakánál fogta meg a kölyköt. A nyúló bőrt olyan óvatosan tartotta, mint gyakorlaton az agyarai közé fogott tojást. Csak annyira szorította, amennyi feltétlenül szükséges volt ahhoz, hogy a kölyök le ne pottyanjon a földre.

Toncsi elnémult. Lábai a levegőben kalimpáltak, s bár az ijedtség néhány vízgömbje a hasa alá ágaskodó hosszú szőrszál végén remegett, a félelmes agyarak szorítása nem okozott fájdalmat. Érezte, hogy a hatalmas kutyától nem kell félnie.

Kántor a kölyköt maga elé tette a szőnyegre, és barátságos

szándéka jeléül néhányszor végignyalta Toncsi hátán a szőrt.

– Ehhez mit szólsz? – derült fel Sátori hangja. – Kántorban több a szív, mint benned.

– Ez is öregszik – dörmögte Csupati.

– Na? – folytatta diadalmasan Sátori. – A nemes vérű német juhász a gazdi engedélye nélkül barátságába fogadta a lenézett kotorékebet?…

– Abbahagyhatod – mondta bosszúsan Csupati.

– Nos? Befogadod az udvarba?

– Ha nincs neki gilisztája…

– Tessék, itt az állatorvosi igazolás – és Sátori az akták tetejéről néhány cédulát emelt le. – Giliszta nincs, az első védőoltást már megkapta.

Ezalatt a tacskókölyök a féloldalra dőlt Kántor mellső tappancsai között fúrta magát előre pártfogója mellén.

– Ütődött – mondta megvetően a gazda.

– Inkább örülj neki. Meglásd, ebből a kis vacakból még lesz valaki…

– Hogyne, egy földszintes, csutalábú eb… – de Csupati legyintése a beletörődést jelentette. Nem értette ugyan, mi ütött Kántorba, de mert Kántornak tetszett a kiskutya, nem ellenkezett tovább.

– Többet törődhetnél a kutyád lelki életével… Látod, menynyire magányos.

– Mi a szösz – horkant fel Csupati –, már te is ezt a divatos marhaságot kezded?

– Csak halkabban a hőbörgéssel, pajtás. Az élet fejlődik, és aki nem tart lépést, az lemarad.

Csupati mélyet sóhajtott. Arra gondolt, hogy újra kezdődik a szokásos lelki beszéd a tanulásról, a fejlődésről…

– Inkább arról beszélj, hova vezényelnek tőlünk?

– Nem tudom. Holnap kiderül.

– És velem meg Kántorral mi lesz?

– Honnan tudjam?

– Itt tudnál hagyni minket?

Sátorit meghatotta Csupati ragaszkodása.

– Jól van, na – mondta békítően. – Ne edd magad. Majd meglátjuk…

Az udvar csendes volt. A lécajtó csikorgására egyedül a hátsó boxban lakó Elli, Kántor itt élő legkisebb lánya tápászkodott fel. Elli örökölte apja fejformáját, de külleme, tartása a nagyanyjára hasonlított.

„Trampli, mint egy éltes mosónő”, szokta mondogatni Csupati, amikor a második évébe lépett nősténykutyát kecsesebb mozgásra igyekezett tanítani. Kati, Elli anyja, még tavaly elkerült a kennelből. Kati tartása szép volt. Mellső lábai szálegyenes vonallal tartották előre felsőtestét. Az alomból született egyetlen kislány lábai ellenben gacsosak lettek, mint a szőlőtőke. Csupati mégis Ellit tartotta meg, mert a fekete foltos kutya értelme apjáéra, Kántorra hasonlított. „Az egészből a feje ér valamit” – magyarázgatta annak idején Sátorinak, aki a szép tartású fiúk közül szerette volna Kántor utódját kiválasztani. Sátori szerint két olyan gyönyörű egyed, mint Kati és Kántor, csak rendkívüli utódokat nemzhet.

Lányát Kántor se kedvelte különösebben. Amikor a fiúkat hathónapos korukban szétvitték a nyugati határvidék különböző őrseire, napokig bánkódott utánuk, és bánatát az udvarban maradt egy szem lánya nem enyhítette.

Kati szép volt, de Csupati megfogalmazása szerint eszményien buta nő. A következő tüzelésnél Kántort tíz napig be se engedte az udvarba. Sátori akkor azt mondta, hogy nem ért a tenyésztéshez. Az utódokat a legszebb küllemű egyedek párosításából kell kiválasztani. Ezt írják a szakkönyvek is… Csupati csak legyintett. Tudja ő könyv nélkül is, hogy a szimatszakmában a fej a fontos, nem pedig a szép alak. Katinak négy gyönyörű, de buta kölyke született Kántortól. Az ötödik viszont csúnya lett, de a feje, a szimata…

Ahogy az udvarba lépett és a drótháló nak támaszkodó kajszalábú kutyát meglátta, mindig felötlött benne Sátori beszéde.

„Mondhatnak akármit, ennek olyan a feje meg az észjárása, mint az apjáé. Egyébként ki a fene látott még olyan szuperér-

telmű nőt, akinek a szépsége is szuper.”

Ezzel vigasztalta magát, és elégedett lehetett, mert ha Ellivel a kutyakiállításon nem is nyerhetne szépségversenyt, ám ha a szimatot és a tudást kell összemérni, majd ámul a világ, hogy ez a kurta lábú, német juhász szuka mi mindenre képes.

– Nyughass, öreglány – dörmögött Csupati a hálónak ágaskodó Ellire. – Illetve megszagolhatod – és a tacskókölyköt Ellinek a rácsón kiszimatoló orrához dugta.

– Az apád… – szisszent fel nyomban. Kántor ugyanis egyetlen határozott mozdulattal elkapta gazdája Elli felé lendülő jobb kezét.

Ember és kutya döbbenten nézett egymásra. Ilyen még nem volt. Kántor maga sem értette, mi történt vele. Látta, hogy a gazdi a szuka felé nyújtja a kölyköt. A gazdi meg akarja csalni. A másiknak adná, holott a tacskó az övé. A sejtjeibe ivódott fegyelemnél erősebb lett az a furcsa, és számára teljesen új érzés, amit alig néhány perce ez a falatnyi kutyakölyök váltott ki belőle. Azért volt új ez az érzés, mert eddig csak kétlábú istene iránt gyötörte a ragaszkodó szenvedélyes szeretet, s most egy esetlen négylábú dúlta fel edzett idegrendszerét. Soha, sem élelemért, sem csemegéért nem kapott még gazdája keze után… Igaz, óvatosan rántotta vissza, de mégis elkövette az első szentségtörést.

Csupati fájdalmasan meredt Kántorra. – Megőrültél, Tyutyu?

A hang jobban bántotta Kántort, mintha korbáccsal suhintott volna rá. Restelkedve sunyta le a fejét, de szégyent mégsem érzett.

„Mindennek ez a vakarcs az oka”, gondolta Csupati keserűen. – Még csak ez hiányzott – fohászkodott, miközben kinyitotta Kántor boxának ajtaját. Eszébe jutott Sátori iménti kérdése, hogy miért nem foglalkozik többet Kántor lelki életével. Lehet, hogy Kántornak valóban megártott a magányosság?

– Nesze, itt van – tette a kölyökkutyát a boxba oldalgó Kántor elé. – Az ördög vigye a szeszélyeidet – mormogta féltékenyen. – Csak arra lennék kíváncsi, hogyan etetnéd nélkülem ezt

a vakarcsot?

Kántor, miután Toncsit féltékenyen a kutyaólba rejtette, visszatért a box előterébe. Leült és a rácson át komoly képpel gazdájára emelte fejét. Szeme bocsánatot kért az iménti összetűzésért.

– Éhes vagy, mi? – kérdezte duzzogva Csupati, majd fogta a kondért, hogy a konyhára menjen. Ott azután a szakácsnőtől mégis elkunyerált egy megkopott, lapos alumínium lábost, mert micsoda dolog lenne a nagy bolondériája miatt a kisebben állni bosszút?

Az ínycsiklandozó illatokat párolgó ételesvödröt közvetlenül Kántor ketrecének rácsa elé tette, méghozzá úgy, hogy a rácson belül ülő kutya orrába csapjon a lebbencsleves és a sonkás tészta szaga. Csupati szándékosan a szokásosnál lassabban, körülményesebben öblítette ki Elli edényét, és Kántor előtt töltötte azt csurig.

– Kéne, mi? – és kajánul Kántorra vigyorgott.

Kántor a gazda tevékenységét flegmatikus nyugalommal figyelte. Tudta, hogy a gazdi ezzel fizet az előbbi fegyelmezetlenségéért. Ám hiába küszködött, gyomra ingerének parancsolni nem tudott. Alsó ajka dús szőrzetén vékony csíkban csurrant le nyála, de ültéből nem mozdult. Akkor se kelt fel, amikor Csupati kinyitotta a boxajtót, és a sarokból csörömpölve rugdalta kifelé a magas peremű alumínium fazekat. S ekkor Csupati elszégyellte magát. Eszébe jutott, milyen megalázó volt gyerekkorában, ha egy-egy csínytevését azzal büntették, hogy nem kapott vacsorát és korgó gyomorral bújhatott a dunyha alá.

Restelkedve hajolt le az ütött-kopott fazékért és vitte a csap alá. Soha ilyen alaposan nem mosta még ki kutyája edényét.

– Nincs harag – tette Kántor elé az eleséget.

Kántor, aki eddig mozdulatlanul figyelte gazdáját, engesztelően Csupati combjához dörzsölte fejét.

– No, no. Azért még nem bratyizunk – dünnyögte Csupati, és a box elé lépett, hogy a tacskó edényét is megtöltse.

A visszatérő gazdira Kántor barátságosan rávigyorgott.

Tomboló érzékei végleg megnyugodtak. A gazda élelemosztó tevékenysége, a saját fazeka mellé helyezett kicsiny lábos, az utolsó kételyeket is eloszlatta. Nem volt többé vitás, hogy gazdája is neki szánta a hosszú nevű tacskókölyköt és beletörődött, hogy pártfogásába vegye.

Kántor először saját fazekába szimatolt, majd a kisebb lábosba, s miután azonosította az illatokat, a sátortetős kutyaházhoz ballagott. A kölyök mellső praclijaival esetlenül kapaszkodott már a tíz centi magas küszöbbe, és vinnyogva igyekezett átmászni az akadályon.

Csupati rájuk zárta a boxajtót. A rácson át figyelte, mint vitte az ételeslábos mellé Kántor a kölyköt.

A buksi fejecske mohón bukott a langyos gőz fölé. Toncsi orra a zsíros lébe ütődött, és a kölyök már kapta is vissza fejecskéjét, miközben hosszú, rózsaszínű nyelvével szaporán nyalogatta a fénylő gömböcskére tapadt levesgyöngyöket. A következő kísérlet már pompásan sikerült. Most Toncsi nyelve ért először a lébe, és az ügyesen bekanalazott első falatok után csendes morgolódással vegyes lefetyeléssel merült az evés ősi szertartásába.

Kántor mindaddig, míg a cuppogó hangok fel nem törtek a lábosból, mozdulatlanul ült, és figyelte a hosszú fülű kis állatot. S miután látta, hogy védence a táplálkozásban nem szorul segítségre, kaffogó lafatyolással maga is fazekába mélyedt.

Csupati nem értette a dolgot. Kántor legújabb buzgalma ellentmondott minden eddigi tapasztalatának és a szakirodalom megfigyeléseinek.

Az udvaron segédjével és egy fiatal tizedessel találkozott. Mindkét rendőr kék kezeslábast viselt, mintha nem is rendőrök, hanem valamelyik gyár munkásai lennének.

– Mi van? – mordult zordan segédjére Csupati.

– Minden rendben. Hétköznapi balhé. Néhány pofon. Mire a bicskák előkerültek volna, a helyszínre értünk…

– Jó lesz vigyázni – szakította félbe az őrmester mondókáját Csupati. – Az udvarba új lakó költözött. Egyelőre Kántor boxában tanyázik, és nem tanácsolom, hogy a professzortól

elvegyétek, mert nem állok jót érte.

– Új lakó?

– Egy tacskókölyök… Szóval ügyeljetek, nehogy Robi vagy az a kajla Szultán Kántor jelenlétében akárcsak meg is közelítse a boxot. Értettem?

– Igenis.

– Nahát! Leléphettek!

Csupati a beosztottjaival való társalgásban akaratlanul is alkalmazta Bokor őrnagy szavajárását. – Ez a főnökség óhaja… Világos? – És döngve csapta be maga után az udvari ajtót.

Csupati nem lelte a helyét. Soha ilyen hosszúnak nem érezte még a napot. Nyugtalanul várta Sátori visszajöttét. A százados távozásának lehetősége olyan mély aggodalommal töltötte el, hogy már a gondolatra is ellepte lelkét a csüggedés. Mi lesz vele, ha a „kisfőnök” elmegy? Sátori nélkül neki befellegzett itt. Nem lesz aki megvédje. Bokor őrnagy kutyástul, szőröstülbőröstül megeszi. Széthullik az évek során kovácsolódott jó kis csapat. Ráncigálják majd jobbra-balra, és senki se lesz, aki kiáll majd érte és Kántorért.

Álomkórosként kóválygott az udvarban és az sem vigasztalta, hogy egyelőre ő „feküdte meg” a „főnök úr” gyomrát, olyannyira, hogy az őrnagyot tegnap gyomorfekély gyanújával kórházba szállították.

A budapesti gyors este tízkor érkezett. A peronon nehézkes döcögéssel toporgott Csupati. Lapos ívű szemhéjai alól fürkészte az utasokat, mégsem vette észre Sátorit.

– Te mit keresel itt? – csapott az hátulról a vállára.

– Hogy mit?… izé… csak úgy…

– Aha – bólintott Sátori. – Értem. Vársz valakit. Akkor nem is zavarlak.

– Dehogy zavarsz – tiltakozott megszeppenten a főtörzsőrmester. – Én senkit se várok. Mehetünk is – mondta, és csatlakozott Sátorihoz.

A százados derűsen mosolygott. Több mint fél évtizede dol-

gozott már együtt ezzel a furcsa, sokszor nehezen elviselhető figurával.

– Na, gyere. Meghívlak a Mátyás borozóba egy fröccsre.

– Az jó – dörmögte Csupati. Oldalát dárdaként fúrta a kíváncsiság, de nem szólt. Várta a magyarázatot…

A borozóban két fröccsöt ittak. Sátori derűs volt, Csupati gondterhelt. Sátori nem beszélt. Csupatinak ezért a bor sem esett jól. Már újra az utcán jártak, amikor nem bírta tovább.

– Mi van? – kérdezte, és nagyot nyelt.

– Mivel?

– Ne gyötörj. Tudod te jól. Mit határoztak?

– Titok – és Sátori hangosan felnevetett, ám Csupati hosszúra nyúlt ábrázata láttán felhagyott az évődéssel. – Megyünk, pajtás…

– Kik? És hová?

– Hogy kik? Kántor, te, meg én… a fővárosba. Budapesti lakos leszel. Talán nem örülsz neki?

– A „főnök úr” is jön?

– Arról nem volt szó… – Sátori bizonytalan mozdulatot tett.

– Te leszel a főnök? – Csupati örömében lekapta a sapkáját.

– Tehát elfogadod? Mert a jelentkezés önkéntes.

– El én!

– Azt se tudod, mire vállalkozol.

– Nem baj. Veled a világ végére is elmegyek… Ha megígéred, hogy sose küldesz ki az utcasarokra járőrözni…

– Hej, Csupati! Te javíthatatlan.

– Ugye, megígéred?

– Rendben van. De te is megígéred, hogy szolgálatban többé nem tütükélsz…

– Nem iszom. Egy kortyot sem… – és Csupati már a gondolatra is szomjasan nyelt egyet.

– Na jó. Hagyjuk a tréfát. Az országos főnökség speciális kutyás nyomozócsoportot akar szervezni… Kísérletképpen. Magam sem értem, hogy Kántor annyi nagyszerű fegyverténye közül miért folyvást csak azt a legutóbbi cirkuszi ügyet emlegették. De hát az isten meg a főnökség észjárása számunkra,

egyszerű halandók számára kifürkészhetetlen…

– Nem is volt olyan bagatell ügy…

– Lehet, de mindenesetre a cirkuszi produkció volt az utolsó csepp ahhoz az elhatározáshoz, hogy országos hatáskörű kísérleti csoportot állítsanak fel. Benne vagy?

Még hogy benne van-e? Végre megszabadul Bokortól, az időszakos lefokozásoktól…

– Lakást adnak? – kérdezte minden átmenet nélkül.

– Bizonyára…

– Mert csövezni mégse szeretnék…

A Fő téren váltak el egymástól.

Csupatit hazafelé, a kihalt utcákon, a töprengés árnyai kísérték. A főváros eleddig sosem csábította. Nem epekedett a metropolis nyüzsgése, fényei után. Nem volt olyan, mint mások, akik tízezrével hagyták el kicsiny, de biztos vidéki egzisztenciájukat, hogy befurakodjanak a több milliós hatalmas hangyabolyba, és nekivágjanak a bizonytalan illúziókat csillogtató nagyvárosi életnek.

Most azon töprengett, mennyivel lesz különb, ha állomáshelye nem az egyik megyei székhely, hanem maga a főváros lesz.

„Azért fővárosinak lenni mégiscsak más…”

De mit szól mindehhez a felesége? Hiszen olyan váratlanul jött ez az egész. Itthagynák a szépen berendezett kertvárosi házat? Amely már nem is annyira kertváros, hiszen kicsi kertjének szélén hat-nyolc emeletes házak épülnek. Modern városrész alakul körülötte, és hovatovább már itt sem emlékeztet semmi a múltra.

Kántornak, életében először, súlyos nézeteltérése támadt a gazdi első segédjével.

Az összetűzést az etetésével megbízott ember provokálta azzal, hogy Kántor szeme láttára Toncsit a grabancánál fogva kapta fel a földről, és játszani akart vele.

Kántor először csak figyelmeztető morrantásokkal adta a „segéd” tudtára, hogy egyáltalán nem szereti, ha a gazdin kívül mások is a ketrecébe lépnek, ott huzamosabb ideig tartózkodnak és ráadásul a kölyköt piszkálgatják… S mert a morrantások

nem használtak és Toncsi is panaszosan nyüszíteni kezdett, Kántor fektéből pattanva kapta el a kutyakölyköt két ujjal öszszecsippentő kezet. Fejének egyetlen rántásával térdre kényszerítette az őrmestert, aki a félelmes állkapcsok szorításában szisszenve tárta szét ujjait.

Toncsi bukdácsolva menekült a ketrec sarkában álló odúba. Kántor nyomban elengedte a kétlábút, az pedig sebesült kezét szorongatva szitkozódva hátrált ki a boxból.

– A gazdád fennhéjázó istenit – sziszegte a kutya szemébe, és Kántornak több se kellett. A gyűlölettel kiejtett „gazda” szóra dühödt vicsorgással pattant az őrmester után, akinek az volt a szerencséje, hogy az utolsó pillanatban be tudta csapni maga mögött a box ajtaját.

Kántor harcias ugatására, mint karmester intésére a dalárda, rázendített az egész udvar. A kutyák csaholása felverte a csendet. Az ember meghátrálásra kényszerült. A segéd távozása után Kántor abbahagyta az ugatást. Sose volt kenyere a felesleges beszéd. Győzött, és ez elég volt neki, míg a többiek, Szultán, Sátán és társaik csupán a hang örömeért még jó ideig ócsárolták a láthatatlan ellenfelet, aki már rég elhagyta az udvart. A lázadás öröme táplálta bennük az izgalmat, amit a fegyelem és erő mintaképének, a falka vezérének, Kántornak felháborodása váltott ki belőlük.

Kántor a tacskókölyköt kereste. Toncsi, a békét és nyugalmat árasztó halk hívójelre kidugta fejét az odú küszöbén. Kántor néhányszor barátságosan képen nyalta, mire a kölyök nekibátorodva a hatalmas kutya lassan söprögető loboncos farkába csimpaszkodott.

A gazdi csak másnap reggel jelentkezett Kántor boxánál.

– Hé! Főtörzs úr! Kifelé! – tárta szélesre a ketrec ajtaját Csupati.

Kántor nyomában Toncsi esetlenkedett. Csupati leguggolt, és megvakargatta a kölyök lefegő füleit.

„Így egészen más”, figyelte Kántor a gazdi becéző mozdulatait és öntelt büszkeség bizsergette szívét. „Hiába, gazdájának nincs párja a világon.”

– Hát ide figyelj! – markolta meg tréfásan Kántor pofaszakállát. – Megyünk Pestre. Fővárosi lakos leszel. Na, mit szülsz hozzá?

Kántor a gazdi vidám hangja hallatán játékosan ugrándozni kezdett.

Csupati hajlamos volt ezt arra magyarázni, mintha kutyája vele együtt örülne, amiért – egyelőre ideiglenesen a fővárosba vezényelték.

Felesége azonban Kántornál jóval mérsékeltebben fejezte ki örömét. Néhány napi töprengés után közölte Csupatival: ő és a gyerekek itt maradnak. Férje eddig is ritkán járt haza, a helyzet mit sem változik azzal, hogy most kétszázötven kilométerrel odább ténykedik a kutyával. Sőt, így ha hazajön, néhány napot nyugodtabban tölthet a családdal, nem rángatja senki.

Az okoskodásban volt némi logika. Ezt Csupati is elismerte, de bízott benne, hogy ha majd lakást kapnak Budapesten, az asszony is meggondolja magát.

A kollégák irigységgel vegyes tisztelettel néztek Sátorira, s mert neki szólni nem mertek, Csupatit ugratták.

„Hja! Könnyű annak – mondogatták –, aki megfogta az isten lábát. Méghozzá mind a négy lábát.”

Csupatit azonban nem tudták nyugalmából kibillenteni. Az elkövetkező három hétben a várakozás boldog izgalmában élt.

Az egyetlen említésre méltó az volt, hogy a tacskókölyök rohamosan fejlődni kezdett. Délelőttönként a rétre jártak gyakorlatozni. A tacskó rövid, görbe lábain ugrándozva igyekezett a magas fűben Kántor után. Egy bokor tövéig jutott, amikor mérges csaholása nemcsak Kántor nyomkereső szimatolását szakította félbe, de a bokorhoz csalta a gazdát is.

Kántor kíváncsian pislogott a cserje kusza indái alá, ahova a kölyök fejét bedugva, majd visszakapva ki-be ugrándozott. Orra azonnal jelezte, hogy valamilyen jelentéktelen, alacsonyabb rendű állat lapulhat a bokor alján, a bozót rejtekében.

„Hagyd” – vakkantotta halkan Kántor, és a gazdára pillantott.

„Korán kitört belőle a kotorék vér” – elmélkedett Csupati, és

Kántort leintve biztatta a kölyköt.

– Keresd, Toncsi… Csak bátran…

Toncsi beljebb merészkedett a sűrűbe, de nyomban vissza is vonult panaszos vinnyogással.

Kántor bősz anyatigrisként ugrott Toncsihoz, és fejével mérgesen széttúrta a bokor alját. Mellső lába ujjaízét kampósan behajtotta, és a röfögő hangokat hallató tüskés gombolyagot, a kicsi sündisznót óvatosan kikanalazta a sűrűből.

Ahogy az elválás órája közelgett, Csupati napról napra nehezebb szívvel lépett az udvarba. Itt mindent ő teremtett a semmiből. A kerítés tövén, a bejárati ajtó mellett felfedezte a maga faragta játszófákat. Az elsőket, melyekkel annak idején Kántort oktatta. Most mindentől búcsúznia kell. Tovább mennek, és újra kezdik. Valahol az ismeretlenben keresnek maguknak új szállást.

A százados bosszúsan dörmögött. Két hétig húzódó viták, veszekedések után végül is a budapesti főkapitányság egyébként se tágas központjának hatodik emeletén kapott három helyiséget, ahova hatfőnyi csoportját bezsúfolhatta. A tizenkét négyzetméter alapterületű, téglalap alakú szobákban két-két kis méretű íróasztal fért el.

– Kicsit összehúzzák magukat. A mieinknek se jut nagyobb helyiség – mondta közönyösen az ellátási főnök.

„Minden kezdet nehéz.”

– A technikusuk a mi laborunkat használhatja, nincs szükség külön laboratóriumra. A kutya a Márton-hegyi településünkön tanyázhat. Így a három szobában öten lesznek… Ideális állapot.

– Hogyne – mormogta Sátori.

– Maga, kollégám, a szerencse fia – és a középtermetű, erősen deresedő alezredes békülékeny mosollyal próbálta Sátori morcosságát feloldani. – Fiatal. Kedvére dolgozhat… Remek technikai apparátus segíti a munkáját… Bezzeg, amikor mi kezdtük a szakmát, semmink se volt. Mezítlábasoknak csúfoltak bennünket, mert felemás, szedett-vedett katonai holmikból

állt a felszerelésünk… Emlékszem, micsoda esemény volt, amikor végre bicikliket kaptunk és nem kellett gyalog kibaktatnunk a sokszor öt-hat kilométerre levő helyszínekre… Tudom, ez ma magukat, fiatalabb tiszteket már nem érdekli. De sose legyen a rutin, a megszokás rabja.

– Köszönöm a baráti tanácsot – bólintott udvariasan Sátori –, és ne higgye, hogy kényelmességből ágálok a szűkös körülmények miatt. A mi ellenfeleink is fejlődnek. A vérbeli bűnöző szenvedélyes technikabarát. Ma már nem az a kérdés, hogy biciklink vagy autónk van-e, hanem milyen autónk? Mert ha a gengszter százötven kilométeres óránkénti sebességgel menekül a színhelyről s mi csak száznegyvenes tempóval üldözzük, lemaradunk. Úgy érzem, hogy a bűnüldöző szervek némi késéssel alkalmazzák csak a legújabb technikai eszközöket.

– De a szervezett apparátus mégiscsak előnyösebb helyzetben van, mint az önmagára utalt bűnöző vagy banda.

Sátori egyetértően biccentett, és eszébe jutott egy régi történet.

Kezdő nyomozó korában a XIII. kerületi kapitányságon teljesített szolgálatot. A Lehel téri piacon sorozatos lopások történtek. A kora reggeli csúcsforgalomban a munkába siető bevásárló asszonyok kezéből a tolongásban egyetlen erőszakos rántással kitépték a retikülöket, pénztárcákat. A kofák pultjáról rendszeresen eltűntek a pénzt tartó tálakból a bankjegyek.

Az asszonyok egymást gyanúsítgatták. A viták hevében néha tettlegességre is sor került.

A rendőrök hiába cirkáltak, hiába kettőzték a piaci őrjáratokat, a lopások szinte szemük láttára folytatódtak, de a tettes vagy tettesek ismeretlenek maradtak. Végül Sátorira bízták a rejtély megoldását.

Sátori először a kárvallott kofákat faggatta. Az érdekelte: láttak-e valami szokatlant? Nem a hiány felfedezésekor, hanem úgy általában. Tétova nemeket kapott válaszul.

Senki gyanús vagy gyanúra okot adó személy nem bukkant fel a közelben. Hacsak?… Nem, az teljesen képtelennek tűnt…

A hosszú pultsor belső sarkán árusító kancsal bazáros német

juhászkutyáját, Rexet, régóta ismerték a piaci árusok. Hajnali ötkor jelent meg gazdája kíséretében, s miután a bazáros kirakta áruját, a kutya végigsétált a tereferélő, a kezdő árakat vitató kofák standjai előtt.

Sátori a piaci ügy előtt csak a tiszti iskola egyik előadásán hallott a rendőri szolgálatra kiképzett német juhászokról. Úgy volt velük, mint a kötelező tananyaggal a diák. Tudomásul vette, szükséges rossznak tartotta, plusz anyagnak, amivel meg kellett birkóznia, be kellett bifláznia, mint a többi bűnügyi technikai anyagot. A valóságban viszont ez a kutyafajta először nem mint a rendőr segítőtársa mutatkozott be neki, hanem mint bűnöző.

A fiatal nyomozó harmadik napja ténfergett látszólag céltalanul a Lehel piacon. Reggel hatkor jött az első károsult.

– Valaki kikapta a kezemből a retikülömet – panaszolta siránkozva az asszony. A betonpult előtt állt a zöldséges kofánál, amikor hirtelen rántással leszakadt bal karjáról a retikül pántja, és még a lábát is összerúgták. Mögötte asszonyok tolongtak, de senki sem látott semmit.

– Tehát a lábát is megrúgták? – kérdezte Sátori.

– Nem is tudom, felügyelő úr. Talán nem is rúgás volt, hanem olyan lökés, mintha partvis törölte volna végig – válaszolta a károsult.

Sátori civilben volt. Az egyik rendőrt a zöldséges előtt vitatkozó asszonyokhoz küldte, ő pedig került egyet és az árusító pultok mögött elsétált a következő standsorig. A felhalmozott gyümölcs és zöldséges rekeszek rejtekében haladt, és a pultok betonsorát vizsgálgatta.

Az X alakú lábakon nyugvó széles betonlapok alatt tíz elárusítóhely hosszán is elmászhatott valaki négykézláb, feltűnés nélkül.

Az elárusítóstandok baklábú lapjai derékszögben csatlakoztak egymáshoz, és Sátori már arra gondolt, hogy a sarkon ülő bazároshoz megy és beszédbe elegyedik a rosszképű, feltűnően kancsal férfival, amikor észrevette, hogy a bazáros kutyája a jobbról csatlakozó pultok alatt lassú léptekkel elindult a

libáskofák standjai felé. Sátori ösztönös érdeklődéssel előbbre húzódott. Olyan helyet keresett, ahonnét két ládaoszlop közül beláthatta a pultok alját.

Maga sem tudta – és később sem jött rá –, a kutya alakja keltette-e fel az érdeklődését, vagy véletlenül irányította tekintetét a piac egyetlen négylábújára.

A kutya a második libáskofa standja alatt megállt. Néhány másodpercig mozdulatlanul szimatolgatott, majd eltűnt Sátori szeme elől. A következő pillanatban a pult előtt álló asszonyok közül az egyik felsikoltott: „Tolvaj! Jaj a retikülöm!”

Kavarodás, vádaskodó, tiltakozó hangok.

„Rendőr! Rendőr!” – kiabált a kofa is.

Sátori, mint egy film elmosódott hátterét, látta a stand felé két irányból rohanó rendőröket, de szeme csak a betonlapok védelme alatt ügető kutyát figyelte, kinek szájából szögletes fekete lakktáska lógott.

„Óriási” – nyugtázta magában elismerően, és az összevissza dobált ládák mögött a sarok felé lopakodott.

A kutya a gazdájához ért, és a lábai közé dugta fejét. A bazáros a pult alá nyúlt. Gyors mozdulattal kivette a kutya szájából a lakktáskát, és a mellette levő papírdobozba rejtette.

„Ravasz fickó”, mosolyodott el Sátori. Most vette észre, hogy egyedül a bazáros sarokpultját fedte a vásárlók felőli oldalon földig érő pokróc.

– Adj Isten – állt meg a bazáros háta mögött. – Okos kutyája van – nézett mereven az idegesen hátraforduló bazáros szemébe. A kutya már gazdája mellett ült, és sunyi pillantásokkal méregette az idegent. Sátori megérezte a gyűlölet szikráit.

– Ajánlom, intse nyugalomra a kutyáját, mert az első mozdulatra lövök – és hüvelykujját, mintha pisztolycső lenne, a bazáros hátának nyomta.

– De, de… Tiltakozom. Ez erőszak. Én tisztes üzletember vagyok!

– Hogyne, persze – hagyta rá Sátori, miközben intett a rendőröknek. – Tegye fel a kutyára a szájkosarat.

Sátori emlékezetében tíz év múltán is élénken élt a kép,

ahogyan a kutya rápillantott, miközben tűrte, hogy gazdája a fejére húzza a szájkosarat. Sátori megérezte, hogy a kutya pontosan felmérte a szituációt, és tudta: lebukott. Attól kezdve már nem is a sandaképű bazáros, hanem a kutya érdekelte.

A papírdobozból előkerült az aznapi zsákmány, a két női retikül és bennük hétszáz forint.

– A kutya hozta – védekezett a bazáros. Ő semmiről se tehet, azt sem tudja, kié lehet…

A kapitányságon aztán bevallotta, hogy a kutya rendkívül értelmes, és csak egyszer kellett a figyelmét a táskalopásra felhívnia, attól kezdve öntevékenyen választotta ki áldozatait, és a legügyesebb tolvajt is meghazudtoló körültekintéssel lopkodott.

Sátori a tolvaj négylábú leleplezése óta kezdte tisztelni a német juhászokat. Amióta Kántort megismerte, ez a tisztelet minden felett uralkodó szeretetté és megbecsüléssé terebélyesedett benne.

Az alezredes már távozni akart, amikor Sátori szava visszafordította.

– Azt viszont köszönöm; hogy legalább Kántor önálló helyiséget kapott a mártonhegyi telepen.

– Maga javíthatatlan kutyabarát…

…Csupati, fővárosba érkezésének harmadik napján már reggel hatkor birtokba vette a Kovács alapította „vadaskert” gyakorlópályáját Kántorral és a tacskókölyökkel.

Kántor egy-két próbálkozás után úgy közlekedett a pálya akadályain, mint kölyök korában Kovács keze alatt, Lux társaságában a Kiscelli-romokon. Pedig ezek az akadályok változatosabbak és nehezebbek voltak, mint amilyeneket annak idején a nyugati határkörzet székhelyén a gazdival közösen építettek.

Csupati csak azt sajnálta, hogy barátját és tanítómesterét nem találta a telepen.

„Hja, komám – mondták pesti kollégái –, idővel mindenki lépik egyet. A főnök most az országos telepet igazgatja

Alagon.”

A reggeli edzéseknek mindig akadt nézőközönsége. A csodakutya, a szakmában tevékenykedő fővárosi kutyavezetőket is vonzotta. Annál is inkább érdekelte őket Kántor mozgása, mert szeptember végére kitűzték a munkakutyák országos vetélkedőjét.

A pálya drótháló kerítésén kívül kíváncsi szemek figyelték Kántor akadályugró és létragyakorlatait, a fegyelmező mozgások hangtalan vezényszavainak végrehajtását. Elismerő szisszenések kísérték lendületét, ahogy a két méter magas akadálypalánkot egyetlen irammal, első nekirugaszkodásra maga alá vette.

– Ezt a vacakot minek hoztad – kérdezték Toncsi láttán a kollégák.

– Kisegítő munkaerő – válaszolta Csupati, és Toncsi, hogy a gazdi szavait igazolja, mérges csaholással tiltakozott a simogatások ellen.

„Hiszen ez egy hörcsög” – állapították meg a bátrabbak, akik Toncsi fejét akarták megsimogatni, de szisszenve kapták el kezüket, mert a tacskó tűhegyes fogai jelezték, nemcsak a hangja nagy, hanem a földszintes testecskében bátor szív is dobog.

Toncsi a gyakorlópályán Kántor mögött loholt, és keresztül bújt a csatornán. A „tyúklétra” előtt azonban megtorpant. Az első fokot még elérte. Fel is húzta magát, át is bucskázott a lécen.

Kántor derűsen pillantott hátra a morgolódó Toncsira.

A második nekirugaszkodás vége megint csak bukfenc lett.

Csupati elmélyültem figyelt.

Toncsi a negyedik bukfenc után a létra szélső tartórúdjának végére tette a tappancsát. Szimatolgatott, s úgy döntött, hogy a szögletesre gyalult tartórúdon kísérli meg az imádott apa, anya, barát, védnök utáni mászást, aki maga is megállt az emeletnyi magas trepnin és figyelte az ő kísérletezését. Nyüszögve, körmeit kinyújtva, szinte hason csúszva indult a tacskó fölfelé.

– Az anyját – álmélkodott hangosan Csupati. – Ennek macs-

ka volt az apja.

Toncsi a negyedik fok magasságában elakadt. Fejét riadtan ingatta jobbra, balra, és amikor rádöbbent, hogy minden oldalról ijesztő mélységekbe szakadt el tőle a föld, hátsó lábai megcsúsztak, egyensúlya megbillent, és fara jobbra csúszott. Körmeivel kétségbeesetten kapaszkodott a létra repedezett szárába.

„Mindjárt leesik”, gondolta Csupati és indult, hogy a kölyköt leemelje. Kántor azonban megelőzte. A hatalmas kutya könnyedén leszaladt a létrán, s mire Csupati a vergődő kutyakölyökhöz ért, Kántor már kiszabadította szorult helyzetéből, nyaka bő grabancánál felemelte és a gazdi felé nyújtotta.

A nézőközönség ámult, s ha volt is valakiben szakmai irigység, az csodálkozássá változott.

„Ez a blöki verhetetlen” – hallotta Csupati a pálya szélén felhangzó megállapítást.

Csupati pisszentéssel adta Kántor tudtára, folytathatja a gyakorlatot. A csutalábú boldog ugrándozással sürgött körülötte.

– Na gyere, te kis mamlasz – mondta Toncsinak.

Nem akarta Pestre hozni Toncsit, de mivel Kántor annyira ragaszkodott hozzá, végül is nem merte otthon hagyni.

Nem bánta meg. A tacskó érdekes kísérlet alanya lett. Kántor oldalán minden különösebb emberi beavatkozás nélkül olyan ismereteket sajátított el, amelyek nemcsak fejlettségi fokára nem voltak jellemzők, de általában a tacskófaj érdeklődési körén is kívül estek.

A különböző fajok együttélése, anélkül, hogy Csupati tudományosan foglalkozott volna a kérdéssel, meglepő eredményeket hozott.

Napközben Toncsi egyedül tanyázott Kántor hegyi lakosztályában, mert Kántor és a gazda minden reggel fél nyolckor elindultak a hegyről a metropolis forgatagába. Csupati szerint Kántornak hozzá kellett edződnie új munkaterületéhez.

Kántornak a nagyváros nem volt ismeretlen, hisz itt született. Ám a kölyökkori első emlékek már elmosódtak emlékezetében. A vidéki városban, ahol eddig élt, az utcákon csikorgó,

sárga doboz csak ritkán és egymagában döcögött. Itt három is futott egymás után. És nemcsak egy irányba. Eleinte Kántor azt hitte, a szembejövő kocsik nyomban összeütköznek.

Az autók úgy nyüzsögtek, mint a járdán az emberek. Meg kellett szoknia, hogy a soha nem nyugvó emberhangyák lökdösődő bolygásában ne kapkodja idegesen a fejét. Mindent látni akart, és eleinte folyton várta, mikor taposnak tappancsára a fürgén tülekedő lábak.

Ezt is megszokta. Gyorsan alkalmazkodott új környezetéhez és az állandó, sokoldalú figyelmet követelő forgalomhoz.

Egyedül a barlang mélyén, a sötétből parázsló szemekkel előzúgó szörnyeteg látványával nem tudott megbarátkozni. A mélybe vezető lépcsők, az alagútból áradó, örökké csattogó, idegesítő zajoktól vemhes szél, a csikorgó kerekek a bizonytalanság érzetét keltették benne, és a gazdi csak néhány új jelet magyarázott meg neki, de a jelenségek értelmét nem… Ez tette a földalatti vasúton Kántort elfogódottá.

Csupati nem volt nyelvtanár. Ösztönösen mégis ráérzett, hogy Kántorral közös érintkezési jelrendszerüket az új körülményeknek megfelelően új elemekkel kell bővítenie. A sziszegő, pisszegő hangok skáláját már kimerítette. A nyelvcsettintés változataiban találta meg végül is azt a zörejjelet, amellyel azután Kántort a földalatti kocsijába léptette.

Az igazi csodát, ami lepipált mindent, az égbevesző házakat, a zsivajt, a véget nem érő nyüzsgést, Kántor egy tavaszi délelőttön a Vidám Parkban találta meg. Négyesben, mármint a gazdi két fia és ő, utaztak le a hegyről, és bár Kántor nem mutatta ki szorongását, igazából csak akkor könnyebbült meg, amikor a Városligetben végre kiszálltak a föld alatt száguldó sárga dobozból…

A jegyszedő nem akarta Kántort beengedni a parkba. A vita különösen a hullámvasútnál robbant ki körülötte. Csupati erélyes fellépése végül is meggyőzte a jegyszedőt arról, hogy a társasághoz tartozó négylábú nem közönséges eb.

Kis padokba ültek, mint az iskolás gyerekek. Az első sorban a gazdi fiai mocorogtak és Csupati nem győzte atyai intelmek-

kel ellátni csemetéit, hogy ne mozogjanak, hanem kapaszkodjanak, és ne babrálják a védőláncot… Kántor a srácok mögött a gazdi mellé telepedett. Amíg az első hullám dombján kapaszkodtak felfelé, nem is volt különösebb baj. Kántor érdeklődve figyelte, hogyan emelkednek egyre magasabbra, és bámulta a lassan eléje táruló panorámát. E tevékenységében még a kígyóként egymás fölé tekergő pálya különböző pontjain felharsanó visongás se zavarta.

A kialakult kép, a távoli hegyek koszorúja, az alatta levő fák koronája, ahonnan valaha Lux elindult, a Széchenyi gyógyfürdő kupolája azonban váratlanul eltűnt szeme elől. A föld megindult alatta.

Először úgy érezte, lebegve száll a táj fölött, ám a következő pillanatban már zuhant. A meredek völgybe rohanó, padokból álló hernyó sikongatni kezdett. Kántor lábaiból a vér a derekába szállt, és azt hitte: itt a vég.

Már csak a gazdi ölelő karját érezte a nyakán. Tehetetlenül nézte a szeme előtt mélybe száguldó gyerekek fejét… azután váratlanul megszűnt a zuhanás, a vér visszaáramlott lábaiba, a vízszintes csíkokba összefutó pálya újból eredeti alakjára merevedett, a hernyó pedig – átzúgva a hullámvölgyön – újból felfelé kúszott… És ez így ment fel és le, míg csak vissza nem tértek oda, ahonnan elindultak.

Kántor megrázta magát.

– Tetszett? – kérdezte tőle a gazda.

A gyerekek nógatták apjukat, csak még egy menetre fizesse be őket. Kántor másodszorra már kitapasztalta a játékot, s talán még a gyerekeknél is kelletlenebbül mászott ki a hullámvasút üléséről.

Hasonló módon ismerkedett meg az óriáskerékkel, a siklóval és a barlangvasúttal, ahol mérgesen megugatta a seprőnyélen repkedő boszorkány bábuját.

– Hogyan haladtok? – kérdezgette időnként Csupatitól Sátori.

– Emháká – válaszolta Csupati.

– Mi az ördög?

– Mondom, emháká! – vigyorgott Csupati.

– Nincs kedvem a hülyéskedéshez. Tele vagyok gonddal, munkával.

– Csak nem vesztetted el máris a humorérzékedet? Az emháká azt jelenti: munkára, harcra kész. Valaha, hetente kétszer az öreg lúdtalpasoknak is kötelező volt kivonulni a sportpályára, hogy egészséges legyen a kapitalizmusban elsatnyult nemzedék…

– Eh… – legyintett Sátori. – Az emhákádat tartsd meg magadnak, és tartózkodj az ügyeleti szobádban… Csupati gyanakvó pislantásokkal méregette Sátorit.

A barátságtalan hang Bokor őrnagyot idézte fel emlékezetében.

„Úgy látszik, mindenkiből Bokor lesz, ha eléri azt a bizonyos sarzsit” – vonta le a keserű következtetést.

Feszesen kihúzta magát és előírásszerűen engedélyt kért a távozásra. Pedig ha tudta volna, mennyi küszködés merítette ki barátját és főnökét, nagyobb együttérzéssel viselkedett volna Sátori humorérzéke iránt.

Sátori attól tartott, hogy nemsokára a saját bőrén tapasztalhatja, mit jelent két urat szolgálni. Az országos bevetések mellett ugyanis a fővárosi bűnügyi rendőrség is igénybe veheti majd a speciális kísérleti csoport munkáját.

„Ti friss erő vagytok. Mi meg legalább egy kis levegőhöz jutunk” – ezzel fogadták Sátorit kicsit tréfásan a kollégái, akikkel együtt végezte a rendőrtiszti iskolát, és akik nyomban ide, a fővárosi bűnügyi osztályra kerültek nyomozónak. Ettől a megjegyzéstől szünetelt Sátori humorérzéke. Azt is tudta, hogy a többiek kiváltságos csodalénynek nézik, és árgus szemekkel lesik, hogyan lehet egy kutyával egy embert helyettesíteni… A kísérleti csoportot eleve elnéző mosoly fogadta.

Sátori tisztában volt azzal, hogy a felkészülés hónapjai leteltek, és valahányszor az elkövetkező első bevetésre gondolt, szorongó érzés nehezedett rá. Mi vár rájuk?

Kezdődik az egy esztendeig tartó türelmi idő. Ugyanúgy kapja majd az ügyeket, mint a többi nyomozó csoport… Ki

tudhatja, melyik ügyben, hogyan dolgozik majd Kántor, „a négylábú hekus”, ahogyan máris elnevezték.

Sátori Kántor átlagon felüli értelmére alapozott, amikor a „kísérleti nyúl” szerepét elvállalta. Évtizedes tapasztalata alapján szeretné bebizonyítani, hogy a hagyományos tevékenységen túl is lehet egy ritka képességű kutyát eredményesen alkalmazni.

Hónapok óta bújta a szakirodalmat.

Az lenne az eszményi állapot, ha az ember a kutya szimatérzékenységével rendelkezne, vágy a kutyának lenne olyan fejlett gondolkodási készsége, mint az embernek… De mert a természet ilyen csodalényeket nem alkotott, az embernek kell saját logikai intelligenciájába beépíteni a kutya képességét.

Sátori világosan látta, hogy a kutya számára neki kell kiválasztania azokat a nyomozati részfeladatokat, melyekben az sikeresen fejtheti ki képességeit, és új felismeréseivel segítheti, előbbre viheti a nyomozást.

Ha a kísérletbe belebuknak, az nemcsak az ő bukásuk lesz. Látványos érveket kapnak azok is, akik a kutyákat a nyomozás kölönceinek és alkalmazásukat kóklerságnak tartják.

„A kudarc oka csak én lehetek” – hajtogatta töprengés közben.

Csupati a kutyatelep kerítése mellett kezdődő füves grund szélén üldögélt egy terméskövön. A kora nyári nap perzselő délutánján a telep közelében futtatta meg kutyáit. Maga is beleizzadt, és ingzubbonya gallérját mellig kitárva rogyott a fiatal gesztenyefa árnyékába. Néhány méterre tőle gyerekek hancúroztak. Vidám rikongatásuk csak nehezítette Csupati bánatát.

Negyedik hónapja volt már Budapesten, és egyre fanyarabb lett a kezdetben csábos alma. A munka se ízlett igazán. Semmi hajtás, semmi izgalom. A fővárosi rendőrség legalább egy tucatnyi aktív nyomozókutyával rendelkezett, a mindennapi rutinmunkákat azok végezték. Habár Csupati azt is megállapította, hogy túl sok feladat nem várt ezekre a kutyákra. A nyomozók többsége ugyanis legfeljebb csak tárgy- és személyazonosításra vagy kiválasztásra kérte a kutyákat. Sátorinak is hetekbe

tellett, mire a csoportot és a nyomozáshoz feltétlenül szükséges alaplehetőségeket megszervezte. Csupatinak viszont hiányzott a családja.

„Majd ha rendes lakást szerzel, jövünk” – kongott Csupati fejében a pesti látogatásból hazainduló asszony szava. Kénytelen volt igazat adni élete párjának.

Itt, a kutyatelepen, a gondnoki épület alagsorában kapott ideiglenes szolgálati helyiséget. Lakásnak még a legjobb indulattal sem volt ez nevezhető.

„Megmondja – fogadkozott százszor is –, holnap megmondja Sátorinak, hogy így nem csinálja. Elveszett mennyországnak látta a hónapokkal ezelőtt elhagyott várost, tájat, az egész nyugati határkörzetet, ahol szinte minden faluban akadt már ismerőse.

A játékos gyereksikongás az égig csapott. Csupati azonban bánatosan nézegette a zsivajgó emberkéket, mert fiai nem voltak közöttük.

– Nézd, a vén bolondját! – hökkent meg egyszerre.

Csodálkozása Kántornak szólt.

Kántor a rajtvonalon térdelő gyerekek sora előtt ballagott, és egy indítóbíró szigorával méregette, nem lóg-e ki valamelyikük a sorból. Mögötte a tacskó kocogott.

A sikongás akkor kezdődött, amikor Kántor a sor mögé került, és ülepénél fogva visszahúzta a vonalig az egyik előbbre helyezkedő kis versenyzőt.

– Csalás kizárva – állapította meg Csupati, és elmosolyodott. Valamelyik kölyök ekkor nagyot kiáltott:

– Rajta!

Megkezdődött a versenyfutás.

A kiáltásra Kántor is nekiiramodott, és nyomában Toncsival, elsőnek ért a célba, egy göthös olajfa alá. A srácok sikongva rohantak a két kutya után.

„Ez megtalálta a szórakozását, ennek senki se hiányzik” – irigykedett kutyájára az ember, ám nem értette, hogyan válthatott ki Kántorból kicsiny védence, a tacskó, ennyi játékosságot… Abból a Kántorból, aki szinte siheder kora óta komoly és

méltóságteljes volt, s aki henye szórakozásra sosem adta fejét.

– Ez a kis nyavalyás az oka.

Miközben Csupati töprengett, Kántor vidáman hancúrozott a gyerekekkel, akik felfedezve, hogy mennyire igazságos játszótárs a hatalmas kutya, szándékosan térdeltek a vonal elé, hogy Kántor mindegyikőjüket hátrább huzigálja.

Csupatinak azt vágta a fejéhez a felesége, hogy tutyimutyi alak, akinek csak otthon nagy a szája… Bezzeg a többiek, az okosabbak, előbb lakást követelnek…

– Tutyimutyi? – dödögte Csupati, és tenyerével mérgesen a földre csapott.

Háta mögött a telepen megszólalt a délutáni etetést jelző kolomp. Csupati feltápászkodott. Kántor nyomban abbahagyta a gyerekcsapat szórakoztatását, és a kis tacskó is kampós farka csavaros billegetésével rohant a gazdihoz. A kutyák pontosan tudták, hogy a kolompszó mit jelent.

Azon az emlékezetes éjszakán csoportjuk ügyeletben volt. Sátori számára azért maradt különösen emlékezetes az az éjszaka, mert ennek köszönhette, hogy véglegesen agglegény maradt.

Fülledt nyári este volt, és a kiritkult, mozdulatlan levegő éjfélre sem hűlt le elviselhetővé. A hatalmas épületek naplemente után ontották magukból a száraz hőséget. Sátori hiába tárt sarkig ajtót-ablakot, az egyébként huzatos hatodik emeleti folyosón meg se rezdült a levegő.

Reggel nyolcig lesz szolgálatban, és délelőtt tízkor, az Anna presszóban, találkozik az Emberbaráti Kórház egyik orvosnőjével, akit Szálkai Ferke, a felesége kolléganőjeként a minap mutatott be neki. A krisztusi kort betöltött Sátori az orvosnő láttán furcsa bizsergést érzett a szíve táján.

Egy kamasz sutaságával, gátlásos izgalmával készült a másnap délelőtti randevúra.

Izgatottságát kedvenc szenvedélyével, a sakkozással akarta elütni, és vacsora után szobájába hívatta Csupatit.

– Sakkozzunk – fogadta.

– Már megint? – kedvetlenedett el Csupati vigyori képe.

– Ha nem akarod – és Sátori csalódottan borította ki az asztalra a sakkfigurákat.

– Arról azért nincs szó… De miért nem játszol mással? Miért mindig engem akarsz bemattolni?…

– Nem mattollak be.

– Ezt már ismerem – és Csupati megadóan húzta az asztalhoz a széket.

Kántor gazdája mellé ült. Feje az alacsony íróasztal pereme fölé ért. Ismerte a fekete-fehér bábukat. Oly sokszor figyelte már kétlábú istenét, ahogyan az gondterhelt ráncok pántolta homlokkal, a fekete-fehér kockákra állított figurákat bámulta, majd egyet-egyet ide-oda tologatott, hogy szinte előre kitalálta a gazdi mozdulatát.

A tábla szélére, játék közben, hol fehér, hol meg fekete bábu került. Kántor minden félrerakott figurát megszagolgatott, de azokon csak a gazdi vagy a vele szemben ülő kétlábú páráját fedezte fel. Már a korábbi játékok során megfigyelte, hogy mindkét színből egy sor azonos figura szerepel a játékban, és ezek cikcakk vonalban haladnak egymással szemben. ~A többi bábuból pedig, mindkét színben, kettő meg kettő van a táblán, és középütt két magasabb áll, de azoknak saját színükből nincs párjuk. Játék közben, a gazdi testhőmérsékletének változásaiból, a feszült gondolkodás, a lépés eldöntésének bizonytalansága nyomán fellépő bioáram-sugárzások ingadozásaiból Kántor pontosan nyomon követte, jó helyre tette-e a bábut a gazdi avagy sem.

– Te leszel a világos – mondta Sátori, és Csupati elé fordította a világos bábuk sorát. – Kezdj!

Csupati némi töprengés után a vezér előtti gyalogot két mezővel előbbre tolta.

– Mindig csak a vezérindiai kezdés. Nem tudsz már valami újabb megnyitást kitalálni?

– Ha nem tetszik – húzta fel orrát sértődötten Csupati –, akkor játssz magad…

Sátori felnevetett:

– Úgy ismerlek, hogy mielőtt még eszedbe jutna, már kitalálom a gondolatodat… Ehhez a futárlépéshez mit szólsz?

– Smafu. A b2 huszár máris kikészítette, mint a varga a bőrt…

– Na ne mondd… Akkor ezzel a honparaszttal előretoppanunk…

– Aha – Csupati csücsörített, megfogta a vezért, és felemelte. A bábu a levegőben lógott, és Csupati gondterhelten meredt

a lépés egyetlen lehetőségére, a világos átlós kockák sorára, melyek Sátori h6-os mezőjén értek véget. Lassan leeresztette a g5-re a vezért, de mielőtt a bábu talpa elérte volna a világos kockát, Kántor felemelkedett. Óvatosan kikapta a figurát gazdája kezéből, és az asztal szélére tette.

– Hé! Mit képzelsz? – zörrent rá Csupati.

Sátori felnevetett:

– Jobban sakkozik, mint te. Örülj neki, hogy nem engedte a g5-re tenned a vezért, mert a következő lépésben a huszárommal beszorítottam volna.

– Tényleg! De az ördögbe is, honnan a fenéből ismered, te tyutyu, ezt a játékot? Ez még a gazdinak se könnyű…

Kántor elégedetten vigyorgott és bólogatott.

– Nagy csibész vagy – és Csupati megrázta Kántor üstökét… – De most hova lépjek? Azt nem tudod?

Kántor figyelmesen nézett rá.

– Egyelőre a vezért tedd vissza a helyére… Ezúttal nem ragaszkodom a lépéskényszerhez. De látod? Annyiszor kezdtél már ezzel az egysémájú megnyitással, hogy unalmában már Kántor is megtanulta. Sőt, már jobban tudja nálad a vezérindiai játék soros lépéseit.

– Csak azt ne mondd, hogy Kántor sakkozni tud.

– Akkor mivel magyarázod, hogy a biztos kiütéstől megmentette a vezéredet?

– Te zseni – hajolt Csupati Kántor fejéhez, és cuppanós puszit nyomott a bozontos üstökre.

– Hé! – derült Sátori. – Mikor jártál otthon az asszonynál?

– Tíz napja… Miért?

– Látom rajtad. Kitört belőled az elhanyagolt házasélet…

– Nono, főnök. Te aztán egy szót se szólhatsz. Micsoda dolog, hogy valakinek az legyen az egyetlen szenvedélye, hogy ezeket a bábukat toligálja, mikor annyi jó nő szaladgál pár nélkül, és mindegyik arra vár, hogy valaki bekösse a fejét. Miért nem nősülsz már meg? Egy füttyentésedre százával rohannának a csinosabbnál csinosabb szüzek, és még „stekszűk” is lenne…

Csupati jelentőségteljesen hunyorított Sátorira.

– Rosszabb vagy egy ócska cupringernél… Lépj már!

– A te dolgod. De mégse normális, ha az ember agglegény.

– Ha nem hagyod abba, fejedhez vágom a tappert – mondta Sátori, de nem volt dühös.

„Ha tudnád – gondolta kajánul –, ha látnád, micsoda nővel találkozom holnap.” –… Lépj már, ne totojázz.

Csupati, miközben ujjai tétován imbolyogtak a bábuk fölött, Kántorra pillogott.

– Na? Te melyikkel lépnél?… – kérdezte végül is, és megfogta a c3-on levő huszárt. – Sakk – mondta diadalmasan.

Húsz óra harminc percet mutatott a fali elektromos óra. A nyíló ajtóban a csoport egyik nyomozó hadnagya bukkant fel.

– Jelentem, a százados elvtársat a központi főügyelet kéreti a telefonhoz.

Két percbe se telt, és Sátori már meg is jelent. Sietősen kapta magára a zakóját…

– Szedd hamar a kutya felszerelését, és a gyorsliften nyomás a II-es udvarba…

Csupati bánatosan nézett a királyt támadó huszárra. – Mozogj már – nógatta türelmetlenül Sátori.

– Pont most? Amikor győznék? Ördög viszi az én szerencsémet… Gyere, tyutyu! – és elrohant.

Sátori a garázsból előgördülő rohamkocsikkal egy időben érkezett az udvarra nyíló liftajtó elé, és beszállt az első kocsi parancsnoki helyére. Türelmetlenül várta, míg a második kocsi ajtaja is becsapódik Kántor felhúzódó farka mögött.

A Lánchídon robogtak át Budára.

„Rablás az Alagútban” – ismételgette magában a főügyelet szűkszavú tájékoztatását. „Az esti csúcsforgalomban? Esetleg százak szeme láttára?” Annyira hihetetlenül hangzik, hogy akár beugratás is lehetne…

Az Alagút bejáratát már lezárta a rendőrség. Az autóforgalmat fehér kézelős közlekedési rendőrök terelték a Fő utca és a dunai rakpart felé. Várniuk kellett, amíg az alagútból farral

kitolatott néhány autó.

Már éppen ki akart szállni, hogy gyalog induljon az alagútba, amikor a bejáratnál intézkedő rendőr szabadot intett.

Az Alagút közepén Szálkai alezredes fogadta Sátorit. A csúcsosan hajló boltív alatt homályos benzingőzben világítottak a fénycsövek. Az utat csapott farú cserebogárhoz hasonló, hátul redőnyös, másfél tonnás zárt postaautó zárta el. Mögötte vajszínű Fiat 125-ös várakozott.

– Mi történt? – kérdezte Szálkaitól kissé elfogódottan Sátori, aki azt hitte, elsőnek ér a helyszínre.

– Megfújtak valamit – válaszolta az alezredes.

– Csomag? Pénz?

– Még nem tudom. Az egyik tanú szerint két férfi egy ládát emelt ki a kocsiból. Ládában pedig rendszerint ötmilliót szállítanak.

– Ötmillió forint? – csúszott ki Sátori száján akaratlanul is az álmélkodás.

– Nem is bolha – mondta bosszúsan Szálkai. – Húsz bárgyú alak nézte végig az akciót, és egyébre se volt gondja, minthogy villogtasson meg dudáljon a forgalmi akadály miatt. A nyomokat, persze, eltörölték. Hacsak a blökitek nem talál valamit. A sofőr és a fegyveres kísérő még mindig bűzlik a kloroformtól. Az orvos szerint jó félóra, mire magukhoz térnek. Na, szervusz. Mi megyünk. Bevisszük a két ájult fickót. Ha semmit se találtok, gyere be hozzám, addigra talán megszólalnak… A helyszínelés után az autókat hozasd be. Jó szerencsét.

Az alezredes távozása után Sátori a mögötte várakozó Csupatihoz fordult:

– Kezdhetjük.

– Honnan indítsak?

– Talán a postaautó redőnyének alsó szegélyéről vagy a sofőrülés kilincséről.

Csupati odavezette Kántort a mondott helyre:

– Keresd, szimat – és a szegélyre mutatott.

Kántor körbejárta a postaautót. Azután megszagolgatta a vezetőülés felőli ajtó kilincsét, és néhány métert előre ment a

gyalogosok nem használta keskeny járdán. A postásautó előtt a járdaperem köveit, az úttest aszfaltburkolatát szimatolgatta, és felemelte a fejét. Jelezte: nincs tovább. A végigvizsgált körzetben különböző helyeken, azonos nyomoktól eredő szagokat fedezett fel, de a nyomok a körzeten kívül nem terjedtek.

– Elrepültek – jelentette Csupati.

– Sejtettem – dünnyögte Sátori, és megsejtette azt is, hogy ez a munka nem fog a régi hajtásokra emlékeztetni, mert itt a gengszterek nem gyalog, hanem gépkocsival oldottak kereket, és a helyszíntől menekülésük végcéljáig nem vezetnek nyomok, amelyeken Kántor utolérhetné őket. Se elhagyott tárgy, se vér, se lábnyom.

– Húzzák be a főkapitányság udvarára a postaautót és a Fiatot – utasította csoportja egyik nyomozóját, Kuti hadnagyot. Azután közölte a helyszínen dolgozó közlekedési csoport vezetőjével, hogy a gépkocsik elvontatása után helyreállhat a normális forgalmi rend.

A kloroform bódulatából elsőnek a sofőr tért magához. Kábán pislogott Szálkai kanapéján.

Sátori a kanapéval szemközti karosszékből figyelte az orvos ténykedését és az öntudatra ébredő sofőr arcvonásainak változásait.

Fiatal, frissen borotvált, postás egyenruhát viselő, ovális arcú férfi volt a sofőr. Dús fekete szemöldöke és a homlok felső harmadát is beborító sűrű haja megbontotta a kerekded arc egyébként harmonikus vonásait.

– Kihallgatható? – kérdezte a sofőr mocorgása láttán Szálkai alezredes.

– Hall engem? – az orvos megrázta a sofőr vállát.

– Igen – rebbent a halk válasz.

– Azt hiszem, már használható – fordult Szálkai felé az orvos, és az oxigéntömlő szájtapaszát a kókadt fejjel alvó rendész fogai közé préselte.

– Fel tud kelni? – kérdezte a sofőrtől Szálkai.

A sofőr bólintott.

– Akkor üljön át a karosszékbe – mutatott Szálkai az íróasztal elé.

– Igenis – pattant fel a fiatalember. Sátorit meglepte, hogy ilyen gyorsan magához tér a kábulatból. „Valószínűleg kevesebb kloroformot kapott” – gondolta. Az ötven év körüli fekete egyenruhás üzemrendész még mindig bódultan zihált.

Szálkai gyanakvó pillantásokkal mérte végig a magas, arányos testű fiatalembert. Elegánsan feszült rajta a sötétkék kamgarn egyenruha.

– Adja ide a személyi igazolványát.

– Parancsoljon, alezredes úr… Itt van a vállalati igazolványom is – és mindkettőt Szálkai elé tette.

– Neve? – lapozott bele az igazolványba Szálkai.

– Gazsó József. Születtem 1942. Cegléd. Anyám neve Kora Klára… Harmadik hónapja dolgozom a központi járműtelepen. A Pf. 2613-as alakulatnál töltöttem katonaidőmet, büntetlen előéletű…

Sátorinak feltűnt, hogy a fiatalember milyen folyamatosan hadarja személyi adatait.

– Azt majd meglátjuk – mormogta Szálkai. – Halljuk, mit tud az esetről? Minden apróság érdekes lehet. Gondolkozzon.

– Igenis – válaszolt készségesen Gazsó.

Sátori a sofőr kezét figyelte. Kissé szétálló ujjak. A pszichológusok szerint ingatag jellemre és fecsegő hajlamra vallanak.

– Mikor lépett szolgálatba?

– Tizennyolckor kezdtem. Az utasítás szerint négy, tizennyolckor záró zuglói kisposta zsákos és pénzküldeményét kellett a 72-esbe szállítanom. Kísérőm akkor Futak őrmester volt. A 72-esbe 19.20-kor érkeztem. Először arról volt szó, hogy a Nyugatihoz megyek tartaléknak. Az őrmestert le is vették a kocsiról. Húsz tízkor közölte az elosztó, hogy a 20.20-as járattal mégis a Déli pályaudvarra megyek.

– Tudta, milyen rakományt visz?

– Nem. Járatban nem lehet azt tudni, mert az autó farával nekitolatunk a rakodónyílásnak, és a sofőr közben a vezetőfül-

kében ül. A kocsik zártak, nem lehet hátralátni, így azt sem tudhatja a sofőr, mivel töltik fel hátulról a kocsi belsejét… Én se tudhattam kérem, mit szállítok… Húsz tizenötkor beült mellém az öreg. Megkaptam a menetlevelet és az útirányt. Rákóczi út, Dohány utca, Engels tér, Október 6. utca, József Attila út, Lánchíd, Alagút…

Az Alagút előtti körforgalomban a Fő utca felől elém vágott egy Opel. Ha nem fékezek, elkapom a farát. Még meg is fenyegettem. Két férfi ült benne.

…Ez az Opel azután az Alagút közepén váratlanul megállt. Az előtte levő kocsisor tovább haladt a Krisztina felé. Az öreg még meg is kérdezte, mi bajuk lehet, mert először a vezető szállt ki, majd az utas és sajnálkozva tárták felém a kezüket…

Nekem időre kellett érkeznem, de a szembejövő autók szüntelen áradása miatt nem tudtam kikerülni. Ekkor letekertem az ablakot, hogy odakiáltsak a motorháztető alatt kotorászó két férfinak. Az egyik a fal mellett elindult felénk. Mondtam az őrnek, kérdezze meg, mit vacakolnak. Az őr is letekerte az ablakot, de nem figyeltem rá, mert a másik férfi elindult felém, és kiáltott valamit. Nem értettem, olyan nagy volt a zaj. A kipufogó gázoktól szürkés félhomály volt. A férfi a felhágóra lépett. Azt kiáltotta: uram, és ebben a pillanatban az arcomra csapódott egy zsebkendő, vagy micsoda… Nem tudom, mi történt azután.

– Ez minden?

– Kérem, a menetlevelemen ellenőrizni lehet…

– Jó, jó… – Szálkai megnyomta a robottelefon gombját. A belépő rendőrrel közölte, hogy Gazsót kísérje át a másik szobába.

A rendész is ébredezett. Amikor végleg magához tért, Szálkai szigorú hangon kezdte:

– Remélem, tisztában van vele, hogy megszegte a szabályzatot?

– Én kérem… Kérem én – hebegett a vékony ráncokkal átszőtt arcú, szikár ember.

– Ne dadogjon… Üljön ide elém. Így… És most meséljen.

A szolgálati szabályzatot majd később felolvasom. Mióta szolgál?

– Húsz éve…

– És úgy viselkedett, mint egy zöldfülű. Még a gengszterek autóját is megtolta volna, ha egy kis szívességre kérik.

– Nem is tudom. Olyan az egész, mint egy rossz álom…

Hirtelen eszébe jutott valami. A zsebéhez kapott és kotorászni kezdett.

Sátori megsajnálta. De a sajnálat már nem változtat a tényeken.

– A kulcsokat ne keresse. Nálunk vannak – szólalt meg Szálkai.

– Hála az égnek – szakadt ki a rendészből a megkönnyebbült sóhaj –, már azt hittem, ellopták… Akkor nem történhetett nagyobb baj – derült fel a reménység a lesújtott ember arcán.

– Á! Semmiség… Csupán egy ötmilliós láda hiányzik. Kirepült a zárt autóból. És hogyan? A magánál levő kulcsok segítségével. Kinyitották, bezárták, sőt a kulcsokat még vissza is dugták a maga zsebébe… Érti?

– Ötmilliót? – nyögte a rendész, és szemei kikerekedtek. – Akkor nekem végem…

– A sofőrt ismeri? – folytatta némi szünet után az alezredes.

– Ismerem. Két héttel ezelőtt kísértem őt először.

Szálkai bólintott, és intett a szobában tartózkodó nyomozónak – aki magnóra vette a rendész vallomását –, hogy készítsék el a tanúkihallgatási jegyzőkönyvet.

A robotmikrofon szólalt meg. A laboratórium jelentette, hogy néhány ujjlenyomatot rögzítettek, de sem a kísérő, sem a sofőr lenyomata nincs köztük és egyik sem szerepel a bűnügyi nyilvántartóban. A bankjegyek sorszámait nem jegyezték fel.

– Mi a véleményed? – kérdezte a századostól.

– Kísértetiesen hasonlít a dolog „Az évszázad rablása” című angol bűnügyi filmhez. Nem gondolod?

– Valóban. Ilyen nálunk még nem volt. Úgy látszik, a riglihúzók, mackósok, ablakosok, bontók korszaka nálunk is leáldozóban van.

– Mi a terved a rendésszel meg a sofőrrel?

– Ha aláírták a jegyzőkönyvet, eleresztem őket. A CG 13-54-es Opelt és a Fiatot biztos, hogy lopták. Már elrendeltem a keresést.

– Nem is figyelteted őket?

– Figyeltetni? Elég lesz reggel egy környezettanulmányozás… Az őrizetbe vételhez nincs alap… Mindegyiknek tökéletes az alibije. Talán túlságosan is precíz volt az időelszámolás…

Sátori bólogatott.

– Sok sikert – állt fel, és búcsúzott. A jelek szerint sok köze nem lesz az ügyhöz. A gondolat mégsem hagyta nyugodni. Töprengve ballagott a körforgóhoz.

A hatodik emeleti folyosón Csupati jött vele szembe Kántorral. Csupati kérdőn nézett főnökére.

– Nem a mi ügyünk – mormogta Sátori, miközben szobájába lépett, és felkattintotta a villanyt. Tekintete megakadt az íróasztalon levő sakktáblán. A bábuk úgy álltak ott, ahogyan a riadó előtt hagyták őket.

– Sakk – dünnyögte Sátori szórakozottan. Sakkot kapott, de milyen fonák helyzet alakult ki. A királynak kellett kimozdulnia, mert más védekezési lehetőség nem volt.

Az asztal sarkának támaszkodva szórakozottan latolgatta a következő lépések célszerűségét. A sakk kombinációi tudata felszínén úszkáltak, de alattuk a gondolkodás mélyebb régióiban az Alagút, a rablás, a vallomások rétegeződtek és rendeződtek különféle alakzatokban. A rejtvény száz megoldási lehetőséget kínált, és a felvillanó képek hátterében az angliai vonatrablás filmkockái peregtek.

„Hogyan csinálnám én?” – tette fel magának a kérdést. Először is, kifigyelné, melyik járat alkalmas a feltartóztatásra. Ezt csak belülről ismerhetné meg. Alkalmi munkára jelentkezne az elosztó postához. Meggyőződne, melyik részleg továbbítja a pénzes ládákat… Utána… Utána?

… „Nem is kell a királlyal kimozdulni. A h6 futót feláldozza” – és Sátori ösztönösen a bábukhoz nyúlt… „No lám, a fu-

tó…”

És sokáig bámulta a futár figuráját.

Végül lépett és mélyet lélegzett. A meleg izzadtságpatakokat csorgatott a hátán. A kanapéra dőlt. A mennyezet poros ereit, a szeszélyes pókhálók vonalait bámulta.

Ősi igazság, hogy a rablott pénz nem nyugszik. Egyszer előjön, mert rejtőzésre képtelen. De Sátori nem tartozott a türelmesek közé, akik kivárják, hol és kinél bukkan fel a pénz, mikor kezd valaki anyagi helyzetét meghaladó mértékben költekezni…

Telefoncsörgésre riadt. Szemét dörzsölte. Úgy látszik, elszundikált, mert a tűzfalak kráterében már derengett a hajnal.

Szálkai alezredes hívatta.

– Tied a papsajt – fogadta. – Rád szignálták az ügyet… Mi csak segítünk. Az Opelt egyébként Budaörs közelében az autópályán megtalálta egy járőr. Ahogy sejtettük, a Fiattal együtt tegnap délután lopták el a tulajdonosoktól. Mindkét kocsi a Régiposta utcában, a Belvárosban parkírozott. Hát ez van.

Sátori bólintott.

– Nem sok – és arra gondolt, itt a hetek óta szorongva várt pillanat.

Sátorit reggel nyolckor hivatalosan is megbízták a postaautó kirablásának felderítésével. Szálkai alezredes csoportjából erősítésnek négy nyomozót kapott.

Az első taktikai megbeszélésen röviddel nyolc után őszszegezték addigi ismereteiket. A posta hivatalos jelentése szerint ötmillió forint volt az elrabolt ládában. A rablás körülményei nagyjából világosan kibontakoztak, de a tanúk vallomásai alapján – hiába kísérleteztek egy óra hosszat – a tettesekről csak homályos, hozzávetőleges képeket tudtak összeállítani. A tanúk egyik csoportja szerint alacsony termetűek, a másik szerint nyurgák voltak a tettesek. Arcvonásaikra pedig még a rendész sem emlékezett.

A helyszínen talált nyomok még ennyit sem árultak el. Sáto-

ri országos körözést adott ki – egyelőre személyleírás nélkül, csak azért, hogy a rendőri szervek figyeljék a körzetükben feltűnően költekező személyeket. Bekérte az előző éjszakán a kerületeknél és a főfelügyeleten őrizetbe vett személyek névsorát, a letartóztatások helymegjelöléseit, és azok körülményeit.

Mindenkire kiosztotta a részfeladatokat.

Nyugtalanító gyanúját azonban magának tartotta. Bizonytalan érzés volt ez. Az éjszaka, még a sofőr kihallgatása közben ragadt meg benne.

Az értekezlet után újra maga elé tette a bűnügyi nyilvántartó szűkszavú jelentését, miszerint: „Gazsó József, született 1942., Cegléd. Anyja neve: Kora Klára, büntetlen előéletű.”

Megpróbálta összeállítani a nyomozati tervet.

A minisztérium sajtó- és propagandaosztálya telefonon érdeklődött, hogyan halad a nyomozás, mondhatnak-e már valamit az újságíróknak?…

– Felőlem – válaszolta bosszúsan. – Egyelőre azonban hagyjanak békén…

Lecsapta a telefonkagylót, és felpattant.

– A nyilvántartóba megyek – mondta a titkárnőnek. Egy óra múlva visszajövök. Lehetőleg ne zavarjanak.

Az egy órából kettő lett.

– Ki adta ezt a priuszt? – kérdezte a nyilvántartó csoport vezetőjétől.

– A betáplált adatok alapján ő – mutatott büszkén a csoportvezető egy másfél méter magas, szürke készülékre, melynek oldalán írógépbillentyűk feketélltek.

– Kicsoda?

– Hát a robotagy…

– Aha… Próbálja meg még egyszer.

– Kérem, de…

– Semmi de – torkollta le türelmetlenül a csoportvezetőt.

A nyilvántartó automata válasza pontosan megegyezett a korábbival.

– Önök szerint ez a „büntetlen” mit jelent?

– Hogy az illető nincs joghátrányban, sem korlátozásban.

– S ha korábban volt, és mondjuk, amnesztia révén mentesült…

– Azt már nem tápláljuk be a gépbe.

– És a régebbi adatok hol vannak?

– Az irattárban…

Sátori személyesen kényszerült a nyilvántartó korábbi állapotokat rögzítő irattárában böngészni. Az elmúlt évtized aktáit túrta végig, míg másfél óra múltán rábukkant egy poros iratcsomóra; Gazsó József harmadéves orvostanhallgató „tiltott műtétben való közreműködés és vércsalás” ügyére.

Sátori a gépi mechanizmust szidta. Az automata villámválasza ugyan a betáplált adatok szerint helyes volt, mert a számítógép mindig az adott helyzetet jelzi, de információja nem tartalmazza az amnesztia rév én megszüntetett korábbi ügyeket. Gazsót két évvel ezelőtt törölte a közkegyelem a prioráltak listájáról, és így valóban „büntetlen előéletűnek” minősült.

Jogilag, de nem rendőrileg… Sátori bosszúsan dörmögött. Sajnálta az elfecsérelt időt…

Gyanúja tápot kapott. Az ösztönös megérzésből a bizonyosság halvány körvonalai kezdtek kibontakozni.

Reggel két detektívet „állított” Gazsó nyomára… Az egyiknek részt kellett vennie a sofőr munkahelyi fegyelmi kihallgatásán, a másik viszont a telefonközpontban felszerelt magnetofon mellett várakozott.

A nyilvántartóból Sátori negyed tizenkettőkor ért vissza irodájába. A gépírónő azzal fogadta, hogy már harmadszor kereste egy női hang.

– Tanú?

A gépírónő a fejét ingatta.

– Nem hiszem – mondta bizonytalanul –, mert azt üzente, már megbocsát, szó szerint így mondta, hogy csináljon bolondot a nénikéjéből…

Sátori először értetlenül nézett a gépírónőre. – Ki volt?

– A nevére nem emlékszem, valami doktor…

– Aha – bólintott Sátori, s gyorsan a szobájába lépett. – Ebből se lesz házasság – dörmögte, és nagyot sóhajtott. Hiába. A sors ezúttal sem akarta. Úgy látszik, nincs szerencséje a nőkhöz. Ráadásul Szálkai alezredes gúnyos megjegyzéseit is zsebrevághatja, hiszen a hölgy másfél óra hosszat várt rá.

– Eh! – legyintett. Nem ez volt az első eset, hogy elfelejtette a saját randevúját.

Néhány másodpercig még azon tanakodott, mit is csinálhat ilyen esetben egy férfi? Ám akárhogy spekulált, arra a megállapításra jutott, hogy semmit. Igaz, telefonálhatott volna a presszóba. Ha eszébe jut, telefonál is.

Ezt a dolgot úgysem tudja már megmagyarázni. A nők nem értik, és főleg nem tudják megbocsátani, ha megfeledkeznek róluk.

A gépírónő nyitotta rá az ajtót. Sátori kérdőn kapta fel a fejét.

– Ebédelni szeretnék – mondta szinte bocsánatkérően a harminc év körüli, kissé molett alhadnagynő.

– Már annyi az idő?

– Két óra múlt… Ön nem jön?

Sátori a fejét ingatta, s mintha nem is hallotta volna az iménti kérdést, Káldi felől érdeklődött.

– Még nem jelentkezett…

– Jó étvágyat – bólintott Sátori.

Az alhadnagynő becsukta az ajtót.

Káldit Sátori még kora délelőtt kiküldte Gazsó lakására. A sofőr távollétében akarta megejteni a házkutatást.

„De az ördögbe is, hol vacakol ilyen sokáig?” – töprengett bosszúsan. Gyomra figyelmeztetően korrantott néhányat. Úgy döntött, hogy mégis lemegy ebédelni. Ahogy felkelt az íróasztal mellől, váratlanul rátört az álmosság. Ásítozva, nehézkesen cammogott a folyosóra. Az előtérben Csupatiba botlott.

– Az ebédlőbe megyek… Ha Káldi főhadnagy időközben visszajönne vagy telefonálna, azonnal szóljatok…

Még el sem érte a lépcsőházat, amikor Csupati kiáltása utolérte.

– Főnök! Telefon!

Káldi jelentkezett. A nyomozó váltást kért a Bajza utca egyik új társasháza elé.

– Mit keres maga ott – kérdezte indignáltan Sátori.

A főhadnagy azt válaszolta, hagy Gazsó baráti körének bukkant a nyomára, és bediktált egy telefonszámot Sátorinak.

– És a társa hol van?

„Főnök! Bent mindent elmagyarázok, csak küldjön egy kocsit. Néhány házzal arrébb álljanak meg.”

– Rendben… – és a százados nyomban intézkedett.

– Ki ez a Szőnyi Ilona? – kérdezte fél órával később, amikor Káldi főhadnagy, kissé rekedten az izgatottságtól, elhadarta a délelőtt összegyűjtött értesüléseket.

– Amolyan szellemi izé… – és Káldi kereste a legmegfelelőbb kifejezést. –… szóval olyan művészlélek. Húsz éves. Iparművész, intarziákat tervez stílbútorokhoz… Alig néhány nappal az után, hogy első munkáját megkapta, szülei autóbaleset áldozatai lettek. Háromszobás öröklakás tulajdonosa. Jobb lábára biceg, és magasított talpú cipőt hord. Barátnői sose voltak, a társaságát, ahogy elmondta, csak a szülei jelentették a számára. Amikor egyedül maradt, összehozott egy művésztársaságot. Egy művészszalont akart, mondja…

– Gazsó a szeretője?

– Nem… Nem hinném.

– Akkor miért foglalkozik vele?

– Hát a „szalon” miatt. A társaság igen vegyes összetételű. Több festőreménység, kezdő költők, néhány újságíró, valami teozófus, mert a lányt különösen érdekli a lélekvándorlás és a keleti misztika.

Sátori eddig szórakozottan hallgatta beosztottját és csak megszokásból tette fel kérdéseit. Most azonban hirtelen felcsattant.

– Elég a zagyvaságból!… Úgy látom, túlságosan is belemerült az ifjú hölgy jelek szerint kissé zűrzavaros lelkivilágába.

Remélem, maga is kiselőadást tartott a teozófiáról és a lélekvándorlásról… Most már értem, hogy miért nem jelentkezett korábban. De ez az egész ügy inkább az erkölcsrendészetre tartozik.

– De főnök… – szeppent meg Káldi.

– Semmi főnök. Egyszer s mindenkorra jegyezze meg, hogy ez rendőrség és nem regényírói munkaközösség. Maga pedig nyomozó és nem lélekbúvár. A művésznő lelki életének taglalása helyett célszerűbb lenne, ha arról beszélne, egyáltalán mi köze van ennek az intarziás lánynak Gazsóhoz, ha nem a szeretője?

Káldi nem jött zavarba. – A sofőr lakásán találtam néhány telefonszámot. De csak ez az egyetlen női név szerepelt Gazsó címei között. Ön tanított arra, hogy minden körülmények között „keresd a nőt”…

– Folytassa – zökkent vissza székére Sátori, és kézlegyintése elnézést kért a fiatal tiszttől.

– Azt hittem, minden felbukkanó személy részletesen érdekli.

Sátori kérdő pillantására a főhadnagy mind jobban nekibátorodott.

– Ahogy kiszedtem belőle, a társaság zöme amolyan félegzisztencia, mint Soó László volt országos boxbajnok, akinek a tragédiáját néhány esztendővel ezelőtt a sportsajtó részletesen megírta… Soó, mint az országos bajnokság győztese, az Európa-bajnokságon, az első fordulóban az olasz bajnokkal került szorítóba. A második menetig Soó pontozással fölényesen vezetett. A harmadik menet közepe táján azonban egy váratlan ütés csattant a szemén, és Soó a szőnyegre rogyott. A mentők vitték el. Három hónapig ápolták. Súlyos agyrázkódásából nem gyógyult ki teljesen, sőt, azóta homályosan lát…

Ilyen félbemaradt karriernek látszik Ládi Lajos, akit a lány „tanár úr”-nak nevez. Ezt a fiatalembert a közelmúltban azért rúgták ki az egyetem bölcsészkaráról, mert feltörte apja belvárosi üzletének kasszáját és erről elfelejtette értesíteni a papát, aki a személyzetre gyanakodott. A rendőrség azután nemcsak a

betörő személyét derítette ki, hanem az exkluzív ruhaszalon tulajdonosának évek óta folytatott adócsalásait is… Azután itt van Gazsó József is, akit a lány Dokinak hív. Valami zűrje volt az orvoskaron és harmadéves korában kicsapták…

– Le is csukták – bólintott Sátori, s mert Káldi kérdőn pillantott rá, intett, hogy csak folytassa.

– Számos rendszeres látogatója van még a lánynak, többek között egy Simon nevű festő, egy hangját vesztett operakórista, valami „zinger”, egy operatőrjelölt, egy teozófus, egy kiugrott kispap, kezdő költők, egy matróz, ez is költőféle… Szóval, meglehetősen vegyes társaság, ezért kértem a lány telefonjának a figyeltetését.

– Ha azt is tudja, hogy mikor lesz a legközelebbi összejövetel, máris szólhatunk az erkölcsrendészetnek.

– De főnök, higgye el, én csak Gazsó miatt faggattam ki a lányt. Holnap is lesz összejövetel, és a „molekulák diaspóráját” vitatják meg. Egy Aländ nevű pasas, azt hiszem, ez a teozófus, olvassa fel a dolgozatát.

– Nézessen utána a társaság tagjainak. És jegyezze meg, hogy a jövőben is érdekel, minden látszólag jelentéktelen adat, kivéve az emocionális pszichikai miliőt. Az ilyesmivel mindig a végén foglalkozzon az ember, amikor a logikai lánc már összekapcsolódott.

– Értettem… – húzta ki magát Káldi.

– És… a kollégája hol maradt?

– Jelentem, amikor kiléptünk a lánytól, az ajtóban egy gigerli-forma, kiélt arcú alakba botlottunk, aki éppen csengetni akart. Nagy zavarban volt. Kárpát László néven mutatkozott be. Részegnek látszott, de az ördög tudja, mert szeszszagot nem éreztem rajta. Mindkettőnknek gyanús lett az ipse. Ez a Kárpát néhány perc múlva eltávozott, és a kolléga az ő nyomára tapadt.

Sátori bólintott.

– Ha megjön, azonnal jelentsen.

Káldi kiment az irodából, a százados pedig elhatározta, hogy leszalad a büfébe, és ha már ebédelni nem tudott, most harap

valamit. De éppen a fiókjait zárta, amikor beviharzott Kuti hadnagy.

– Százados elvtárs – és az asztalra tette a táskamagnót. – Ezt hallgassa meg…

Sátori Kutit jóformán az egyetem padjából választotta munkatársának. A kölyökképű jogi doktor arcán most olyan diadal ült, mint versenyfutónak az első bajnokság után.

Kuti bekapcsolta a magnót.

Néhány szaggatott búgás után tompán recsegő hang szólalt meg: „Halló! Járműtelep?”

„Posta. Központi jármű.”

„Kérem a sofőrpihenőt…”

– Ki ez a nő? – kérdezte Sátori.

– Kis türelem, főnök – és Kuti izgatottan dörzsölte össze tenyereit.

„Kérem Gazsó Józsefet.”

„Ki keresi?”

„Szőnyi Ilona vagyok…”

– Mi a szösz? – csettintett ujjaival Sátori.

„… Talán nincs bent?”

„De itt van. Várjon, mindjárt küldöm.”

Kis szünet.

„Halló…”

„Te vagy az, doki?”

„Én. Mit akarsz?”

„Nem tudnál négyszáz forinttal kisegíteni? Be kell fizetnem a telefonszámlát, és ma van az utolsó határnap… Mikor végzel?”

„Fél négykor…”

„Nagyon sürgős a steksz…”

„Hova vigyem?”

„Itt vagyok a Margit-híd budai oldalán. Valahova ide a közelbe.”

„Még jó, hogy nem a János-hegyi kilátóhoz…”

„Sürgős, doki… Gyere azonnal. Négykor várlak…”

„Hol?”

„A fürdővel szemben, ahol a srácokkal szoktunk találkozni. Várlak.”

„Négyre ott leszek… Szia.”

A készülék kattant, és Kuti kikapcsolta a magnót. Sátori az órájára pillantott.

– Mikor hangzott el ez a beszélgetés?

– Negyed négykor…

– Négy óra öt perc – mormogta Sátori, és a falon lógó nagyméretű Budapest-térképhez fordult. A hídfő köré mutató-ujjával félkört rajzolt. – Ebben a körzetben találkoznak.

– Ajjaj – vakargatta állát Kuti –, ott legalább huszonöt kocsma, eszpresszó és borkimérés található.

– Követi valaki ezt a Gazsót?

– Arról eddig nem volt szó…

– Várjon csak! – és Sátori visszapergette a magnószalagot.

– Ott a környéken három fürdő is van… A Vár felőli oldalon a Király, az óbudain meg a Császár és a Lukács…

– Maga itt volt egyetemista Pesten…

– Azért minden budai kocsmát nem ismerhetek…

Sátori újból visszapergette a szalagot, és újra lejátszotta a beszélgetést…

Kuti váratlanul a homlokára csapott.

– Megvan… Csak a Tómalom lehet… Az van a fürdővel szemközt…

– Akkor nyomás! Vegyen maga mellé két embert. Siessen, mert máris negyedórás késésünk van. Ha a sofőrt megtalálta, minden lépését kövesse… Vagy követtesse.

– Értettem! – és Kuti elrohant.

A telefon csendesen zümmögni kezdett. A hallgatót Káldi vette fel, és néhány másodperc múlva Sátorihoz fordult.

– Főnök, Kovács kolléga van a vonalban. Azt kérdezi, mit csináljon? A pasas, akit követett, elment az aranyhegyi Pogány-toronyig, de onnan rövidesen ismét visszatért a lány lakására.

– Figyelje tovább. Maga pedig figyeltesse a Pogány-tornyot is.

– Jelentem, nincs már emberünk.

– Akkor kérjen a központi ügyelettől…

– Értettem – és Káldi a hóna alatt szorongatott dossziét Sátori elé tette.

– Ez mi?

– Lediktáltam az intarziás lány társaságának néhány érdekesebb alakjáról begyűjtött priorálási adatokat.

– Köszönöm… Egyéb nyomra nem bukkantak?

– Nem.

– Kár.

– Távozhatok?

Káldi elment és Sátorira újból rátört a fáradtság. Hátát a széktámlának vetette, tarkóját a falnak támasztotta. Azt érezte, váratlanul felgyorsul az idő. Úgy bukkan elő, mint alagútból kirohanó vonat. De merre vezetnek a sínek? Lehet, hogy ez a sok kitérő csak vakvágány, ő a semmit hajszolja és az út végénél kudarc leselkedik rád

Lapozgatni kezdte a Káldi hozta dossziét.

…Lázi Béla, az egyik hetilap tördelőszerkesztője, büntetlen előéletű. Sümegi István festő, büntetlen. Koczog Lajos színész, büntetlen. Paku Pál fűtő, Simon Sándor kárpitos, Kárpát László énekkari tag, Ládi Lajos, Mikulka Péter, Soó László, Lontai Mária, Kamonek, Alásony… mindannyian büntetlen előéletűek.

– Nicsak – és még egyszer elolvasta a nevet: Hertelendi Géza, büntetett előéletű – tűnődött hangosan… – Lakása III. kerület, Aranyhegy 1734. helyrajzi szám.

– Tudja, hol van az Aranyhegy? – kérdezte Sátori a sofőrtől.

– Igen, Óbudán.

– Amilyen gyorsan csak tud, hajtson a Pogány-toronyhoz.

Csupati csak fülelt. „Arany hegy meg Pogány-torony” – fogalma sem volt, merre lehet. Bezzeg odahaza, a nyugati határkörzetben nem létezett olyan bucka, dűlő, patak, aminek helyét és nevét ne tudta volna…

A sofőrön kívül négyen ültek a kocsiban. Sátori, Káldi, Csupati és Kántor. Sátori percekkel ezelőtt riadóztatta őket.

A Duna-parton robogtak végig, majd az óbudai temető mögött az Aranyhegy felé kanyarodtak.

A toronyhoz vezető utca két oldalán épülő kertes házak… A dombtető közelében elhanyagolt, bokros telkek. A rozzant tornyot kidőlt-bedőlt kerítés romjai övezték. A kerítés körül burjánzó cserjék közül kezével álljt intő rendőr toppant Sátorfék autója elé.

– Fogják gyűrűbe a tornyot – hajolt ki a kocsi ablakán Sátori.

A riadóautó a bejárat előtt állt meg. Sátori elsőnek Kántort eresztette a szögletes, bástya alakú épületbe. Középütt keskeny csigalépcső vezetett a magasba. Balról pántos ajtó nyílott egy barátságtalan, börtöncellaszerű helyiségbe. A fal mellett két söröslada, tele üres üvegekkel. Az ajtóval szemközt, a házilag ácsolt ágyat összegyűrt, kopott gyapjútakaró borította. Középütt kecskelábú gyalulatlan asztal és két lóca állt.

Csupati, amíg főnöke a földszinti helyiségben matatott, Kántor nógatására felfelé indult a lépcsőn, azonban az első emelet fordulójából, a lentihez hasonló pántos ajtó előtt megtorpant. Csupati megpróbálta kinyitni az ajtót, de a zár nem engedett.

– Kinyitni! – verte meg öklével az ajtót.

A dörömbölésre Sátori is felrohant a lépcsőn. Álkulcsot vett elő a zsebéből, de hiába, a zárban belülről ott volt a kulcs. Tovább dörömböltek hát.

– Rendőrség! – kiáltotta Sátori. – A törvény nevében, nyissa ki

Halk neszezés, majd csikorogva felpattant a vetemedett ajtószárny. Az ajtókeretben bokáig érő, fehér hálóinges alak jelent meg. Almosan hunyorgott, öklével a szemét dörzsölte.

– Mit akarnak? – szólalt meg végül.

– Rendőrség – dobbantott bosszúsan Csupati –, engedjen be.

– Mindjárt, csak előbb felöltözöm.

– Nem szükséges – mondta Sátori. – Maga AláND Viktor

– Igen.

– Ki lakik még itt magán kívül?

– Senki… Vagyis… A földszinten lakik egy barátom…

– A neve?
– Hertelendi Géza…
– Be van ide jelentve?
– Igen…
– És rajta kívül?
AláND habozott.
– Ki vele! – Sátori szúrós pillantással fogta a szakállas férfi tekintetét.
– Kérem… Géza egyik barátja itt szokott aludni.
– Ő is be van jelentve?
– Nincs.
– Nem tudja, hogy minden személyt, aki huszonnégy óránál tovább tartózkodik egy helyen, ideiglenesen be kell jelenteni?
– De tudom… Csak én nem gondoltam…, hogy a dokit is… Hiszen csak alkalmilag szokott itt aludni.
– Ki az a doki?
– A páter, vagyis Géza barátja, a Gazsó Jocó.
– Ez a Hertelendi most hol van?
– Nem tudom. Délben, amikor hazajöttem, még itt volt a fiúkkal.
– Kikkel?
– A fiúkkal… Közös ismerőseinkkel…
– Név szerint? – Sátori fenyegetően Alándra nézett.
– Csak a „bunyóst” láttam, Soó Lacit, mert én, kérem, tizenkétóráztam, este tíztől reggel tízig. A dunakalászi szivatytyútelepen dolgozom. Ma éjféltől újra szolgálatban leszek…
– Kik voltak a többiek?
– Én nem mentem be hozzájuk, mert a páter kiszólt…
– Ki az a páter?
– Hát Hertelendi.
– Mit mondott?
– Hogy ne zavarjam őket, de a hangokból ítélve, mintha Ládi tanár úr, meg talán a kis Mikulka, a Fülecske hangját hallottam volna, de ebben nem vagyok biztos.
– Öltözzön fel.
„Ez lenne hát AláND, a teozófus, aki holnap este előadást tart

a molekulák diaspórájáról? Fura bogár” – gondolta Sátori.

Odasúgta Csupatinak:

– Amíg én beszélgetek a fickóval, alaposan kutassátok át a torony környékét Kántorral.

Az elhanyagolt torony, az egész környék, a bozótos kert igazán alkalmas búvóhelynek látszott. „Ideális bűntanya” állapította meg magában.

Sátori egyre nagyobb érdeklődéssel hallgatta AláND csendes, egyhangú elbeszélését, aki, miután felöltözött, felvitte őt a torony tetejére. Hajlamos volt elhinni, hogy a „teozófus” nem tudja, mikor távoztak barátai a toronyból. Sátori a társaságról faggatta; és meglepte, hogy ez a bozontos fejű, primitívnek látszó alak milyen pontosan, s milyen szemléletesen rajzolta meg a különböző figurákat.

Kántor és Csupati terepkutató akciója eredménytelen maradt. De Sátorit pillanatnyilag ez sem zavarta. AláND a társaság bemutatását Hertelendivel kezdte. AláND barátja tizenkilenc éves korában ébredt rá, hogy érettségi nélkül nem boldogulhat. Beiratkozott hát az egyik fővárosi gimnázium esti tagozatára. Három hétig a legbuzgóbb tanulónak bizonyult, azután egyik napról a másikra végleg kimaradt. A három hét alatt azonban felderítette a terepet. Egyik este betört az iskolába. Kifeszítette az igazgató íróasztalát, ellopta az iskola pecsétjét és egy üres érettségi blankettát. Ezután kiállított magának egy jó rendű bizonyítványt.

A társaság páternek nevezte, mert hat hónapig az esztergomi papnevelde szeminaristája is volt, s ha nem imádja olyannyira szenvedélyesen a nőket, évfolyamelsőként pappá is szentelték volna. Másfél hónap alatt tanult meg latinul, de balszerencséjére egy téli estén kiszökött a városba. Az átmulatott éjszakát követő hajnalon a szemináriumhoz épült középkori bazilikába becsempészett egy könnyűvérű lánykát, akivel azután az Árpád-házi királynő kápolnájában az oltár előtti szőnyegen el is aludt. Ebben a félre nem érthető helyzetben talált rá az egyik

korán miséző, idősebb kanonok. Hertelendinek azonnal távoznia kellett a szemináriumról.

– Érdekes fickó – jegyezte meg Sátori. – Hogyan ismerkedett meg vele? – s közben a mellvédre szerelt kezdetleges távcsővel játszadozott.

– Icánál…

– Szőnyi Icánál?

– Igen. Hertelendi panaszkodott, hogy nincs lakása. Én felajánlottam, hogy ellakhat nálam is,

– Mivel foglalkozik ez a páter?

– Szobafestést vállalt. Egy időben a dokival együtt dolgoztak. Néha én is segítettem nekik.

– Aha – bólintott Sátori, majd a távcsőre mutatott –, ezt hol szerezte?

– Régi katonai távcsövekből szereltem össze. Nézzen csak bele. Már látható a Vénusz, akkora mint egy teniszlabda. Évek óta figyelem, csak azt nem értem, mi vethet árnyékot a bolygó felületére. Olyan, mint a hold. Ilyenkor a világszellemre is hatással van.

– Úgy, úgy – és gyanakodva pislogott Alándra. – Mit gondol, visszajönnek a barátai?

– Bizonyára. Ha ma nem, holnap biztosan. Lehet, hogy munkát vállaltak.

– Volt szeretője?

– Kinek?

– Hertelendinek… vagyis a páternek.

– Igen, egy gyönyörű lány.

– A neve?

– Nem tudom a nevét. Talán Lónyai? Vagy Lontai Mari… csak egyszer láttam…

– Mindazt, amit elmesélt, jegyzőkönyvbe kell venni. Nagyon sajnálom, de velem kell jönnie a főkapitányságra.

– Éjfélkor kezdődik a szolgálatom.

– Addigra végzünk, és megígérem, hogy autóval vitetem ki Kalászra.

AláND nem ellenkezett. A fatalisták egykedvűségével követ-

te Sátorit. Azon se csodálkozott, hogy Sátori nem engedte bezárni a torony ajtaját.

– Ma éjszaka az embereim őrködnek itt.

– Nincsen innen mit elvinni, felügyelő úr. Egyedül a távcsövemet sajnálnám – jegyezte meg rezignáltan Aländ.

Sátori két embert hátrahagyott a torony őrzésére. Csupati pedig azt kérte, hogy a terepjáróval felmehessen a Mártonhegyre, mert Kántor ma még nem evett.

Káldi és Kuti doktor már türelmetlenül várták a főkapitányságon. A két fiatal nyomozó egymás szavába vágva kezdte sorolni mondanivalóját.

– Jelentem, kifaggattam Kárpát Lászlót – kezdte Káldi. – Az intarziás lány üzenetét továbbította az aranyhegyi Pogánytoronyba, valami Páternek.

Káldi elhallgatott, és Sátori kérdő tekintetére vállat vont.

– A lánnyal nem beszélt?

– A lány eltűnt.

– Hogyhogy?

– Nem ment haza…

Sátori Kunhoz fordult.

– Érdekes – szólalt meg a fiatal hadnagy –, hiszen a Tómalomba se jött a telefonon megbeszélt randevúra…

– Ez valóban érdekes – töprengett Sátori. – Akkor kivel találkozott a sofőr?

– Nem tudom… Mi a lányt vártuk… Bár… – és Kuti elhallgatott, mint aki maga is meglepődik saját váratlan felfedezésétől. Kis szünet után folytatta: – Amikor a presszóba értünk, Gazsó asztala mellől felállt egy fiatalember, és távozott…

– És ezt csak most mondja? – bosszankodott Sátori.

– Mi Icát vártuk… Gazsó egy óra hosszat várakozott még.

– Ez megtévesztés is lehetett.

– De utána hazament… A lakását azóta is figyeltetem.

– Megelőztek bennünket – dörmögte Sátori. – Nézzék meg újra Szőnyi Ica lakását, és a társaság minden tagját kerítsék elő.

Huszonegy óra volt. Sátori arra gondolt, hogy pihen egy órát. A kanapéra dőlt.

Tíz percig se bóbiskolt, amikor Kuti felriasztotta. A hadnagy jelentette, hogy Gazsó eltávozott hazulról. Felváltva ketten követik.

– Elment? – pattant fel a kanapéról Sátori, és szeméből kiszökkent az álom. – Jelenleg merre tart?

– Az egyik budai autóbusz megállójánál várakozik.

– Csak el ne szalasszák.

Sátori Gazsóról háromnegyed tízkor kapta az utolsó jelentést. A sofőr az Újlaki templomnál szállt le az autóbuszról és az őt követő nyomozók szerint a Hármashatár-hegy felé, a hegyi járat végállomásához igyekszik. Ezért figyelőkocsit kértek.

A központi ügyelet rádiós termében a készülékek előtt felgyűrt ingujjú, kigombolt nyakú ingekben dolgoztak a kezelők. Jelentések érkeztek, vezényszavak, utasítások indultak az éter láthatatlan hullámain. Sátori a kis hatósugarú URH-adók részlegéhez lépett.

– Keresse meg Duna 2-t – hajolt az egyik távírászhoz.

Csipogás, hullámzó halk búgás… Végre recsegő hangok.

„Itt Duna-2, jelentkezem.”

Sátori a mikrofonhoz hajolt.

„Itt Alpacca. Hol tartózkodnak?”

„Szemléri út végén… A követett személy öt perccel ezelőtt váratlanul eltűnt előlünk az erdőben. Keressük.”

– Micsoda? – horkant fel Sátori.

„Utasítást kérünk…”

– A jelenlegi helyen várakozzanak. Rövidesen ott leszek.

Ezek szerint a sofőrt követő csoporttól is elrepült a „madárka”.

Bosszúsan sietett végig a rejtélyes hangoktól zsongó termen. Az ajtó közelében az ügyelet vezetőjével találkozott.

– Na, hogyan állnak? – kérdezte az ügyeletvezető.

Sátori legyintett, de felelni nem tudott, mert a harmadik sor szélénél dolgozó rádiótávírász elhívta a parancsnokot.

Sátori keze már az ajtókilincset fogta, amikor fülét megütötte a szó.

– Főnök! Gyilkosság… Most jelentette a harmadik kerületi

ügyelet.

Sátori ösztönösen visszalépett.

– Helyszín?

– Felhévízi kórház… C pavilon. Alagsor, 17-es szám. Az áldozat neve Lontai Mária. Mellette rengeteg bankjegyet találtak.

Sátori összerezzent.

– Hogyan mondta? – ugrott a rádióshoz. – Lontai Mária… Bankjegy? Milyen bankjegy?

– Százforintosok.

– Mi az ördög! Ez se jöhetett volna rosszabbkor – dörmögte bosszúsan az ügyeletvezető. – Most mit csináljak? Egyetlen szabad csoportom sincs, kire szignáljam?

– Rám – válaszolta rekedten Sátori. Az én ügyem…

Percek alatt riadóztatta csoportját. Csupatinak meghagyta, hogy a Márton-hegyről egyenesen a Felhévízi kórházhoz menjen.

Húsz perccel később, fél tizenegykor két riadóautóval, az orvossal és technikusokkal kiegészült Sátori-csoport a helyszínre érkezett. A C-pavilon előtt rendőr posztolt, az alagsori szobában pedig a kerületi bűnügyi alosztály két nyomozója ténykedett. Sátori egyáltalán nem örült ennek. Elégszer tapasztalta már, hogy az egymástól eltérő módszerekkel dolgozó nyomozócsoportok mennyire zavarhatják egymás munkáját. Főleg a helyszín nyomainak értékelését befolyásolhatja a nem kellő körültekintés. De nem szólt. Elnémította a látvány. A három méter széles és öt méter hosszú egyszerűen berendezett linóleum padlójú helyiség egyik falát, ahol az ágy állt, a menynyezetig összefröcskölte az áldozat vére. Az olcsó falvédő, a bevetett fehér kórházi ágy, amelyen átlósan hevert az áldozat, az ablak és az asztal között feldöntött szék dulakodásról tanúskodott.

A látvány megrendítő volt.

Sátori első gondolata az volt, hogy vajon miért kellett a szép arcú, arányos testű fiatal nőnek meghalnia. Beljebb lépett. Ekkor látta meg az asztal mögött szétszórt százforintosokat. A

fehér kórházi vaságy és a radiátor keskeny közéből tarka kockás női strandszatyor bukott a linóleumpadlóra. Nyitott szájából bankjegykötegek csúsztak ki. „Mint a bőség szaruja a mitológiai képeken” – mondta magában Sátori. Amikor az ügyeleten először hallott a „rengeteg bankjegyről” nem gondolta volna, hogy egész szatyorra valót talál ebben a kopott és kórházban használatos bútorokkal berendezett szobában.

Az orvosi szemle alatt mozdulatlanul vizsgálgatta a helyszínt. A lány halálára magyarázatot talált. Nem kétséges, a pénzért ölték meg a lányt… Igen ám, vitatkozott önmagával, de akkor a tettes miért nem vitte magával a pénzt? Kézenfekvőnek látszott az a gyanú is, hogy a lány esetleg részese volt a postautó kirablásának… Talán nagyobb részt kért magának a zsákmányból, és ezért némították el?

Az orvos befejezte. Szerinte nyolcvan-száz perccel korábban állt be a halál. Az áldozatot három szúrással ölték meg. Mindhárom seb külön-külön is halálos lehetett. A szívműködés valamivel a nyaki ütőeret elmetsző szúrás után szűnt meg. Ezért a sok vérnyom. A sebeket rendkívül éles vágószerszámmal ejtették. Az orvos sebész-szikére gyanakodott, de kijelentette, hogy véglegeset csak a boncolás után mondhat…

– Befejezte, doktor? – kérdezte Sátori.

– Igen. Elszállíthatják – felelte az.

– Egyelőre maradjon – intett álljt a két egészségügyinek Sátori.

– Kérem… – és az orvos kiment.

Sátori egyedül maradt. Tovább folytatta a helyszín szemlélését. Mindent a szemével akart felfogni, mindent emlékezetébe akart rögzíteni, mintha még nem találták volna fel a fényképezést. Képzeletben szabályos négyzetes hálóra osztotta fel a szobát. Az ajtótól balra kezdte a vizsgálódást. Szinte centiről centire haladt. A sarokban a félrecsúszott függöny mögött fali kézmosó… A mosdó száraz. A kis polcon különféle női pipereholmik. A szappan is száraz… Tehát a gyilkos nem próbálta lemosni az esetleges vérnyomokat… Az ágyon, az áldozat alatt kék velúrtakaró. Az éjjeliszekrény csukva. A ruhás-

szekrényt se nyitotta ki. Az asztal elmozdult helyéről. Lába felkarcolta a linóleumot. A megbillentett asztallal együtt dönthették fel a széket. A fényes padlón lábnyomok, szétmaszatolt vérfoltok. Az alacsonyan ülő ablak alatt öntöttvas radiátor… A függönyt félig letépték. Az egyik ablakszárny kinyitva. Az ablakdeszkán elmosódott, barnás lábnyomok.

– Megzavarhatták – hümmögte Sátori. – Ezért hagyta itt a pénzt…

Szemlélődésében Csupati zavarta meg.

– Megjöttünk, főnök – állt meg az ajtóban. Felfedezte az áldozatot. –… Ejha! – Száján akaratlanul csúszott ki az álmélkodás. – Akár a Közvágóhíd…

– Ne ízetlenkedj…

– Igenis… Hozhatom Kántort?

– Hozhatod, de előbb küldd ide a fotóst… és a technikust.

Sátori óvatosan visszalépkedett a bejárathoz.

– Csak nagyon gondosan – mondta.

– Előbb Kántor jön – tolakodott a technikusok elé a kutyájával visszatérő Csupati.

– De nehogy összetaposd a nyomokat.

Csupati sértődötten pillantott főnökére, de csak annyit kérdezett:

– Honnan indíthatok?

– Az ablakpárkányon levő nyomokról…

Kántor a fűtőtestre támaszkodott. Néhány másodpercig a párkányt szagolgatta, majd felugrott az ablakba. Csupati utánamászott. Ekkor láttak munkához a technikusok. Amíg dolgoztak, a százados a folyosón szemügyre vette az áldozatot felfedező tanút.

Középtermetű, rőt hajú, bozontos szakállal keretezett arcú, savószemű férfi támaszkodott sápadtan a falhoz.

– Maga az?

– Igen… fűtő vagyok itt, kérem.

Miközben a fűtő igazolványát lapozgatta, azon törte a fejét, honnan ismerős neki ez a név. „Paku, Paku… Az ördögbe is! Hiszen ez a Paku szerepel a Szőnyi Ica-féle brancs tagjai kö-

zött. Hogyhogy Káldiék eddig még nem gyűjtötték be a többivel együtt?”

– Hol járt ma? – nézett szúrósan a férfira.

– Kérem tisztelettel, déltől fogva a kazánházban dolgoztam.

Sátori bólogatott. Feltűnt neki a fűtő remegő keze. A kéz piszkos volt, de egyáltalán nem látszott kérgesnek.

– Neve?

– Paku Pál, szolgálatára – s a fűtő tekintete valahol Sátori füle mellett a folyosó homályába révedt. Sátorit idegesítette ez a semmibe meredő pillantás.

Közelebb lépett Pakuhoz, hogy ezzel kényszerítse a szembenézésre. Orrát azonban megütötte a fűtő lehelete. Pakuból furcsa, nehéz szag áradt, és Sátori nyomban visszahúzódott. – Morfinista – hökkent meg.– Jobb kezes? – kérdezte hűvösen.

– Igen, kérem tisztelettel.

– Akkor hajtsa fel bal karján a kabátujját…

– Ne! Ehhez, kérem, nincs joga. Én tanú vagyok… – tiltakozott Paku.

„Te, fiacskám, kábítószeren élő emberroncs vagy” – gondolta Sátori. Hangosan azonban így folytatta: – Mióta dolgozik a kórháznál?

– Január elseje óta. Nekem nem volt igazolatlan mulasztásom! Egész télen napi tizenkét órát töltöttem a kazánházban. Én munkával akarom lelkemet átlényegíteni…

– Ez a munka nemigen látszik a kezén… Túl finom a bőre a szeneslapáthoz.

– Olajtüzelésű kazánjaink vannak. A kezemre pedig különösen vigyáznom kell.

– Igazán? Miért?

– Festőművész vagyok, de ebben a barbár lelkületű világban, ahol az Antikrisztus uralkodik…

– Maradjunk a tárgynál – vágott közbe türelmetlenül Sátori. – Mit keresett este tíz óra körül egy magányos lány lakásán? A szeretője volt?

– Nem, kérem. Hogyan képzeli, hogy egy olyan gyönyörű lány, mint a kedves nővér, megcsókolt volna egy ilyen fejet?

„Hát? – pillogott Sátori. – Nehezen elképzelhető.”

– Na, tetszik látni, kérem… Nekem Mária a lelki társam volt. Ki akartam menteni annak a vén kéjencnek a karmai közül. Amikor volt egy kis szabad időm, festegettem a kertben. Ha odajött hozzám, magyaráztam neki az átlényegülésről… Egyik képemet neki ajándékoztam. Ott van a szekrény tetején… Másként én szóba se jöhettem nála. A főorvos úr tele volt pénzzel, és olyan féltékeny volt, hogy négyszáz forintot ígért, ha elárulom neki, ki is az a „Páter”, aki megkérte a lány kezét… Mária elpanaszolta nekem, mennyire utálja azt a lottyadt, lompos alakot…

„Reménytelen fecsegő” – zsongott Sátori feje. A notórius fecsegők a nyomozók rémei.

– Mit keresett a lánynál? – kérdezte ismét türelmesen, s egy gyors mozdulattal váratlanul felhajtotta Paku zakójának ujját. A bal karon hemzsegő fekete pöttyöket látott. De a fickó, mintha nem is hallotta volna Sátori kérdését, fújta a magáét.

–… Kérem tisztelettel, felügyelő úr, ha nem lennék olyan szegény, én a főorvos úr képébe vágtam volna a vértől mocskos négyszáz forintját.

– Mi az, hogy vértől mocskos? Nem hallotta, mit kérdeztem?

– De, kérem tisztelettel… A lány hívott meg, hogy ma este, ha végeztem, nézzek be hozzá. Azt mondta, tud valami nekem való munkát. Hogy ne kelljen a kazánházban dolgoznom. Ezért mentem be hozzá, de már hiába, kérem, hiába… A kopogásra nem válaszolt a jól ismert kedves hang. Az ajtó nem volt bezárva. Villanyt gyújtottam. Az ágyon hevert az a gyönyörű lány. Vér csöpögött… vér.

Paku felkiáltott, kezével eltakarta szemét, és sírva fakadt.

– Vigyék a kocsihoz – mondta Sátori –, s adjanak neki valami nyugtatót…

Az alagsor fordulójában ekkor bukkant fel Csupati. Hogy helyet adjanak a kutyának, a Pakut kísérő rendőr a fűtőt a fal melletti szekrények egyik zugába terelte. Kántor olyan hirtelen torpant meg Paku előtt, hogy Csupati térde a kutya farának

ütközött.

Kántor a torzonborz, mosdatlan férfi elé lépett, és gyanakodva szippantott néhányat bokája körül. Aztán felmordult. Paku háttal a falnak lapult, és rémülten meredt a hatalmas kutyára.

– Segítség! – nyögte.

– Mi újság, fiatal úr? – állt meg Paku előtt Csupati.

– Hagyjátok – szólt rájuk Sátori. – Ő fedezte fel a gyilkosságot. Járt a helyszínen.

– Abbahagyni – adta tovább a főnök utasítását Kántornak Csupati. A gazdi felszólítására Kántor elfordította fejét a büdös kétlábútól, és odébb lépett. Szabaddá tette a két szekrény közötti odú kijáratát. Kelletlen mozdulata jelezte, hogy engedelmeskedik ugyan, de erről a kétlábúról külön véleménye van.

Úgy látszik, Paku is megérezte ezt, mert nyomában a kísérőjével sietősen ódalgott az alagsorból kifelé.

– Főnök, a kórház Duna felőli kerítése sarkánál Kántor egy autóguminyomig vezetett minket. Az illető nagyon siethetett, mert a kerék bepörgött.

– Szántó, befejezte? – szólt Sátori a szoba közepén fényképezőgépét babráló technikushoz.

– Jelentem, igen…

– Akkor menjen, és rögzítsék az autónyomot.

A másik technikus is felegyenesedett. Műszereit rakta táskájába.

– Mi végeztünk… Láb- és ujjnyomok dögivel vannak… Argentorátporral tiszta rajzolatokat kaptunk. Hajnalra készen lesznek az elemzések.

– Elvihetik az áldozat tetemét…

Sátori az órájára pillantott. „Még csak fél tizenkettő lenne?” – tűnődött. Már úgy érezte, hajnalodik.

A technikusok becslése szerint a szatyorban egymillió forint volt. Sátori agyában mozaikképek villantak fel. Az aranyhegyi torony. A szakállas, furcsa emberke elbeszélése. A sofőr titokzatos késő esti kirándulása a budai hegyekbe… És a lány, akit megöltek, de a pénzt mégis az alagsori szobában „felejtet-

ték”… Ki volt hát ez a lány?

Türelmetlenül várta vissza Káldit, aki a szomszédos pavilonban, a meggyilkolt lány munkahelyén ugyanezekre a kérdésekre kereste a választ.

Káldi főhadnagy alapos munkát végzett. Alig egy óra alatt a következőket derítette ki

Lontai Mária, amikor a patinás hírnevű, ódon felhévízi kórházba került asszisztensnőnek, huszonegy éves volt. A lány, Várhelyi főorvos nőgyógyászati osztályán, megjelenése első percétől feltűnést keltett.

Az egészségügyi szakközépiskolát kitűnő eredménnyel fejezte be, és az asszisztensképző tanfolyam után az egyetemi klinikán is maradhatott volna, de nem kedvelte Teréza nővért, aki apácás szigorral örökösen a puritán erkölcsről prédikált a fiatal ápolónőknek.

Teréza, a női klinika főápolónője, míg a szerzetesrendeket fel nem oszlatták, Szent Vince rendi apáca volt. A professzor azért kedvelte, mert Teréza katonás rendet tartott a felügyeletére bízott területen.

A főnővér már a lányok gyakorlati munkájának első hetében Lontai Máriát az ügyeleti szobában egyik fiatal orvossal félre nem érthető helyzetben találta.

Ettől fogva a lány szöghajú mongoloid szépsége az erkölcsi fertőt jelentette Teréza számára.

Mária arányos, kissé nyúlánk, sportos alakján császári koronaként ült a fej.

Arcának jellegzetes erotikuma nyomban felkeltette a férfiak érdeklődését. Vonásai csalhatatlanul őrizték a XIII-ik században Magyarországra települt kazár-török-tatár keverékű kun ősök jegyeit.

Babaarcának szépségét többszőrösére fokozta dióbarna, hosszú pillájú szeme.

A lány szegény volt, félárva, és nagyon is jól tudta, szépsége mennyit ér. Ez a szépség, a test arányos harmóniája, pótolta hozományát.

A jászsági faluban, ahol született, korán megtanulta, hogy

nagynénjeit, akik „katonalányok” voltak, csak addig szólták meg, amíg szegények voltak, de mihelyt visszatértek a faluba és a pénzükön házat vásároltak, szőlőt vettek és a rászorulókat még kisebb kölcsönökkel is segítették, megszűnt a szóbeszéd, és nagynénjei egymás után férjhez mentek.

Egy lánynak addig van „rossz híre”, amíg szegény…

Mária eredetileg tanítónő és orvosfeleség szeretett volna lenni, de már tizennégy éves korában volt annyi magához való esze, hogy felmérje: orvos felesége csak úgy lehet, ha orvosok közé kerül. A faluban, ahova helyeznék, egy orvosra legalább öt férjhezmenni akaró tanítónő jut. Nagyobb az esélye a városban és még nagyobb a fővárosban. Ezért jelentkezett az egészségügyi szakközépiskolába. Ezért tanult összeszorított fogakkal…

– A Felhévízi kórházban először a nőgyógyászati osztály főorvosának asszisztense, majd néhány hét múlva a szeretője lett.

– Ezt honnan veszi? – kérdezte Sátori.

Káldi kissé sértődötten húzta ki magát.

– Az osztályon az áldozat egyik volt tanulótársa és kolléganője az éjszakai ügyeletes…

– Hogy hívják a főorvost?

– Doktor Várhelyi József… Tegnap vette ki a szabadságát. Az osztályos nővér szerint ma délelőtt még bent járt a kórházban… Mától kezdve a lány is szabadságot kért. A pletyka szerint együtt utaztak volna a bolgár tengerpartra.

Káldi elhallgatott.

– Megyünk, főnök? – kérdezte Csupati, miután Káldi befejezte.

– Mit türelmetlenkedsz? Várj a sorodra.

– Én várhatok… Csak a fiúk türelmetlenek. Most kérdezték rádión, hogy mikor megyünk értük?

– Még hogy türelmetlenek? Eh! – és Sátori dühösen legyintett. Visszament a szobába és még egyszer átvizsgálta a szekrényt. Az igazolványokat és egyéb iratokat az ágy melletti éjjeliszekrényke alsó fiókjában már korábban megtalálta. A

fehérneműk alól, kutató ujjai egy retikült kotortak elő.

… Alkalmaztatási értesítés, tüdőszűrési lap, egy levél Jászkisérről, egy kopott imakönyv, érettségi bizonyítvány…

„Nem sok” – dörmögte, és ekkor felcsillant a szeme. A lány retiküljében pár napos keltezésű adásvételi szerződést talált. Várhelyi doktor a szerződés szerint Lontai Máriának a Rózsa-dombon villát vásárolt. Ezzel a pletyka bizonyossággá vált.

– Káldi! – Sátori kiáltása végigharsogott a folyosón. – Rádiógram az összes határátkelőknek. Doktor Várhelyi József főorvost azonnal feltartóztatni, és őrizet mellett Budapestre szállítani.

Sátori lábszárát ekkor meglökte valaki. Oldalánál Kántor állt, és kérdően nézett rá.

Az ajtóban Csupati toporgott.

– Mehetünk – jelentette ki a százados, és a pénzzel degeszre tömött szatyrot Csupati kezébe nyomta.

– A szentségit! – tört ki ekkor Csupatiból a hangos álmélkodás. – Ennyi pénz?!… Hej, ha mi is százalékra dolgoznánk!

– A Szemléri út végére – mondta Sátori, és a szerelőfalról leakasztotta a rádiótelefon kagylóját. – Halló, Duna-2… – Már a Duna-parton robogtak az Újlaki-templom felé, amikor a központ jelentkezett. – Van valami híre doktor Várhelyi Józsefről? – kérdezte.

Az ügyeletes közölte, hogy ilyen nevű személy az elmúlt huszonnégy órában legálisan nem hagyta el az ország területét.

– Kössön össze Kuti hadnaggyal – és a kapcsolás után utasította, hogy tartsanak azonnal házkutatást dr. Várhelyi lakásán, és vizsgálják át kórházi irodáját is.

Éjfél múlt, mire a Szemléri útra értek. A keskeny völgyben kialakult utca kertes házai az erdő széléig húzódtak. A szélső ház, amely előtt az utolsó villanykörte világított, nem is olyan régen még vadászlak volt. Itt várakozott a rendőrségi autó.

– Százados elvtárs – mentegetőzött a két nyomozó –, igazán nem tehetünk róla, különben is az volt az ukáz, hogy diszkréten figyeljük… Amikor Gazsó ideért, nekünk egy kicsit lejjebb 'tellett megállnunk, ha nem akartuk, hogy felfedezzen bennünket. Így későn vettük észre, hogy erről az ösvényről kilép egy férfi. Csak azt láttuk, hogy belekarolt a mi emberünkbe, és már el is tűntek az erdőben. Ott ni – mutatott előre a soványabbik nyomozó.

– Sokra megyünk vele – dörmögte bosszúsan Sátori. Remélhetőleg Gazsó nyomát is megtaposták itt a villany alatt, hogy a kutyát se lehessen használni.

– Utánuk siettünk, de megléptek…

– Főnök – dugta ki fejét az autóablakon Csupati. – Telefon…

Kuti jelentette, hogy tíz perce a röszkei határátkelőnél feltartóztatták és, őrizetbe vették doktor Várhelyit, de a szegedi rendőrkapitányság csak reggel tudja Budapestre szállítani.

– Küldessen érte, és intézkedjen, hogy az autót is hozzák Pestre…

Sátori elégedett volt. A déli határállomás kétszáz kilométerre van a fővárostól. Egy jobb márkájú autóval két és fél óra alatt vidáman lefutható ez a táv. Tehát a főorvos este tízkor még Budapesten lehetett.

– Megvan a doktor úr? – kérdezte Csupati.

– Aha – bólintott Sátori, s a kagylót bedugta az ablakon.

– És most?

– Hozd Kántort.

– És a kutyáddal mi legyen?

– Kutyámmal? Miféle kutyámmal? – Hát Toncsival.

– Hogy kerül az ide? – csattant fel Sátori.

– Nem te mondtad még délután, hogy látni szeretnéd? Nem is való neked kutya. Rossz gazda vagy…

– Ez megbolondult!

A sofőr kuncogott.

– Igenis, te kérted, hogy hozzam le…

– Ember! – Sátorit a méreg ette. – De nem olyankor, amikor

helyszínre megyünk!

– Hiába dühöngsz, itt van, és kész.

– A tacskó marad. Ne húzd az időt – vetett véget a vitának Sátori.

– Akkor nesze! – rakta Toncsit a gépkocsivezető őrmester ölébe Csupati. – Remélem, nem kap tőled bolhát. Tyutyu – szólt figyelmeztetően Kántorra –, Toncsi marad – és barackot nyomott Kántor fejére. – Gyere. Szimat.

A legjobbkor mondta ezt, mert Kántor már készülődött, hogy átmásszon az üléstámlán és visszaszerezze védencét, de a tacskó csendben volt. Az autóban elálmosodott, és lapos pillantásokkal gömbölyödött a puha plédre.

– Vakargasd a hasa alját – tanácsolta Csupati a sofőrnek. – Akkor nyugton marad.

– Vakargassa a nyavalya – dörmögte az őrmester.

– Tudtok valamit csinálni? – kérdezte halkan Sátori, miután Csupati kikászálódott az autóból. – Ha Kántornak nem sikerül Gazsó nyomára bukkanni, akkor hatalmas rendőri erőt kell összpontosítani az erdő átkutatására.

– Hát? – húzta orrát Csupati, és járőrtáskáját egyetlen mozdulattal háta közepére vetette. – Azért kéne valami kiindulási pontot találni…

Csupati a villanyoszlop körül, ahol Gazsó ácsorgott, egy elmosódott cipősarokbenyomatra bökött.

– Szimat! – biztatta kutyáját, és ezzel a terepet átadta Kántornak.

Sátori is hátrább lépett. Körülötte a ligetes domboldalon épült villákban csend, béke és nyugalom honolt mindenütt. Az emberek nem is sejtették, hogy az éjszakában gyilkosok járhatnak el házaik előtt. S ha netán most erre tévedne egy késői lump, ugyancsak csodálkozva nézhetné az oszlop előtt guggoló rendőrt meg a kutyáját.

Kántor először az autó előtt ácsorgó két nyomozóhoz ballagott. Körülszimatolta őket, majd visszatért az oszlophoz. – Keresd… Csibész! – biztatta gazdája.

– Csibész, csibész…

A vékonyan és kellemetlenül sziszegő hang Kántor képzeteiben mindig is a kellemetlen szagokat árasztó nyomhoz kapcsolódott. Ezúttal ilyen kettő is akadt, s ha keresni kell, csak egyiken indulhat el. De melyiken? Választania kellett. Az erősebb illatinger az oszlop tövéből áradt. Ehhez a szaghoz azonban a szorongás kipárolgása is hozzákapcsolódott. A másik az utca közepe felé vezetett. Ez árasztotta az agresszív illóanyagokat. Kántornak is ez volt az ellenszenvesebb, ezen is indult el. Nem az erdő felé ment, hanem vissza, az utca közepére.

– A fickók nem arra lógtak meg, hanem erre, az erdő felé – jegyezte meg a keszeg nyomozó.

– Ha jól emlékszem, a kolléga úr említette, hogy jött egy másik is, mégpedig onnan – felelt gúnyosan Sátori.

– Igen, egy hatalmas termetű férfi. Valahol ott, ahol a kutya most megy, a szemközti telek sarkánál bukkant fel.

– Akkor szedjék elő a kocsiból a kézilámpákat, és gyerünk a kutya után – utasította őket határozottan Sátori.

A sofőröknek azt a parancsot adta, hogy várakozzanak és az egyik URH-s adót hangolják a kettes sávra. Zsebtelefonjával ezen a sávon fog jelentkezni. Maga is kért egy elemlámpát, és felzárkózott a menethez.

Ahogy Kántor az utcába torkolló keskeny közbe fordult, Sátorin újra úrrá lett a bizonytalanság. Megint ki volt szolgáltatva négylábú munkatársának, és most már képtelen ellenőrizni a kutya fejében végbemenő folyamatokat. Alig néhány órával korábban még azt latolgatta, hogy a kutya a nagyvárosok alvilága elleni harcban használható-e, hiszen a város elnyeli a szagokat, a technikai eszközök sokasága pedig megszakítja a helyszínről induló nyomokat, és lám csak, most mégis Kántor szimatára szorult.

A keskeny köz hamarosan erdei ösvénybe váltott át, és jobbra fordult. Megkerült egy bozótos telket, és Sátori becslése szerint visszakanyarodott a Szemléri út folytatását jelentő csapáshoz.

– Állj meg egy percre! – kérte Csupatitól.

Kántor a visszatartó jelre kérdőn nézett gazdájára: a gazdi

levehetné már róla a pórázt. Csupati teljesítette mind Kántor, mind Sátori kérését. Sátori a kereszteződésben, ahol az ösvény és a szekérút metszette egymást, zsebtelefonon utasította a gépkocsivezetőket, hogy kövessék az utca végéből kiinduló erdei csapást.

A hold vörösessárga udvarába bújva lebegett az éjféli város és a hegyek fölött.

A kereszteződésben bevárták az autókat.

– Kapcsolják ki a fényszórót, és lassan kövessék a csoportot – utasította őket.

– Gyerünk tovább – intett Sátori.

– Aha – dödögte Csupati –, gyerünk, csak gyerünk! Könnyű azt mondani. – Majd kutyájára szólt. – Kántor, szimat!

Kántor készségesen újra felkapta a nyomot, és megindult előre, a hegyek közé vezető erdei csapáson, az ismeretlen felé. A gépkocsivezetők a menettől kissé leszakadva, lépésben követték őket. Néhány száz méter után Kántor egy bozótosan benőtt keskeny sziklaszurdokba fordult be. A függőleges partok fölött összeborultak a fák lombjai. Csupati a vízmosta kerékvágások között botladozott és felkattintotta lámpáját.

„Egyik lépésről a másikra mennyire megváltozott a táj” – csodálkozott Sátori.

Bevárta az autókat. Az élen haladó URH-s kocsi megpróbált a szurdokba hajtani, de néhány méter után, a szűk, kátyús úton megtorpant.

– Maradjanak itt – mondta Sátori. – Világítson előre.

Sátori nem állhatta meg, hogy a ritka természeti alakzatot meg ne csodálja… Rőt sávok csíkozták a kőkatlan sárga szikláit. Budapest harmadik kerületében, az embertől összeszabdalt lejtő folytatásában, háborítatlanul élt az őstermészet. Sátori romantikára fogékony lelke még a veszély pillanatában is azt a természeti szépséget keresné, amiért érdemes ezen a földön élni.

Csupati füttyentése riasztotta fel. Háta mögül a reflektorok fehér fénye az alacsony szöghól megvilágított tárgyak torz árnyait vetítette előre.

Kántor egy szürke betonlap szélénél várakozott. Csupati lámpájával vizsgálgatta a falat. Az ugrándozó kerek fényfolt szeszélyesen szökdécselt előtte.

– Ehhez mit szólsz, főnök? – bökdösött lámpájával a betonlap és a sziklafal közötti keskeny résre.

– Mit szólnék? Elő a stukkert. Bár azt hiszem, te kint maradsz.

– Hogyhogy?

– Talán beférsz a résen?

Kántor türelmetlenül, halkan morranton. Az idáig követett ellenszenves szagokat már nemcsak a földi nyomokon érezte. A résből kiáradó hűvös levegőben a zsákmány illata lebegett.

– Isten neki – fohászkodott Csupati, és bal vállára akasztotta a hosszú póráz lasszóba tekert karikáját.

– Csak óvatosan – suttogta Kántor fülébe, és térdéve szelíden megbillentette kutyája farát. Kántor elindult, és Csupati a szűk nyílásba préselte magát. Szerencsére pár lépés után kitágult a rés, és az öblös üreg szájában kényelmesen megállhatott.

– Jöhettek – szólt vissza Sátorinak, s közben leporolta zubbonyát.

Kántort orra arra serkentette, hogy gyorsítsa lépteit. Nyugtalanul szimatolt a kőtömbök között, majd megállt egy faláda előtt. Bevárta gazdáját, és feje biccentéseivel jelezte a láda körül felfedezett dulakodási nyomokat.

– Mit találtatok? – érte utol őket Sátori.

– Nézd csak – dünnyögte Csupati, és a feltúrt földre guggolt. – Azt hiszem – szólalt meg kis idő után –, ezt a ládát fújhatták meg a postaautóból.

A megállapításhoz nem kellett különösebb logika. A láda lefeszített tetején ott volt a Magyar Nemzeti Bank jól olvasható címkéje.

– Üres… – állt fel csalódottan Csupati, majd lámpája fénye megakadt egy ponton. – Nézd, egy női cipősarok…

Sátori sok mindenre számított, de hogy egy barlangban köt-

nek ki, ez kissé meglepte. Gyorsan felmérte új helyzetüket.

– Menjen vissza – mondta egyik emberének –, és rádión jelentse az ügyeletnek, hogy hol vagyunk. Erősítést és barlangi felszerelést kérünk. Riadóztassák az önkéntes barlangi mentőcsoportot is. Siessen. A technikusok is jöjjenek…

– Főnök! – szólalt meg Csupati –, ha a tettesek itt rejtőznek, akkor Kántor a legjobb barlangi szakember, mert nemcsak rábukkan a fickókra, de a pokol fenekéről is visszatalál.

Sátori bólintott:

– Mostantól kezdve, amíg a barlangi felszerelés meg nem érkezik, a lámpákat felváltva használjuk. Egymás mögé szorosan felzárkózni… – közben azon töprengett, tovább menjenek-e, vagy itt várják be a technikai csoportot. Tanakodásának Kántor vetett véget. A kutya megkerülte a sziklatömböt, és az ellenkező oldalra hívta gazdáját. A nyirkos talaj itt enyhén lejteni kezdett. Csupati előre világított. A barlangfolyosó köves, agyagos talaján jól kivehető cipőtalpnyomok sorakoztak.

– Főnök – fogta hangját suttogóra Csupati, aki a földalatti üregek közül egyedül a borospincét kedvelte –, óvatosan gyertek utánunk.

Kántor a fülét hegyezte. A barlang sötétbe vesző mélyéből hűvös szél fújt.

– Barlangot még úgyse fedeztünk fel – mormogta Sátori.

– A fenének se hiányzott – vélekedett Csupati, miközben döccenő léptekkel tapogatta a kissé csúszós talajt.

A lábak dobogása a barlang faláról felfokozva verődött vissza, és a zaj messze megelőzte őket.

A századosnak csak most jutott eszébe, hogy egy kutya zsákmányt űző szenvedélye miatt bajtársait olyan vállalkozásba hajszolta, amit azok nem lennének kötelesek végrehajtani. A barlang előterében kellett volna megvárniuk a felszerelést és a barlangi szakemberekkel kiegészített erősítést. Se bukósisak, se megfelelő világítóeszközök, se kötél, se csákány…

Már éppen ki akarta adni a visszafordulásra szóló parancsot, amikor a barlangi folyosó hajlatának végén Kántor az előbbinél lényegesen nagyobb föld alatti terem benyílójához ért.

Halk vízcsobogás, koppanó cseppek nesze töltötte be az üreget.

Amikor Csupati lámpájával körbevilágította a sziklákat, borzongás futott végig a hátán. Kántor előtt alig két lépéssel meredek falú sziklaágyban tiszta vizű patak csörgedezett. Csupati majd hogy bele nem csúszott.

A mennyezetről hatalmas dárdaként lecsüngő cseppkövek tarka csillogással tükrözték vissza a lámpafényt. Kántor a meredek partról nézelődött lefelé. Csupati Kántor mellé térdelt és felszisszent. Alatta, félig a vízbe merülten két ember feküdt.

– Itt vannak! – mormogta Sátori. – És kutatta, hol ereszkedhetnének le a meredek parton a meder széléig.

A megoldásra Kántor bukkant rá. Egy ideig szobormereven várakozott, és a barlang különböző neszekből összeszőtt zsongását figyelte: Valami nyugtalanította, de addig keresgélt, míg fel nem fedezett egy természetes lépcsőt.

– Talán még élnek – dörmögte Csupati. – Hogy hozzuk fel őket?

Csupati nyomban nekiindult a lefelé vezető útnak. Óvatosan ereszkedett a kopár sziklákba kapaszkodva.

A kutya mozdulatlanul figyelte gazdáját, de mivel jelzést nem kapott, nem követte, hanem figyelte, hogyan merül Csupati fél lábszárig a vízbe, hogyan lépked a sziklameder alján fekvő testekhez.

– Dobhatod a pórázt! – intett a feje fölött álló Sátorinak.

A póráz karikája suhogva csapódott a vízre. Csupati óvatosan felemelte az egyik emberi testet. – Ez még él! – kiáltotta.

Lámpáját a mögötte várakozó őrmester kezébe nyomta, majd ügyes mozdulattal a póráz másfél méteres darabjából farkashurkot csomózott a súlyosan sérült, ájult ember derekára.

– Mehet! – kiáltotta.

Néhány perc múlva Sátori visszadobta a pórázt.

Csupati reménykedve hajolt a másikhoz is, de ahogy átnyalábolta, a fej hátrabicsaklott. Kísérője, a fiatal rendőrőrmester iszonyodva kapta félre a tekintetét.

– Az is él? – kérdezte Sátori.

– Nem. Ezt alaposan elintézték.

„…Ték… ték… ték…” – kongott az üreg sötét odva.

Sátori először a még élő, de ájult férfi zsebeit kutatta át. Egy marék ázott papírt, igazolványt és néhány százforintos bankjegyet húzott ki zakójából. Gondosan silabizálta a személyi igazolvány adatait. „Ládi Lajos… Foglalkozásnélküli…”

– Ládi? – kérdezte Káldi. – Azt hiszem, a tanár úr jegyezte meg.

Közben Csupati a vékony alkatú, alacsony férfi igazolványát találta meg. Sátori óvatosan választotta szét az összetapadt lapokat. – Mikulka Péter… fényképészsegéd.

– Kivigyük? – kérdezte Csupati, és Ládira mutatott.

– Óvatosan… Talán még sikerül megmenteni – válaszolta Sátori.

– És ezzel mi legyen? – mutatott Csupati Mikulkára.

– Egyelőre itt marad… Mi is itt várjuk be az erősítést.

A rendőrök felnyalábolták a sebesültet. Csupatinak most tűnt fel, hogy nem látja Kántort.

– Tyutyu!

„Uuuuu” – bőgött a visszhang. – Hol vagy?

Hallgatózott, de válasz nem érkezett. Nyugtalanul fordult Sátorihoz.

– Lehet, hogy kiment… Nézz utána – mondta Sátori. – Hiszen az imént még te biztattad, hogy: Keresd! Szimat! Talán újabb nyomot talált?

Csupati idegesen mászkált a barlang mennyezetéről leszakadt kőtömbök között. Sátori eközben azon töprengett, vajon a barlangnak van-e másik kijárata is?

Kántor valóban szagot fogott egy hatalmas üreg szélén kígyózó agyagösvényen. Vizsgálódásai közben kikerült már a lámpák fényköréből. A sötét nem zavarta. Jobban látott az orrával, mint fényes nappal bármelyik kétlábú a szemével.

Az ösvény váratlanul egy ovális alakú, alacsony tárnába torkollott. A méreteket Kántor szimata alapján állapította meg. A kerek nyílás minden pontján egyaránt felfedezte annak az embernek a szagát, akinek nyomán a barlangig eljutott. Bebújt a

keskeny vágatba. Megfontoltan haladt. Váratlanul tágult ki a föléje boruló mennyezet.

Bal lába öklömnyi kőcipóba botlott. Egy lejtő tetején járt. A megmozdított kő visszhangozva gurult a sötét mélységbe. A kőcsapta zajra megállt, rosszat sejtve felkapta a Fejét. Magasan fölötte sápadt fény pislákolt. Ekkor emberi hangok hallatszottak. Kántor ösztönösen oldalt ugrott, válla a szűk kanyon falának ütődött. Ebben a pillanatban megérezte, hogy előre vagy hátra, de nyomban menekülnie kell. Előreugrott. Feje koppanva ütődött a sziklának. Egy másodpercre megszédült, és ez a tempóvesztés majdnem végzetessé vált. Pokoli dörgéssel zúdult le egy kőtömb. Ösztönösen hasra lapult. Az életét mentette meg ez a mozdulat. Az ütéstől azonban elvesztette eszméletét. A szikla maga alá szorította.

Csupati fel s alá rohangált. Kibotorkált a keskeny folyosón a bejáratig. Keresztülpréselte magát a barlangnyílást lezáró betonlap melletti résen. Idegesen kérdezgette a sofőröktől, nem látták-e Kántort?

– Veled ment el – mondta a riadókocsi vezetője.

– Ez igaz! De azóta hová tűnt? – Homlokát kiverte a verejték. Lehetetlen, hogy egy olyan fegyelmezett kutya, mint Kántor, csak úgy, minden jelzés nélkül elhagyja a gazdáját.

Hiába törte a fejét, nem emlékezett, hogy egyáltalán mondott-e valamit Kántornak. Tehetetlenül toporgott az autó előtt. A lábai elnehezedtek, s talán arrébb se mozdul, ha a sofőr nem kéri: jelentse főnökének, hogy már útnak indult a riadószakasz és a barlangi mentőcsoport. Nehézkesen indult vissza a sziklához. Ekkor váratlanul eszébe jutott a tacskó. Az ötletet, a természeti emberek logikájának megfelelően, nála is azonnali cselekvés követte. Nem mérlegelt, nem latolgatott. A tehetetlenség érzése mindig is fáradságot keltett benne, az ötlet viszont felvillanyozta. Az autóhoz rohant.

– Add ide gyorsan a tacskót – hadarta a sofőrnek, aki az egészből semmit se értett.

Az álmából durva erőszakkal felriasztott görbe lábú kutya ösztönös védekezéssel kapott a sofőr keze felé.

– Az anyád… – sziszegett a sofőr. – Fogd meg magad ezt a fenevadat.

Csupati az ablakon keresztül nyúlt be Toncsiért.

– Na, na kiskutyája – és becézve békítgette a tacskót.

Sátori bosszúsan fogadta őket.

– Micsoda hülye ötlet ez már megint? Azonnal vidd vissza!

– Majd ha megtaláltuk Kántort…

Sátorit életében talán először elképesztette Csupati szemtelensége, holott ő ezúttal igazán nem akarta főnökét megbántani.

– Hallgass meg, főnök – suttogta, hogy a többiek ne hallják. – Kántor elveszett, és én érzem, hogy valami baja esett.

– Elveszett?

– Nem jelentkezik a hívásomra.

– Az lehetetlen.

– Biztos, hogy valami baja van. Megnéztem odakint is, de nincs sehol. Csak itt lehet a barlangban. Talán leesett egy szakadékba.

– Szakadékba? – Sátori körbevilágította a hatalmas üreget. Embereivel már fél órája egyebet se csinált, mint a természet alkotta szabálytalan gótikus dóm falait fürkészte. Miután a két férfit megtalálták a barlangi patakban, arra gondolt, hogy a rablók meglennének ugyan, de hol a pénz? És ez nem hagyta nyugodni. Senki sem róhatta volna meg, ha úgy dönt, hogy megvárja, míg Ládi magához tér és kihallgatható állapotba kerül. Hét különböző nagyságú nyílást fedeztek fel, amelyek a nagy üregből induló barlangi folyosók torkolatai voltak. Sátori arra gyanakodott, hogy ezek valamelyikében esetleg elrejthették a pénzt, azt pedig feltétlenül meg kell találni.

– Hívd még egyszer! – biztatta Csupatit, de amikor a kiáltozástól zengeni kezdett az üreg, idegesen leintette.

– Ez így nem megy…

– Csak Toncsi segíthet.

Sátori kétkedve fogadta az ötletet, de nem ellenkezett. Csupati az egyik barlangi nyílás közelében, a nyirkos, agyagos talajon felfedezte kutyája nyomait. Ezek egyikéről próbálta elindítani a tacskót. A kiskutya orrát a lábnyomhoz érintette, és

biztatni kezdte Toncsit.

– Keresd! Szimat!… Kántor… Hallod, te buta! Kántor.

A tacskó először játékosan csóválta felfelé kunkorodó farkincáját, és nagy buzgalommal hol Kántor nyomát szagolgatta, hol meg a gazdi kezéhez kapkodott, míg végre nagy nehezen megértette, hogy mit is kér tőle.

Eközben megérkezett a barlangi mentőcsoport, és a riadószakasz parancsnoka.

A tacskó váratlanul indult el, és a legközelebbi barlangnyílás felé vezette gazdáját. Az üreg torkában Csupati visszafogta a kutyát. Hiába vizsgálta lámpájával a talajt, Kántor nyomait már nem látta. Meglepetten kiáltott fel,

– Idenézz, főnök!

Sátori, aki a barlangi mentőcsoport élén lassan követte őket, néhány másodpercig elgondolkodva szemlélte az új nyomot. Világosan kivehető cipőtalp-rajzolat volt.

– Legalább negyvenötös láb – méricskélte Csupati.

– Óvatosan! Fegyvert kézbe – szólt hátra a nyomában jövőknek Sátori.

A tacskó egyre nyugtalanabb lett. Rángatta a pórázt, és amikor Csupati tovább engedte, sebesen a másfél méter magas sötét folyosóba iramodott.

Kántor arra tért magihoz, hogy orrát és bajszát egy forró nyelvecske nyalogatja. Az első érzésingereket lassan követték a többiek.

Nem is sejtette, hogy mekkora szerencséje volt. A keskeny sziklacsatorna, amennyire gátolta menekülésében, annyira meg is védte. A rázúduló kőtömb ugyan a földhöz szorította, de az utolsó méteren fennakadt a szűk falak között. Az így keletkezett félméteres résbe szorult be Kántor. Bár kibújni nem tudott, de a szikla nem is törte össze csontjait. Ahogy fokozatosan visszanyerte eszméletét, a tacskó aggódó vinnyogásával együtt értelme felfogta a gazdi hangját is.

– Hórukk! Hórukk! – kongott a föld alatti világ. Csupati gi-

gászi nekikeseredéssel emelgette a Kántort leszorító kőgörgeteget. Segítségre nem számíthatott, hiszen egymagában is alig fért a szikladarabhoz.

– Told meg a vállamat – kérte a mögötte tehetetlenkedő Sátoritól.

Kettejük erőfeszítésére a kőtömb lassan előrebillent. Csupatit majd elemésztette az izgalom. Vajon a legördülő kőtömb alatt élő vagy holt lényt talál? Tarkójáról patakokban csurgott a verejték. Buggyoskája korcában sós víz marta a bőrét. De mit számított mindez most, amikor hű négylábú munkatársa élettelenül feküdt előtte a földön.

Ahogy a kőszikla égzengésnyi robajjal a mélybe zuhant, Csupati nyomban Kántor mellé térdelt. Ügyet se vetett a Kántor képét és szemét nyalogató, panaszosan vinnyogó tacskóra. Kezét óvatosan húzta végig Kántor gerincén.

– Tyutyu – gügyögte aggódva –, arany tyutyukám…

Kántor a gazdi panaszos hangjára nehézkesen felemelte fejét. Első tudatos érzése az öröm volt, és ez győzött az ütés okozta fájdalmon is.

– Él! – rikkantott boldogan Csupati, és átölelve segítette talpra kutyáját.

Kántor négy lábra állt. Kissé szédült még, de érezte, hogy csontjai épek. Megrázta magát. Körülnézett. Emlékek villantak agyába. Dühödt morgással kapta magasba a fejét, és a pásztázó zseblámpák fényében a barlangi üreg tetejét vizsgálgatta. Tekintete fürkészve fúródott a sötétbe.

Csupati, amikor meggyőződött arról, hogy Kántornak nem történt különösebb baja, felkapta a tacskót, és lelkendezve simogatta, dicsérte okosságát, buksijára még csókot is cuppantott.

Kántort azonban már az foglalkoztatta, miként érje utol azt a rossz szagú kétlábút, aki a követ ráhengerítette. Szíve szerint azonnal rohanna utána, de buzgalmát visszafogta az iménti keserű tapasztalás.

– Tovább tudunk menni? – kérdezte Sátori.

– Azt hiszem, igen.

– Akkor tedd fel végre azt a sisakot – türelmetlenkedett Sátori. – Itt sose lehet tudni, mikor szakad egy szikla az ember nyakába.

– Továbbmegyünk! – mondta Csupati, és Kántorhoz fordult. – De aztán semmi egyénieskedés!

Néhány lépés után a barlangi ág magas, függőleges hasadékba szakadt. Kántor ugyan elhatározta, hogy nem hagyja a gazdit látókörén kívül, vadászó ösztönének sarkalására mégis felmászott a fejük fölött húzódó keskeny platóra. A követett szag egyre közelebb levő tulajdonosát most már személyes ellenségének tekintette, akivel nem is a gazdinak, hanem neki kell leszámolnia. Sietve elhagyta a szakadékos ösvény fölé ugró kerek kőlapot, és a szeszélyesen egymásra szakadt sziklák között felfelé kapaszkodott a barlang oldalán.

Sátori és Csupati igyekeztek Kántor útját zseblámpáikkal bevilágítani.

– Nagy marhák vagyunk… – suttogta Csupati. – Ideállunk a placcra, és még ki is világítjuk magunkat. Itt annyi szikla van, amennyi talán a Holdon sincs. Csupa rejtekhely.

– Nem valószínű, hogy fegyver van náluk. Már használták volna…

– Lehet, de nem biztos.

– Csakhogy itt nem tanácsos lövöldözni. Elég egy dörrenés, és az egész barlangfolyosó összedőlhet – kapcsolódott a beszélgetésbe a barlangi mentőosztag vezetője.

– Remek – dörmögte Csupati, s közben szemét le nem vette volna Kántorról.

A kutya az egymásra dőlt több tonnás kőlapokon kapaszkodott felfelé.

– Akár a zerge a kopár hegyeken – jegyezte meg Sátori.

– Utána kellene mászni – morfondírozott Csupati.

– Kész öngyilkosság… – jegyezte meg az osztagvezető. – Ezek a háznagyságú sziklák a kéregmozgás hatására szakadtak le. Többségük nagyon is bizonytalanul fekszik egymáson.

– Jóval vigasztal minket – jegyezte meg fanyarul Sátori.

– Nem gondoltam volna, hogy ezt a lefalazott barlangot egy

bűnügy kapcsán tárjuk fel.

Csupati váratlanul kilépett társai mellől, és mászni kezdett a sziklákon felfelé. De még fele útig se jutott, amikor a gótikus kupoláig felnyúló sziklatömbök mögül félelmes morgás, lezúduló kövek robaja, és kétségbeesett emberi kiáltás harsant.

Kántor nesztelenül közelítette meg a kőtáblák védelmébe húzódott embert. Zsákmánya háttal állt neki, s mert Kántor orvul sose támadott, most kihívóan morranton. Hangjára, a fényektől összeszabdalt sötétben, bizonytalan mozdulattal fordult feléje az ember. Amikor felfedezte a kutyát, lehajolt, hogy kezébe követ kapjon. Kántor ekkor csapott le ellenfelére. Erejét a személyes düh felfokozta, és fogai szöges bilincsként martak emberzsákmánya karjába.

Az ember rosszul látott, és újra szembe akart fordulni a kutyával. Előrebukott, Kántor ekkor elkapta a vállát. Az ember próbálta lerázni őt magáról, Kántor pedig észrevette az ember mögött tátongó fekete mélységet. Elengedte hát zsákmányát és visszazökkent a sziklára. Akaratlanul felnyögött, mert hátsó forgójába belehasított a fájdalom. Egy pillanatra meg is torpant. Aztán pörölyként csapott le a bizonytalanul mozgó ember lábszárára. Ellenfele megingott. Kántor csak annyit látott, hogy a hatalmas árnyék megbillen, és a következő pillanatban már el is tűnt a szeme elől.

– Páter… – kongott a barlangban a kétségbeesett kiáltás.

Csattanás, lezúduló kövek robaja temette maga alá az emberi sikolyt.

– Ezt jól megcsináltad – hallotta a robaj elültével Kántor a gazda bosszús szavát.

Felmorrant, és megnyalta a száját. Miért neheztel a gazdi? Hiszen ez volt az a csibész, akinek a nyomát hajtotta.

Mire Csupati és Kántor visszamászott a barlang aljára, a mentőcsoport már elsősegélyben részesítette a lezuhant embert.

– Hiszen ez Soó, a bunyós. Őt ütötték ki a ringből két éve Milánóban – hallotta Csupati a mentőosztag vezetőjének részvéttel vegyes álmélkodását.

– Maga ismerte? – kérdezte Sátori.

– Minden bokszrajongó ismerte… De hogyan kerülhetett a barlangba? – tanakodtak egymás között a barlangászok. – Mit keresett itt, a sötétben? Hiszen amióta kiütötték, még világosban is rosszul látott… Ezt mindenki tudta róla.

– Talán vezette valaki…

A beszélgetésnek a kutyák ugatása vetett véget.

– Mi a manót találtak ezek már megint? – kérdezte Sátori.

– Ide, ide – Csupati lámpája fényével mutatott az üregbe. Sátori felnevetett.

A törpe lábú kiskutya testéhez képest hatalmas, sötétszínű „állattal” viaskodott. De nem hagyta magát, és harciasan ráncigálta a fekete „ősállat” szögletes fülét.

– Amit a nagykutyák ellopnak, azt a kicsik mindig megtalálják… Hívd ide a technikust, és az ujjlenyomatok rögzítése után mindenki fülön kap egy bőrtáskát és szépen kiballag vele Szabó alhadnagyhoz, aki majd elkészíti a végleges leltárt.

A közjáték után Sátori visszatért a „bunyóshoz”. A zsebekből előkerült iratok igazolták a barlangi mentők állítását. Az azonosítás így hamar ment. Az exbokszbajnok zseblámpája még mindig halványvörösen világított.

– Ennek a fényénél még jó szemű ember sem lát itt lent – jegyezte meg Sátori, és ebben találta meg a magyarázatát annak is, hogy Soó miért nem tudott előlük tovább menekülni. És akkor jutott eszébe a páter. Lehet, hogy a bandavezér még itt lapul? Ő volt az, aki szándékosan cserbenhagyta, feláldozta utolsó cimboráját?

– Hertelendi! – kiáltott Sátori.

– Hertelendi – ismételte teli tüdőből, hogy belezengett a föld alatti hasadék és a barlangászok ijedten kapták reflektoraik fényét az üreg mennyezetéről alálógó cseppkövekre.

– Jöjjön elő! A játszmát elvesztette… – folytatta.

Csupati az exbokszbajnok sebesülésének színhelyétől százötven lépésnyire egy meredeken feltörő és hirtelen összeszűkülő kürtő előtt érte utol Kántort. A függőleges aknából kövek potyogtak a barlangba. Csupati izgatottan kiáltozott. A meredek dőlésű lyuk közvetlenül a sziklamennyezet alól nyílt.

– Ez egy dolinagurító – állapította meg rövid vizsgálódás után a barlangászok vezetője. A rendőrök kérdő tekintetére még hozzátette, hogy olyan töbör kürtője, amely a felszínről a mélybe vezeti a vizet.

Kántort a geológiai magyarázat nem érdekelte, csupán az omladékos talajon magasba kapaszkodó emberi nyomok izgatták. Csüdig süppedt a murvába, de erőlködve mászott felfelé. A lyuk szája előtt azonban megtorpant. Magasan, az emberek feje fölött állva visszanézett.

– Keresd, csibész! – biztatta ekkor Kántort Csupati.

A felszólítás új erőt adott a fáradt izmoknak. A kürtőből leguruló apró kövek mellső lábai között gurultak tovább a barlang aljára.

Erősen párázó nyomok korbácsolták újra vadászó szenvedélyét. Lassan kifáradó idegei homályosan jelezték, hogy ezt a szagot valahol már felszippantotta az éjszaka, de arra már képtelen volt, hogy emlékezetébe idézze, hol is találkozott vele.

Szívesebben maradt volna lent, a szikla alján, hogy leterített zsákmánya mellett állva diadalmasan beleüvöltsön a barlang sötétjébe. De a kötelesség legyőzte az ősi ösztönt.

Ahogy a szűkülő kürtőben egyre magasabbra hágott, már fülei is felfogták a ziháló emberi hangokat.

Egy helyen, ahol kissé kitágult a dolina, Kántor felkapaszkodott egy lopótök alakú, testénél alig valamivel nagyobb üregbe. Orra jelezte, hogy alig néhány centiméternyire tőle két emberi láb kalimpál.

Az üldözés idegfeszültsége váratlanul oldódott fel Kántorban. A zsákmányt űző szenvedély, az eddig csupán szagokban létező embert tapintható és elérhető közelségbe hozta. Már csak egy kényelmes mozdulat, és agyarai vasbilincsként fogják meg a lyukon átbújni akaró emberi lábat.

Egyetlen rántással húzta vissza a menekülőt. Mozdulatát fájdalmas üvöltés követte és a visszacsúszó test Kántort is a lejtős kürtőbe sodorta. Miközben igyekezett egyensúlyát megtartani az omladékos talajon, fogai nem engedték el a megragadott zsákmányt.

Zúgó lavina porzott a barlang alján várakozó emberek elé. Por- és törmelékgomolyba burkolva szánkázott le Kántor a kőgörgetegen, és maga után vonszolta a hason csúszó emberi testet.

Sátori az elkábult férfi fölé hajolt. Csupati pedig csuklójára kattintotta a bilincset.

– Ez Gazsó, a sofőr – állapította meg a százados.

A rendőrök talpra állították a kissé elkábult fiatalembert.

– Csak egy kés van nála – jegyezte meg csalódottan Csupati, miután megmotozta… – Hoppá! Itt meg sok-sok pénz…

– A pénzt hagyd a fickónál. Csak a személyi igazolványát add ide.

Kántor még mindig izgatottan viselkedett.

– Hová mész? – szólt utána Csupati.

Kántor ismét a kürtőnek rugaszkodott.

– Nocsak – nézett kérdőn Gazsóra Sátori. – A cimborája még fönt van? A mennyekben?

– I-i-igen…

– A páter?

– Igen.

– Akkor szépen összejöttünk. Kiáltson fel neki, jobb ha saját maga mászik le, mert Kántor kissé tapintatlan.

Gazsó reszketeg hangon hívta Hertelendit. A kürtőhól cincogásszerű hang hallatszott: „Segítség!”

– Jöjjön csak bátran – szólt Sátori, s mert Kántor már újra a kürtő nyílása előtt ücsörgött, Csupati rászólt.

– Kántor, hozzám!

Kántor a farka bojtját mozgatta, de maradt. Maradt mindaddig, míg csak újabb lavinagörgeteg hátán az üregből elő nem szánkázott a páter. Most végre megnyugodott a hatalmas kutya. Gazdája lába mellett hasra vetette magát, és mellső lábára Fektette fáradt fejét.

Sátori takarodót fújt.

– Végeztünk? – kérdezte az önkéntes mentőcsoport vezetője.

– A professzor szerint befejeztük – és Sátori két nap óta elő-

ször mosolygott.

A fényképészsegéd, Mikulka még az üregben feküdt, amikor Hertelendit és Gazsót Sátori a barlangi búvópatak partjára terelte.

– Ismerik, ugye? Ha nem tévedek, a fényképész.

Gazsó félrefordította a fejét.

– Maga dzsúdózik? – kérdezte tőle Sátori.

– Nem, kérem. Miért tetszik kérdezni?

– Nem hittem volna, hogy egyszerre két férfit is el tud intézni.

– Nem ő volt – tiltakozott Hertelendi. – Talán maga?

– Nem.

– Egy kicsit részletesebben.

– Este tízre jöttünk föl… Négyen, hogy ezt a barlangot átkutassuk, nekünk ugyanis hobbynk a barlangászkodás…

Sátori türelmetlenül közbevágott:

– Na, ebből elég!

A barlangi bejáratot lezáró betonlap és a szikla közötti résen utolsónak Sátori préselte át magát. Szemét elvakította a kelő nap fénye. Néhány percre fáradtan nekitámaszkodott a betonnak. Az ötvenedik ébren töltött óra kábulata kapta el, s úgy érezte, azonnal elnyomja az álom. Az elernyedés rövid ideig tartott, de Sátori számára a pár perc óráknak tűnt. Botorkálva indult el társai után.

– Gratulálok – lépett eléje váratlanul a mentőosztag vezetője. – A hazai barlangfelfedezések történetében egyedülálló módon ismerhettünk meg egy rendkívül szép karsztbarlangot.

– Hogyan?! – emelte laposan pillogó szemét a barlangászra Sátori. – Szép? Micsoda szép?

– Hát nem látta? Azok a csodás cseppkövek. Rövidesen fel fogjuk tárni, és ön volt az első, illetve önnek köszönhetjük… Engedje meg, hogy szövetségünk hivatalosan javasolja, hogy önről nevezhessük el…

– Mit beszél? A csodát! – tért magához Sátori. – Szakikám,

én csak egyszerű nyomozótiszt vagyok, és nem geológus. Én a cseppkövekből semmit sem láttam. Talán még most is a föld alatt kóvályognék…

– Bocsánat, de ez így szokás.

– Akkor nevezzék el arról, aki idevezetett bennünket!

– Az ki lenne?

– Ő – és Sátori az autóba bekászálódó Kántorra mutatott.

– Egy kutyáról? – kérdezte csalódottan a barlangász.

– Kutya? Amit este tizenegy óta produkált, azért igazán megérdemli, hogy ez a, már megbocsát, számomra rossz emlékű üreg a nevét viselje. Elvégre ő vezetett ide minket, ő a felfedező. És tudja mit… nem is hangzana olyan rosszul: Kántor-barlang. Akár pénzért is mutogathatnák.

Az alvásból tusolás lett. Miközben kellemes borzongással eresztette magára a hűs cseppeket, Sátori már fütyörészett.

Irodájában meglepetés fogadta. A kanapé előtti asztalkán egy pohárka konyak és nagy ibrik feketekávé várta. Sátori egyedül akart maradni gondolataival. Az íróasztalán tornyosuló aktákra, jelentésekre pillantva gondterhelten ráncolta a homlokát.

Káldi lépett a szobába. A főhadnagy álmosságtól és fáradtságtól gyulladt szemei láttán Sátori megkérdezte.

– Bírja még?

– Jelentem, igen – válaszolta Káldi. – Hát akkor lássuk a medvét.

– A vallomások itt vannak az iratok között. Begyűjtöttük az egész molekula-társaságot. Szőnyi Ilona is horogra akadt. – Kuti hadnagy kihallgatta Pakut is.

– A főorvos lakásán tartott házkutatás hozott valami eredményt?

– Egy takarékbetétkönyvet találtak a fiúk. Ott van ön előtt. A Lontai-aktához csatoltam.

Sátori előhalászta a betétkönyvet, és lapozgatni kezdte.

– Nem mondom! Fél millió! Csinos kis összeg.

Nézte a rubrikákat, és ajka szögletében gúnyos mosoly játszott.

– Mit gondol, Várhelyi eladta volna a rózsadombi villát?

– Nem valószínű.

A főhadnagy távozott.

Sátori gondolataiba mélyedt. Tulajdonképpen minden szál a kezében volt. Csakhogy az egész egy nagy gubancban gombolyodott. Most kell szétválogatnia, s azután a történteknek megfelelően, a szálakat a logika rokkáján újból össze kell sodornia… Külön-külön tisztázásra vár, ki milyen szerepet játszott ebben a kusza ügyben? Intarziás Ica? Kárpát? Várhelyi? Hertelendi? Aländ? Paku?

Elsőnek Gazsó tört meg. Vallomásában beismerte, hogy Soó, Ládi, Mikulka és Hertelendi támadta meg a postaautót. Az akciót Hertelendi szervezte. Az ő feladata az volt, hogy a posta alkalmazottjaként a pénzt szállító járaton helyezkedjen el, és az adott időben értesítse társait, hogy melyik útvonalon, mikor indul. Az eredeti terv szerint Ládinak és Mikulkának a Síp utca és a Rákóczi út sarkánál kellett volna a postaautó nyomába szegődnie. De Gazsó szinte csak az utolsó pillanatban tudta meg a járat indulásának időpontját. Már-már azt hitte, későn értesítette társait, és az egészből semmi se lesz. Ládiék nem is tudták a Síp utcánál elérni, pedig ő igyekezett olyan lassan hajtani, ahogyan csak feltűnés nélkül tudott. Az Erzsébet-hídon vette észre a csúcsforgalomban erőszakosan mögéje furakodó Fiat gépkocsit. Hertelendi és Soó a Fő utca torkában a Clark téri körforgalom előtt várakoztak… A továbbiakban minden úgy történt, ahogyan azt már első kihallgatásakor elmondta…

Sátori a kihallgatás közben elégedetten nyugtázta, hogy helyesnek bizonyult Gazsóval szembeni első gyanúja. Jó nyomon járt, amikor a sofőrt „futni” engedte.

Már nem is a kicsapott orvostanhallgató, hanem Hertelendi, a banda vezére érdekelte.

Gazsó a váci börtönben ismerkedett meg Hertelendivel, amikor vércsalásért és okirathamisításért elítélték. Kevés volt az ösztöndíj. A medikusok rendszeres véradással jutottak egy

kis mellékes keresethez. Az egyik tisztviselővel összejátszva, a két-három deci vért hat-nyolc decinek számolták el. Gazsó szerint a „páter” olyan jó fej volt, hogy három hónap alatt megtanult latinul. Fél év múlva mégis kicsapták a szemináriumból a botrány miatt. Ezután felvették a közgazdasági egyetemre. Itt azonban a harmadik félév előtt elvesztette indexét, és amikor újat kért, a tanulmányi osztály egyik tisztviselője figyelmesebben megnézte érettségi bizonyítványát. Véletlenül az ő fia is ugyanabba a gimnáziumba járt, amelynek pecsétje Hertelendi bizonyítványát hitelesítette… Így aztán hamarosan kiderült, hogy az okmány hamis… A nyomozás azt is napfényre hozta, hogy Hertelendi annak idején betörés révén jutott az üres blankettához és a pecséthez. Másfél évre ítélték… Szabadulása után megkereste Gazsót, aki büntetése kitöltése előtt amnesztiával szabadult. Gazsó akkor már bejáratos volt „intarziás Ica” körébe, és Hertelendit is bevezette a társaságba. A „molekulák” közt ismerték meg Alándot, a „teozófust”, aki felajánlotta, hogy nála ellakhat a páter vagy akár Gazsó is. Egy ideig szobafestést vállaltak, ezt később Gazsó állandó munkára cserélte fel: a posta járműüzeménél lett sofőr. Fizetése nem fedezte költekezéseiket. Hertelendi még a börtönben megtanult lengyelül. Az angol, német, francia után ez volt a negyedik nyelv, amelynek ismeretében idegenvezetőnek akart elhelyezkedni. Az utazási irodák büntetett előélete miatt azonban nem alkalmazták.

A postaautó kirablása Hertelendi ötlete volt. Gazsó szerint akkor említette neki először a tervet, amikor beleszeretett egy lányba. Ez a lány Lontai Mária volt…

Gazsó vallomását Ládi is alátámasztotta. A banda terve az volt, és ezt mindketten egybehangzóan állították, hogy a rablás után négy napig várnak, és csak azután osztják szét a zsákmányt. Hogy Hertelendi miért változtatta meg ezt a tervet, azt sem Gazsó, sem Ládi nem tudta.

Mikulka halálának körülményei is tisztázódtak. A rablás után az Opel-kocsival Hertelendi, Soó, Mikulka és Ládi a zsákmányt a Hertelendi felfedezte barlangba vitte. Hertelendi

ugyanis, amíg csavargásai és botrányai miatt ki nem csapták a gimnázium harmadik osztályából, eljárt a Meteor sportegyesület barlangi szakosztályába. Egy túra alkalmával bukkantak a lefalazott üregre, amelyről talán csak a hajdani kőbánya munkásai tudhattak. A betonlappal lezárt barlang eszményi rejtekhelynek ígérkezett. Ezért volt annyira meghökkentő, hogy amikor este fél tízkor a barlangba ért a banda, a zsákmányt alaposan megdézsmálva találták. Hertelendi nyomban Mikulkára gyanakodott, hiszen csupán a fényképészsegédnek lehetett alkalma, hogy egyedül visszatérjen oda. Mikulka vitte ki ugyanis az Opelt az autópályára. A fényképész csak éjfél után ért vissza a Pogány-toronyban várakozó társaihoz… Hertelendi következtetése szerint az a két és fél óra, amíg Mikulka nem volt velük, elegendő lehetett arra, hogy visszamenjen a barlanghoz, és a pénzt megdézsmálja… Dühében szinte őrjöngve támadt a cingár emberkére. Mikulka védelmében Ládi is beavatkozott a verekedésbe. Soó Hertelendi pártjára állt. A bokszbajnok elől Ládi és Mikulka a barlang belseje felé menekültek, és így kerültek a patak partjára. Soó először a fényképészt, majd Ládit ütötte le… Alig két órával később ott, a patakmederben bukkant rájuk Kántor.

Sátori, Gazsó és Ládi jegyzőkönyvben rögzített vallomásait addig olvasta újra meg újra, míg csak szó szerint meg nem tanulta. A színész felkészülése volt ez a nagyjelenethez. A Hertelendit szóra bírni akaró Kuti ugyanis félóránként jelentette, hogy a bandavezér konokul tagad.

„Most már tagadhat” – gondolta Sátori, amikor önmagának, mint egy iskolai memoritert felmondta a tizenhat oldalas jegyzőkönyv tartalmát. Kulinak meghagyta, hogy csak a rablás körülményeiről faggassa Hertelendit. Ezzel akart olyan lélektani helyzetet teremteni, amelyben a gyanúsított csak egyetlen cselekmény kivédésére készül fel.

Már Sátori előtt voltak az ujj- és lábnyomok azonosításai. Ezek kétséget kizáróan bizonyították, hogy a lány lakásán a gyilkosság elkövetésének időszakában Hertelendi is megfordult.

– Miért volt magának olyan sürgős Gazsót lebuktatni? – kérdezte Sátori, amikor az atlétatermetű fiatalembert eléje vezették.

– Kit buktattam én le? – s bár a hang pökhendi volt, jól látta Sátori, hogy Hertelendit meglepte a kérdés.

– A barátját…

– Én?

– Külföldre akart szökni?

– Nem akartam szökni. Nekem érvényes útlevelem van Lengyelországba.

– Ezért tanult meg a börtönben lengyelül?

– Én angolul és franciául is beszélek.

– Csak? Azt hittem, németül is tud.

– Hát aztán? Ez a magánügyem.

Sátori bólintott, és egy futó pillantást vetett Hertelendire.

– Miért ölte meg Lontai Máriát?

– Mit… mit beszél? – Elsápadt, és fel akart pattanni a székről, de Kuti résen volt és visszanyomta.

– Azt hittem, tudja, hogy mivel gyanúsítjuk – jegyezte meg jámboran Sátori.

– Én?… Hogy tudom?… Mit kellene tudnom?

– Hogy tegnap este kilenc és fél tíz között hol járt?

– Én nem tudok semmit… Én nem jártam sehol.

– Kár, hogy egy nyelvzseninek ilyen gyenge a memóriája… A maga friss ujjlenyomatait ott találtuk a meggyilkolt lány szobájában. Ezek azok…

– Engem akarnak gyilkossággal vádolni? Engem? – a hangja elcsuklott. – Nem én öltem meg…

– Az őszinte beismerést a bíróság enyhítő körülménynek veszi, és erre magának nagy szüksége lenne… Beszéljen…

– Nem öltem meg…

– Akkor mondja el, hol járt, kivel találkozott a kérdéses időpontban.

– ?!

– Hallgat? Így is jó. Hát majd elmondom én… ha netán valamelyik időpontban tévednék, nyugodtan kijavíthat. Remélem,

már közölték magával, hogy gyanúsítottként hallgatjuk ki?

– De nem Mari meggyilkolása miatt.

– Hanem?

– Valamilyen autó kirablása miatt.

– Ej, ej – és Sátori feltűnő rosszallással, hogy Hertelendi is lássa, Kulira pillantott. – Hagyjuk azt a rablási históriát. Bagatell ügy a gyilkossághoz képest.

Hertelendi nyugtalanul kapta Sátorira a fejét.

Sátori azonban folytatta, mintha észre sem vette volna a mozdulatot.

– Kicsit felfrissítem az emlékezetét… Maga délelőtt fél tizenegykor a felhévízi kórház nőgyógyászati osztályán telefonon kereste Lontai Máriát, de azt a választ kapta, hogy szabadságot vett ki, méghozzá váratlanul, magával se közölte előzőleg… Ezután Szőnyi Ilona lakását hívta telefonon, de ő sem volt odahaza. Fél kettőig a budai hídfő melletti cukrászdában tanyázott. Ekkor újra telefonált Lontai Máriának, ismét eredménytelenül, és ezért elhatározta, hogy személvesen keresi fel. Az alagsori lakás azonban zárva volt. Három óra körül végre Szőnyi Ilonát elérte telefonon. Arra kérte, hívja Gazsót ötre a Tómalomba. Barátja pontos volt. Maga is. Megállapodtak, hogy este fél tízkor újra találkoznak. Maga ezután este kilencig a kórház körül őgyelgett… Látta a lányt kiszállni egy autóból… Utána rohant, és… – Sátori kézmozdulattal mutatta, hogy egy szúrás, és kész.

Hertelendi idegesen rágta szája szélét. Combjára fektetett keze görcsösen gyűrögette nadrágját.

A csendet Sátori törte meg.

– Ez a tette még érthető is. Felindultság, féltékenység…

– Nem igaz – mondta remegő hangon. – Én szerettem Máriát…

– Ez az… De amikor a nagy táska pénzt meglátta, azt hitte, hogy a lány valamelyik bandataggal összeszűrte a levet, és megdézsmálták a zsákmányt! Megértem én magát. Azt hitte, a lány, akit olyannyira szeretett, akiben annyira bízott, akinek a kedvéért az egész rablást kitervelte, megcsalta magát, becsapta.

Kétszeres oka is lehetett, hogy kést emeljen rá.

Hertelendi döbbenten nézett Sátorira. – Pénz volt a szobában?

– Nem ismerős ez a strandszatyor? – Sátori kinyitotta a páncélszekrényt. – Tessék. Nézze csak meg közelebbről.

Hertelendi bénultan meredt a skótkockás táskára.

– A barlangban azután leszámolt Mikulkával, akit gyanúba vett…

– Felügyelő úr – nyögött Hertelendi. Szaggatottan, de érthetően beszélt. – Ha őszintén elmondok mindent, elhiszi nekem, hogy se Máriát, se Fülecskét nem én öltem meg?

– Segítek magának, hogy az igazság kiderüljön.

– Felügyelő úr! Én valóban egész nap kerestem a lányt. Este kilenckor a lakásán is jártam, de akkor már késő volt… Az a strici… az a gyilkos megelőzött. El akartam kapni. Utánarohantam. Az ablakon át menekült…

…Hertelendi egy óra hosszat diktálta jegyzőkönyvbe a vallomását. Amikor elvezették, Sátori nagy bögre kávét ivott, majd Várhelyi őrizetest kérette.

A főorvos lomhán és görnyedten lépett a szobába. Fejét leszegve haladt az íróasztalig. Arca petyhüdt volt. Szemei alatt sötét árokból duzzadtak ki a vizenyős táskák. Katonásan állt meg Sátori előtt, és mielőtt még a százados szólhatott volna, dühtől reszketve ordítani kezdett.

– Kikérem magamnak! Mit képzelnek? Ezért maga még felelni fog…

– Hé! – avatkozott ekkor közbe erélyesen a főorvost előállító rendőr. – Viselkedjünk!…

Sátori azonban csak legyintett.

„Kiabálj csak” – gondolta, és némán meredt az előtte ágáló, jól megtermett férfira. A dühöngő főorvos elkékült arcát, kapkodó mozdulatait, erősen deresedő ritkás haját vizsgálgatta. Várhelyi homlokán izzadságcseppek serkedtek.

„Fél, nagyon fél – állapította meg Sátori –, belső rettegését

leplezi ez a harsogás.”

– Ezért még megütik a bokájukat! Tudják maguk, ki vagyok én?

– Hogyne – bólintott szelíden Sátori. – Doktor Várhelyi József, a Felhévízi kórház főorvosa.

A nyugodt, halk hang meghökkentette Várhelyit. Egy pillanatra a szava is elakadt. És ez elegendő volt Sátorinak, hogy amint kezdte, ugyanolyan halkan folytassa.

–… Nős, gyermektelen. Zuglóban egy fél családi háza, Rózsadombon egy félig kész villája van. Felesége… És volt még egy szeretője, aki tegnap este fél tíz óta halott… Meggyilkolták. Sebészszikével. Három szúrás a szívbe… Ő volt az? – és Sátori hirtelen mozdulattal Várhelyi elé tartotta a meggyilkolt lányról készült, kinagyított fényképet.

– Ne! – tántorodott hátra Várhelyi, és karját a szeme elé kapta. – Kérem – motyogta kissé később –, ha egy pohár vizet kaphatnék…

Sátori intett a rendőrnek. Türelmesen kivárta, míg Várhelyi remegő kézzel szájához emelte a poharat.

– Miért ölte meg a lányt?

– Felügyelő úr… Az életemre esküszöm… A becsületemre…

– Az kevés…

–… Kérem, én köztiszteletben álló… – a főorvos elakadt.

– Folytassa csak…

– Higgye el, én szerettem Máriát. Miért öltem volna meg?

– Mert összevesztek.

– Ez képtelenség. Ez koholt rágalom. Este nem is jártam Máriánál.

– Nem? Pedig látták magát…

– Engem? Kicsoda?

Sátori megnyomta az íróasztalon levő csengő gombját. Néhány másodperccel később nyílt az ajtó, és Paku ápolatlan alakja tűnt fel a bejáratban. Rozsdás haja, szakálla csomókba tapadt. Sildes vászonsapkáját bal kezében gyűrögette. Gyulladásos szemei kapkodva rebbentek jobbra-balra.

– Tiszteletem, felügyelő úr – hajlongott alázatosan.

– Jöjjön közelebb – intett Sátori, s mert Várhelyi döbbenten meredt a fűtő-festőre, így folytatta: – Mondja, Paku, ismeri ezt az urat?

– Úr?! Pfúj! – köpött Paku jelképesen. – Ez egy gyilkos, kérem tisztelettel. Egy közönséges gyilkos. Ő ölte meg! Tessék nézni a kezét, még mindig vörös a vértől…

Várhelyi akaratlanul is a kezére nézett.

– Tetszik látni?! – kiáltott fel Paku, és az orvosra mutatott. Néhány lépést közelebb ment Várhelyihez.

– Felügyelő úr! Hazudik! – védekezett kétségbeesetten Várhelyi.

– Én hazudok? Láttam… Igenis, láttam. Az ablakon keresztül a kerítés mellett menekült. Azt hitte, mert ő a főnök és tele van pénzzel, neki mindent szabad. Ő adta nekem a négyszáz forintot is, hogy árulkodjak a világ legszebb teremtményéről. Akkor nem szóltam, de most a szemébe mondom: Mária igenis megcsalta a Páterrel, csalta, mert azt szerette. Páter férfi volt! Kár, hogy azon az éjszakán Páter elől el tudott lógni a főorvos úr. Az autóját is láttam, mert az autó… az autó… – és Paku megtántorodott. Szája szegletén habos buborékok pukkantak…

– Vigye az orvosi rendelőbe – utasította a kísérő rendőrt Sátori.

–… Én láttam… láháttaham – hörögte Paku még elmenőben is.

– Hazudik! – kiáltotta az orvos. – Skizofrén alak! Gyűlöl engem. Felügyelő úr, higgyen nekem…

Kántor négy ajtóval odébb, az egyik folyosói ablak mélyedésébe állított virágállvány előtt üldögélt. Fél szemmel a közeledő gazdát, féllel pedig az állványt figyelte. Csupati határozott mozdulattal hajtotta félre a hatalmas aszparáguszbokor szárait, és diadalmasan pillantott Sátorira.

– Ehhez mit szólsz?

A dús indák alatt téglalap alakú, fehér papírcsomag hevert.

– Mi a szösz? – szisszent Sátori. – Hogy került ez ide?

– Kántor! – mondta Csupati. – Apport! – és a papírcsomagra mutatott. Kántor óvatosan fogai közé vette, és határozottan Sátori irodája felé indult. Csupati kinyitotta előtte az ajtót.

Várhelyi zavartan nézett a szobába lépő kutyára. Kántor egyenesen a főorvoshoz ment. Felcsattant Csupati vezényszava

– Apport! Le! – és Kántor a dermedten hátrahanyatló orvos ölébe tette a csomagot.

– A folyosón vesztette el – lépett Várhelyi elé Sátori. Na, adja ide szépen. Maga okos ember. Láthatja, nálunk nem érdemes mellébeszélni.

– Hazudik! Ez nem az én pénzem…

– Ejnye, doktor úr, már a kutya is hazudik? Tehát ott hagytuk abba, hogy veszekedtek a lánnyal. – És Sátori szórakozottan bontotta ki a papírból a sértetlen zárószalagos tízezres bankjegyköteget.

– Hát igen. Veszekedtünk… – válaszolta megtörten Várhelyi. Ebben a pillanatban omlott össze ellenállása. Sátori könyörtelenül folytatta

– Miért? Féltékeny volt rá? De hiszen magával akart elutazni!

– Éppen az, hogy nem akart. Kijelentette, hogy nem jön velem.

– Hogyan? Egyik percről a másikra meggondolta magát?

– Igen. Azon dühödtem fel.

– Tudta, hogy a lány mást szeret?

– Ő maga vágta a szemembe. Azért nem akart velem jönni.

Várhelyi tenyerébe temette arcát. „Perceken belül bevallja, hogy a féltékenység elvette az eszét, és hirtelen felindulásában gyilkolt – gondolta Sátori. – A belépője nem sikerült, látja, hogy nem tud rám ijeszteni, azért választja ezt a vallomást… És a pénz?”

– A pénzhez hogy jutottak? – kérdezte.

– Tudom, hogy hihetetlenül hangzik, de a pénzt találtuk.

– Hol?

– Az erdőben, egy barlangban.

– Mikor?

– Tegnap délelőtt.

– Mit kerestek a barlangban?

Az orvos meghökkent. Nyilvánvaló, hibát követett el. Nem kellett volna említenie a barlangot.

– Tulajdonképpen előző este láttuk meg, hogy valamit becipelnek oda. Ezért másnap visszamentünk…

– Mondjon el mindent sorjában, ahogy történt.

– Kérem. Amint ön is tudja, Máriával el akartam utazni Bulgáriába. Mindketten kiváltottuk az útlevelünket. Úgy volt, hogy tegnap indulunk. De a feleségem valahogyan rájött. Kellemetlen helyzetbe kerültem. A feleségem el akart kísérni a határig… Arra kértem Máriát, néhány nap múlva jöjjön utánam. Ezt akartam elmondani neki, ezért tegnapelőtt délután felmentünk a Hármashatárhegyre… Estefelé vettük észre, hogy néhány férfi egy nagy ládát cipel be egy barlangba, aztán elmennek. Mélyen alattunk volt ez a hely, de nagyon kíváncsiak lettünk, mi lehetett. Másnap reggel korán felébredtem. Nem tudtam aludni, ismét eszembe jutott a barlang. Egyedül nem mertem elmenni, magammal vittem hát Máriát. A betonlap mögötti üregben megtaláltuk a ládát.

– És a láda tele volt pénzzel.

– Igen.

– Nem tűnt fel önnek, hogy a ládán a Nemzeti Bank neve olvasható?

– Kérem… annyira izgatott voltam…

– Hány órakor ébredt aznap, főorvos úr?

– Hatkor.

– És a rádiót nem nyitotta ki?

Várhelyi erre az ártatlan kérdésre elvörösödött.

– Azt hiszem, nem…

– Jó, gyerünk tovább. Megtömték pénzzel, amit csak tudtak. A zsebeket, a lány sporttáskáját.

– Igen.

– És onnan hová mentek?

– Összevissza. Egész nap együtt voltunk.

– Már akkor veszekedtek?
– Hát… voltaképpen igen.
– Nem tudtak megegyezni, hogyan osszák el a pénzt?
– Igen.
– Este későn mentek csak vissza a lány lakásába. Akkor közölte önnel a lány, hogy mást szeret, és ezért nem megy magával. Mennyit követelt a pénzből?
Várhelyi valósággal belekábult a záporozó kérdésekbe.
– A felét.
– Maga nem adta. Dulakodni kezdtek. Így volt?
– Így.
– Maga felkapta az asztalról a kést…
– Nem! Ő kapta fel. Nekem jött, fenyegetett.
– Maga kicsavarta a kezéből.
– Igen…
– És megölte vele a lányt.
– Nem – nyögte az orvos.
– A kést hol dobta cl?
– Sehol.
– Vagyis nem tudom. Kérem, könyörgöm, én már semmit se tudok…
Várhelyi kétségbeesetten meredt Sátorira. Az nyugodtan szedegette össze az asztalon heverő iratokat és kikapcsolta a magnót.
– A gyilkosságot nyereségvágyból követte el – mondta halkan. – A pénz eredete nem volt kétséges Ön előtt. A rádió reggeli híreiben be is mondta a vakmerő rablást. Azért ment vissza a barlanghoz, mert megtudta, hogy a ládában pénz van. Lontai Mária magának követelte a felét és megfenyegette, ha nem adja neki, beárulja. De alighogy leszúrta a lányt, megzavarták. Valaki benyitott a szobába. Ezért menekült el az ablakon keresztül. Kocsijába ugrott… Így volt?
– Nem, nem és nem – motyogta Várhelyi.
Az ajtóban megjelent egy rendőr.
– Elvihetik – intett Sátori, és hosszasan révedt az orvos után becsapódott ajtóra.

Reggel fél kilenc volt. A Budapesti Főkapitányság fehér műkővel borított, trapéz alakú épületében akkor kezdődött a nappali műszak, amikor Sátori, Csupati és Kántor kilépett az utcára.

– Van egy fölösleges pokrócod? – kérdezte Sátori a kapuban.

– Akár kettő is.

– Akkor veletek megyek a hegyre és egy nagyot alszunk a kertben.

A vászonfedelű katonai terepjáró már a Mártonhegyi útra fordult, amikor Sátori váratlanul megállította.

– Hajtson a Felhévízi kórházhoz – mondta a sofőrnek.

– Mi történt? – horkant fel szunyókálásából Csupati.

– Semmi… Csak útba ejtjük a kórházat.

Csupati bólintott. Megszokta már főnöke váratlan ötleteit. Az imént még Sátori is bóbiskolt, de csukott szemhéjára hirtelenül felfénylő vonal rajzolódott, és a fénycsík egy nikkelezett sebészkésként a pupillájába szúrt.

A hátsó bejáraton hajtottak a kórház udvarába. A kazánház mellett álltak meg.

– Hozd Kántort is – szólt vissza a kocsiból kiszálló Sátori Csupatinak.

A kazánház előterében volt a fűtők öltözőfülkéje.

– Melyik Paku szekrénye? – kérdezte Sátori a csodálkozva eléjük siető idősebb fűtőtől, aki késedelem nélkül mutatott az ablak közelében álló, hasáb alakú vasszekrényre.

A kopott zár az első feszítésre kipattant. Sátori kitárta az ajtószárnyat és intett Csupatinak.

– Szagoltasd meg a holmit és küldd szabadkeresésre Kántort.

Kántornak most szüksége volt a gazda biztatására. Fáradt volt, de tiltakozás nélkül engedelmeskedett. Beleszimatolt a lógó ruhák és a rendetlenül összehányt holmik szagorgiájába. Utálkozva tüsszentett néhányat. Farkát bosszúsan kapta a ma-

gasba és indulatát ágaskodó szőre jelezte. Az undorító bűzgomoly, az ápolatlan emberi test párájától terhes kacatok szaga határozottan kapcsolódott egy szunnyadó emlékképhez.

– Gyerünk utána – mondta Sátori és ismét elkapta a jólismert láz. A rulettező érzi ezt a szorongató izgalmat, valahányszor forogni kezd a kerék, hogy vajon azon a számon akad-e el a golyó, amelyre utolsó pénzét triplára tette.

Kántor a kazánházból átkocogott a szemközti pavilon bejáratáig. Ennek az épületnek az alagsorában lakott a meggyilkolt asszisztensnő. A nyitott ajtó előtt Kántor megtorpant. Visszafordult és körözni kezdett.

– Apport! Keresd! – suttogta rekedten Sátori és mozdulatlanul figyelte a díszbokrokkal beültetett kert füvén szaglászó kutyát.

– Valami tárgyat kerestetsz? – kérdezte Csupati.

– Azt. Csak biztasd, hogy ne csüggedjen.

– Csüggedni? – és Csupati csendes szánakozással nézett főnökére. A csüggedés az ember tulajdonsága. Kántor számára ez az érzés ismeretlen volt.

– Apport! Keresd! – hangzott a gazda parancsa.

Sátori csak a feje forgásával követte a kutya egyre szűkülő körözését. Tárgyi bizonyítékra volt szüksége. A terhelő vallomás egymagában kevés. Az erősebb egyéniség minden esetben – előbb vagy utóbb – rá tudja kényszeríteni akaratát, elképzelését a gyengébbre. Ő is ezt tette a főorvossal. „Bizonyíték, még több bizonyíték kell…”

Fejében zúgott a fáradtság. A lány szobájában, a padlón, az ablakkereten, a fekete bőrtáskán levő láb- és ujjnyomok alapján négy személyt azonosítottak. Pakut, Várhelyit, Hertelendit és a lányt.

De a három férfi közül végül is ki ölte meg a lányt? Kántor áthaladt a pavilonok között húzódó keskeny aszfaltúton, és eltűnt a kazánház mögött dúsan hajtó aranyeső bozótjában.

Sátori a kritikus napokra gondolt, az időre, amely a tettes idegrendszeréből még nem oldotta ki a bűncselekmény nyomán fellépő stressz-hatásokat.

A döntő bizonyítékot, a gyilkosság elkövetésének eszközét kereste, s közben maga is egyik stressz feszültségéből a másikba esett. Az elmúlt negyvennyolc óra őt legalább annyira megviselte, mint a tetteseket. Nagyon gyengének érezte magát. A gyomra égett, az inai remegtek a fáradtságtól.

– Hallod, főnök?

Kántor a díszcserjék közül két vakkantással hívta őket.

– Ez talált valamit – és Csupati lomhán előrelódult.

– Várj! Ne nyúljatok hozzá! – és Sátori azt hitte, kiáltott, pedig csak suttogott. Cipője talpa a mélyvízi búvárok ólomsúlyává vált. Nehézkesen botorkált az alig húsz méterre levő bokor felé. Mire odaért, Csupati már széttúrta a cserje szárait és zsebkendőjében egy nikkelesen csillogó fémet tartott, a kést, amely fél órája még, mint misztikus látomás jelent meg Sátori lehunyt szeme előtt.

– Ezt kerested? ~ mutatta főnökének.

Sátori bólintott és a fűre rogyott. Hangtalanul nevetett. A szerencse kegyes volt hozzá. Csupati értetlenül bámult rá, mert főnöke négykézlábra fordult és a füvön a néma figyelemmel várakozó Kántorhoz mászott. Átölelte a kutya nyakát. Az érzelmi kitörés után csak ennyit mondott: – Most pedig alszunk, pajtás.

Az operálószikén Paku Pál, vagy ahogyan a Molekulák Köre nevezte, Pakura ujjlenyomatai voltak. A világmegváltáson ügyködő morfinista fűtő, illetve a világtól meg nem értett festő, néhány hisztériás jelenet után bevallotta tettét. Sátorit kizárólag Paku indoklása lepte meg, miszerint azért ölte meg a lányt, mert lelkét meg akarta menteni a földi bűnöktől.

Sátori elrendelte Paku elmeszakorvosi vizsgálatát. Az aszkéta hajlamú fűtő tettének kiváltó okát, az orvosi jelentés paranoiás skizofréniában jelölte meg. A fűtő kényszerképzetei ugyanis a kábítószerrel felfokozott tudathasadás nyomán két világot teremtettek. Az egyik volt a rossz, amely állandóan körülötte settenkedett és a bűnre csábította. Paku szerint viszont ebből a

rút világból a szépséget ki kellett irtani, nehogy a kettősség megzavarja a tiszta üdvösségre vágyókat. A fűtőben a szépség fogalma Lontai Máriával azonosult – a morfiumot is tőle kapta –, de a lány „bűnben” élt, méghozzá a Paku reális világához tartozó és ezért külön is gyűlölt és irigyelt, gazdag orvossal… A férfin akart bosszút állni, s a lányt gyilkolta meg.

Kántor hetek óta a gazdival együtt csak aludni járt fel a hegyi telepre. Ideköltözésük első hónapjában lett volna ideje kicsit alaposabban megismerni új környezetét, de akkoriban valahogy nem volt ehhez kedve. Annyi változatosság volt már életében, oly sok helyen megfordult, hogy eleivel úgy érezte, ez a mostani szálláshely is olyan lesz, mint a többi. Maradnak néhány napig, azután visszatérnek megszokott kicsiny otthonukba.

A gazdi meg ő vándorok voltak. Nem szoktak a kényelemhez. Kettejüknek elég volt egy kuckó, ahol a rövid pihenések idejére meghúzták magukat. Ettek, ahogy tudtak, és a nagy hajtások végén hazatértek, ahol a szerényen berendezett kutyaól Kántornak a kényelem és luxus netovábbját jelentette. Csak a gazdi ismerte azt az emberi mondást, miszerint az öreg fákat már nem lehet átültetni.

Budapestre költözésük első heteiben egyre várta, hogy mikor ér már véget a kirándulás. Valahányszor boxa előtt megjelent a gazdi és kezében meglátta a pórázt, azért volt olyan vidám, mert azt hitte, indulnak haza.

A körülményekre nem panaszkodhatott. A hegyi telepen igazán nagy kényelem volt. Talán túlságosan is. Ha megszomjazott, csak egy gombot kellett megnyomnia, és a box belső falán levő kis vályúba máris csordogált a víz. Igaz, nehezen szokott hozzá a furcsa ízű italhoz. A kortyok hűsek voltak, de a víz furcsa szagát még órák múlva is érezte. Szokatlan volt az is, hogy az ételt nem lábosban rakta eléje a gazda. Valami rejtélyes helyről láthatatlan kezek öntötték be neki a falon túlról. Az ivóvályú mellett a falból nyúlt ki a betonmedence, és az

első alkalommal hiába tisztította ki saját kezűleg a gazdi, az eleség íze mégsem olyan volt, mint odahaza… Boxa mindig tiszta volt. Mégis idegen szagot érzett, valahányszor belépett a kényelmes és tágas kutyaház előterébe. A régi helyen, ahol addigi életét leélte, a legritkább esetben kényszerült arra, hogy szükséges dolgait a boxban végezze el. Ha éjszaka olykor-olykor mégis megtörtént, reggel jött a gazdi, és egy vödör vízzel személyesen hozta rendbe a dolgot.

Kántor hamarosan tudomásul vette a kényelem kényelmetlenségeit, egy dologba azonban nem tudott beletörődni. Nagyon ritkán látta a telepen a gazdit. A magányt a kis tacskó jelenléte tette elviselhetővé. Talán ezért is ragaszkodott annyira Toncsihoz.

Múltak a hetek és ő még mindig a telepen lakott… Hogy ez az új helyzet nem átmeneti, arra az első nagy hajtásuk után kezdett gyanakodni. Innen indultak és ide is tértek vissza. Kölyökkori emlékei rég elmosódtak. Valaha nagyvárosban született volna? Ködös, bizonytalan érzésnyomok ugyan felsejlettek agyában… A villamosok, az autóbuszok, az utca nyüzsgése, lármája és a nagy víz homályos érzeteket keltettek benne… Egy-egy elsuhanó villamos láttán Lux elmosódott képe jelent meg előtte. De mégis minden újszerű volt.

Visszavágyott a régi udvarba, ahol minden embert ismert, ahol szegényes boxában a saját kicsi békéjét érezte, valahányszor átlépte annak küszöbét. Úgy volt ezzel, mint az az ember, aki minden kényelemmel berendezett szállodában kényszerül lakni és nem érzi a kuckó meghitt melegét.

A változatosságot az udvaron kívül találta meg. Hozzászokott társaihoz… S hogy évek óta a párzási időszakokban sem gyötörte a szerelem nyugtalansága, az talán épp azért történt, mert az udvarban mindenki fiatalabb volt nála, és még az anyává érett szukákat is kölyökkoruk óta ismerte…

Csak gazdája tudta, hogy a túlhajszolt munka legalább annyira közrejátszott Kántor vágyainak lehiggasztásában, mint a megszokás unalma.

Az utóbbi időben, különösen amióta a barlangban az a bal-

eset érte, egyre gyakrabban sajgott a dereka. Alattomosan belebele szúrt a fájdalom, de azután, amilyen hirtelen jött, olyan gyorsan el is múlott.

Egy nyár eleji délután Csupati a szokott időnél korábban vitte haza Kántort. Kutyája kedvetlen volt – ezt már reggel, szolgálatba menet is észrevette. Kántor fáradtan, durcásan követte. Teljesítette ugyan gazdája parancsait, de Csupati látta, hogy csak ímmel-ámmal, nem a tőle megszokott készséggel hajtja végre a feladatokat. Kántor kedélyváltozásáért a sérülést okolta, és délután engedélyt kért Sátoritól, hogy hamarabb hazamehessenek.

Amikor a telepre értek, Kántor, mint a munkában kimerült házsártos férj, idegesen lépett a boxába. Zavarta a tacskó lelkendezése, és ami még sosem történt meg, bosszúsan Toncsira mordult. Duzzogva feküdt le az előtér sarkába. Az ételhez hozzá se nyúlt. A tacskó megszeppenve ódalgott körülötte, és tanácstalanul pillogott a gazdira.

Csupati egy ideig gondterhelten ácsorgott a rács előtt. Mi baja lehet Kántornak? Egy hete voltak állatorvosi ellenőrző vizsgálaton, és az orvos semmi rendellenest nem tapasztalt. A gazdi attól tartott, hogy a barlangban Kántorra görgetett kőtömb valamiféle belső gerincsérülést okozott, és most az kínozza kutyáját. Nem is nyugodott addig, amíg alkony tájban fel nem ment hozzájuk az állatorvos. A telep korszerűen berendezett és minden szükséges gyógyászati eszközzel felszerelt rendelőjében az orvos fél óráig vizsgálta Kántort. Megmérte vérnyomását, ellenőrizte reflexeit, meg is röntgenezte… De egyre jobban csóválta a fejét.

Csupati tűkön ült, idegesen tördelte ujjait.

– Van valami baj? – kérdezte aggódva, amikor az orvos befejezte.

– Kántor úr a lehető legegészségesebb betegségben szenved – mondta derűsen az orvos. – Szerelmes…

– Hogy tetszik mondani? – értetlenkedett Csupati, mert azt hitte, rosszul hall.

– Szerelmes… Igyekezzen neki párt találni. Mindenesetre

három napra kiírom… Tessék a szolgálati jegy.

– Nofene… – dörmögte Csupati, miközben a betegszabadságról szóló vényt gyűrögette.

– Miért olyan hihetetlen ez? Kántor még a tizedik életévét se töltötte be, és ebben a korban a szerelem még nem lehetetlen…

– Nem is a kora miatt…

– Hanem?

– Jelentem, három év óta ilyen hajlandósága nem volt neki…

– Biztosan jól meghajszolták. Magának sincs kedve fáradtan enyelegni…

– De én ember vagyok.

– Ez még nem jelenti azt, hogy az állatnak az embernél többet kell kibírnia… Egyébként beszéljen a parancsnokkal. A telepi szukáknál már egy hete elkezdődött a tüzelési időszak… Lehet, hogy ez zavarta meg Kántort… Tudja, hogy van ez. Idegen környezet, bőséges táplálék, új és ismeretlen nőstények… Próbálják meg valamelyik fiatal szukával összehozni, de lehetőleg az általam kidolgozott tenyésztési javaslatok figyelembevételével.

– Kántor első osztályú – mondta kissé gőgösen Csupati.

– Van itt négy első osztályú nőstény is.

Az orvos távozása után Csupati bizalmaskodva korholta Kántort.

– Szóval nyavalyáskodsz? Én meg beijedtem, hogy valami komolyabb bajod van… Nagy zsivány vagy… Na, gyere csak szépen. Kíváncsi vagyok az ízlésedre. Kaptunk három nap szabadságot.

Miután Kántort visszavezette óljába, nekiindult a telepi utcáknak és minden lánykutya boxa előtt negyed órákat ácsorgott. Fütyült a fiatal állatorvos tenyésztési szempontjaira. Majd ő kiválasztja Kántor párját. Az ő szemét nem lehet elvakítani.

Az egyhangú munkás hétköznapok valóságos szenzációja lett Kántor szerelme. Reggel a gazdi szólította. Kántor az előző

éjszaka nyugtalanul aludt. A város fölött még alig derengett a hajnal, amikor már talpon volt. Frissen befogott tigrisként körözött a box tágas előterében. A zajra a tacskó is felébredt, de megérezte barátja harapós kedvét, és fejét mellső lábain fektetve mozdulatlanul figyelte a fel-alá köröző nagy kutya árnyékát. Mukkanni sem mert. Hiába jött fel a nap, a tacskó még fektéből sem kelt fel, holott máskor öreg barátjával együtt hódoltak a természetes szenvedélynek, a természetes szükségnek. Toncsi hólyagját azonban annyira szorította most az éjszaka felgyülemlett víz, hogy végül is négy lábra állt. Kántor futó morrantására viszont nyomban hasra feküdt, s ami azóta, hogy ingereinek felnőtt módra parancsolni tudott, még nem fordult vele elő, maga alá pisilt. Ha nem jön a gazdi, ha nem szólítja rácson túlra Kántort, alig tudta volna tovább elviselni a megalázó állapotot.

Kántort nem érdekelte kedvence nyomorúsága. Most saját feszítő érzései foglalták le minden mozdulatát. A gazdi szavára farkát hasa alá csapva lépett ki a boxból, vissza se nézett, mintha a tacskó a világon se volna. Harciasan, támadásra kész indulatokkal kullogott Csupati mellett. Sanda pillantásokkal leste az udvart. Keresett valakit, lett volna az bárki, akivel kötözködni tudna. Eddig udvariasan elkerülte az udvar lakóit. Kitért a morgolódó kihívások elől… Bezzeg most áhította, hogy csak egy is lenne, aki sandán rápillantana.

A futkározó kerítése mellett embereket látott. Ez külön bosszantotta. Erejét egy saját fajtájabeli erős kannal mérte volna össze. Az emberek tabuk voltak… Ha a gazda vezényelne és rájuk uszítaná… Az isten feloldhatja a tabu tilalmát, mint ahogy már annyiszor feloldotta, és olyankor a tabuból mindig zsákmány lett. De a gazdi hallgatott. Kántor most fellázadhatna. Parancs nélkül is támadhatna, ám a hám fegyelme a természetes ösztönöknél ezúttal is erősebbnek bizonyult. Mogorván várakozott hát a futkározó ajtaja előtt. A bonyolult zárat csak a gazdi nyithatta ki. Miközben álldogált, végigmérte a pálya eszközeit. A palánkot, a gátak billegő léc akadályait, a vizesárkot, a feketén bámuló csatorna vakszemét… Futni kell, határozta el.

Addig hajszolja magát, amíg végre meg nem nyugszik.

– Mehetsz – tárta ki előtte a gazdi az ajtót.

Máskor falkában futkároztak itt a teleplakók. Most kihalt volt a pálya, csak a második boxsor elején lakó Tigi ugatott mérgesen. „Visszafordulni!” – Kántor egy pillanatra megtorpant. Fejét hátrafordította, de döngve csapódott be mögötte az ajtó. A gazda kívül maradt. Kántor önmagára bosszankodott. Ha ez kicsit korábban eszébe jut, legalább a kanok ketrece elé rohanhatott volna és a rácson keresztül egyik-másik kilógó orrba bele is kaphatott volna. Ez legalább némi gyógyír lenne a testét emésztő belső lázra.

Fejét földnek szegve rohant a távoli bokrok felé. Mire újra az ajtó közelébe ért, a kerítés hálóján túl a gazdi kerek arcát pillantotta meg. Körülötte jobbról és balról is a kétlábúak álltak.

„Árulás” – horkant fel. Bosszankodva látott meg egy rozsdabarna bundát, amely a vizesárok melletti bokrok felé rohant. „Na megállj csak” – és hatalmas szökelléssel iramodott a szemtelen után, aki magányos sétáját zavarni merte. Nem tudhatta, hogy ezt a merényletet a gazdi szervezte. Ennek most megadja, hajtogatta, és lapos ívű félkörrel igyekezett a menekülő kutyát megelőzni. Már a bokrokat kerülte, amikor a szél megtorpantotta. Az enyhe szellő barátságos illatokat sodort orrába, és Kántor előre vetett mellső lábakkal felkapta fejét. Ebben a pillanatban látta meg a feléje rohanó éjfekete árnyékot. A bogárszínű, fénylő szőrű kutya mögött egy réti farkas loholt. Kántort az illatok elbódították. Bár nem ismerte azt a bölcs emberi mondást, hogy a férfi sorsa a nő, Kántor zavarba jött. Pillanatokon belül négy lánykutya gyűrűjében kapkodhatta a fejét… Ohó, itt nem lesz verekedés. Hímnek még a nyomát sem érezte…

… Hogy őket eddig még nem fedezte fel? A csalódás kellemes volt. Nem is ügyelt eddig arra, hogy itt a telepen nőstények is élnek. De most?

A kerítés felé nézett, a gazdi körvonalait mustrálta. Nem értette, de nem is nagyon érdekelte, hogy gazdája miért dörzsöli

oly izgatottan egymáshoz a tenyerét. Töprengésre egyébként se maradt ideje, mert a rozsdabarna, hosszú szőrű Emmi játékosan oldalba billentette.

„Na megállj csak” – és Kántor egyetlen pattanással ugrott Emmihez. Átölelte a szuka nyakát. Néhány hintázó mozdulat után a földre hempergette. Amíg Emmivel birkózott, a bogárfekete Kleopátra ugrott rájuk.

– Kicsi a rakás – rikkantotta a gazdi.

A harmadik lánykutya, Mariska, esetlenül topogott a játékosan hempergők körül, míg a negyedik – Lady, néhány lépésre tőlük egy sértett istennő mordságával figyelte az ugrándozást.

Csupati izgatottan suttogta a fekete kutya gazdájának a fülébe.

– Ha Kántor Kleót választja, fizetek neked egy láda sört.

Izgalma jogos volt. A hároméves szuka volt a telep büszkesége. Ügyességben és szimatban kenterben verte a többieket. Csupati már tegnap óta Kleónak szurkolt. Mint minden tenyésztő, ő is azt szerette volna, ha kiváló egyedek nászából a szülőknél is nagyszerűbb utódok származnak.

– Szabadi! – szólt a telepvezető az egyik őrmesternek –, azt hiszem, Ladyt kihívhatja.

– Sajnos, kiesett a játékból – bólintott csalódottan a szuka gazdája.

– Mariskát is kihívhatjátok – tette hozzá a vérbeli szurkolók izgalmával Csupati.

– Áll a fogadás, pajtás? – kérdezte Kleó gazdája.

– Itt a kezem… – és társai derültsége közben Csupati a nadrágjába törölte bal kezét.

– Úgy vigyázz, hogy a hölgy még Kovács tenyészetéből való.

– Bárcsak Kántor is tudná ezt – sóhajtott Csupati olyan tragikus ábrázattal, hogy kitört a hahota.

– Mit vihogtok? Amit mondtam, megmondtam.

A futkározó bokros gyepén Kántor Emmivel és Kleóval maradt. Esetlen ugrándozással lökdösődtek. Ki tudja, hányadszor rohanták már körbe a vizesárkot, amikor a fekete szépség meg-

unta a játékot, és fenyegető morgással elmarta Kántor mellől Emmit.

– Tied a sör! – rikkantotta boldogan Csupati, és hátba csapta Kleó gazdáját.

– Szabó elvtárs! Hívja ki gyorsan Emmit, mielőtt még feldühödik – tanácsolta a telep parancsnoka.

– Sebaj – vigasztalta Csupati Emmi gazdáját, aki csalódottan nyitotta ki a vasajtót.

…Alig fél órával később szinte rá sem lehetett Kántorra ismerni. A reggel még oly házsártól, mindenáron kötözködni akaró Kántor helyett egy készséges, vidáman parírozó eb tért vissza a boxba.

A változásnak a tacskó örült a legjobban.

SAKK-MATT

A klub, ahova az épületben működő szerkesztőségek hírlapírói jártak, különösen azon az estén népesedett be, amikor az egyik hetilap munkatársai újságjukat tördelték, montírozták, egyszóval a lap nyomásának hetente ismétlődő estéin.

Ilyenkor a szerkesztők asztaltársaságában rummal vagy konyakkal kevert Coca- és Pepsi-Coláktól egzaltált és a kor divatjának megfelelően dús szőrzetű, s ifjú alanyi költő reménységek és a náluk jóval tárgyilagosabb érzékkel rendelkező, irodalmi lelkülettől fűtött körúti lánykák, az artistaiskola növendékei, a sajtó mindenható munkatársaitól felfedeztetést és reklámot váró kezdő táncosnők, csalódott asszonyok, szürke nappalaikra színt kereső családanyák, monogámok és a poligámia hívei telepedtek le és fogták közre a titánokat, akik a magukra erőszakolt különcködés és extravagánsság mázával igyekeztek leplezni saját szürke egyéniségüket…

Ehhez kellett a rum, a konyak. A felpezsdített illúziók hálójában vergődtek.

Elvekről fecsegtek, holott nem voltak elveik…

Furcsa gőzben keveredett itt talmi és igaz, tehetség és ígéret, dilettáns és szofista okoskodó.

Ide lépett be, mint puha gubancba a fázós kutyakölyök, azon az estén Szemes István, pillanatnyilag állás nélküli hírlapíró.

A kártyaszoba ajtajából tétován pillogott a sakkozó vagy ultimót játszó ismerős arcokra. Volt még húsz forintja, de jobban esett volna, ha valaki a cimborák közül asztalához hívja.

Szemes, született optimistaként, a váratlan csalódások hínárjába sose tudott beleveszni. Legfeljebb öt percig ette a bánat.

Kint az utcán, mielőtt a forgóajtó totópántját megmarkolta, még keserűnek és igaztalannak érezte a világot, mert főszerkesztője az imént közölte vele: „Ez volt az utolsó dobásod .”

Ez azért így túlzás volt. Mert hogyan minősíthet valaki dobásnak egy bukást?

Tegnap este ugyanis, a lap megjelenésének negyedszázados jubileumát ülték. A banketten állítólag jelen voltak a lapot fenntartó intézmények vezetői. Azért állítólag, mert Szemes rájuk nem emlékezett.

A szerkesztőségben aznap már délelőtt elkezdték az ünneplést, és még a bankett előtt, délután négykor, Szemes a második kijózanodás világosabb perceiben, megírta a lap ténykedését méltató cikkét. Ezután ment a bankettre, ahol a szépen terített, de főleg itallal megrakott asztalban megbotlott. Balszerencséjére, nem a padlóra, hanem a franciasaláták és konyakosüvegek közé esett. Egy svédcsavarral az asztal túloldalán ülő nagyfőnök ölébe tornázta magát, aki, miután rádöbbent, hogy a fürge mozgású riporter ez alkalomra csináltatott fekete ruhája plasztronjára néhány kaszinótojást kent, gyér humorérzéke maradványait is elvesztette. Pedig – arra az egy mozzanatra Szemes határozottan emlékezett, hogy valakinek békítően és barátságosan megpaskolta az arcát. Azt is mondta, hogy mindez csacskaság, és az életet, különösen ilyen nagy ünnepen, nem szabad tragikusan nézni:

Ezért volt hozzá ma olyan morc a főszerkesztő.

– Most vettelek vissza, és máris ilyen disznóságot csinálsz! – kiabálta.

„Ez is túlzás” – hiszen már újfent négy hónapja dolgozott, és kisebb-nagyobb kihagyásoktól eltekintve folyamatosan is.

Szemes tizennyolc éves korában jegyezte el magát életrehalálra az újságírással. A magyar szocialista forradalom legnagyobb vívmányának tartotta, hogy vidéken huszonkét-huszonhárom új napilap indult. Az évek során megfordult mind

a huszonkét vidéki szerkesztőségben, de ugyanannál a lapnál kétszer sosem helyezkedett el. És most ismét kirágták.

Délután még méltatlankodott. Aki ennyi helyen el tudta viselni a szerkesztők, rovatvezetők állandó vegzatúráját, az kitüntetést és nem kirúgást érdemelne. Mindig azt hitte, hogy a főszerkesztő a barátja. Eh!… Mégsem haragszik rá, holott lenne oka a haragra. Alig két hete, amikor Horányban elsüllyedt vele a hajó, a főnök cserbenhagyta.

Hajótöröttként, egy árva fillér nélkül maradt magára a Dunaparton.

Rosszakarói ugyan azt híresztelték róla, hogy sokévi átlagát felülmúltan részeg volt, és a hétköznapi víkendről azért nem tudták hazahozni a főszerkesztő hivatali kocsiján, mert nem találták.

Szemes az ikrek jegyében született, és egy budai jósnő megmondta neki: az a fátuma, hogy imádják a nők, és tehetsége miatt állandó konfliktusa lesz a munkával és főnökeivel.

„Ez az” – dünnyögte magában most, amikor a jóslat eszébe jutott.

– Putya! – szállt a kártyázó fejek fölött a sarokból mentőkötélként Szemes beceneve.

A „török”! – fedezte fel a derűsen és biztatóan feléje mosolygó, holdkerek arcot, és megkönnyebbült sóhajjal siklott az asztalok között a sarok parányi oázisa felé.

Ilyen akarattal küzdött az életéért Horányban is, amikor a konyaktól eltikkadva főnöke őt a ruhásszekrényben magára hagyta.

A szekrényben kuporogva aludta át a délutánt, és arra riadt, hogy süllyed a hajó, és a kapitány már kétszer kiáltott be hozzá a szűk kajütbe: „Szerkesztő úr, meneküljön!”

A második biztatásra ébredt fel álmából.

Egy széket feldöntött, egyik cipője a lábán volt, a másikat nem találta.

Zord szél fújt, és ő végre rábukkant néhány ruhadarabra, amit a hóna alá kapott. A kabin ajtaját feltépte, és a süllyedő hajóról a hideg Dunába ugrott.

Bal kezében ruháját szorongatta, és fél kézzel úszott a távoli parti fények felé. Úgy tudta, ahol a fények villóznak, az már a Margitsziget.

Végül csuromvizesen egy vendéglő teraszának korlátaiba kapaszkodott.

Nem a Margitszigetre, hanem a horányi kocsmához érkezett, s nem a hajó, csak a füves udvar túloldalán levő motel „süllyedt” el vele…

Az üzletvezető a késői órán betoppanó, hiányosan öltözött vendéget barátsággal fogadta.

– De szerkesztő úr, az égre, mi történt? – kérdezte.

– Semmi, semmi, csak ott feljebb elsüllyedt velem a hajó, és idáig úsztam.

– És a többiek?

– A többiek? Azt hiszem, a Duna fenekén vannak, a hajóval együtt.

– Délelőtt, amikor a barátai fürödtek, azt mondta, hogy ön nem tud úszni.

– Lehet, hogy most az isten volt velem. Ha Mózes átlábalhatott a Vörös-tengeren, ha Jónásnak cethalat küldött az úr, engem is megtaníthatott úszni. Nemde?

– De, de – bólogatott a kocsmáros és a néhány vendég, és Putya különösnek találta, hogy senki sem rohan a partra, segíteni a hajótörötteken.

– Ha már a fuldoklókon nem segít, segítsen rajtam, az egyetlen élőn – mondta, és a söntéspulton álló konyakosüvegre mutatott. – Ugye ismer engem? – kérdezte a vendéglőstől.

– Hogyne, hogyne… hát persze.

– Akkor adjon kölcsön egy százast, mert mindenem elsüllyedt.

Az üzletvezető szó nélkül átnyújtotta a pénzt, s még három pohár konyakot.

– Cudar idő – mondta az egyik pincér –, úgy szakad a zápor, hogy reggelig el se áll.

– Azért hozza csak át a motelből a szerkesztő úr kabátját, ha vizes is a fű, maga se fullad bele.

– Köszönöm, barátom. Vannak még igaz emberek – nyugtázta Putya. Még éjfél előtt a túlpartra vitte a komp, ahol sikerült a helyiérdekű vasút éjféli járatát elérnie. Kissé csapzott volt, de a zápor még zuhogott, és ezért az éjféli utasok közül senki sem csodálkozott rajta.

– Mi van? – kérdezte lakonikus tömörséggel a „török”.

– Kirúgott… pont engem, és pont ő. Jól tetted, hogy időben otthagytad azt a bandát. Országos lap, országos hírnév… Kell ennél több? – és a szónoki kérdést nyomban megtoldotta a válasszal: – Kell! Egy jó fröccs. A bánatra inni kell…

– Az ám – és jött Bálint úr, a pincér, ki nem szívesen, de adott néha kölcsönt is.

– Loptam-e valahol, vagy örököltem? Mindegy. Van egy fából faragott szobrom, azt neked adom egy százasért. Nálad jó helyen lenne. Te szereted az ilyesmit… – ajánlotta a „töröknek”.

A „török” tíz esztendeje ismerte Putyát. Tudta, hogy ajánlatainak első részét nem illik komolyan venni, mert Putya, amióta két lábon jár, krónikus pénzzavarral küszködik. De úgy, semmire, sose kért kölcsönt, cserébe mindig kínált valamit. Az azután más lapra tartozott, hogy ezt a valamit a várt összeg megkapása után ugyanúgy elfelejtette odaadni, mint a kölcsönt visszafizetni. Az ajánlatnak tehát ezúttal is csak a második felét, a százforintost volt szabad komolyan venni.

– Jó – bólintott a „török”.

Putya azonban rácáfolt önmagára. Aktatáskájából egy újságpapírba göngyölt csomagot szedett elő. A papír egy fából faragott férfiaktot takart.

– Megőrültél? – szisszent fel a „török”. Ezt a főnököd szobájában láttam.

– Hát aztán – vont vállat Szemes. – Te szoktad mondogatni, „szemesnek áll a világ”. Már rég sajnáltam, hogy ez a kis remekmű ennél a kultúrbarbárnál porosodik, hiszen semmi érzéke a széphez. Arról nem is beszélve, hogy nyolc évvel ezelőtt,

amikor szintén a főnököm volt, volt bőr a képén egy százasért elorozni tőlem. Visszavettem jogos tulajdonomat… Ugye szép?

A „török” rábólintott, és nevetett.

– Nyolc év múlva tőlem is visszalopod.

– Te a barátom vagy…

– Apropó. Mi van a legutóbbi házasságoddal?

Putya eltűnődött a kérdésen. Arcán az orrcimpa tövéből induló és az állgödörben véget érő kétoldali ránc, ha lehet, még mélyebbre vésődött.

– Csacskaság – légyintett. – Az egész csupán egy riport tévedése…

A „török” hangtalanul nevetett. Felvillant előtte az a négy hónappal korábbi pillanat, amikor ismeretségük óta először kissé feldúltnak látta Putyát.

A szerkesztőség akkor már negyedik napja kereste a Dunaszigetre riportra kiküldött Szemest. Az ötödik nap reggelén azonban elnyűtten és karikás szemekkel betámolygott a szerkesztőségbe.

– Hol voltál? – förmedt rá a rovatvezető.

Szemes megtört és fájdalmas pillantást vetett kollégáira.

– Miért vagy mérges? – kérdezte fáradtan. – Hol a riport?

– Riport? – és keze bizonytalan lebegő mozdulattal, mint madár a szárnyával, verdeste a levegőt.

– Levonatom a béredből!

– Igen? – csattant fel Putya. – Levonatni, azt tudtok, de a munkatársaitokat nem tudjátok megvédeni az üzemi balesettől!

A kollégák a részvét felcsillanó fényével néztek rá. Az ám, a baleset. Ezt kihagyták Putya elmaradásának lehetséges okai közül.

– Mit néztek? Igenis, baleset. A lap kártérítéssel tartozik nekem, mert hivatalos kiküldetés közben történt a dumaszegi gáton.

Hogy mit keresett a gáton?

A laptervben szereplő témát, a „zöldár megelőzésére hozott intézkedések tapasztalatait”.

Arról Putya igazán nem tehetett, hogy a nyári áradás helyett a helyi óvónő jött vele szemben. A kissé molett ifjú hölgyet – mert Szemesnek a női nem általános imádatán belül külön is gyengéi voltak az alacsony töltöttgalambocskák, a dundi női combok – meglátni és megszeretni pillanat műve volt.

Putyának sosem volt az ellenére, hogy a téma nyomára ha kell, női hálószobában bukkanjon, de ezúttal cserbenhagyta ösztönös óvatossága, miszerint az újságíró, ha az ágynak álcázott csapdába bebújik, gondoskodjon vészkijáratokról is.

Putya éberségét az a kitűnő rizling altatta el, melyet az óvónő szülei a faluhoz közeli homokháton termeltek. Ő erről mit sem tudott, valamint arról sem tájékozódott, hogy a hatalmas kertben épült, tekintélyes külsejű házban, hova sötétedés után a hölgy vezette, az óvónő albérleti szobája van-e, avagy a dundi lányt valami egészen más kapcsolat fűzi a házigazdáékhoz.

Reggel azonban, bár Putya az éjszakától még mámoros volt, mindenre fény derült.

Elsőnek egy tagbaszakadt, harminc év körüli férfi törte rájuk az ajtót.

– Jaj istenem – sikkantott az ifjú hölgy –, a bátyám! – és a paplan alá bújt.

– Disznó! Csábító! – ordította a férfi, miközben egy jókora husánggal fenyegetően hadonászott.

– Pardon, tisztelt úr vagy elvtárs – magyarázkodott Putya, és először nem tudta, hol van. – Itt valami félreértés lehet.

– Félreértés? – a husáng közeledett az ágy felé. Tönkretetted a húgom jó hírét.

Putya csak ekkor nézett maga mellé, ahol a felpúposodott paplan rezdülései kétséget kizáróan arról tanúskodtak, hogy alatta valamilyen élőlény lapul.

– Csak semmi heveskedés – ült föl az ágyon Putya, és jobb tenyerét elhárító mozdulattal emelte magasba.

– Micsoda? – harsant a vészjósló kérdés. – Mit gondolsz, te piszok, milyen család lányát teperted le?!

A leteperés ellen tiltakozni akart, de amikor egy idősebb bajuszos ember is megjelent az ajtókeret rámájában, rádöbbent:

itt hiába bizonygatná, hogy ő mindössze negyvennyolc kiló és honnan lett volna annyi ereje, amivel le tudta volna teperni a nála még egyszer oly nehéz hölgyet, az egyéb gátló tényezőkről nem is szólva.

– Sára! Gyere elő! – dörgött az atyai parancs a rezgő bajuszpamacsok alól.

– Igenis, papa – dugta elő borzas fejét Sára.

„Most legalább tudom mi a neve” – sóhajtott magában Putya.

– Fiam – dörgött tovább a fókabajusz –, remélem, a történtek után tudod, mi a kötelességed?

– Mert ha nem?! – és a tagbaszakadt férfi magasabbra emelte a husángot.

– Hogyne… kedves papa – és Putya gatyában, mezítláb leszállt az ágyról.

Udvarias széles mozdulattal meghajolt, és patetikusan szavalta: – Tisztelt… khm, bátyám, engedje meg…

– Megengedem – vágott Putya szavába az apa, és a fiára szólt: – Laci, hozd a pálinkát, erre inni kell.

Putya nagy megkönnyebbüléssel állapította meg, hogy a husáng, amely Damoklesz kardjaként lebegett eddig felette, nyugalmi állapotba került, és Lacinak nevezett leendő sógorával együtt eltávozott a szobából. Még nagyobb öröm volt, hogy Laci a husángot pálinkás butykosra cserélve tért vissza.

A negyedik pohár után Putya az örömapa keblére borult. Úgy vélte, a közvetlen veszély elmúlt feje felől. Elvégre egy leánykérés még nem a világ… Kis időre, lélegzetvételnyi szünetre van szüksége, hogy diszkrét távozását előkészíthesse…

Mire a pálinkás üveg kiürült, Putya hűség- és szerelmi nyilatkozatot tett Sára anyjának is. Álmában sem merte remélni, hogy az öreg fókabajuszban ezúttal emberére akadt. Másodpercre sem hagyta magára a család.

Szíveskedve kísérték ki még a mellékhelyiségbe is.

„No majd este” – reménykedett magában.

Eltompult ösztöneiben még volt annyi erő, hogy a rémület feljusson tudatáig, amikor ebéd után a fókabajusz így szólt:

– Akkor mehetünk.

És mentek az anyakönyvvezetőhöz a Tanácsházára. Tanúk is voltak, násznép is.

– Ilyen dologidőben – háborgott később Putya – mennyi lógós van egy faluban.

Amikor kollégái utólag emlékeztették, hogy szombati napon kötött házasságot Alapi Sárával, rávágta: „akkor meg micsoda közállapotok uralkodnak ebben az országban, ahol gyanútlan állampolgárok részegségét kihasználva, a nyakukba varrnak egy nőt, akit nem is ismernek… Hát nem felháborító? Hogy ilyesmi megtorlás nélkül megeshet egy szocialista társadalomban!”

Ez volt Putya hatodik házasságának hiteles története, „az üzemi baleset”. A harmadik hónap végén, amikor ifjú neje közölte vele, hogy a terhesség hetedik hónapjába lépett, Putya írásban követelte a szerkesztőségtől válóperi költségeinek viselését.

– Miért zavar az téged, hogy más az apja, lényeg, hogy a te nevedet viseli majd. Ez már a római jogban is szerepel – jegyezte meg a „török”.

– Nem is a gyerek tulajdonjogának kérdése zavar, hisz már van a nevemen két ilyen kétes eredetű gyerek, hanem a módszer…

– A gyerektartás?

– Frászt! Minden gyermekem anyja vállalta a gyerekek eltartását.

– Akkor milyen módszer?

– Ahogy az apósomék megfenyegettek. Ez durva erőszak. Ez alkotmányba ütköző, mert a személyi szabadságjogaimat korlátozták… Felháborító.

A „török” Szemes kezébe nyomta a százast. – Most mihez kezdesz? – kérdezte.

– Nem tudod, mostanában indult-e valahol új napilap, ahol esetleg szükség lenne egy jószemű riporterre?

– Miskolcon indul egy délutáni újság.

– Oda nem megyek. Ott már két elvált feleségem és három

gyermekem él. Hátha a fix állásom láttán eszükbe jutna a gyerektartás követelése.

– Ide figyelj – bökte oldalba Putyát az időközben asztalukhoz ült „szőr Tomasz”, aki valamikor az egyik dunántúli megyei városban Putya rovatvezetője volt. Fordított villanykörte alakú feje alsó részén Tomasz mostanában a század eleji forradalmárok, vigécek és párizsi vékonypénzű gavallérok férfidivatjához visszatérve, dús vörös sörtét növesztett. Először a teoretikus Engels lapát alakú szakállformájával akarta ellensúlyozni koponyája kopaszságát, de barkóján bizonyos folytonossági hiányok jelentkeztek, így le kellett mondania Hemingway szakállának utánzásáról is, sőt Kossuth körszakálla, Ferenc Jóska barkója sem akart kiserkedni a pofacsont és a fül-vonal közötti részen… Maradt a balbo, és ez még illett is örökké nyugtalan alkatához.

A három férfit ifjúságuk emlékei, a közös múlt kapcsolta össze.

– Figyelj már, Putya – türelmetlenkedett „szőr Tomasz”, mert Szemes a másik helyiségből, ahol a söntéspult volt, Bálint úr feltűnését leste szomjasan. – Nagy szamár vagy te… Eddig a nők nyúztak, hát ezentúl tartsanak is el…

– Ez nem megy. Volt apósaim hitelképességét én a lánykérés pillanatában már kimerítettem. Addig nem mentem az anyakönyvvezetőhöz, kivéve az utolsó galád malőrt, amíg a hozományt, legalábbis néhány ezer forint erejéig, kezembe nem adták.

– Süketfajd… Azt a pénzt te mind arra a nejedre költötted, akinek az apjától kaptad.

– Nem a teljes összeget…

– De nagy részét.

– Az viszont igaz… De most újra keressem fel őket?… Nem is olyan rossz ötlet. Én olyan értelmiségi foglalkozású nőknek adtam asszonynevet, akiket mások sose vettek volna el. Ezt igazolja, hogy válásunk óta egyik se ment újból férjhez…

– Hülyeség – mondta „szőr Tomasz” filozofikus nyugalommal. – Nem kell elválnod. Ha nem válsz el, nem is nősülhetsz,

mert a bigámiát tiltja a törvény.

– És azzal mire megyek?

– Öregszel, pajtás. Kopik a fantáziád…

– Te könnyen beszélsz, fene tudja, meddig lehetsz betegszabadságon és húzhatod a táppénzt.

– Figyelj egy kicsit. Feladsz egy jól hangzó házassági hirdetést. A nők, méghozzá némi tőkével rendelkező nők, csőstől jelentkeznek. Te mindegyiknek beadsz egy csinos kis mesét, mindegyiknek az egyéniségéhez igazítod a szöveget…

– Ne hülyülj – szólt közbe a „török” –, ez veszélyes.

– Veszélyes? Hiába nősültél te is négyszer, mégse ismered a női lelket. A póruljárt menyasszonyok hallgatnak, mint a sír. Nem verik dobra szerelmi kudarcaikat…

– Mondasz valamit – csillant fel Putya szeme.

– Ez neked való móka. Közben tanulmányozod őket és még szenzációs lélektani cikkeket is írhatsz… Hagyd hát a fenébe Sárát. Légy független… Te nem arra születtél, hogy verejtékes munkával eltartsd a nőket.

– Putya vigyázz! – dörmögte a „török”.

– Mi a fenére vigyázzon? – túrt ingerülten szakállába „szőr Tomasz”. – Egyéb munkára alkalmatlan. Sőt, pillanatnyilag széles e hazában nincs olyan szerkesztő, aki lapjánál alkalmazná – és Putya háta mögött cinkosan a „törökre” kacsintott.

Az ötödik fröccs után a „török” nehézkesen felállt. Ez volt a kritikus pillanat, amikor távoznia kellett, mert ha visszaül, ki tudja, merre sodorja „Tomasznak” a pesti éjszakát imádó, csapongó fantáziája.

Szemes, három héttel a klubban történt beszélgetés után, a Párizsi udvar átjárójában levő, hangulatos, kicsiny kávéházban izgatottan készült első hirdetéses randevújára.

Jencivel, a nyomda egyik szedőjével, baráti alapon, egy fröccs erejéig, ötven darab elegáns névjegyet készíttetett.

– Nem is tudtam, hogy doktornak tetszik lenni – jegyezte meg Jenci, és Szemes elmagyarázta, hogy csupán szerénység-

ből nem használta eddig ezt a címet.

„Szőr Tomasz” ötletét kezdetben Szemes nem vette komolyan. De múltak a napok, a hetek és a különböző szerkesztőségekben való próbálkozásainak sorozatos kudarcai, a kiapadóban levő apró baráti kölcsönök húszasainak, ötvenesein k folytán, a szükség idézte fel a női szívekre spekuláló ötletet.

Alaposan és sokoldalúan készült a vállalkozásra, mintha egy idegen városról kellene riportot írnia. Az egyik szerkesztőség bűnügyi riporterének asztalán véletlenül a kezébe akadt a Rendőri Szemle néhány száma. Hajnalig tanulmányozta a szélhámosokról szoló kriminalisztikai elemzéseket. Másnap délelőtt nyakába vette a várost. A budai hegyek lejtőit járta, és a legelitebb részeken félig kész villákat keresett. Az építési lázban égő városban ez nem is volt olyan bonyolult feladat.

A Bimbó út egyik mellékutcájában talált végre egy megfelelő, kétszintes luxusvillát, mely tető alatt volt már, de feltehetően pénz- vagy anyaghiány miatt szünetelt az építkezés. Az ablakkeretek üveg nélkül, a falakra még nem került rá a vakolat.

„Ez az enyém” – gondolta elégedetten, és az építőanyagtörmelékekkel borított telken körüljárta az épületet. Ez volt az, amit keresett. Leült a verandára vezető nyersbeton lépcsőkre. Elnézte maga alatt a várost, a Pasarét fák közé rejtőzött házait és keletnek, a Duna felé, a Vár távoli sziluettjét. Tekintetével birtokba vette a panorámát, a szemközti hegyvonulat fáit, a János-hegy csúcsát pápai tiaraként koronázó kilátótornyot és a villa építkezéstől összetaposott, mészfoltoktól fehérlő kertjét.

„Tulajdonképpen az enyém is lehetne” – erősítette tudatában a tulajdon birtoklásának lehetséges változatát.

– Az enyém is lesz – dünnyögte, és elégedett léptekkel sétált a Bimbó út felé. Sosem érdekelte, kinek mit adott a sors. Bohém volt, és nem kuporgatott.

Született optimistaként naivan tudott örvendezni a semminek is, ha arról mások azt állították, hogy az valami.

A szigorú rendbe szerveződött emberek igyekezetét nem értette. Úgy vélte, hogy a termelés óránként ismétlődő ritmusa mások ügye és mások kötelessége gondoskodni az ő minimális

szükségleteiről.

Az egyik fővárosi napilap vasárnapi számában a következő szövegű újsághirdetést adta fel:

„Jól szituált, negyvenéves, erősen elfoglalt reklámfőtanácsos, társaság hiányában ezúton keresi hozzáillő, komoly gondolkodású, anyagilag független hölgy ismeretségét házasság céljából. Részletes információt „Fehér szekfű” jeligére levélben kérek a kiadóba. Kalandornők kíméljenek.”

A hirdetés megjelenését követő napokban százhetven levél érkezett a „Fehér szekfű” fatikjába.

Szemes félszeg udvariassággal vette át a hirdetési csoport egyik tisztviselőnőjétől a borítékokat. Napokig tanulmányozta a jelentkezett hölgyek írásait, fényképeit. Többszöri válogatás és átcsoportosítás után kilencet érdemesített válaszra. A fényképek alapján a mérsékelten csinos, középkorú és részletes anyagi információt adó nőket részesítette előnyben. A vidékieket, még ha esetleg meg is feleltek a hirdetésben foglalt követelményeknek, eleve kizárta a lehetséges ismeretségek köréből, mert azok gyanakvóbbak. Vidékre utazni, vizitelni? Fárasztó, különben is eddig mind a hat felesége vidéken szakadt a nyakába. A vidéki lányok, özvegyek, elváltak nyűgösek. A lelküket ápolni kell. Legalábbis ez volt Szemes tapasztalata. Úgy vélte, hogy a pesti nő hamarabb megérti, hogy lelkét adja másnak, neki elég a teste, de leginkább a pénze.

Első hallásra talán cinikusnak tűnik Szemes okoskodása, de őt a nők mindig a tartalmas lelki életükkel, bonyolult érzelmi világukkal fogták meg, és Szemes a lelkükön keresztül hatott rájuk. Így keltette fel bennük az anyáskodás érzelmeit. Talán a kisebbségi érzés, mely sok látványos emberi cselekedet indítéka, késztette Szemest arra, hogy a jelentkező hölgyek névsorából elsőnek egy, a másodvirágzás fáradt színeiben virító ötven év körüli özvegyasszonyt válasszon és rajta próbálja ki új mesterségének első fogásait.

A randevúhoz kölcsönkérte a „török” Trabantját.

A bágyadt őszi meleg még a Párizsi udvar vastag falai között kószált, és a passzázsból nyíló parányi kávéházban párásan

langyos volt a levegő. Szemes a falon korbefutó tükör csíkjában percenként figyelte önmagát. A különös ismertetőjel, a „fehér szekfű” bizarrul virított sötétszürke zakójának gomblyukában.

Szemes Pepsi-Colát és kávét rendelt. A szolidság látszatára ügyelnie kellett. Ezúttal nem nősülni, hanem hódítani akart. Csak azt nem értette, mitől olyan izgatott.

„Már tíz percet késik” – állapította meg nyugtalanul. – „Mi lesz, ha nem jön?”

Szinte a kérdésre válaszul, a bejárati ajtó üveglapja mögött, feltűnt egy női árnykép. Szemes kihúzta magát. Nem csalódott. A belépő, kissé molett, középtermetű és középkorú hölgy fejét malomkeréknyi szalmakalap borította. Peremén kék-piros műbúzavirág és műpipacs csokréta virított. Kezében pedig legyezőként a Magyar Nemzet lebegett.

A kalap karimája alól előleselkedő, pislogó, tétova, kutató pillantásokra Szemes félig felemelkedett ültéből. Széles mosollyal jelezte, itt van. Diszkréten a gomblyukában virító fehér szekfűre bólintott.

Szorongását, izgalmát váratlan nyugalom váltotta fel, olyan volt, mint a lámpalázas színész, aki addig remeg, míg a függöny fel nem megy.

A művirágcsokrokkal teletűzdelt malomkerék hullámzó tipegéssel pipiskedett az asztal felé.

Szemes felállt, fél lépést előremozdult, és egy diplomata modorában fejet hajtott?

– Ó! Ön lenne az?

A hang vékony, és mégis rekedtesen érdes volt. A hölgy, a kérdéssel egyidőben, az újsággal Szemes gomblyuka felé bökött.

– Kézcsókom… A fehér szekfű, azaz dr. Szemes István reklámfőtanácsos, szolgálatára.

Szemes terelő mozdulattal mutatott helyet a falszegélyen körbefutó kanapén. Baljával szája elé emelte a hölgy párnásan dundi kacsóját, és csókot lehelt rá.

– Editke vagyok. Özvegy Telepi Armandné, de ön nyugod-

tan szólíthat Ditkének. Szegény megboldogult uram is így hívott: Ditke…

A nő csacsogott. Retiküljéből púderkompaktot kotorászott elő, és tízéves fruskák szögletes mozdulatával igazgatta arcát.

– Gyönyörű név – áradozott Szemes. – Igazán áldhatom jó sorsomat, amiért titokzatos akarata kegyedet elém vetette, amiért a lélek ráérzésének ezt a csodáját létrehozta.

– Igazán? Komolyan gondolja ezt, kedves doktor? – és a nő lopva Szemesre sandított.

– Jaj, de rigorózus ez a doktor szó, nevezzen csak kiskegyed Pulyának… Így, egyszerűen Pulya.

Szemes közben a kanapén ingva, hajolgatva méregette a nőt, majd egy váratlan elszánt mozdulattal Dittiéhez simult. Bal keze paskoló mozdulatával megérintette a széles kalapkarimától beárnyékolt arcot.

– Ó, de bájos, szinte kislányosan üde, hamvas a pofikája.

– No, de kedves doktor – pirult el Ditke.

– Putya, drága Ditke. Putya – és Szemes mutatóujjával tréfásan megfenyegette Ditkét.

–… Putya – ejtette ki szemérmes göcögéssel a nő. – Aranyos név. Olyan kisfiús, mint maga, de nem gondolja, hogy egy kicsit rámenős?

– Van kegyednek fogalma – hadarta patetikusan Szemes –, mióta várok erre a percre? Olyan nehéz volt rászánni magamat, hogy apróhirdetés útján keressem a páromat. Szívem mélyén mindig egy önhöz hasonló, komoly, érett, az élet bohóságain már túllevő hölgyről ábrándoztam…

– Bocsánat, kedves Putya, kérhetne nekem is egy kávét – szólt közbe Ditke. – Tejszínhabbal…

– Ezer bocs… Fantasztikus, hogy milyen hatással van kegyed rám. Még az alapvető udvariasságról is elfeledkezem… Halló! Kisasszony! – intett a pincérnőnek. – Egy kávé, egy Cola, egy hab. – Majd újra Ditkéhez fordult: – Oppardon, hol is hagytam abba? Ja, igen. Még nem is sejtettem, hogy ön létezik ebben a világban, és én mégis, évek óta ezekről a selymes bőrű, anyásan simogatni tudó, békét, megnyugvást árasztó kacsókról

álmodtam, amelyek a napi rohanás, a létért folytatott kegyetlen és kíméletlen harc után kisimítják homlokomon a gond és töprengés redőit, és a nap huszonnégy órájából tizenkettőre a béke szigetére vezetnek.

Szemes elemében volt. Arcán a gyűrött ráncok szinte kisimultak. A szerepet tökéletesen átélte. Azonosult a „doktor reklámfőtanácsossal”.

Szórakozottan nyúlt a zsebébe, mintha végszóra, rendezői utasításra, a leghatásosabb pillanatban cselekedne. Kisujja kissé behorgasztott kampójára akasztotta az autó indítókulcsának karikáját, és nem feltűnően, de mégis jól láthatóan játszani kezdett a karikáról fityegő mütyürökkel.

– Ha jól értettem, nagyon elfoglalt – mondta anyáskodó együttérzéssel Ditke, és figyelmét nem kerülte el a Szemes kisujján pörgő indítókulcs.

– Hát igen – sóhajtott szenvelgő arccal Szemes. Egy nagyvállalatnál millió gond, megoldásra váró feladat nehezedik az olyan felelősségteljes beosztásban dolgozó férfi vállára, mint amilyen én vagyok… És ráadásul nincs nyugodt otthonom.

Ditke az utolsó mondatra felkapta fejét. Csalódottan kérdezte.

– Nincs lakása?

– Nem, nem – ingatta bágyadtan fejét Szemes, és fájdalmasan mosolygott. – Félre méltóztatott érteni. Csupán pillanatnyilag nincs otthonom. Idestova már egy éve szállodában kényszerülök lakni, mert a Rózsadombon most építem szerény kis családi hajlékomat, és ehhez bizony el kellett adnom pesti öröklakásomat…

– Aha – bólintott Ditke, és kikerekedő szemekkel hallgatta Szemest.

– De tudja drága Ditke – folytatta zavartalanul Szemes –, milyen ez a mai építőipar. Én régi vágású ember vagyok. Azt akarom, hogy leendő páromat a készbe vihessem. Nyugalmat és boldogságot kínálok neki. Van önnek fogalma, hány szerelem futott már zátonyra a hétköznapok krajcáros gondjain? Kérem, én saját kollégáimon figyeltem meg, hogyan rokkantak

bele az albérletekbe, majd az OTP-részletekre alapozott házasságokba. Fénylő, nagy, mindent lehengerlő szerelemmel kezdték, s azután a garasoskodás gyűlölködésébe fulladtak. „Nem, Putya” – mondtam magamnak másfél évtizede, első házasságom felborulása után, „ezt többet ne csináld.” Akkor fogadtam meg, előbb az anyagi javak, és csak utána a párválasztás. Amikor már mindent megalapoztam, akkor jöhet a boldogság… Igaz – mutatott kobakjára –, imitt-amott bele is deresedett a fejem. Főleg az építkezés óta. Az első emeletnél tartok. Tető is van a villán, kétszáz négyszögöles kert… És látja, nem bírtam tovább…

– Én igazán segíthetek a befejezésben. Magam se jönnék üres kézzel a házasságba. A Duna-kanyarban telkem, hétvégi házam és hatvanezer forint készpénzem van… – mondta Ditke.

– Ó! – legyintett Szemes. – A pénz nem boldogít. Ne beszéljünk a csúnya anyagiakról. Elég baj az nekem, hogy legalább még egy évig nem tudtam vágyaimnak parancsolni, nem tudtam visszafojtani a pár, a megértő társ utáni lelki sóvárgásomat. Pont most tört ki rajtam mindez, amikor a befektetett százezrekhez képest bagatell ötven-hatvanezer kellene a befejezéshez… De – kapta fel lehorgasztott fejét és hangja derűs árnyalatot öltött – azért férfi a férfi, hogy leküzdje a nehézségeket… Legfeljebb újabb pluszmunkákat vállalok, egy kicsit jobban hajszolom magam…

– Butaság! – vetett véget Szemes szóáradatának Ditke. – Az egyik nem roppanhat bele abba, hogy a másiknak mindent előteremtsen. Nekem tűrhetően menő kötödém van a Dohány utcában. Üzletasszony vagyok. Annak idején megboldogult férjemmel is úgy állapodtunk meg, hogy a házasság olyan, mint egy üzleti társulás. Ez az alap, és ha érzelem is van, az az isten külön ajándéka.

„Ez az” – csillant fel Putya szeme, és szorgosan bólogatott.

– Nagyon megnyugtat, hogy istenhivő, drága Ditke, mert csak a hivők tudnak igazán mélyen és komolyan gondolkodni…

– Látom, autója is van…

– Ki tudja, meddig. Hamarosan piacra dobom, ha nem tudok pénzhez jutni…

– Erről majd később tárgyalunk, de ha nincs ellene kifogása, szeretném látni azt a villát.

„Praktikus, óvatos tyúk” – állapította meg Szemes. Hangosan viszont készségesen azt mondta

– Hogyne. Akár azonnal. Sőt, boldoggá tesz. Ez azt jelenti, remélhetek?

– Az ember csak isten irgalmában reméljen. Ő ad jót és rosszat – és Ditke kihörpintette maradék kávéját.

Szemes magához intette a pincérnőt.

– Túl sok borravalót adott neki – jegyezte meg távozóban Ditke – azonkívül az esküvőnkig kizárólag ki-ki alapon leszünk. Tartozom magának tizenkettő negyvennel, mert a borravalót nem felezzük… Ezt szeretném, ha megjegyezné.

– Ó, nagyon is egyetértek kegyeddel a borravaló kérdésében. Csak hát most olyan boldog lettem. Azért… De engedje meg, hogy a cehhet első találkozásunk emlékére én álljam.

– Nem bánom – bólintott Ditke – de változatlanul az az elvem, hogy a tartós barátság alapja a gyors és pontos elszámolás. Szeretném, ha ezt az óhajomat akceptálná. Nem kedvelem a könnyelműséget.

Szemes készségesen hallgatott és bólogatott, de közben az járt a fejében, ezt is jól kifogta. Előbb hullik manna az égből, mint ennek a nőnek a pénztárcájából két fölöslegesen kidobott krajcár.

Legszívesebben már nem is strapálná magát. Valamilyen ürüggyel távoznia kellene.

– Hol áll a kocsija? – kérdezte Ditke a passzázs Petőfi Sándor utcai kijáratában.

– Kocsi? Egy pillanat – és Szemes nyakát nyújtogatva fürkészte a járdaszegély mellett parkírozó autósort.

„Az ördögbe is” – szeppent meg. Elfelejtette a rendszámot, és a nagy Fordok, Volgák, Opelek közé ékelve legalább nyolc azonos színű Trabant várakozott.

Találomra odalépett a legközelebbihez. A kulcsot a zárba

dugta, és visszafordulva mondta:

– Azt hiszem, ez lesz az – de a kulcs nem fordult.

– Hé! Mit akar maga azzal a kocsival? – reccsent egy kirakatot nézegető, kopasz férfi Szemesre.

– Hogyhogy mit akarok? Elmenni. Elvégre az enyém – válaszolt sértődötten Szemes.

– Magáé ám a kedves öreganyja – indult feléje a kopasz.

– Válogassa meg a szavait – és a kudarcból való visszavonulás enyhítésére Ditkének mormogta olyan hangosan, hogy a kopasz is hallja:

– Az ördögbe is, hogy nem tudják nagyobb színválasztékban gyártani ezeket a guruló műanyag szappantartókat…

A helyzet kezdett kínossá válni… Szemes kétségbeesetten törte a fejét… Bele is izzadt. Kínjában végül eszébe jutott az egyetlen ismertetőjel, a visszapillantó tükrön lógó Svejk-figura, amit a tőle harmadiknak álló Trabantban fedezett fel.

– Ez lesz az – ugrott megkönnyebbülten a „török” kocsijához, és gúnyos fintort küldött a kopasz felé.

– Parancsoljon – tárta ki Ditke előtt az ajtót, s mert látta a nő gyanakvó, bizalmatlan pillantásait, tovább magyarázkodott

– Sajnos, annyira egyformák ezek az autók, hogy nem csoda, ha az ember néha kínos tévedés áldozata lesz… Tetszett hallani azt a faragatlan alakot? Fogadni mernék, hogy mostanában megtollasodott figura, aki azt hiszi, mivel a konjunktúra érdemén felül egy halom pénzt hullajtott az ölébe, neki már mindent szabad. Ostoba, bunkó fráterek ezek, kérem. Semmi érzékük a finomsághoz, a disztingvált viselkedéshez…

Szemes a Belváros nyüzsgő forgatagából a Duna-partra kanyarodott. A gyakorlatlan vezetők óvatosságával hajtott, de azért az alsó rakparton haladva áradozóan dicsérte a város csodás természeti adottságait, olyannyira, hogy Ditke a tapasztalt és praktikus gondolkodású üzletasszony, ámulattal vegyes áhítattal hallgatta Szemest. A nő úgy érezte, most látja először a Várhegyet, a királyi palotát, a Mátyás-templomot, a Halászbástyát, a Lánchidat, az Akadémiát, a Parlament ezercsúcsú épületét… Szemes szuggesztív hangja körbezsongta, új, eddig isme-

retlen hangulatba bugyolálta, és áldotta sorsát, hogy annyi házassági hirdetés közül a „fehér szekfűt” választotta.

Szemes a Margit-hídon hajtott át Budára. Gül Baba türbéje mellett elhaladva, Pejerli vendéglőjének csülkös bablevesét dicsérte, s közben a törökök között szentként tisztelt dervis legendáját is elmesélte.

A Várhalom utca meredek aszfaltján kapaszkodtak felfelé. A Távközlési Kutató Intézet láttán a mikrolánc rejtelmeiről és a távközlési mesterséges bolygókról tartott szakelőadást. Az élő útikalauz magyarázatai közé Szemes bele-belefűzte, hogy neki bizony az az elve, hogy- a férfi tartsa el a nőt, és gondtalan puha fészket teremtsen asszonyának…

– Hát itt lennénk, drága – fékezett Szemes a már korábban kiválasztott, befejezetlen villa előtt.

Udvariasan nyitotta ki Ditke előtt az ajtót, és maga előtt tessékelte.

– Csak figyelmesen, óvatosan, mert egy ilyen építkezésnél mész, tégla, hulladék bőven akad…

– Cuki – állt meg az épület előtt Ditke, és ajkaival elismerően csücsörített. Szakszerűen, mint aukción a becsüs, azonnal felmérte a jelenlegi építési állapot értékét. „Háromszáz? Nem. Inkább négyszázezer.”

Szemes zavartan gyűrögette zsebkendőjét, mint aki restelli magát, és egyik lábáról a másikra billegett.

– Szóval? – ismétlődött a nő praktikus kérdése. – Miért is szünetel a munka?

– Igazán kínos nekem – magyarázkodott zavart akadozással Szemes –, de mint már említettem, elfogyott a pénzem és kölcsönterhekbe nem szeretném verni magam. Az OTP hat százalékot kér… más még többet. Sajnos, januárban ötven százalékkal megugrottak az építőanyag- és szerelvényárak… Ha ez nem jön közbe, elég lett volna a pénzem… Ezért kellett volna várnom még fél évig ezzel a hirdetéssel, de hát olyan egyedülinek, olyan reménytelenül magányosnak éreztem magamat.

– Tehát mennyire lenne szükség a befejezéshez? – kérdezte Ditke.

„Ravaszabb mint gondoltam” – ötlött fel Szemesben, de úgy tett, mintha számolna.

– Hát a teljes befejezésig, az etázsfűtés kazánjával együtt… cirka – és Szemes csemcsegve számolta – cirka… százezer, de a legszükségesebb munkák folytatásához úgy negyven-ötvenezer… És akkor már be tudnánk költözni.

Szemes ekkor váratlanul Ditke elé térdelt. Átölelte a dundi lábakat, fejét a cukrot leső kutya mókás fejtartásával fordította felfelé. Szaporán pislogott…

– Drága, engedje meg, hogy itt, leendő fészkünk előtt, megkérjem a kezét… Könyörgöm, ne kosarazzon ki.

– Maga kis csacsi – hatódott meg a kötödés arajelölt –, azonnal keljen fel.

– Addig nem, míg igent nem mond.

– Tetszik nekem – nézett Putya fejéről a házra Ditke, miközben ujjai Szemes gyérülő hajában turkáltak játékosan. Mire pillantása Szemeshez visszatért, hangja újra praktikusan csengett. – S ha mondjuk, én kölcsönöznék hatvanezret?

– Nem! – rázta fejét erélyesen Szemes. – Nem! Erről szó sem lehet – és karjait szorosabban kulcsolta Ditke combjai köré.

– Csitt… S ha én ragaszkodom hozzá?

– Akkor sem fogadhatom el – remegett Szemes hangja tragikusan.

– Akkor ön nem is szeret engem – rántott testén durcásan a nő, mintha szabadulni akarna Szemes öleléséből. – Ha nem fogadja el, akkor hazugság volt minden szava, mert aki szeret, az nem habozik, nem tétovázik… Keljen fel, és engedjen el.

– De drága… Ne hagyjon el. Imádom önt.

– Szóval elfogadja a hatvanezret?

–… Ez olyan nehéz, olyan megalázó.

– Te buta Putya – tegezte le Szemest Ditke. – Kelj fel, és csókolj meg.

– Ó, e boldog pillanat – pattant fel Putya, és csücsörített ajakkal cuppanós puszit nyomott Ditke púdertől vastagon behintett arcára.

– Szóval? – bontakozott ki Szemes öleléséből Ditke. – Ha bedobom a hatvanast, mikor költözhetnénk?

Realitásának célszerűsége Szemest is visszarángatta a múlt századi fájdalmas szerelmes szerepéből, a Rózsadomb oldalának huszadik századi valóságába. Hangot váltott.

– A nyár végén. Legkésőbb szüret után – mondta, és majdnem hangosan felnevetett.

– Rendben van – bólintott Ditke. – Mehetünk… Holnap kivesszük a takarékból a pénzt, és még ma utánajárs a kőműveseknek. Rendben?

– Te földre szállt angyal! – rebegte Szemes izzadó homlokát törölgetve, mint színész a bemutató előadás után.

Remekelt. Nyíltszíni tapsot érdemel…

Szemes több okból a Gül Babába helyezte át „fogadó irodáját". Először is lényegesen közelebb volt ide a hegyi villa – Szemes fogalmazásában a csali – mint a Belvároshoz. Másodsorban a Belvárost veszélyes övezetnek érezte. Túl sok ismerőse volt az elit városnegyedben működő, bár hivatalosan nem létező profi örömlányok között, és ezek zavarták újonnan kialakított üzleti köreit. Ezt az elhatározását sürgette legutóbbi kudarca is.

A Piccolóba rendelte egyik arajelöltjét. A hölgyet fénykép alapján választotta ki. Sejtette, hogy termete a molett fogalmát némileg meghaladja, de hogy méretei ennyire elüssenek bizarr ötletekre képes fantáziájától, azt Putya maga sem remélte.

A hölgy jóval túl volt a negyvenen és a száz kilón.

Az ara méretei a szó szoros értelmében lenyűgözték Szemest, és azt hitte, nem is őt keresi ez a második világháborús tankra emlékeztető, két lábon járó hústorony. Hamarjában nem tudta eldönteni, hogy a parkett nyikorog-e a hölgy alatt, vagy a nő porcai csikorogtak a rájuk nehezedő zsír és hús terhétől. Kifejlett riporteri érzéke, a tárgyakat más tárgyakhoz hasonlító képessége, a presszóba bedöngő hölgyet egy ötszáz lóerős, alsóvezérlésű, iszonyú robajjal dolgozó tankmotorral azonosí-

totta.

„Nil admirari” – vallotta Szemes, de most csodálkozott.

– Maga a fehér szekfű? – takarta el a hölgy a cukrászdakirakat ablakát, esti homály árnyékát vetve Szemesre. Hangja recsegett. Keblei egy kitörni készülő vulkán félrebillentett kúpjaival rengtek Szemes feje felett, és Putyának az a kényszerképzete támadt, hogy bármely pillanatban elpattanhatnak a vulkánkúpokat tartó mitológiai kantárok, és akkor az Etna rádől és tüzes hamuval temeti be. Tiltakozni akart, de gomblyukában ott fehérlett az áruló jel.

– Igen – mondta megadóan. – Méltóztasson helyet foglalni.

A finomkodó kifejezés ezúttal találó volt. Az ara ugyanis nem ült le, hanem helyet foglalt a kanapén.

„De uramisten, mekkora helyet” – gondolta Szemes, és megborzongott, mert nem tudott szabadulni a gondolattól, mi lenne, ha a hölgy derekán szétfeslenének a fűző halcsontjai, és az egész tömeg egy gleccser zúgásával ráomlana? Még szerencse, ha csak a kis presszó túlsó falához nyomja, és nem söpri el véglegesen…

– Kérhetek valamit Talán egy kis konyakot?

– A konyak jöhet… Két deci.

– Kisasszony – intett a pincérnőnek Szemes –, egy fél konyakot.

– Pardon – szuszogta a férjre vágyó masztodon –, félreértett uram. Két decit – szólt a pincérnő után.

Szemes nem vette észre, mikor ült le a mögötte levő asztalhoz Bambis Ildi.

– A levélre válaszul itt vagyok – tért nyomban a tárgyra a Vezúv, az Etna, az Ararát és azonfelül számos híres alpesi gleccser keverékéből összegyúrt hölgy.

– Részemről a szerencse – makogta szórakozottan Szemes, aki máris úgy érezte, betemette a lavina.

„Ha ez egy hajtásra két deci konyakot megiszik?…” és sóhajtott.

– Mivel lehetek szolgálatára?

– Hogyhogy? – emelte fel hangját a hölgy. – Ön hívott, és én jöttem. Azt írta, szándékai komolyak…

– Ó, hogyne, természetesen – és Szemes óvatos pillantása az előredőlt vulkáni keblek között mélyülő szakadékon felfelé siklott.

– Csak azért mondom, mert én jól szituált, Balaton-környéki vendéglátóipari dolgozó vagyok. Gebines üzletasszony.

„Az más” – csillant Putya szeméből némi érdeklődés.

– Az első pillanattól rokonszenvezek kegyeddel – mondta, és lassan leküzdötte kezdeti elfogódottságát. – Máris imádom a méreteit. Lenyűgözőek. Mindig ilyenről álmodtam.

– Na, ne mondd – hallotta meg háta mögött a gúnyos közbeszólást.

Putya hátrafordult, és közvetlen közelről Bambis Ildi kajánul villogó szemét pillantotta meg.

„Az ördögbe is” – nyelt egyet. – „Ezt is most fújta ide a szél.” – És úgy tett, mintha mit se hallott volna.

– Van ellenem valami kifogása?

– Ó; dehogy, isten ments. Én imádom…

Nem folytathatta tovább. A kanapén Bambis Ildi csúszott melléjük, és megérintette Szemes vállát.

– Ne haragudj, Putya, kínálj meg egy kis tűzzel…

– Igen, hogyne – dünnyögte Szemes, és öngyújtóját előkotorva, felkattintotta Ildi orra előtt a lángot.

– Aranyos vagy… Sokkal aranyosabb, mint mikor azt a hülyeséget írtad rólam. De azért nem haragszom rád. Apropó, tartozol még egy ötössel… Nem gondolod? Pardon – biccentett a nyikorogva fészkelődő termetes hölgy felé –, de mi régi haverok vagyunk a Putyával…

– Ne zavarj! – sziszegte dühösen Szemes.

– Miért? Neked tetszik ez a vén hústorony?

– Kérem… izé… Ne hallgasson rá. Én kegyedet…

– Kikérem magamnak – ugrott fel súlyát meghazudtoló fürgeséggel a gebines hölgy –, ez mégiscsak sok!

Szemes hiába próbálta enyhíteni a helyzetet, a gebines tank eldübörgött.

– Örülj neki, megszabadítottalak tőle – vigasztalta Ildi Szemest.

– Megihatod a kunvakot – mondta Szemes. Fizetett, és távozott.

Visszakapta a kölcsönt. Nem volt kétséges, hogy a babaarcú szépség ezzel fizetett a cikkért.

Szemes néhány hétig együtt élt Ildivel, és egy összezörrenés után, torzított névvel, de annyira tényszerűen írt a belvárosi prostituáltakról, hogy az erkölcsrendészetnek már nem kellett különösebb vizsgálat ahhoz, hogy Ildit és néhány kolléganőjét néhány hónapra kivonja a forgalomból.

Nem volt szép dolog az a leleplező riport, de hát Szemes mindig csak a pillanat célszerűségét vette figyelembe. hogy mi volt az előzmény és mi lesz a következmény, sosem érdekelte.

Leginkább emiatt ütötte fel tanyáját a Gül Babában. A Ditkétől kapott pénzen csináltatott magának néhány öltönyt, és estéit már nem a sajtóklubban, hanem a Moulin Rouge-ban töltötte. Sosem volt smucig, garasoskodó alak, de mostanában úgy fizetett, mint egy angol lord.

Beszerzett egy garnitúra Opel-kulcsot, és oly ügyesen nyitogatta a különböző Opel-márkájú autókat, mintha mindegyik a sajátja lenne. Helyzete derűs volt.

Megszűntek a megalázó húszforintos kölcsönök… Nagy lángész lobogott benne korábban is. Csak most érezte igazán. Kár volt eddig apró-cseprő üzletekre pazarolnia tehetségét. Míg a férjet vadászó nőkre nem specializálta magát, legfeljebb néhány száz forintot tudott kicsalni, azt is kölcsön címén.

A tarha műfajában csúcsteljesítményének számított a taliándörögdi plébános, akit első látásra kétezer forinttal „vágott meg”.

A Bakony egyik útszéli csárdájában pihengettek. Délbalatoni riportútról tértek hazafelé, hárman. Éhesek, szomjasak voltak, és hármuk összvagyona egy húszas volt. Valaki, talán a sofőr mondta, hogy a közeli plébános jószívű, jámbor és naiv.

Az elfogyasztott bor ára és a cech már meghaladta a százast.

– Mit, egy százast – kelt fel az asztaltál Szemes. – Vigyél a

plébánoshoz – mondta a sofőrnek.

A plébánia közelében kiszállt az autóból, és gyalog mászott fel a parókiáig. Ahogy kezét a csengő gombjára tette, kialakult a bizarr mese is.

Zengő „laudetur”-ral köszöntötte a házipapucsban előcsoszogó papot.

Szemes az egyházmegyei hivatal titkáraként mutatkozott be.

– Atyám – mondta –, kellemetlen helyzetbe kerültünk. .A falutól két kilométerre elakadt a püspök úr autója, és be kell vontatni a városba. Telefonálni szeretnék…

A pap sajnálkozva közölte, hogy nincs telefonja, de ha lenne, akkor sem tudna segíteni, mert az ilyen kis faluban csak délután négyig működik postai telefon.

– Jaj, de kellemetlen – tördelte kezét Szemes. – A püspök úr mégsem éjszakázhat az országúton. Valami maszekot kell előkeríteni, aki segít, de sajnos erre a malőrre nem számítottunk. Én nem hoztam magammal annyi pénzt.

– Kölcsönnel kisegíthetem, titkár úr – mondta a pap, akinek pontosan akkoriban némi bonyodalma támadt a püspöki gazdasági irodával a Péter-fillérek elszámolása körül, és kapóra jött, hogy ezzel a szívességgel egyengetheti a kedvező elintézés útját.

– Sajnos nincs más megoldás.

– Mennyire lenne szüksége?

– Talán egy ezresért bevontat már valaki.

– Ami biztos, az biztos… Inkább vigyen kétezret. Sose lehet azt tudni…

Hogy mit nem lehet tudni, azóta is titok maradt Szemes előtt. A pénzt egy „isten fizessével” köszönte meg, és kérte a plébánost, ha legközelebb az egyházmegyénél jár, keresse fel az irodavezetőt, aki majd a kölcsönt visszaadja.

Isten áldását kérte a plébánosra, és ahogy jött, laudeturral távozott.

A kollégák csodálták, s mert Szemes bőkezű gavallér volt, a kocsmáros meghosszabbította a zárórát. Senkinek se jutott eszébe az égi manna eredete felől faggatózni.

„Hát istenem – mosolyodott el Szemes, ahogy a régi históriát felidézte. – Akkor úgy volt, most meg így van” – és órájára pillantott.

A kávézó bejáratában feltűnt egy nyurga hölgy. Egy zsákruhába bújtatott partvis.

Szögletesen lépkedett, mint parádén a katonaló. Csípője nem ringott, csak döccent, mintha díszlépést verne a márványlapokon.

Arca nem volt kellemetlen: külön hangsúlyt adott markáns vonásainak a vastag fekete keretes szemüveg.

Szemes gyorsan igazított nyakkendőjén, és diszkréten krákogott.

– Ez egy férfias nő – állapította meg Szemes –, ennél nem használ a gügyögés.

A stratégák erénye a gyors helyzetfelismerés. Szemes felállt helyéről, és merev, katonás tartással fogadta az asztalához érő hölgyet.

– Stella vagyok – nyújtott kezet határozott mozdulattal a nő.

– Dr. Szemes István – mutatkozott be szintén hivatalos egyszerűséggel Putya.

– Leülhetek?

– Természetesen. Már vártam önt… – és arra gondolt, jobb is, ha minél előbb leül a hölgy, mert ülő helyzetben korántsem olyan feltűnő, hogy jó fél fejjel magasabb nála.

Stella leült. Precízen eligazította vékony csontos combjain mérsékelten divatos szoknyája ráncait.

– A teljes nevem Dr. Bárdy Stella, matematika-tanárnő vagyok.

„Brrr”, borzongott végig Szemes hátán az utálat Eszébe jutott a gimnázium, a diákévek mumusa, az agglegény Pitagorasz. Még az osztályfőnöki órákon is a matematika sötét rejtelmeivel gyötörte őket. Az is ilyen száraz, csontos alak volt, csak nadrágot viselt.

– Én felvilágosult, modern gondolkodású nő vagyok. Feltétlen híve a magánéletben is megnyilvánuló női egyenjogúságnak. A házasság szerintem egy kétismeretlenes egyenlethez

hasonlít. A korszerű matematika azonban nem ismer megoldhatatlant. Ha nem segít a behelyettesítés, még mindig ott van a deduktív módszer. Remélem, érti, kedves doktor?

– Ó, hogyne, természetesen. Sőt, érdeklődéssel hallgatom. Nekem is az a véleményem.

– Na látja, ennek örülök…

„Hát még én” – gondolta Szemes, és udvariasan bólintott.

– Szóval, ha kikerestük az ikszet, már egyszerű az ipszilonnal közös nevezőre hozni. Növendékeimnek is folyton ezt magyarázom. Ez nekem meggyőződésem, hogy úgy mondjam, a tudományos tantételek cáfolhatatlan igazságain nyugvó világképem. Erről egy dolgozatom is megjelent a Matematikai Közlemények tizenhatodik évfolyamának negyedik számában, a harminckettedik oldalon.

– Nagyon szop. Gratulálok. Magam is két azonos mennyiség összegének tekintem a házasságot… Apropó, összeg, csak racionális alapokra helyezett kapcsolat lehet tartós, harmonikus. A valószerűségi számítások tanulmányozása is erre utal, és erről győzött meg engem, mert a szofista okoskodás porba omlik Arisztotelész racionális számokra alapozott matematikájának logikája előtt, de Héron labdája marad.

– Maga tetszik nekem – csillogott Stella szemüvege is.

– Ön is nekem…

– Akkor az első pontban megegyeztünk. Érzelmi akadály nincs. Nézzük a következőt, hogy úgy mondjam, Diogenész hordóját, vagyis a lakást…

– Fél év múlva beköltözhető, de máris megtekinthető.

– Akkor mehetünk – döntött Stella, és szögletes mozdulattal felpattant.

„Ejha!?” – álmélkodott Szemes. A matematikus hölgytől még ő is tanulhat rámenősséget.

Egy pillanatra átsuhant agyán a gondolat, jobb lenne ezt az egészet abbahagyni. Ez racionális nő. Telekkönyvi kivonatot meg miegyebet fog kérni, mielőtt fizetne.

„Ha egyáltalán van pénze” – zárta le gondolatsorozatát Szemes, mert köztudott, hogy a középiskolai tanárokat nem a

legfényesebb jövedelemmel áldotta meg az állam. A nemzet napszámosai voltak, maradtak. De azért engedelmeskedett a felszólításnak.

Követte Stellát. Az utcára érve megpillantotta a járdaszélnél parkoló Opelt. A közelben senkit sem látott. Határozattan indult a kocsi felé.

A második kulcs nyitotta. Gyorsan betessékelte Stellát, és indított.

A Pejerli vendéglő táján Stella törte meg a csendet, és Szemes meglepetésére letegezte.

– Úgy látom, jól megy neked.

A tegezést bizalmas kedveskedésnek szánta a tanárnő, de szavai olyan szögletesek voltak, mint a mozdulatai.

– Tűrhetően – válaszolta óvatosan Szemes, és remény vert fészket benne. Mégis igaz, hogy a legóvatosabb nőt is lépre lehet csalni, csak a megfelelő módszert kell alkalmazni.

A villáig több szó nem esett közöttük. Szemes lassan elhajtott az épülő ház előtt, s megkönnyebbülve állapította meg, hogy még mindig üres és elhagyott a félbemaradt építkezés környéke.

A szomszéd telek határáról tolatott vissza, és udvariasan kinyitotta Stella előtt az ajtót.

– Itt lennénk, drága – mondta, és belépett a kapun. – Gyere… Látod, ez. lenne az otthonunk… Csak sajnos, pillanatnyilag anyagi gondok miatt szüneteltetnem kell az építkezést. Hja – sóhajtott tragikusan –, ez a sorsa annak a férfinak, aki mindent egymagában akar tető alá hozni, mert nekem az az elvem, hogy a férfi tartsa el asszonyát. Teremtse meg az otthont, hogy minden készen legyen, amire a boldog nász ideje eljön, nehogy garasos kuporgatások keserítsék meg a szerelem édes ízét.

Szemes visszatalált szerepéhez és a fajdkakas dürrögésével táncolta körül Stellát, aki szemmel látható érdeklődéssel hallgatta a férfi bókjait. A szerelmet kizárólag az emberi szervezet kezdetlegesen kiépült bioáramrendszere téves kapcsolásainak tulajdonította, amelyet a szexmirigyek termelte elektromos impulzusok befolyásolnak. Az emberre vár még az a feladat,

hogy saját magát megfelelő ellenáramlökésekkel szabályozza, kikapcsolja az ösztönösség ötletszerű feszültségingadozásait, és egyenletes töltéssel adja meg idegrendszerének a magasabb szellemi tevékenységhez szükséges nyugalmat.

Stella sokáig hallgatott, és Szemes a nő némaságának fagyasztó légkörében a puha, családi fészek várható örömeiről egyre halkabban, egyre akadozóbban dürrögött. Végül is elhallgatott, mint a színész, aki a közönség közönyével küszködve, belefúlt szerepébe.

– Miért hallgatsz? – szólalt meg váratlanul Stella.

– Azt hittem, nem érdekel, amit mondok…

– Tévedsz. Igenis, érdekel, és jegyezd meg, hinni csak azt szabad, ami a Bibliában áll, azt is fenntartással. Ami az életben velünk történik, azt tudni kelt.

– Helyes – bólintott Szemes, de hiába próbálta megszakadt szerepe folytatására gerjeszteni magát, hangjából már hiányzott a meggyőző rezonancia, amelyhez a lelkesedés zavartalanul működő indukátora szükséges.

– Szomorúnak látszol – mondta a nő.

– Ha erre a házra nézek, elönt a bánat. Beleöltem négyszázezer forintot és most, amikor már csak alig húsz-harmincezer kellene a befejezéshez… Eh – és lemondóan legyintett.

– Konkrétan mennyiről lenne szó? – nézett le Stella tanáros szigorral Szemesre.

– Bagatell… Húsz-harmincezer…

– És mikor költözhetünk?

– Ha meglenne rá a pénzem, két hónap múlva.

– Ez nem lehet akadály – jelentette ki Stella és kikattintotta aktatáskányi fekete retikülje kapcsát. A retikülből egy takarékbetétkönyvet húzott elő, és Szemes felé nyújtotta. Tessék, itt egy húszezer forintos, látra szóló letétkönyv.

Szemes felszisszent.

– De hova gondolsz, drágám? – és azon gondolkodott, hogy most kellene megkérnie Stella kezét. – Nem fogadhatom el –- ingatta tragikusan a fejét. – Én nem akarok úgy és azért nősülni, hogy a párom tartson el.

– Csak semmi álszerénység – toppantott türelmetlenül Stella –, ezeknek a feudális nyávogásoknak pedig egyszer és mindenkorra vége legyen. Ragaszkodom hozzá, hogy elfogadd ezt az összeget. Elvégre egy önérzetes nő ad magára annyit, hogy nem megy üres kézzel a házasságba. Nahát…

– Jó – horgasztotta le fejét Szemes –, elfogadom, de csak kölcsönbe, és csak azért, mert szeretsz.

– Kölcsönbe? Szó sem lehet róla. Ezt én adom, és tekintsd úgy, mint hozományom egy részét.

– Te drága. Te csodás, nagylelkű ember – tért vissza Szemes pátosza, és kezében a betétkönyvvel Stella elé térdelt. – Drágám, engedd meg, hogy leendő fészkünk előtt megkérjem a kezedet.

– Kelj fel!… Mondtam már, hogy nem szeretem ezeket a feudális marhaságokat.

– Ó, legalább hadd csókoljalak meg – pattant fel Szemes, és lábujjhegyen pipiskedett Stella szájának magasságáig. – Megéreztem bölcs, sugárzó jóságodat. Már akkor éreztem, amikor megláttalak… Gyere drágám – váltott a lelkesültségből a realitásokba Szemes –, hazaviszlek, és még ma rohanok a kátéeszhez, folytathatják az építkezést… Csak gyorsan, hogy minél előbb egybekelhessünk… Ó, már alig várom a pillanatot.

– Mostantól fogva tekintsd magad a vőlegényemnek – jelentette ki tárgyilagosan Stella, és homlokon csókolta Szemest.

…Szemes erre a napra még egy randevút szervezett. Elégedetten gondolt a délelőttre. Néhány hét alatt nyolcvanezer forintot „keresett”. Kétévi újságírói fizetésével ért fel ez az összeg, és különösebben még strapálnia se kellett magát.

Úgy tervezte, hogy a délutáni ügyletet még lebonyolítja, azután jöhet a levegőváltozás.

Az első hirdetéssorozat bevált, következhet a vidék nyugalma. A pihenés. Szerényen meghúzza magát.

Biztatónak és felhőtlennek látszott a jövő. Ki tudja, mikor kezd a villaépítés folytatásához a tulajdonos, és akkor keres-

gélhet másikat. Az autólopásokat is unta. Igaz, a más kocsiján való furikázás a törvény szerint csupán jogtalan használatnak minősül, de mégis kínos lenne, ha egyszer lebukna…

„Vidékre megyek”, örvendezett és konyakot kért. Kényelmesen dőlt hátra az öblös bőrszékben.

„Ha sikerül az öreglány – és az édes gondolatokkal játszott –, ma este tekerek egyet a Vörös Malom vitorláján.”

Pontban kettőkor tipegett a presszóba Böbike.

Szemes a vigyorgós, kismalac képű dundi hölgyben nyomban felismerte következő páciensét, és készségesen sietett a szuszogó matróna elé. A hölgy hurkás-párnás ujjai a rájuk húzott gyűrűktől nem is látszottak. Az ékszerektől úgy csillogott nyaka, karja, mint egy keleti bálványé.

Szemes elbűvölő és decens volt. A matróna, aki saját bevallása szerint alig múlt ötven esztendős, igen rövid idő alatt anyai érzések rezdüléseit érezte keblében, é s szaporán pihegett.

Szemes Böbike babos-pöttyös gügyögése közben azt latolgatta magában, vajon mennyi konyakot kellene meginnia ahhoz, hogy Böbikét szeretni tudja.

– Tanácsos úr azt írta, hogy van egy villája…

– Szólítson csak Putyának, drága Böbike.

– Ó, de aranyos… Putya? Milyen kisfiús. Határozottan tetszik, mert én nagyra értékelem azokat a meglett férfiakat, akik még a házassági hirdetésben is külön hangsúlyozzák: kalandornők kíméljenek.

– Bizony, bizony – bólogatott Szemes –, az ember a mai züllött világban nem lehet elég óvatos.

– Én is amondó vagyok, és nagyon megnyugtat, hogy egy ilyen komoly gondolkodású úrral hozott össze a sors, mert részemről nem lenne akadálya…

„Azt elhiszem” – gondolta Szemes és biztatóan mosolygott a hölgyre.

–… Csak egy bökkenő van. A lakásomat ugyanis átengedtem a gyerekeimnek, és ezért volt az ön hirdetése számomra különösen rokonszenves… Amikor azt olvastam: saját családi ház, mindjárt tudtam, ez az én esetem, és most, hogy személye-

sen megismerhettem, semmi kétségem nincs afelől, hogy boldoggá tudnám tenni… Bearanyoznám a mi kis otthonunkat…

„Az aranyozással egyetértek” – hajtogatta gondolatban Szemes, és bólogatott.

– Higgye el, az a néhány évnyi korkülönbség nem számít. Én még igazi nő vagyok, s ha kegyed felgyújtaná bennem…

„Még csak az hiányozna” – és Szemes úgy érezte, menthetetlenül kirobban belőle a röhögés.

Sürgősen közbeszólt.

– Sajnos az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a Rózsadombon épülő szerény hajlékom munkálatai átmenetileg, míg újabb mellékállások felvállalásával nagyobb összeget nem keresek, szünetelnek…

Szemes autóval vitte Böbikét a hegyre. A matróna ámult-bámult.

– Hát ez lenne szerény hajlékunk, de sajnos, pillanatnyilag annyira kiköltekeztem magamat, hogy a finisben átmenetileg abba kellett hagynom az építkezést…

– Butuska – anyáskodott a matróna. – Hát már ez is akadálya lehet két egymásra talált magányos szív boldogságának?…

– De ez az akadály, drágám, húszezer forint.

– A húszezer nem lehet gond az én butuska Putyámnak.

Böbike egész életében takarékos volt, mert érezte, hogy egyszer eljön az ő egyetlen butuska Putyája…

Szemes a már bevált tiltakozó módszerével addig ellenkezett, mígnem a matróna azt követelte tőle, hogy vigye haza és ragaszkodott a pénz azonnali átadásához. Ennek során nem kerülhette el, hogy a matróna, mint leendő vőlegényét, be ne mutassa a családjának. Hallotta, amikor Böbike a veje fülébe súgta: „gyönyörű villája épül a Rózsadombon”.

Szemes ekkor szükségét érezte, hogy a hatás növelése kedvéért az asztalra tegye névjegyét.

Ennyit megért az a húszezres bankjegyköteg, amit Böbike szemérmesen borítékba zártan, dunsztosgumival körbeszorítva, nyomott Szemes kezébe.

Putya aranyoskodott, és varázsa Böbike családját is meghó-

dította. Szerényen elhárította a vacsorameghívást. Az építkezéssel kapcsolatos sürgős teendőire hivatkozott, és távozott.

Sátori a körmét piszkálta, és közben szórakozottan pillogott a párizsi rendőrség háziközlönyébe. Változatlanul a világvárosi galerik kialakulásának kriminalisztikai, lélektani együtthatói érdekelték.

Töprengéséből a telefon csörgése riasztotta fel. Szálkai híva.

„Ide figyelj, pajtás, segíthetnél. Gyere le. Azt mondtad, unatkozol.”

Ferke szobájában, a tárgyalóasztalka mellett egy vastag; fekete keretes szemüveget viselő, lapos mellű, szögteres arcú hölgy ült.

– Kedves tanárnő! – kelt fel a hölgy mellől Sátori jöttekor Ferke –, bemutatom a kollégámat, ő majd meghallgatja az ön panaszát. Rá számíthat – és kajánul Sátorira kacsintott.

A nő felpattant, és Sátori ijedten emelte egyre magasabbra a tekintetét. A nő fél fejjel magasabb volt nála. A tanárnő kihúzta magát, és határozott mozdulattal lökte Sátori elé kezét.

– Dr. Bárdy Stella, matematikus – mondta energikusan.

„Jó csontos tenyere van” – állapította meg magában Sátori. – Parancsoljon…

– Kérem, elveszett a vőlegényem. Már második hete hiába keresem az általa megadott címeken, egyik helyen sem ismerik. Nagyon aggódom, nem esett-e valami baja.

– Szabadna a nevét?

– Dr. Bárdy Stella…

– A kedves vőlegénye nevét…

– Pardon… Putya… Izé… doktor Szemes István reklámfőtanácsos.

– Szemes? – Sátori elgondolkodott. Valahonnan ismerősnek hangzott a név.

– Igen, kérem. Szemes István.

– Tartozik önnek?

– Igen. A vőlegény köteles hűségével.

– Ez természetes – és Sátori csendes mosollyal fürkészte a fekete kányára emlékeztető nő vonásait. „Hármat tojott a fekete kánya” – indult el agyában azonnal a képzettársítás száz változatára kész lemez. A népdal diákkorából ragadt meg benne, egy iskolai dalgyűjtő körúton.

„Szemes? Hmm!” – Én arra gondoltam, hogy kölcsönnel, pénzzel tartozik-e önnek?

– Kölcsönt elvből nem adok – válaszolta kategorikus szigorral Stella.

– Akkor esetleg más formában adott a vőlegényének némi, hogy úgy mondjam, anyagi segítséget?

– Kérem, a hozományom előlegeként a rózsadombi villa befejezésére adtam húszezret.

Sátori bólogatott. „Húszezer, az már valami. Majdnem hat havi fizetése.”

– De – folytatta a nő – személyesen győződtem meg, hogy szélhámosságról szó sem lehet, mert az építkezésen újból dolgoznak. Ez az összeg a munka folytatásához kellett a vőlegényemnek.

– Akkor mégis mi a problémája?…

– Aggódom, felügyelő úr. Á harmadik találkozásunk után azt mondta a vőlegényem, hogy másnap értem jön az iskola elé és együtt megyünk fel a villához, mert ellenőrizni akarja, folytatják-e a munkát, és azóta semmi hír, semmi életjel felőle…

– Jó, kérem, legyen egészen nyugodt, utánanézünk. Két nap múlva érdeklődjön a 01-01-es melléken.

– Köszönöm. Mindig tudtam, hogy a magyar rendőrségre számítani lehet… – búcsúzott Stella, s már az ajtónál volt, amikor Sátori utánaszólt.

– Apropó, nem szeretnék a magánéletébe avatkozni, de ha a kisasszony néhány szóval még elmondaná, hogyan ismerkedett meg a vőlegényével, igazán lekötelezne.

– Kérem, nekem nincsenek titkaim… – fordult vissza Stella,

„Azt el tudom képzelni” – jegyezte meg gondolatban Sátori.

–… Az újsághirdetés házassági postája hozott össze bennünket, és engem elsősorban a jelige szimbóluma ragadott

meg. Fehér szegfű! Kérem, egy férfi, aki fehér szegfűt választ jeligének, csak talpig úriember lehet. Ezenkívül még azt is kérte a hirdetés végén, amelynek szövege egyébként is korrekt volt, hogy kalandornők kíméljék…

– Aha – biccentett fejével Sátori. – Nagyon köszönöm. Így könnyebben tudok tájékozódni.

– Kérem – hajtott fejet Stella is, és szögletes léptekkel távozott.

– Na, mit szólsz hozzá? – kérdezte Ferke, miután Stella mögött becsukódott az ajtó.

– Szerencsétlen alkat. A kiszáradás előtti közvetlen állapot. Becsületes és egyenes, mint egy matematikai képlet levezetése. Szélhámosok számára ideális balek, mert azt hiszi magáról, hogy racionális, praktikus gondolkozása van, de mert becsületes, mindenki másról ugyanazt tételezi fel.

– Nem a nőre gondoltam, hanem a fehér szegfűre.

– Azt hiszem, új szarka az ágon, de majd a nyilvántartó kideríti.

– Nem hinném, hogy különösebb jelentősége van az ügynek, hiszen a fickó építkezik a Rózsadombon…

– Én azért megnézném azt az építkezést…

– Ahogy gondolod. Tele vagyunk ilyen piszlicsáré dolgokkal.

– Talán neked hiányzanak a bonyolult ügyek? – nevetett Sátori. – A bűnüldözés nem termelőüzem, ahol grafikon szerint lehet szervezni a munkát és statisztikára mérni az igazságot.

Ferke felnevetett.

– Jól van, pajtás. Tűzd ki a gomblyukadba a „fehér szegfűt”.

És Sátori ráébredt, hogy vállas, magas, díjbirkózó külsejű rokonszenves kollégája csak ugratta az imént.

A rendőr elvégre nem hasonlíthat az egyszeri sebészorvoshoz, aki állandóan cseresznyével kínálgatta a gyerekeket, hogy a magoktól begyulladjon a vakbelük, amit azután az orvos boldogan kiszedett, és ezzel a módszerrel biztosította állandó pacientúráját.

Szemes már harmadik hete halogatta a vidékre távozás napját. „Holnap, majd holnap” – hajtogatta, és maradt. Ennek legfőbb oka Anita, a Moulin Rouge egyik táncosnője volt.

A nők mindig gyengéi voltak, de még egyetlen nő sem pezsdítette fel annyira, mint a karcsú derekú, vörös hajkoszorúba burkolt szépség.

Szemes nemcsak rózsadombi villát és házasságot ígért Anitának, de pénzzel is elhalmozta imádott bálványát.

Anitával a Luxorban randevúzott. Az özvegyet tegnap megnyugtatta, taxival vitte fel a hegyre, és tisztes távolból bemutatta, milyen lázas munka folyik a villa építkezésén, és sürgősen újabb tízezret kért… Az özvegy kötödés mára ígérte a pénzt, és a megbeszélt időpontban meg is jelent a kávéházban.

– Ezzel az összeggel már végleg befejezem az építkezést, sőt, ha minden jól megy, egy-két hét múlva hozzákezdek a berendezkedéshez is. A költözés napjáról értesítést küldök… – bizonygatta.

Ditkében elszunnyadt a gyanakvás, és hogy az elmúlt hetekben keveset találkozott Szemessel, azzal magyarázta, hogy a férfit nagyon leköti a gyorsított ütemű építkezés ezer gondja.

Szemes az újságpapírba göngyölt bankjegyköteget belső zsebébe préselte.

Ditke duruzsolva Szemeshez bújt.

– Minden úgy lesz, drágám, ahogy mondod.

– Szóval, ahogy megbeszéltük – Szemes türelmetlenül izgett-mozgott a széken.

– Vársz valakit? – kérdezte Ditke.

– Az építésvezető mérnököt, de nem értem, miért késik. Azt hiszem, fel kell mennem a hegyre.

– Te tudod. Nem is tartóztatlak, szívem, de olyan jó veled lenni. Ugye, nem haragszol rám…

– Én? Á, dehogy. Rád haragudni? – és Szemes szava elakadt.

Meredten bámult a hosszú terem bejárójára. A szemét dörzsölte, annyira hihetetlen volt a látvány.

Mert látvány volt Anita megjelenése. A lány arcát a szemüveg két kerek korongja orra csücskétől a homloka aljáig elrejtette. Földig érő fekete kabátja minden lépésre csípőig nyílott szét, és bőr miniszoknyája alól elővillant harisnyás lába.

Szemes idegesen a nyakkendőjéhez nyúlt, és a kötés csomóját igazgatta. A táncosnő már messziről integetett.

– Putya… Hello… – csicseregte.

Ügyet sem vetett az asztalnál ülő özvegyre.

– Huhu!

Szemes ingerülten förmedt a lányra.

– Mit hülyéskedsz… És főleg, mit keresel itt?

Az özvegy gyanakvó pillantásokkal méregette a feltűnő, kihívó öltözetű lányt. Arcán a ráncok hullámzása kísérte belső izgalmát.

– Ne haragudj, dajling – selypítette affektáltan Anita. – Azt hittem, haragszol rám a tegnapi eset miatt, de hidd el, semmi közöm a házigazdámhoz…

Elég – mordult morcosan Szemes.

A lány a tegnap esti kínos jelenetre emlékeztette. Ismeretségük kezdete óta különböző drága szállodákba vitte Anitát. Tegnap este viszont sehol sem kapott szobát. A lány ekkor azt ajánlotta, menjenek fel az ő lakására. Tíz óra már elmúlt, amikor besurrantak az erzsébetvárosi kopott bérház kapualján. Anita el akarta kerülni a házmesterrel való találkozást. „Ócska szája van” – magyarázta Szemesnek.

A második emeleti hosszú függőfolyosó végéről nyílt az ajtó. Sötét előszobába léptek. A lány nem gyújtott villanyt. Kézen fogva vezette Szemest a szobába. A koromsötétben Szemes elvesztette tájékozódóképességét. Az ablakon se szűrődött be fény, és ebből arra következtetett, hogy a redőnyöket leeresztették. Számolta a lépteket. Egy esetleges gyors távozásnál sosem árt, ha az ember tudja, hány lépésre van az ajtó. Halkan nyikorgott a parkett. Huszonkét lépés után a lány Szemes fülébe suttogta: – Itt az ágy, leülhetsz. Putya leült, és Anita segítségével vetkőzni kezdett. Balsejtelem gyötörte. Mintha nem lennének egyedül a keskeny, de annál hosszabb hodályban. Ez az

érzés különösen akkor nehezedett rá, amikor a lány eltűnt mellőle. Kluttyogó hangokat hallott, mintha valaki demizsonból italt töltene. Jól gyanította, mert Anita hamarosan egy poharat nyomott a kezébe. „Csirió, dajling” – suttogta, és Szemes fenékig ürítette a borospoharat.

Az ágy alacsony volt. Nem magasabb egy téglára állított matracbetétnél… Anita, mint a szerelemisten óegyiptomi papnője., mestere volt a szeretkezésnek. Szemes megfeledkezett rossz előérzetéről, és két kézzel kapott a lány után. Mozdulata azonban elakadt, mert a sötét hodály ellenkező végéből zörgést hallott.

„Te vagy?” – szólalt meg egy rekedtes férfihang.

„Igen, aludj nyugodtan” – válaszolt a lány.

„Vendéged van?”

„Igen.”

Mocorgás, kotorászó neszek. Váratlanul sápadt villanyfény gyúlt. Szemes izgatottan ugrott fel, de lába földbe gyökerezett. A hosszú hodály végéből, huszárkáplárnak is díszére váló görbe lábakon görnyedt hátú, szemüveges, idősebb férfi karikázott feléje. Öltözéke trikó és térden alul érő fekete klottgatya volt. Amikor Szemes elé ért, csupasz bokáit katonásan összekoccantotta. Kissé előrehajolt, és kezet nyújtott.

„Tiszteletem! Végardo Ede” – mutatkozott be.

Szemes, mint ki álmot lát, szintén a nevét mormolta. Úgy érezte, fonák kutyaszorítóba került, és esetlenül nyúlt a nadrágja után.

„Pardon” – mondta ekkor Végardo, és diszkréten hátat fordított. Ahogy jött, úgy kocogott vissza a túlsó sarokba.

„Hát nem aranyos ez az Ede?” – csicseregte Anita, de amikor látta, hogy Szemes öltözik, megszeppent. – „Itt akarsz hagyni? Igazán nem szép tőled…”

Méghogy tőle nem szép, füstölgött magában Szemes. Nem voltak fölösleges gátlásai, de ez a furcsa szituáció neki is sok volt. Anitára nézett, és meghökkent. Ebben a sápadt világításban és koszos környezetben a csillogó szépségű Anita, miután lehántotta magáról a fekete spanyolcsizmát, kibújt sliccelt mű-

bőr szoknyájából, letette szemüvegét és parókáját, maga is jellegtelen, jelentéktelen szürke emberkévé vált. A tánckar gyönyörűsége ágyrajáró Almási téri kis kokottá vedlett vissza… Eltűnt egy látomás, szétfoszlott egy álom. Lám csak, mit jelent a környezet, az áru csomagolása. Így kelti a bóvli a drága érték látszatát…

– Igazán ne légy ilyen „mísz” a te kis Anitádhoz. Egész délelőtt kereslek… le sem ültetsz? – A lány nyafogása visszahozta Putyát az adott valóságba.

– Tapintatlan vagy – dörmögte.

– Miért?… Miért vagy ilyen? Talán már nem szeretsz?

– De Putya! – szólalt meg ekkor fojtott idegességgel az özvegy. – Mi ez?

– Hogyhogy mi ez? – kapta Ditkére tekintetét a lány. – Talán ki ez?… Az ám, Putya, ki ez a… ízé? Igazán bemutathatnál.

Szemes Ditkéhez fordult. A torkát köszörülte:

– Engedd meg drágám, hogy bemutassam a húgomat – mondta, s közben szúrósan pillantott a lányra.

Anita azonban nem értette a rálövellt nyilak értelmét.

– Jaj, de vicces vagy… Na! Ne rugdalj… Még hogy én a húgod? – és vihogott. – Ha én a húgod vagyok, akkor a hölgy talán az amerikai nénikéd, akiről azokat az isteni sztorikat mesélted nekem?

Szemes erőltetetten heherészett, és Ditkének magyarázta. – Kissé bolondos a kicsike, de tudod, drágám, milyenek ezek a mai fiatalok…

– Mutass már be rendesen a nénikédnek – nyafogott Anita – … Du ju szpik inglis? Én vagyok Anita, a Putya menyasszonya…

– Micsoda? – visított az özvegy felháborodottan. – Ez mégiscsak szemtelenség. Putya, azonnal intsd tisztességre ezt a taknyost. Én vagyok Putya menyasszonya, és kikérem magamnak!

– Én kérem ki magamnak, hogy taknyosnak mer nevezni. Méghogy egy ilyen vénség a Putyám arája?

– Putya! – fuldoklott a dühtől az özvegy. – Magyarázatot követelek…

Szemes fájdalmas fintorral kapta halántékához a kezét, és felugrott.

– Pardon – motyogta. – Egy pillanat, drágám, és mindent megmagyarázok.

Ezzel elsietett a mosdók irányába. A férfimosdó előteréből a belső helyiségbe is nyílott ajtó, és azon át az udvarra menekülhetett az, aki kellően ismerte a járást.

Szálkai telefonált Sátorinak.

„A panaszirodán zokog egy matróna…”

– Hát aztán? – bosszankodott Sátori, mert már harmadszor zavarták meg egy jegyzőkönyv tanulmányozásában.

„A fehér szegfűd újabb menyasszonya… Felküldessem?”

Tíz perccel később kopogtattak az ajtón. Feldúlt arcú, idősebb, molett hölgy lépett Sátori irodájába.

– Özvegy Telepi Armandné vagyok, tisztes kisiparos… Kérem…

– Parancsoljon. Üljön le – mutatott helyet Sátori a parányi tárgyalóasztal mellett.

– Jogvédelmet kérek. Becsapott, megcsalt egy szemérmetlen perszónával.

– Hölgyem, a házasságtörések a válóperes bíróságra és nem a rendőrségre tartoznak.

– Hogyan válhatnék el tőle? – szipogott az özvegy.

„Ja persze – ötlött Sátori eszébe –, hiszen a hölgy özvegyként mutatkozott be.”

– Bocsánat, de kiről tetszik beszélni?

– Hát róla! A vőlegényemről.

– Dr. Szemes Istvánról?

– Igen – hökkent meg Ditke, és abbahagyta a szipogást. – Talán ismeri a felügyelő úr? Jaj de jó. Akkor bizonyára egy kis baráti szó is használni fog neki…

– Inkább a panaszáról beszélne, kérem. Sajnos sok a dol-

gom.

– Magának is? Én mindig azt hittem, hogy csak én küszködöm a bedolgozóimmal a határidők miatt.

– Hirdetés alapján találkozott Szemessel?

– Honnét tetszik tudni? Én ugyanis szegény uram halála után négy évig éltem egyedül. Egy magányos nőnek mindenképpen nehéz a helyzete, hát még egy üzletasszonynak. Elképzelheti, mennyi vegzatúrának van kitéve az ember. A trógerek… pardon, az áruszállítók, a bedolgozók, ha egyszer úgy érzik, hiányzik az üzletből a kemény férfikéz, lépten-nyomon be akarják csapni a szegény özvegyet… Ezért fogott meg engem annyira az a hirdetés. Komoly, jól pozícionált úr, meglett férfi, aki maga is tart a kalandoroktól… Én megérzem a dolgok mögött rejlő szándékokat is, és ebből a hirdetésből nagyon komoly nősülési szándékot olvastam ki.

– Mennyit kölcsönzött a vőlegényének?

– Ezt is elmondta a drága? Akkor mégsem olyan tragikus a helyzet. Tegnap délután adtam neki még tízezret és azzal együtt hatvanezret, mert tudja, felügyelő úr…

– Tudom – vágott közbe Sátori. – A villa. Ugyebár, a rózsadombi szerény hajlék. A befejezés… Szóval, csalásért feljelentést akar tenni?

– Nem! Dehogy – tiltakozott Ditke. – Én kérem csak azt akarom, hogy attól a feslett vörös vámpírtól, aki az én naiv lelkületű Putyámnak elcsavarta a fejét, visszaszerezzék nekem.

– Hol szokott vele találkozni?

– Az utóbbi időben a Luxor presszóban.

– Asszonyom, félő, hogy az ön vőlegénye közönséges csaló. Nem ön az első és egyetlen, akit becsapott. A napokban már járt nálunk egy tanárnő. Tőle húszezer forintot csalt ki a nem létező rózsadombi építkezés befejezésére.

– Nem! – kiáltott fel fájdalmasan az özvegy. – Ha felügyelő úr ismeri az én Putyámat, akkor tudhatja, hogy Putya ilyesmire képtelen lenne.

– A rózsadombi villa nincs. Szemes István állandó lakóhelye pedig Alag, ahol az édesanyja él, de egy hónapja az sem látta…

– sorolta hűvös tárgyilagossággal Sátori.

– Hihetetlen, hogy az én aranyos Putyám – sírdogált az özvegy, és zsebkendőjével elmaszatolta szeme körül a púdert.

Sátori megnyomta a robotkészülék gombját. Rövid idő múlva nyílott az ajtó, és a gépírónő jelentkezett.

– Üljön az írógéphez – mondta Sátori, és a hüppögő asszonyhoz fordult.

– Szóval? Diktálhatom a feljelentést?

– Igen… – bólintott Ditke, s amikor Sátori befejezte és elé tette aláírásra, könnyeit nyelve kérdezte:

– De ugye nem lesz semmi baja? Én nem akarom a pénz miatt börtönbe juttatni, csak azt akarom, hogy az enyém legyen. Egészen az enyém. A férjem.

– Ahhoz viszont szükséges, hogy aláírja ezt – magyarázta Sátori.

– Ugye, visszaszerzik nekem? – tette le a tollat Ditke, és még sokáig nézte a feljelentést.

Szemest a tegnapi eset kissé felkavarta, de mivel a felszolgálónő arcán semmi titkolt érzelmet vagy kikívánkozó megjegyzést se fedezett fel, megnyugodott.

Úgy látszik, Ditke és Anita távozása után is diszkréten viselkedtek, és nem csináltak botrányt. Szíve mégis összeszorult, amikor a körúti eszpresszóba lépett.

„Ez lesz az utolsó” – hajtogatta eltökélten. Túl sokan tudják már, hol tanyázik napközben.

A mostarii randevút mégsem tudta kihagyni. Levélben rendkívül előnyösnek látszó ajánlatot kapott.

„Még ezt az egyet befejezem, csak ezt az egyet még.”

A presszóban a szokásos élet folyt. Szemest mégis nyugtalanította valami. Később döbbent csak rá, hogy már az előtérben figyelmeztette a hatodik érzéke. Talán vissza is fordult volna, ha a nagyterem egyik ablakmélyedésében nem pillantja meg a feketeruhás, fájdalmas arcú, ötven év körüli asszonyt. A karórájára pillantott. Még húsz perce volt a megbeszélt időig.

Talán nem is őt várja a feketeruhás. Azért, ami biztos, az biztos, ösztönösen gomblyukába tűzte a fehér szegfűt. Az asszony zavartan rámosolygott. A biztató jelre Szemes a nőhöz lépett, és bemutatkozott. Közben tenyerével átlósan simított egyet feje búbján, hogy kezdődő kopaszságát hajszálaival eltakarja.

Nagy vehemenciával kezdett az udvarláshoz. Szokásos monológját mondta, de folyvást zavarta a mellére nehezedő szorongás. „Frontbetörés, az ördögbe is.” Hangja hamisan csengett. „Nem vagyok formában.” Mondataiból hiányzott az áldozatát bűvölő kígyó mágikus varázsa. Tekintete gyakran körbe ugrándozta a kávézó vöröstapétás falait, a műanyag csipketerítővel letakart asztalokat és a félig széthúzott bejárati körfüggönyt. Nyugtalan pillantgatásai közben felfedezte az ablakon túl, a járdaszegély mellett parkírozó tetőcsomagtartós Opel gépkocsit.

– Száz közül egyedül a kegyed levele indított meg – rugaszkodott a hódításnak harmadszorra is.

–… Őszintén állíthatom, hogy ez az első, személyes találkozásunk nemcsak igazolja, de felül is múlja elképzeléseimet… A magamfajta meglett férfi, aki rég túl van már az ifjúság bolondériáin…

Szava elakadt. Tudata mélyén érzékelte, hogy a franciaablak tükrében az imént egy fehér-kék csíkos rendőrségi autó suhant el. Egy pillanatig azon töprengett, mennyi idő is telt el az autó és a körfüggöny mögül előbukkanó, rozsdás színű hatalmas német juhászkutya és az azt követő két rendőr megjelenése között.

Hirtelen szikkadt torokkal meredt az egyenruhás alakra, aki a hatalmas kutya mellé guggolt. A rémület villámként hasított belé. Emlékei mélyéről kongott fel, mintha hordóból jönne a hang. A saját hangja. „Hiszen ez Kántor, illetve Csupati” a határkörzet székhelyén érezte magát, ahol jó néhány évvel ezelőtt a helyi lapnál újságíróskodott. A helyzet azonban annyira képtelennek tűnt előtte, hogy másodpercekig fel sem fogta. A kígyó most őt bűvölte el.

Nem lehet kétséges, hogy annak idején erről a kutyáról meg

a gazdájáról, a zömök, medve mozgású Csupatiról még cikket is írt a megyei lapba. A bénulás hidegrázásos futamba váltott át.

„Rendőrök” – tért végre magához, és felpattant a feketeruhás asszony mellől.

– Pardon – dadogta, bal tenyerét a gyomrára simította és a szemközti mosdóhelyiségek felé iramodott. A rémület görcse markolta szívét. A gondolatok villámként hasogatták agyát, és a tudat súlya alatt, hogy nincs tovább, lábai rogyadoztak. Ezt érezte meg. Ez nyomta mellét, nem a zivatarfront betörése. „Talán csak képzelődöm”, vigasztalta magát a mosdóban, és megállt. Vidékre kellett volna mennie. Ha tegnap este vonatra ül, most nem fojtogatná szívét, tüdejét ez a nyugtalan érzés.

Eddig minden túl könnyen jött és még könnyebben ment. A mosdó előterében egy vendégbe botlott. Motyogott valamit, és tovább rohant a belső helyiségek felé. Észre sem vette, hogy a fehér szegfű mikor hullott ki gomblyukából. A sarokba szorított macska kétségbeesésével mérte fel helyzetét. Megtalálta a menekülés útját. A mosdósor végéről nyílott a személyzeti bejáró. Szemesnek szerencséje volt. Az ajtó tárva-nyitva volt, és néhány lépés után már a bérház szűk udvarán találta magát, felhalmozott sörösládák és hordók között. A hátsó kapu is tárva. Megbotlott valamiben. A bokája is szúrt, de ezt most nem érezte. Ahogy a járdára lépett, első praktikus gondolata a mellékutcában parkoló tetőcsomagtartós Opel kocsi volt. Az Opelhez van néhány kulcsa. Ez a márka biztos. Bicegve rohant az autó felé. Remegő kézzel gyömöszölte a kulcsot a zárba. „Csak el innen, csak minél messzebbre” pergett fejében a gondolat. És a menekülés ösztöne elfojtott minden mást.

Kántor még gazdája előtt felfedezte a terem egyik asztala mellől felugró és sietősen távozó kétlábút. Sátori hangját hallotta.

– Ne vacakolj. Azt hiszem, az a mi emberünk.

Mire Csupati felocsúdott volna, Kántor a menekülő után iramodott, ám orra előtt Szemes becsapta az ajtót. Háta mögött halk sikoly harsant. Sátori hangját hallotta:

„Jöjjön ide valaki, a hölgy elájult.” Csupati feltépte az ajtót kutyája előtt. Kántor megtorpant. Orrát a fanyar ammóniaszagú helyiség kövére dugta. előtte összetaposott, fehér szegfű hevert.

– A fehér szegfű! Szimat! Keresd! – biztatta a gazdi. Vadászó ösztöne csak most támadt fel benne. Az illat ingerelte, és ébredező ellenszenvérzéseket váltott ki belőle. Az eddigi halvány, gyengécske impulzus, mint az elektromos erősítőbe érkező kisfeszültségű áram, hirtelen felfokozott erővel bombázta idegsejtjeit. Csupati csak a hátsó ajtónál érte utol Kántort. A gazdi újból ajtót nyitott, és Kántor a lépcsőn lefelé rohanva, pillanatokon belül a szürke homályos, katlanszerű udvar mélyén volt.

Amikor ember és kutya a mellékutcába ért, Csupati megpillantotta az autót, amely az elöl-hátul várakozó gépkocsik közül felberregő motorral igyekezett kitörni. Kántor fürgébb volt gazdájánál. A kétlábút már nem érhette el, de kinyújtott testtel farkasugrással a kocsi tetejére pattant.

– Utána! Fogják el! – bömbölte tele tüdővel Csupati, és kétségbeesetten nézett a hídfeljáró irányába száguldó autóra.

– Mit üvöltesz?! – ért melléje Sátori, és türelmetlenül integetett a lejjebb várakozó rendőrségi autó sofőrjének. A Volga csikorogva fékezett előttük.

Szemes ösztönösen menekült a Margit-híd felé. A Nagykörút torkolatában ügyet sem vetett a „Behajtani tilos” táblára, s egy eszelős akrobata merészségével keresztezte a főútvonal forgalmát. Balra nagy ívben a Margit-hídra kanyarodott. Átvágott a villamossíneken. A pánik ködétől homályos szemeivel csak foltokat, kontúrokat látott.

A kutyát sikerült leráznia.

S miközben megkönnyebbülten felsóhajtott, nem tudta, hogy Kántor ott lapul a száguldó autó tetején.

Fékek csikorgása. Sofőrök káromkodása. Verebekként szétrebbenő gyalogosok átkozódásai… Megrökönyödés kísérte az ámokfutó Opelt. Szemes mindebből csak a valahol mögötte rohanó rendőrségi autó szirénáját hallotta. A visító-jajgató hang szívszorító rémület forrása lett. Hiába furakodott szabálytalanul

a Margit-híd forgalmába, a sziréna hol halkuló, hol erősödő vijjogásától nem tudott szabadulni. A hídfeljáróban posztoló közlekedési rendőr az elképesztő szabálytalansággal tülekedő autó láttán dühösen fütyült.

Szemes ezt sem hallotta. Csak a sziréna hangja nyújtotta utána csápjait, még akkor is, amikor a híd közepén, a szigeti lejáró előtt tilosra váltott a jelzőlámpa, és kocsija az összetorlódott autók sora közé szorult. Végső kétségbeesésében hátratolatott, hogy a szabadon maradt villamossíneken próbáljon kitörni a bolyból. A mögötte várakozó autó lökhárítója recsegve horpadt be. Szemes azonban nem jutott messzire. Buda felől villamos közeledett. Az utolsó pillanatban benyomta a féket. Az Opel csikorogva megállt, és ahogy Szemes kiugrott belőle, a kocsi elejét már el is sodorta a villamos.

Eszelősen menekült. Már nem érezte sérült bokájának fájdalmát. Nem látta a Duna hajlatát lezáró Gellérthegy sziklakúpját, a Lánchíd klasszikus szépségét, a Várhegyen a Mátyástemplom kődárdaként égre törő tornyát. Már semmit sem látott…

Kántor, amikor az autó fékezett, lepattant róla és körülnézett. A csomagtartó magasából Szemesnél előbb vette észre a fenyegető iramban közelítő sárga veszedelmet. Mielőtt a villamos az autónak ütközött volna, Kántor már a szomszédos kocsi tetejére ugrott. Fél szemmel az összetorlódott autók között menekülő kétlábút figyelte, de érzékei éberen vigyáztak testi épségére. Mintha két észlelő idegközpont működött volna benne. Az egyik automatikusan méregette az összetorlódott kocsik közötti távolságot, érzékelte a veszélyt és intézkedett, hogy izmai elhárítsák azt, míg a másik a zsákmányra ügyelt. Cselekvése így is késett, mert várta a gazda szavát, a parancsot, amely eddig a számára bonyolult helyzetekben mindig a következő feladat vezényszava volt. De mert késett, s az üldözött kétlábú elérte a járdát, Kántor önálló cselekvésre kényszerült. Ugrott… és még egyszer ugrott. Harmadszorra már a gyalogjárdára toppant.

A keresztbe fordult Opelhez ekkor érkezett Sátoriék kocsija.

– Fogják meg! – harsogta az autóból kiugró Sátori. Szemes hátrapillantott. Nyomában félelmes vadállat loholt. A dzsungel tele lett vadakkal. Fenyegető, támadó szörnyek karmai nyúltak utána. Félelmes fogak csattogtak, és még mindig vijjogott a sziréna. Úgy érezte, csak a mélység marad, a vékony korláton túl fodrozódó folyó. Azon talán még elmenekülhet. Botladozva kapaszkodott a korlátba. A mélybe pillantott, és visszahőkölt. Eszébe jutott, hogy nem tud úszni.

A fájdalom a derekánál hasított beléje, és visszarántotta a mélység fölül. Hirtelen szembefordult Kántorral.

– Kutyu, kutyikám – rimánkodott.

Kántor egy pillanatra meghökkent. Ilyen zsákmánya, aki védekezés vagy menekülés helyett eléje térdelt volna, még nem volt. Töprengve nézte a kétlábút.

– Hát nem ismersz meg? – nyöszörgött Szemes. Kérdésére Kántor helyett a trappolva odaérkező Csupati válaszolt.

– Mondd meg, tyutyu, honnan ismered az urat.

– Én írtam magukról egyszer…

– Nono!… Ne bizalmaskodjunk, mert a régi ismeretség semmire se mentség – mondta határozottan Csupati, és Sátorihoz fordult. – Hát nincs igazam, főnök?

Sátori bólintott, és Szálkai tréfás megjegyzése jutott az eszébe. Utolérte a „fehér szegfűt”, akár a gomblyukába is tűzheti.

– Keljen fel – szólt Szemesre.

A várost megülő fojtott melegnek a hirtelen kerekedett késő délutáni zápor vetett véget. Sátori reggel óta trópusi katlanban főtt. A hatodik emelet szobái annyira átforrósodtak, hogy mozdulatlanul is csurgott róla a verejték.

Az ég első dördülésére felsóhajtott.

Tarkóját törölgette, és arra gondolt, háziasszonya vajon becsukja-e majd albérleti szobájának ablakát?

A hőségen az íróasztalán zümmögő kicsiny széllapát sem enyhített.

Végre meglibbent a nyitott ablak függönye.

A légnyomásmérő mutatója pillanatok alatt négy millimétert zuhant. A depresszió megszűnt.

A világítóudvar kürtőjében búgócsigaként zümmögni kezdett a szél.

Sátori felkapta a fejét. Kísérteties hangokat hallott.

„Kopasz… a hekusok blöffölnek. Be ne dőlj nekik…”

Az erősödő szélzúgás most elnyelte a hangot.

„Mi az ördög ez?” – töprengett Sátori. – „És ki lehet az a kopasz?” – Agya nehézkesen forgott.

Azt hitte, hallucinál. Talán a zúgó szél keltette a csalóka hangokat.

A beszédfoszlányok azonban újra megütötték a fülét.

„… A szajrét nem találták meg… nincs bizonyíték…”

A vihar zsongásából tisztán hallatszottak az emberi hangok. A végtelenből kongtak fel Sátorihoz. Kihajolt az ablakon. A kürtő mélyén, a hat emelet magasságából senkit se látott. Odalent már nem voltak ablakok.

Becsukta az üvegtáblákat. A sivalkodó zsongás elhalkult. Felhívta Szálkait.

– Ki az a Kopasz? – kérdezte.

– Kopasz? Egy betörő. Itt ül lent a fogdában a haverjaival…

– Akkor gyere gyorsan. A szobámból hallani lehet, hogy mit beszélnek.

Két perccel később Szálkai Sátorinál volt.

A világítóudvarból egy szimfónia zárótételének fortissimójával tört a szobába az ezer fúvós hangjából összeszőtt zúgás.

„Ha köpsz, összetöröm a…”

– Hallod?

Szálkai bólintott.

Mire jó egy augusztusi vihar… A zápor még el sem állt. amikor Szálkai kiderítette a rejtélyes hangok forrását. Az alagsori fogdák szellőzőcsöve Sátori irodája fölött, á világítóudvar szélénél nyílott a tetőre. A fogdákban levő szellőzőnyílások mikrofonként szolgáltak azoknak a letartóztatottaknak, akik felfedezték a hírközlésnek ezt a sajátos lehetőségét. A szellőzőcső remekül vezette a hangot, és a beszédfoszlányokat a szeszélyesen kavargó szél csapkodta a világítóaknába.

– Főnök – toppant be harsányan Csupati. Kerek arcán fülig futott a vigyor.

– Csiklandozzák a talpadat?

– Idenézz! – és Csupati a kezében lobogtatott papírt főnöke elé tette: – Mit szólsz?

Sátori elmosolyodott.

– A főgóré megtartotta a szavát… Októberben lakást kapok.

– Gratulálok.

– Mondd, merre van a József Attila lakótelep?

– Az Üllői úton… A volt Mária Valéria barakkváros helyén.

– Jó hely az?

– Menj ki, és nézd meg.

– Most?

– Felőlem! De azért inkább várd meg az eső végét.

– Az asszonynak eztán egy szava se lehet… Még hogy én

tutyimutyi alak vagyok? – Csupati önérzetesen kihúzta magát.

– Ezt a nejedtől kérdezd, ne tőlem. Tudod jól, hogy az asszonyok más mércével mérik a férfit.

– Majd megmutatom én neki… – fogadkozott Csupati, de hogy mit mutat meg, azt már nem részletezhette, mert a robotkészülék riadógombja vörösen villogni kezdett, és felharsant a bántóan éles, szaggatott, csipogó hang.

– Nofene! – rezzent össze Sátori, és a kagyló után kapott. – Értettem. Na látod – fordult Csupatihoz –, máris megmutathatod. Hozd Kántort és a szerelést. A csoport a kettes udvarból indul.

A várost még hosszú szálú zápor mosta, de a Csúcshegy oldalában már sütött a nap, amire Sátori csoportja az elhanyagolt erdei úton, a Dunával párhuzamosan futó hegyvonulat Kőnyereg néven ismert részére felvergődött.

A helyszínen már ott volt a kerületi kapitányság terepjárója. Sátoriékat rádiótelefonon ez a kocsi irányította a helyszínre.

A csapást keresztbe fordult Volga típusú fekete gépkocsi zárta el. A rendőrségi autók oldalt, a köves-agyagos talajra próbáltak felkapaszkodni.

– Mi történt? – kérdezte Sátori a Volga mellett ácsorgó fiatal rendőrtiszttől.

– Fél órával ezelőtt egy izgatott férfihang telefonált, s arról értesített minket, hogy a menedékházhoz vezető úton szörnyű dolog történt.

Sátori benézett az autóba.

Az első ülésen zilált öltözetű, 18-20 év körüli nő feküdt, félig ülőhelyzetben. Feje a háttámla és az ajtó közötti keskeny résbe szorult. Tátott szájában nyelve duzzadtan ült a fogakon.

– Megfojtották? – kérdezte Sátori az orvostól.

– Igen. De még alaposabb vizsgálatra is szükség van. Az autó jobb oldalán az erdős hegyvonulat felé vezető szekércsapáson, a sáros földbe mélyedve jól kivehető állati és emberi lábnyomok látszottak.

– Szamárpaták – állapította meg Csupati.

Kántor mindeddig mozdulatlanul várakozott.

– Ezek meg egy részeg pasas nyomai – mutatott Csupati a paták között összevissza topogott bakancsnyomokra.

– És azok? – bökött Sátori az autót körbefutó cipőtalplenyomatokra.

– Hm… – töprengett Csupati, mert a kormány felőli részen kétféle és különböző méretű sarokbenyomatot is felfedezett. – Főnök – szólelt meg végül –, itt nagyobb nyüzsgés volt, mint a Nagykörúton…

– Csak kérdés, hogy mikor…

– Ezek itt, a szamárpaták, a bakancs, a félcipő nyomai, az eső után keletkeztek…

Első látásra két változat kínálkozott. Vagy a sofőr hozta ide a lányt, s mert az esetleg nem volt hajlandó kötélnek állni, dulakodás közben megfojtotta, vagy valaki ellopta az autót és az előbbihez hasonló okból végzett a lánnyal…

Kántor az erdő felé vezető úton indult el.

Sátori otthagyta csoportját, és a kutya nyomába szegődött. Az autó környékén csoportja, mint rutinos gépezet, elvégzi a részvizsgálatokat.

A köves és agyagos út még csúszós volt. Alig fél kilométer után a szekérút élesen balra kanyarodott, és egy rövid erdei rész után kis tisztásba torkollt. A hegygerinc tövében ütött-kopott tanyaszerű épület állt. Első látásra bárki megállapíthatta, hogy a tanya tulajdonosa állattartással is foglalkozik, mert az istálló mellett gondozatlan trágyadomb magasodott. Kántor határozottan a tanyaudvar közepére tartott. Ott megállt, és a veranda felé nézett. Néhány lépést oldalazott, szimatolgatott jobbra-balra, végül határozottan az istálló félig nyitott bejárata felé indult.

Csupati lecsatolta kutyájáról a pórázt, és hangosan bekiáltott.

– Van itt valaki?

Az istálló ajtajából Kántor válaszolt. Halk, figyelmeztető vakkantással hívta gazdáját.

Az istállóban, a párázó melegben két szamár búslakodott a jászol mellett. A sarokban egy szénahalmon, borostás arcú,

ötven év körüli férfi feküdt. Kántor körülszaglászta a földön fekvő alakot és nagyot tüsszentett. Valószínűleg az emberből áradó bűz ingerelte az orrát.

Csupati odahajolt.

– Részeg – állapította meg.

– Rázd fel! – mondta Sátori.

Csupati megmarkolta a bódultan hortyogó alak vállát.

– Na, na – neszezett fel álmából a megriasztott ember, majd nehézkesen feltápászkodott.

– Ki maga?! – kérdezte Csupati.

– Éééen…?

– Ki más?

– Ja…? Én vagyok a gazda.

– De mi a neve?

– Fuchs Lajos – mondta, miközben mocskos kézfejével a szemét dörzsölte.

– Na gyerünk, öregem – szólt rá erélyesen Sátori.

Csupati karon ragadta a kijárat felé imbolygó részeget.

– Hogy került az autóhoz? – kérdezte határozottan Sátori.

– Kérem, tisztelettel… Én sehogy… Azaz idejött egy ember, és azt mondta, hogy elakadt az autója. Húzzam ki. Le is vittem a szamarakat…

Sátori gyanakodva figyelte a rosszképű, rezes orrú hegyilakó arcvonásait. A fuvaros régóta lakott itt, és kora hajnalonként a közeli Óbuda piacán szamaraival vállalt kisebb-nagyobb szállításokat. Ebből élt.

– Ki van még itthon?

– Senki, kérem. Egyedül élek én.

– 'Tehát hogyan került az autóhoz?

– Egy kicsit szundikáltam itt az istállóban, amikor jött egy alak. Fölrázott, s azt mondta: államérdek, hogy azonnal vigyem a szamaraimat, mert a kátyúból ki kell húzni egy autót…

– És?…

– Nem tudtunk menni, kérem, mert akkor tört ki a fergeteg. Az illető is itt maradt.

– Hogy nézett ki?

– Hát… amolyan fiatalember volt. Vékony, fekete hajú.

– És mikor mentek le?

– Ahogy elcsendesedett az eső, mert nagyon türelmetlen volt. Hiába mondtam neki, várjunk még. De ő nem! Csak nógatott.

– És odalent mit látott?

– Hááát… – és apró mangalicaszemével gyanakodva pislogott. – Nem tudom, kicsodák az urak?

Csupati türelmetlenül felhorkant.

– Ne mókázzunk, papa, ne mókázzunk! Ki vele!

– Kérem. Azt mondta, ad egy százast, ha kihúzom az autót, mert valami küldöttségről beszélt, akik a Csúcshegyen vannak, és neki a tolmácsnőt oda kell vinni. Végül rááll tam. Fölszerszámoztam a Katit meg a Böskét. A fiatalember előrement. Mire az autóhoz értem, már ott verdeste a kezit, nagyon kétségbe volt esve. Azt mondta: már nem kell kihúzni a kocsit… Ha nem, nem. Én visszafordultam. Előlegbe adott egy százast, de nem kérte vissza. Gondoltam, ha kell neki, majd eljön.

– És semmit se látott?

– Láttam valami fehérnépet. Ott dülleszkedett a kocsiban. Az ilyen autósok mindig nőkkel jönnek. Nem kíváncsiskodtam, én diszkrét ember vagyok.

– Ne mondja! – zörrent rá Csupati. – Azt se látta, hogy a kocsiban levő nő halott?

A fuvaros bambán felkapta a fejét. Hol Sátorira, hol Csupatira tekintgetett.

– Na, ki vele!

– Kérem, én azt nem néztem.

Sátori gondterhelten simogatta állát. Mi lehet való és mi a hazugság mindabban, amit most hallottak? Végül úgy döntött, hogy a fuvarost leviszik a kocsihoz, és megmutatják neki az autóban megölt lányt.

Csupati közben azon tanakodott, hogy Kántor miért oly szótlan. A kutya két lépéssel odébb nyugodtan üldögélt. Ez arra utalt, hogy a fuvaros közömbös neki.

Közrefogták a szamarast. Kántor komótosan lépkedett mellettük. Nem morgott, még csak nem is szaglászgatta a fuvaros nyomát.

A szamaras ember, ahogy megpillantotta az autót, így szólt: – Hogyhogy nem sikerült még elvontatni? – De azután, ahogy közelebb értek, a sok rendőr láttán megszeppent.

– Kérem, én tisztességes ember vagyok, nem loptam el semmit.

– Azt nem. is mondta senki… – és Sátori az autó ajtaja elé tolta a fuvarost.

– Ehhez mit szól? – kérdezte.

– Tiszt urak, én ezt így nem láttam… illetve…

– Miért? Amikor maga látta, még élt?

– Nem tudom. Mintha itt feküdt volna. De azt hittem, alszik.

– Hova lett a fiatalember?

– Nekem azt mondta, hogy már nem kell a segítség, hanem ő elszalad telefonálni… én mondtam neki; hogy odalent talál egy telefonfülkét.

– Főnök – suttogta Csupati –, hagyjuk ezt az idiótát. Hiszen Kántort se érdekli.

Sátori a Fuvarost rábízta egyik nyomozójára.

– Próbáld meg újra – tanácsolta Csupatinak.

Kántor azonban az újabb kísérletre ismét az erdei ház felé indult. Csupati néhány száz lépés után visszafogta kutyáját, és közölte Sátorival, hogy a helyzet változatlan.

– Véleményed szerint miért?

– Mert Kántor csak az eső utáni nyomon megy, és ez a nyom egyenesen az erdei házhoz vezet.

Sátori lemondóan legyintett. Ez bizony csőd. Kántort, úgy látszik, kikapcsolhatja a további nyomozásból.

…Három órával később Sátori még mindig csak annyit tudott az ügyről, hogy a gépkocsi az egyik vegyipari vállalat tulajdona, és a gépkocsivezető, Dávid János, huszonhat éves, nős, két gyermek apja. Az áldozat: Pintér Erzsébet, tizenkilenc éves adminisztrátor, ugyancsak a vállalat dolgozója.

A portás emlékezett arra, hogy délután két óra körül a lány beszállt a vállalati Volgába, és a gépkocsivezetővel együtt elhajtottak valamerre.

Este tízkor a gépkocsivezetőt, lakása közelében sikerült elfogni.

– Mit keresett a Csúcshegyen?

A megrettent cingár fiatalember homloka gyöngyözött. Ujjait tördelte. Akadozva, suttogva beszélt.

– Nem értem, felügyelő úr… Higgye el, nem értem. Én azért mentem a fuvaroshoz, hogy a kátyúba ragadt autót még a vihar előtt segítsen kivontatni. Higgye el, semmi se történt. Azért mondtam, hogy egy delegáció tolmácsnőjét viszem magammal, mert nagyobb nyomatékot akartam adni a szavaimnak… Azt hittem, így gyorsabban tudok segítséget szerezni, meg a látszat is megmarad… A lány az autóban várt rám… De jött a vihar, s mi csak jó háromnegyedórás késéssel tértünk vissza az autóhoz.

Hogy miért vitte a lányt a hegyre? Tetszett neki. Hosszabb ideje csábította már, és most nyílott alkalom, mert a főnöke elengedte délután. És ő élt az alkalommal.

– Maga telefonált?

– Igen.

– Miért nem ment vissza a helyszínre? Miért nem ott várta be a rendőrséget? Miért szökött meg?

– Én nem akartam megszökni. De nem volt lelkierőm visszamenni. Magam előtt láttam Erzsikét. És nem tudtam, tessék elhinni, nem tudtam visszatérni oda.

– Őrizetbe kell vennem magát.

– Ne tegyék ezt velem. Két gyermekem van. Nem is tudom, mi volt ez az egész. Szeretem a feleségemet… Ne tegye, felügyelő úr. Kirúgnak az állásomból.

– Ez az igazgatójára tartozik. És azért azt mégse várhatja, hogy mi majd azt mondjuk: az autót valahol a városban találtuk meg.

Sátorit a helyszín alapos vizsgálata, a környezettanulmány, a fuvaros bizonytalan tanúvallomása, a sofőr kétségbeesett tilta-

kozása egyáltalán nem nyugtatta meg. A sofőr talán csak a szerencsétlen körülmények áldozata. Talán… A nyomok azonban arra utaltak, hogy a lánnyal erőszakoskodtak, és a dulakodás hevében megfojtották. Ez a vézna alak olyan erős lenne?

Az elkövetkező négy nap alatt legalább nyolcszor visszatértek a Csúcshegy oldalára, és Csupatival együtt bebarangolták az egész környéket. Keresték annak az egyetlen nyomnak a folytatását, amely az autó mellől egy cipősarok benyomatóval kezdődött. De sehol sem bukkantak rá. Kántor a szokottnál is nagyobb buzgalommal igyekezett segíteni, de a nyom régi volt, és orra cserbenhagyta.

A kutatások végén fáradtan ült le ember és kutya, és csak nézték egymást.

A bejelentés délután fél ötkor érkezett. A Táborhegy oldalából jelentette a Vízművek egyik szerelője, hogy az erdő alatti vízelosztó aknában halott nőt találtak.

Sátori csoportjával azonnal a helyszínre robogott. Rögtön feltűnt nekik, hogy a Táborhegynek ez a része, a fenyveserdő alatt húzódó villasor, alig fél kilométerre van attól a beépítetlen, ligetes területtől, ahol az autós gyilkosság történt.

A helyszínre érkezett orvos megállapította, hogy a halál alig két-három órával a felfedezés előtt állt be. Az akna körül egymásra taposott nyomok. Csupati találomra rábökött az egyikre, Kántor szippantott egyet, és farkát barátságosan csóválta.

– Szóval semmi? – és Csupati fejét vakarta. – Várj csak! – és felállt. A kiszáradt fű egy helyen meghajolt. – Gyere csak! – hívta Kántort. – Itt próbáld meg. Szimat! Mindent meg kell próbálnunk, tyutyukám.

Szentül hitte, hogy Kántor megérti.

Hogy értette-e? Nem tudni, de tény, hogy Kántor mélyen lógó orral elindult a füves lejtőn.

Sátori némi késéssel csatlakozott hozzájuk. Alig kilométernyi ügetés után egy villa félig nyitott kapuja előtt Kántor megállt, és a gazdájára nézett. Csupati viszont főnökére pillantott.

Sátori biccentett, aztán megindult a menet.

– Szimat!

Kántor határozottan lépegetett a sóderrel felhintett kerti úton. Felment a villa teraszára vezető lépcsőkön, és felágaskodva próbálta kinyitni az üvegajtót.

Az ajtóra szerelt réztáblán Klótár Jenő elektromérnök neve állt. Csupati becsengetett. A csengetésre azonban senki se jött ajtót nyitni.

Kántor izgatottan kaparászta az ajtót.

– Márpedig itt valakinek lennie kell – jegyezte meg Csupati.

Hosszas, türelmetlen csengetésükre végül is görnyedt hátú, idős asszony csoszogott az ajtóhoz, de ahogy a kutyát meglátta, rémülten hátrahőkölt.

– Nyissa ki, nagysád, bátran – biztatta Csupati az idős hölgyet. Közben egyikük sem vette észre, mikor jött fel a hátuk mögötti lépcsőn az a magas, jól öltözött, ötven év körüli férfi, aki szigorúan rájuk förmedt.

– Maguk mit keresnek itt?

– Klótár úr?

– Igen. Mit akarnak?

Kántor, ahogy a jövevény a teraszra ért, eleresztette a kilincset, és méregetni kezdte a szénakölnitől erősen illatozó férfit, majd óvatosan megközelítette.

– Vigyék innen a kutyájukat! És ha nem távoznak, azonnal értesítem a rendőrséget.

– Felesleges – Sátori elővette igazolványát. – Rendőrség.

Klótár arcán árnyalatnyi zavar suhant végig. Lényegesen szelídebb hangnemben folytatta: – Mit óhajtanak az urak?

– Egyelőre be szeretnénk menni.

A férfi ekkor az üvegajtóhoz lépett.

– Anyuka, engedj be. – Kántor felhúzott ínnyel, halkan morrantott.

Az ajtó kinyílt. Kántor a házigazdát félrelökve elsőnek ugrott az előszobába. Kikerülte a rémülten félrehúzódó idős asszonyt, és amire Sátori átlépte a küszöböt, már körbeszimatolta a helyiséget, és az előszobafogason lógó kabátok közé fúrta a

fejét.

– Micsoda dolog ez kérem?! A kárt, amit a kutya okoz, meg fogják téríteni… Hallatlan!…

Sátori még csak nem is válaszolhatott, mert Kántor fogai között egy bőrkesztyűvel gazdája elé ült.

– Ez az öné? – kérdezte Sátori.

– Az hát. De ha a kutyájuk szétszaggatja…

Csupati a szemtelen hangra felbőszült.

– Mit képzel Kántorról?

– Hol van a felesége? Beszélhetnénk vele? – szólt közbe Sátori szelíd és békességes hangon.

– Nekem nincs feleségem.

– Elvált?

– Igen, de mi köze önnek a családi ügyeimhez? És egyáltalán mit keresnek itt? Fel fogom jelenteni magánlaksértésért, zaklatásért…

– Látod? – szakította meg fia kitörését váratlanul siránkozó hangon az anya –, még most se nyugszik. Nem elég, hogy tizenöt évig megkeserítette az életünket… Nemhiába átkozott el minket…

Sátori kíváncsian nézett az asszonyra. – Hogy értsem ezt?

– Sehogy. Szegény anyám rémeket lát – válaszolta a férfi, majd erélyesen anyjára szólt: – Hányszor mondtam már, hagyd el ezt a babonás siránkozást… Az urakat egyébként sem érdekli…

– Hol lakik a felesége? – folytatta Sátori.

– Nem tudom… Külföldre szökött. Két éve már… Utoljára Bécsből telefonált.

– Aha – bólintott Sátori, és figyelmét nem kerülte el a mérnök arcára kiülő fokozódó izgalom. – Bécsből?

– Igen… Erkölcstelen céda lett. De ez nem tartozik az urakra.

– Hátha – jegyezte meg Csupati.

Sátori és a mérnök egyszerre pillantottak az egész testében remegni kezdő idős asszonyra.

– Mama, menj a konyhába. Készíts kávét az uraknak…

– Felesleges fáradnia, de miért lett ennyire izgatott?

Csupati az előszobaajtóban Kántor nyakörvébe kapaszkodott. A kutya ugyanis időnként támadóan vicsorított, és Klótárra akart ugrani.

– Nem vagyok izgatott. Semmi okom sincs rá.

– Nem maga, hanem a mamája…

– Feldúlták az emlékek…

– Ha magát is bezárta volna a pincébe, a férgek közé, mint engem…

Sátori gyanakodva pislogott Klótárra.

– Nem ő… Jenőke a világ legjobb szívű gyermeke – magyarázta az anya.

– Ugyan, mama – legyintett idegesen Klótár. – Túl sokat fecsegünk családi dolgainkról. Az urakat csak untatjuk.

– Ki zárta a nénit a pincébe? – kérdezte együttérzéssel Sátori.

– Juci… az a sátán – és az idős hölgy a szívéhez kapott.

– Hagyd abba, mama.

– Még most is őt véded! – csattant fel az anya. – A ringyót! Aki bemocskolta a nevedet – és ökölbe szorított kézzel hisztériásan fenyegette a homályos szobasarkot.

– Gyere, drágám – ölelte át túlzott gyengédséggel anyja vállát a mérnök, és a szemközti, félig nyitott ajtó felé terelte.

Sátori higgadtan folytatta a kérdezgetést.

– Ki zárta a pincébe a mamát?

– A feleségem… – mondta rekedten a mérnök, miközben anyját a fotelba ültette. – Három napig nem voltam itthon, és hogy a szeretőjével zavartalanul hentereghessen, anyámat a fáspincébe zárta… Most már mindent tud…

– Micsoda szégyen! – szipogta az idős asszony. – Bepiszkolta a családi otthont… – és görcsösen kapaszkodott fia kezébe.

– Mikor váltak el?

– Tavalyelőtt.

– Engem nem vitt oda – zihálta gyűlölködve az anya. – Majd én megmondtam volna a bíróságnak…

Csupati krákogása töltötte be a szobát. Nem a legdiszkrétebb figyelmeztetés volt ez, de Sátorit témaváltásra késztette.

– Hol dolgozik?

– Kutató vagyok. Ha ez mond magának valamit, feltaláló.

– Kötetlen a munkaideje?

– Igen.

– Szeret sétálni?

– Egészségesen élek.

– A környéken szokott sétálni?

– Hát hol sétáljak? Talán csak szabad? Ritkán megyünk le a városba.

– Szereti az erdőt?

– Az én fiam a természet, a fák és virágok szeretetében nőtt fel – szólalt meg váratlan nyugalommal az anya.

Sátori egyetértően bólogatott.

– Akkor legyen szíves, jöjjön velünk.

Klótár összerezzent.

– Hová visznek? Mit akarnak tőled? – sikoltott fel az anya, és korát meghazudtoló fürgeséggel talpra szökkent. – Nem engedem! – sziszegte gyűlölködve.

– Mama! – kiáltott rá a fia.

– Nyugodjék meg, asszonyom… egy bizonyos ügyben a mérnök úr szakértői véleményét szeretnénk kikérni…

Csupati már nem volt ennyire udvarias.

– Csak semmi kiabálás, nagysága – mondta.

– Hallod? – szólalt meg Klótár –, az urak a tanácsomat akarják kérni – és hiú, piperkőc mozdulattal igazított egyet a nyakkendőjén.

Sátori a hegyoldalban levő vízelosztó aknához vezette a mérnököt.

Időközben az áldozat tetemét már kiemelték, és pokrócra terítve az akna mellé fektették. Sátori egy cserjés felé tartott, amely eltakarta az aknát. Váratlanul tárult elébük a látvány. A százados a mérnököt maga előtt tessékelte a tisztásra. Figyelte a lélektani hatást. A váratlan találkozás rettenetét, amely minden élő arcára kiül, ha halott embert pillant meg.

A mérnök hátrahőkölt. Egy pillanatra megtántorodott, majd néhány bizonytalan lépés után felháborodva fordult Sátorihoz.

– Mit jelentsen ez, kérem?

Sátori csak a vállát vonogatta.

A férfi elfordította a fejét. Sátori megszólalt.

– Nézze csak meg alaposabban… Nem ismeri?

– Honnan ismerném?…

– Véletlenül nem találkozott ma vele séta közben?

– Éééen? – elnyújtottan hangzott a kérdés, mint mikor időzavarban van valaki és keresi a megfelelő gondolatot. A töprengés másodpercei néha többet árulnak el, mint az órákig tartó beszéd. Sátori szúrós szemmel figyelte a mérnököt.

A nyomozó játéka mindig merész. Ártatlanul gyanúsítani valakit súlyos és megbocsáthatatlan felelőtlenség. De blöffölni? Néha azt is tudni kell.

– Az itt jelenlevők közül ketten látták magát tegnap délután fél hatkor és ma délelőtt az erdei ösvényen.

– Éééen… én… szabadságon vagyok.

– Ne dadogjon.

– Kérem, én nem fojtottam meg.

– Ki beszél itt fojtogatásról…? Velem kell jönnie a főkapitányságra.

– Nem megyek.

– Ez nemcsak az ön érdeke, de állampolgári kötelessége is. – És Sátori udvariasan betessékelte a mérnököt az autóba. Mielőtt maga is beült volna, megcibálta Kántor fülét. Kántor nem értette, miért kapja a dicséretet. A százados ritkán becézte. Miért éppen most?

Nem volt ez amolyan igazi hajtás. Nem volt benne semmi látványosság, s ha tudatosan képes lett volna végiggondolni, hogy a négy nappal korábban látott parányi nyomocska emléke hogyan kapcsolódott össze most egy térben és időben egymástól távol levő másik nyommal, akkor Csupati helyett ő írhatta volna meg a nyomozókutyákról szóló gyakorlati tapasztalatokat.

Sátori különböző módszerrel próbálkozott Klótárral. Ellenfele azonban, mint első osztályú versenyző a pingpongmérkőzésen, méltó leütésekkel védekezett. Ezúttal Sátorit nem segítette a tett elkövetését közvetlenül kísérő lélektani stressz.

Sátori másnap reggel munkába menet, a kapitányság ajtajában Klótár anyjába botlott. Meglepte, hogy az asszony milyen alázatosan érdeklődik a fia után.

– Sajnálom – válaszolta Sátori –, de még nem végeztünk.

– Miből gondolja felügyelő úr, hogy azt a nőt ott, a vízaknában az én fiam ölte volna meg?

– Honnan veszi, hogy gyilkossággal gyanúsítom?

– Maguk után mentem. Mindent láttam… De az én fiam ártatlan! Ő ilyesmire képtelen lenne. Nagyon érzékeny lélek. Valaki más lehetett. Én felfigyeltem egy robusztus alakra, akit már többször is láttam a hegyi utcákon mászkálni.

– Hölgyem, az igazságot ki fogjuk deríteni.

– Segítek önnek.

– Köszönöm – biccentett Sátori, és töprengve lépett a kapitányság épületébe. Az irodájában Káldi várt rá.

– Sikerült valamit megtudnia Klótárnéról?

– Tizennégy hónapja Klótár bejelentette a hatóságnál, hogy eltűnt a felesége. Ez májusban volt. Az asszony egy évig szerepelt is a körözési listán. Az ügyet végül is azzal zárták le, hogy Klótárné külföldre távozott.

– Valami bizonyíték alátámasztotta ezt?

– Klótár jelentette, hogy a felesége Bécsből telefonon felhívta, és közölte vele, hogy el akar válni. A férfi ezután be is adta a válóperi keresetet.

– Volt a nőnek szeretője?

– Eddig ezt nem sikerült kiderítenem.

– Nézzen szét Klótár munkahelyén.

Sátori újra kihallgatásra kérette a mérnököt. Utolsó tromfnak a helyszínen magnetofonra rögzített beszélgetést játszotta ki. A mérnök egy kedvűen hallgatta a hangszalagot, melyet Sátori többször is ennél a mondatnál szakított meg: „Én nem fojtottam meg.”

– Honnan tudta, hogy megfojtották?

– Látszott a nyakán… – A mérnök válasza olyan természetesen hangzott, hogy Sátori kénytelen volt belátni, lélektani ráhatással már nem boldogul. Klótár csak a bizonyítékok súlya alatt lesz hajlandó vallani. Bizonyítékok. „Egy pár kesztyű…”

A fojtogató kesztyűben dolgozott Ezt állapította meg mindkét esetben az orvosszakértő. A cipősarok ugyan megegyezett Klótár cipőjének méretével, de hasonló sarkú cipőt a lakásán nem találtak.

A mérnököt visszaküldte cellájába, becsengette Kutit.

– Intézkedjen a házkutatásról. A pincétől a padlásig és a kert szegletétől az utcáig vizsgáljanak át mindent.

Kuti távozása után azon járt az esze, hogy vajon az idős hölgy miért ajánlkozott, hogy segít neki. Lehetséges, hogy valóban tud valamit? Beszélnie kell vele.

A mérnök fogvatartásával súlyos gondot, s még annál is nehezebb felelősséget vett magára. Egy kutya szimata alapján gyilkossággal gyanúsított egy embert, akit már személyes szabadságában is korlátozott. A törvény lehetőséget ad ugyan erre, de Sátori még munkatársainak se mondta el, hogy az előzetes fogvatartást indokló egyetlen bizonyítéka Kántor orra.

Nyugtalanul ugrott fel íróasztalától. Autót kért, és menet közben intett az előtérben üldögélő Csupatinak, hogy kövessék.

– Hova? – loholt főnöke után Csupati.

– A Klótár-villához…

– Valamit elfelejtettél?

Sátori nem válaszolt. Igen, valamit elfelejtett. Ha Kántor adta gyanújához a tápot, a mérnök bűnösségét vagy ártatlanságát is Kántornak kell bizonyítania.

A gondolat meghökkentette. Annyira kezdené fetisizálni a kutyát, hogy mindent tőle várna? Kántorra ugyan számíthat, de helyette a kutya nem dolgozhat. Bármilyen ragyogó képességű, mégiscsak kutya. Nem lépheti át fajtája korlátait.

Kutyául érezte magát. A hasonlatra ajka szegletére fanyar mosoly görbült.

Kántor még el sem érte a verandát, amikor megjelent Klótár anyja. Megint barátságtalan volt. Mintha nem is vele találkozott volna ma reggel a főkapitányság előtt. Úgy látszik, mihelyt a kedves, halk szavú, megszeppent hölgy átlépi házának küszöbét, zord, barátságtalan fúriává vedlik.

– Még nem volt elég? – kérdezte élesen az asszony.

Sátori nem válaszolhatott, mert Kántor akkorát rántott Csupatin, hogy az megbillent, és majdnem hasra esett. A kutya egyenesen az idős hölgyhöz rohant, és igyekezett óvatosan elkapni a kezét, hogy gazdájához vezesse. Az öregasszony kétségbeesetten hadonászott. Sátori tanácstalanul nézett a kutyára. Ha gondolatait sebességben mérni lehetne, egy körhinta pörgése lassú cammogás lenne hozzájuk képest. Még ötletnek is bizarr volt a feltételezés. Kántor azonban nem tágított.

– Vigye innen azt a dögöt – rikácsolta az öregasszony.

Sátori a kutyára pillantott.

– Nagyon sajnálom – szólalt meg halkan –, de házkutatást kell tartanunk.

– A fiam ártatlan.

– Igen, igen. De mi azért mégis szeretnénk körülnézni. Kérem, húzódjon félre a kutya elől, és ne akadályozza a munkát.

Az asszony az előszoba felé hátrált, de Kántor elállta útját.

– Hívd el a kutyát – szólt Csupatinak Sátori.

– Hozzám! – és Kántor a vezényszóra, kissé ugyan kelletlenül, de otthagyta az asszonyt.

– Nézzetek szét ti is – tanácsolta Sátori.

– Hol?

– A kertben, a pincében…

Csupati és Kántor elment. Sátori a ruhaszekrények előtt álldogált. Kinyitotta az egyik ajtót.

– Ha bármi elvész!… – kiáltozott mögötte Klótár anyja.

– Maradjon asszonyom, nyugodtan. Ne zavarja a munkánkat.

A folyosóról Csupati hangja harsogott. Izgatottan viharzott befelé, s majdnem fellökte Sátorit.

– Főnök, ezt találta Kántor – emelt magasba egy nylondara-

bot.

– Várj! Előbb telefonálok.

A villa előtt várakozó rádiókocsinál megállt.

– Kapcsolja a központot! – hajolt a félig nyitott ablakhoz.

A gépkocsivezető Sátori kezébe adta a telefonkagylót.

– Kérem a „Bé tizenötöt”.

Káldi jelentkezett.

– Mi újság?

„Gátlásos, alázatos a pasas, legalábbis a munkahelyén ez a vélemény róla. Zárkózott, és főleg a csinosabb nőkkel szemben félszeg is… Azt mondják, hogy naivan hiszékeny. Az ugratásokat komolyan veszi… Egyébként kitűnő szakember…”

A kerítésen túlról Kuti széles mozdulatokkal integetett Sátori felé.

– Azonnal jöjjön, főnök!

Sátorit a háta mögött felhangzó kiáltás megzavarta a telefonálásban. Baljával intett Kutinak, hogy várjon egy kicsit.

– Hogyan mondta? – kérdezte a telefonba. – Mit?… Ja, hogy a felesége megcsalta?… Igen, értem… Egy mérnökkel az intézetből? És az tavaly tavasszal Párizsban maradt? A mi emberünk tudott erről? Utólag?… Jó, rendben van… folytassa a kihallgatást…

Sátori visszanyújtotta a kagylót. A kertkapuban Kuti hadnagy toporgott türelmetlenül. Kezét tördelte, mintha zsebkendőt gyűrögetett volna.

– Mi történt, doktorkám? Csak nem találtatok valamit?

– De igen! – Kuti már el is rohant.

Sátori is megszaporázta lépteit. Már messziről felfedezte a kert végében tényked rendőröket, és a buzgón lapátoló Csupatit.

– Kántor ragaszkodott hozzá, hogy itt ássunk – válaszolta Csupati a félméternyi gödörből, és gyöngyöző homlokát egy pillanatra Sátori felé fordította.

– Kántor?

A kutya a gödör szélénél kapargálta a feltúrt földet. Időnként nyugtalanul lógatta fejét a mélyülő üreg fölé.

– Csak az imént kezdtünk hozzá – válaszolta Kuti, és kérdőn nézett főnökére.

– A nylonzacskó – jegyezte meg Csupati.

A zacskót Kántor a kert szegletében találta. Bosszantó szagok, kóbor kutyák és macskák bűze hívta fel rá a figyelmét. Csupatinak gyanús lett a széttépdelt lepedőnyi foszlány. Hiányzott egy darab, és Kántort terepkutatásra küldte. Így bukkant Kántor egy rókák vagy kóbor kutyák kaparta üregre, melyből újabb nylondarabokat kapart ki. Csupati ekkor Kutihoz szaladt, és kérte, jöjjön ő is, nézze, mit csinál a kutya.

Kuti tanácsára a szerszámoskamrából ásót, lapátot hoztak, és addig próbálgatták a Kántor jelezte helyet, mígnem egy másfél méter hosszú gödör körvonalai ki nem bontakoztak. Hamarosan megállapították a hely méreteit, mert jobbról-balról és két oldalról a föld kemény volt, csak középütt csúszott az ású puhán a talajba.

A rendőrök váltották egymást. Alig fél óra múlva másfél méter mélységig jutottak. Ekkor az egyik rendőr felkiáltott:

– Valami zsák van itt!

– Csak óvatosan – hajolt a gödör széléhez Sátori. Próbálják meg kihúzni.

Csupati megfogta a zsák szélét, de abban a pillanatban undorodva tántorodott a gödör falának.

– Fúj, de büdös! – kiáltotta fintorogva.

– Segítsenek a főtörzsőrmesternek – utasította a többieket Sátori.

Addig-addig kísérleteztek, míg a műanyag zsákot kiszabadították a földből. A két végénél fogták meg, s ahogy megemelték, a zsák alsó része szétnyílt és összezsugorodott női cipők csúsztak ki rajta.

– Hagyják abba! Jöjjenek ki a gödörből. Maga pedig fordult Kunhoz Sátori –, hívassa ki az exhumálókat, az orvost és a bizottságot.

Sátori intett Csupatinak, az pedig Kántornak. Hármasban ballagtak be a házba. Az alagsor fölötti konyha ablakából gyűlölködő szempár villogott rájuk.

– Csak semmi feltűnés – mondta Sátori.
– A vén szipirtyó üvöltözni fog.
– Mindegy. Ha másképpen nem megy, meg kell bilincselni.

Sátori ceruzájával szórakozottan kopogtatta íróasztala lapját. Előtte Klótár ült, és a mérnök mögött Csupati támasztotta az ablakkeretet.

– Mikor disszidált a felesége?

– De hiszen ezt már huszadszor kérdezi – és a mérnök zavaros szeméből a düh zöld dárdái lövelltek Sátorira. Kezét ökölbe szorította, és nyugtalanul feszengett a széken. Csupati mögéje lépett. Kántor eddig a tárgyalóasztalka alatt hevert, és onnan figyelte a szobában zajló eseményeket, de most felkelt. Mozdulatlanul meredt az izgága férfi szemébe. Sátori néhány másodpercig látszólag elmélázva nézte a kutyát, és gondolatai között felötlött – vajon mi járhat az eszében?

Kántor szobormerevsége lelohasztotta Klótár ingerült izgágaságát is. Fenyegető volt, mint az óegyiptomi kutyaisten, aki négy lábat öltött, hogy a földön leszámoljon a gonosszal.

– Szóval, mikor disszidált? – folytatta Sátori.

Klótár ökleit ölébe ejtette, és hallgatott.

– Mivel szokta permetezni a gyümölcsfáit?

A kérdés annyira váratlanul érte a mérnököt, hogy csodálkozva bámult Sátorira.

– Permetezni?…

– Igen. Hiszen maga szereti a virágokat, a fákat. Meg is látszik a kertjén. Minden bokor gondosan ápolt, minden fa kérge féregtelenítve. Még az öreg tölgy is évente többször kapott permetet.

– Permetezni?…

– Igen, igen. Gáliccal? Vofatoxszal?… Esetleg Dikonirttal? Hatásos méreg mindegyik, nemde?

– Az… A növények bírják.

– Csak ügyelni kell a keverési arányra.

– Miért érdekli ez magát?! – csattant fel váratlanul Klótár.

– Keljen fel! – parancsolta Sátori.

Káldi lépett a szobába.

– Kísérjétek ki a mérnök urat, megyünk a villába… – intett Csupatinak.

Ahogy Káldival kettesben maradtak, kérdőn ránézett a főhadnagyra.

– Az exhumálással végeztek?

– Igen. De ahogy kérte, a tetemet még a helyszínen hagytuk. A fotók már a laborban vannak…

– Köszönöm… A többit majd megtudjuk a szakértői jelentésből. Arra kérem; hogy tíz perc múlva kövessen, és hozza magával özvegy Klótárnét is. Ha megérkeznek, dudáljanak két rövidet és várakozzanak az autóban.

– Főnök! – viharzott az irodába kissé szelesen Kuti.

– Ej, ej, jogászkám! Ha folyvást ilyen lendülettel közlekedik, egyszer még elbotlik valamelyik küszöbben, és hasra esik – oktatta Sátori barátságosan a fiatal nyomozótisztet.

– Bo… bocsánat – húzta ki magát Kuti. – Jelentem, „lejártuk” a szomszédokat.

– És?

– Azt hiszem, csak pletyka. Az asszonynak valami fickó udvarolt. A szomszéd házmester ugyanis többször hallotta veszekedni a nőket. Úgy látszik, a mérnök vagy nem tudott vagy nem akart tudni a felesége és az anyja közötti kutya-macska barátságról… Tizenöt évig éltek együtt, szép kis együttes lehetett.

– A lényeget, barátom.

– Az öregasszony rájöhetett a menyecske félrelépésére, és tavaly, még a tavasz elején, udvartakarítás közben olyasmi ütötte meg a házmester fülét, mintha az idősebb nő a fiatalabbat fenyegette volna. Nem emlékszik rá pontosan, de valami olyat mondott, hogy ennek büntetés lesz a vége… Néhány nappal később a házmester a kertjük felé néző alagsori ablakon kiszűrődő zokogást hallott…

– S ki volt a pincében?

– Szerinte nem lehetett az öregasszony.

– Jól van, fiúk – biccentett Sátori Káldinak és Kunnak.

–… Olyasmiről is pusmognak a környéken, hogy a mérnök az anyjától úgy tartott, mintha még mindig kisfiú volna. Azt mondják, hogy az anya gyakran még a kertajtóból is visszarendelte a fiát, ha az véletlenül más színű nyakkendőt kötött.

– Úgy látszik, egyszer azért belőle is kitört a lázadás.

– Az a vénasszony egy szipirtyó. Amikor bedugtuk az autóba, megharapta a kezemet.

– Ebcsont beforr – és Sátori engesztelően veregette meg Kuti vállát. – Munkára fel!… Ahogy megbeszéltük…

Sátori feltétlen híve volt a lélektani hatások előidézésének. A Klótár-villa kertjében azonban számára is újszerűt produkált az élet. A mérnököt szándékosan a bokros rész felől vezették a kert sarkában feltárt gödörhöz. Csupati maga előtt tuszkolta a botladozva lépkedő férfit. Közvetlenül a gödör szélére fektetett és durva pokróccal letakart tetem fejénél állította meg.

– Hajtsák föl a takarót! – szólalt meg ekkor Sátori.

Az elváltozott és a csontra ráaszott bőrű koponya láttán Klótár hanyatt tántorodott, és ha Csupati el nem kapja, a földre rogy.

– Hát ez lenne, kérem – mondta hűvösen és halkan Sátori.

A mérnök a szemét dörzsölte.

– Ez nem… ez nem lehet igaz…

– Felismeri?

– Nem… vagyis nem is tudom…

– De a csikóbőr cipőt a krokodilbetéttel csak megismeri?

– Juci! – és a kiáltás rémült hörgésbe fúlt.

– Hogy tehették ezt?

– Kérem, én nem tudok róla… Én azt hittem… Hiszen Bécsből telefonált is.

– Bécsből magának az elmúlt két évben nem telefonált senki.

– De hiszen azt mondta…

– Igen. Valaki más… Mondjuk, az édesanyja.

– Nem… Az nem lehet, hogy anya…

Az utcáról autókürtjelzés harsant. Két rövid. Sátori az egyik rendőrhöz fordult.

– Menjen ki, és mondja meg Káldi főhadnagynak, jöhetnek.

A gondosan ápolt kerti úton két rendőr között vékony, talpig feketébe öltözött asszony imbolygott. Klótár döbbenten nézett Sátorira.

– Mit akarnak anyámtól? – kérdezte kétségbeesetten.

– Az igazságot, uram.

– Őt hagyják ki.

– Tehát egyedül ölte meg a feleségét?

– Én nem öltem meg. Én szerettem. Nekem másfél éve nincs egy nyugodt percem. Azóta gyűlölök minden nőt… Mindegyik rá emlékeztet.

Az asszony félrefordította fejét.

– Ki hitte volna? – mondta Sátori.

– Anyám! – zokogta a mérnök.

– Ön tudott a menye meggyilkolásáról? – kérdezte Sátori az asszonytól. – A fia ölte meg?

Az idős nő háta meggörnyedt. Feje a hangtalan szipogás ütemére mozgott.

– A fiam ártatlan… Én tettem! Nem bírtam elviselni, hogy az a perszóna megcsalta.

– És megmérgezte?

Az anya bólintott.

– Permetezőszerrel?… Értem…

– Egy kis senki volt… És betelepedett ide, ebbe a házba, amit mi, szegény férjemmel, foggal-körömmel kapartunk öszsze. Fiatal éveimben mindenről lemondtam, csakhogy a fiamnak mindene meglegyen… Mindene, érti? És akkor jött ez a kis senki. És elvette tőlem a fiamat. Itt urizált a készben. Még arra is képtelen volt, hogy legalább egy gyereket szüljön… A saját házam pincéjébe zárt… Az isten ezért büntette meg.

„Ez őrült” – döbbent Sátoriba a felismerés.

Az anya indulatkitörésének ideje alatt Klótár térdre rogyott, és a fű fölé görnyedt. Mintha imádkozna, mintha a temetési

szertartás halottsiratóját mondaná. Most váratlanul talpra pattant. Eszelős dühvel támadt az anyjára.

– Te gyilkos! – üvöltötte. Ujjait, mint tigris a karmait, előre meresztette. Csupati az utolsó pillanatban kapta el Klótár karját.

– Megöltél engem is… – zokogott, majd hirtelen eszelős nevetésbe csapott át…

– Úgy kell neked. Eddig hallgattam, de most kimondom. A két nőt is te ölted meg. Megfojtottad őket. Elkaptad a nyakukat… Így ni! – kezei anyja nyaka felé kaptak. Ujjai fojtásra görbültek.

– Nem igaz! – tiltakozott az anya.

– Nem-e? Hát nem te magyaráztad nekem, hogy minden nőből ribanc lesz, és ki kell irtani őket?

– Fiam!…

– Nem vagyok többé a fiad… A kötélen fogsz lógni! A férgek rágnak szét, mint őt… – Klótár az exhumált tetemre mutatott, és újból térdre rogyott. – Juci – zokogta –, te itt voltál, és én nem tudtam… Juci!

– Egyelőre befejeztük – és Sátori intett, hogy Klótárnét elvezethetik. A technikus kérdőn nézett a századosra.

– Kikapcsolhatja a magnót is…

Kuti hadnagy a tetem elszállítását intézte. A rendőrök a mérnököt is talpra állították. A férfi görnyedten botorkált a villa előtt várakozó rendőrségi autó felé.

– Várj egy kicsit – tartotta vissza Csupatit Sátori, miután a többiek elmentek.

– Parancsolj, főnök.

Sátori körülnézett. Csak most tudatosodott benne, milyen sokan figyelték a kerítésen túlról a történteket.

– Gyere – karolt Csupatiba –, még egyszer körülnézünk a házban. A zsebéből cirmos zakógombot vett elő. A gombhoz parányi szövetdarab tapadt.

Hol találtad? – kérdezte Csupati.

– Az autóban…

– És ezt csak most mondod?

– Akkor úgyse kezdhettünk volna vele semmit.

– És most?

– Talán ez lesz az egyetlen tárgyi bizonyíték… – és Csupati neheztelő pillantására mosolyogva tette hozzá –, elvégre Kántor orrát mégsem mellékelhetem a nyomozati jegyzőkönyvhöz.

– Hát a kesztyű, amit Kántor az előszobában talált?

– Az egyelőre csak számunkra bizonyíték… Még ha a vízakna körül hevert volna… De az előszobában volt, mit bizonyítunk vele.? Hogy a mérnöké?

– Igaz – hümmögte Csupati.

Módszeresen és aprólékosan kutatták át újra a villát. Bár bebújtak minden zugba, a pepita zakót, amelyről a gomb leszakadt, nem találták. Kántor körülöttük tüsténkedett.

– Bárcsak tudnál segíteni – sóhajtotta hangosan Sátori, amikor már az alagsorból jöttek felfelé.

– Megpróbálhatnánk…

– Hogyan? Hiszen minden lépésnél velünk volt, és semmit se jelzett.

– Mi lenne, ha Klótár ruháit megszagoltatnánk vele?

– Csak az időt húzzuk… A mérnök, ha egyáltalán övé a gomb, házon kívül is elrejthette a tépett zakót.

Csupati azonban megmakacsolta magát. Addig erősködött, míg vissza nem mentek a hálószobában álló ruhásszekrényhez. Kántor az öltönyök közé fúrta a fejét. Mélyeket szippantott, és gazdájára nézett. Amikor a gazdi kiemelte az egyik öltönyt és Kántor elé tartotta, a kutya farka csóválásával jelezte, hogy megértette: ilyesmit kell keresnie.

– Akkor rajta! Apport! Szimat!

A vezényszóra Kántor körbefutotta a szobát. Minden bútordarabot megszagolt. Az ágynál megtorpant. Orrát végighúzta a szegélydeszka élén, aztán felvakkantott, és fejet a matrac és a sodrony közé fúrta. Csupati kutyája mellé ugrott, és nagy lendülettel emelte fel a matracot.

– Az ördögbe – szisszent fel Sátori.

A sodronyon egy pepita kockás gondosan élére hajtogatott nadrág hevert.

– Mit szólsz hozzá? – emelte fel a nadrágot Csupati.

Sátori a gombon maradt szövetdarabkát hasonlítgatta össze a nadrággal.

– Szerintem azonos minta, de hogy azonos-e az anyag? A labor majd eldönti… De hol a zakó?

– Várj! – és Csupati Kántor orra elé dugta a nadrágot. – Keresd! Apport!

Kántor halkan vakkantott, mintha csak azt kérdezte volna: „Hát nem ezt kerestétek?” De nem töprengett. Újból körülszimatolta a szobát, és amikor jelezte, hogy nincs több keresnivalója, gazdája kinyitotta előtte a szomszédos helyiség ajtaját. Itt se volt semmi… Eredménytelenül végződött a fürdőszoba, a hall, a konyha, az előszoba, az alagsori előtér, a mosókonyha átkutatása is. Sátori már azon a ponton volt, hogy befejezik. Ha a gomb körüli szövetmaradvány és a nadrág anyaga azonos, a bíróság elfogadja közvetett bizonyítéknak.

– Gyertek – mondta Csupatinak –, a semminél ez is többet ér.

Kántor azonban nem tágított a fáskamra ajtaja elől.

– Főnök, még ezt az odút megnézzük…

– Csak siessetek.

Kántor utálkozva, fejét kapkodva sebesen kaparta szét a kamra sarkában felhalmozott szenet, és közben nagyokat tüszszentgetett. A felkavart szénpor hamarosan homályba borította a helyiséget. Csupati arra kényszerült, hogy kihátráljon az ajtón.

– Hé! Ne olyan hevesen… Tyutyu, nem hallod? Csupa kosz lesz a bundád… Tegnap fürdettelek…

– Mit motyogsz? – kérdezte az alagsori folyosó kijáratában ácsorgó Sátori.

– Fölcsapott bányásznak – bökött az ajtón kigomolygó fekete porra. – Ott bent legalább huszonöt mázsa szén van…

– Egy óra, míg szétkotorja – türelmetlenkedett Sátori.

A fekete porgomolyagból előbukkant Kántor. Fogai között piszkos rongyot tartott.

– Ezért a vacakért túrtad szét a szenet?

Kántor megrázta bundáját. Szőréből porfelhő támadt.

– Ne vacakolj – ugrott arrébb a gazdája. – Hozd ide…

– Hiszen ez a zakó – kiáltott fel izgatottan Sátori, amikor Kántor a lépcsőre tette zsákmányát. Sátori felkapta. Kettesével ugrálta át a fokokat, hogy minél előbb a világosra érjen.

– A zakó… és itt van a kiszakadt gomb helye.

Kántor tüsszögve fújta ki orrából a szénport.

– Nehogy pofon csókold – intette főnökét Csupati. – Előbb megfürdetem.

– Kolosszális…

– Na látod. Ezért nem szabad türelmetlenkedni, ha a másik dolgozik – jegyezte meg méltósággal.

Kántor a gazdi elé ült.

– Jól van. Megkapod a barackot – és Csupati ökölbe szorított hüvelykujjával tréfásan megkoppantotta Kántor fejebúbját. – Fúj, de koszos vagy… – és tréfásan összecsapta a tenyerét.

Sátori megérzése igaznak bizonyult. Klótár újabb kihallgatásakor csökönyösen tagadott. Sem a pepita nadrágot, sem a zakót nem ismerte el sajátjának. A két tanú, akiket Kuti hajtott fel, és akik a gyilkosság délelőttjén állítólag a helyszín közelében látták a mérnököt, a szembesítéskor bizonytalanná vált. Egyik sem merte határozottan állítani, hogy őt látták volna.

Sátori gondterhelten töprengett. A bizonyítékok mellé szerette volna a mérnök beismerő vallomását is csatolni. Bár ha megfelelő tárgyi bizonyíték van, a bűnösség megállapításához nem feltétlenül szükséges a tettes beismerése… Sátori még élénken emlékezett a papgyilkosságra, amikor a vélt tettes ugyan elismerte a bűncselekményt, de a felmondott leckét azzal fejezte be minden esetben, hogy ártatlan. Az is volt…

Noha Klótár esetében sokkal jelentősebb bizonyítékok birtokában volt, mint a hat évvel korábbi ügyben, szerette volna, ha a tettes maga is beismeri a terhére rótt cselekményeket.

Ekkor váratlan ötlete támadt. Izgatottan hívatta Káldit. A kürtő jutott eszébe. A pár nappal ezelőtti nyári vihar hangjai

jutottak eszébe.

– Hozassa fel a fogdából az öregasszonyt…

– Még a szobámban van. Nem fejeztem be a kihallgatást…

– Annál jobb… Akkor tétesse a tizennégyesbe.

– A tizennégyes foglalt – szólt közbe a főhadnagy.

– Akkor cseréltesse át az őrizeteseket, és várja meg, amíg befejezem…

– Értettem.

– Szóval az öregasszony abba a cellaiba kerül vissza, ahol betömettük a szellőzőnyílást. A tizenötösben van valaki?

– Úgy tudom, üres…

– A tizenötös szellőzőnyílását is szabadítsák ki. Szóljon a technikai alosztályra, hogy a maga szobájából a szellőzőkürtőn eresszenek le egy mikrofont… Ha készen vannak, Klótárt tegyék a tizenötösbe, az anyját pedig a tizennégyesbe. Maga pedig, amikor Klótárnét visszakíséri, megsúgja neki, hogy a fia a szomszéd zárkában van, és kioktatja, hogyan beszélhetne vele a szellőzőrácson keresztül.

– Értem – derült fel Káldi arca.

Fél óra múlva Káldi szobájában már élt a vonal, és a magnetofon is működött. Sátori ideges szorongással ült a készülék előtt. Pszichológiai módszerének kudarca bosszantotta. Most már csak azért is teljességre törekedett. Mint éhes macska az egérlyuk előtt, türelmetlenül leste, mikor hallja a hangszóróból Klótárné hangját.

Csupati csörtetett a szobába.

– Főnök, a sofőrrel mi lesz? Itt van a felesége és beszélőt kér…

A hangszóró megszólalt, és Sátori kézlegyintéssel csendre intette a főtörzsőrmestert. Bekapcsolta a magnót.

„Kisfiam… hallasz engem?”

Csend.

„Kisfiam, Jencikém…”

„Te vagy az?”

„Én.”

„Honnan beszélsz?”

„A szomszédból. Megtudtam, hogy itt vagy…”

Hosszú szünet következett. Az anya folytatta újból.

„Az ajtó előtt senki sincs… Jencike, ne haragudj rám…”

„Őrült vagy.”

„Őrülten szerettelek mindig… A mi érdekünkben tettem.”

„… Megölted őket.”

„Csak azt az egyet.”

„A többit is… Te voltál az oka, és ha olyan nagyon szeretsz, mint ahogy mondogatod, akkor bizonyítsd be…”

„Hát nem emlékszel, hány éjszakát virrasztottam át melletted, amikor beteg voltál?”

„Hagyd ezt… A rendőrök megtalálták a kabátomat, amit te is kerestél rajtam.”

„A pepität? Édes jó istenkém, mit akarnak veled?”

„Ha igazán szeretsz, akkor vállald magadra az én bűnömet is.”

„Mi bűnöd lehetne…”

„Te megölted a feleségemet. Neked már úgyis mindegy… Különben is öreg vagy, legfeljebb börtönre ítélnek érte, de engem…”

„Mindent magamra vállalok . . De mit mondjak nekik?…”

„A Tábori úton egy autóban láttál egy lányt… Amikor a vihar volt… Megfojtottad… Érted? Tegnap is megfojtottál egyet, mert féltékeny voltál… Valld be, és mindenféle édességet viszek neked a börtönbe. Mindennap meglátogatlak… Vállalod?”

„Igen.”

„A kabátot az autóban találtad, és elhoztad. A szenespincénkben rejtetted el…

„Igen…”

„Vigyázz, jönnek…”

Sátori kikapcsolta a magnót és a hangszórót, és elgondolkodva a hajába túrt. Csupati diszkréten krákogott. A százados felkapta a fejét.

– Mit mondasz?

– A sofőr felesége van itt beszélőre.

– Várj. – A telefon után nyúlt. A fogdaügyeletet hívta. – A

kilences számú őrizetest küldje fel. Adják vissza a személyi tárgyait is.

– Hű… Mit kap ez az asszonytól!? Nem szeretnék a bőrében lenni – vigyorgott kajánul Csupati.

Péntek délután volt. Csupati a hegyi telepre vitte ebédelni kutyáját. Sietett. Hét végére szabadságot kapott, s az esti gyorssal haza akart utazni családjához. Tavasz óta úgy élt a fővárosban, mint a vendégmunkások. Kéthetente, a víkendeken járt haza.

Szerencsére Csupatinak a saját sorsán való töprengésre kevés ideje maradt. Nem egyszer, se kétszer lecsúszott a második hétre esedékes szabadnapjairól, ha úgy hozta a munka. Ezúttal is egyheti késésben volt, és Sátori szigorúan kijelentette, hogy keddnél előbb nem akarja látni. Családlátogatásaira Kántort Csupati nem vihette magával. Ilyenkor mindig úgy búcsúzott kutyájától, mintha a vaksors fenyegetné, hogy többé nem látja viszont.

A fél négyes etetésre szólító kolomp kísérőzenéjére lépkedtek végig a vadaskert keskeny betonjárdáján. Kántor, bár a legritkább esetben étkezett a telepen, értette a kolomp szavát. Éhesen nyalogatta szája szélét. Ennyi maradt meg benne a rendszeres élet utáni vágyakozásból. Ez is csak itt a telepen jelentkezett, mert munka közben vagy a központi ügyeleten nem is gondolt az evés ritmusával. A gazdival együtt akkor táplálkoztak, amikor idejük adódott rá.

– Siess zabikálni – csukta be kutyája mögött a boxajtót Csupati –, mert mielőtt a gazdi hazautazik, sétálunk egy kicsit…

Kántor rávakkantott, mintha csak mondaná: neked is jó étvágyat… Kedve derűs volt. Csendes napot fogtak ki. A nyári langy meleg kellemesen fürdette őket. A tacskó örvendező csaholással ugrálta körül Kántort. A nagy kutya atyáskodón tűrte a

kicsi szeleskedését. Egyet azonban nem értett. A tacskó változatlanul kicsi volt, de a szaga mégis a felnőtt kankutyákra kezdte Kántort emlékeztetni. Időnként olyan erős volt ez a szag, hogy Kántor kénytelen volt a box egyik sarkába húzódni, és figyelmeztető morrantásokkal távol tartani magától Toncsit. A tacskó ilyen esetekben szertelenné vált. Morgolódott és dühösen méregette Kántort. Mégsem mert a nagy kutya közelébe menni, csak ugatott, és a kutyaól deszkáit harapdálta.

Kántor orrát most is megcsapta a tacskó agresszív illata. Néhány ugrás és bukfenc után Toncsi nevelőapja hátsó lábába csimpaszkodott, s mert Kántor figyelmeztette, hogy elég volt a helytelenkedésből és jó lesz, ha a vackába húzódik vissza, hirtelen támadt méreggel belecsípett Kántor tomporába. A fenyegető morgásra meg is szeppent nyomban, de az elutasítás kiváltotta benne a kicsinyes bosszút. Erre alkalom is kínálkozott. Kántor kéjesen heveredett le a frissen locsolt, kellemesen hűs betonra, háttal az etetőnek. Hallotta a beöntőnyílás csapóajtajának kattanását, de mert többször tapasztalta, hogy a vályúba beöntött étel neki túlságosan meleg, egy kicsit még várakozni akart. A felhangzó szürcsölő lefetyelés azonban rákésztette, hogy a vályú felé nézzen. Felháborodottan szökkent talpra. A szemtelenségnek még kutyamércével mérve is van határa. Amit látott, az több volt a soknál. A tacskó nemcsak mohón belezabált az ételébe, hanem görbe lábait emelgetve azon mesterkedett, hogy letisztelje Kántor vályúját.

„Hallatlan!” – vakkantott bosszúsan. Ugrott, de a tacskó megelőzte. Vásott kölyökként bújt be a faól és a box fala közötti keskeny résbe.

„Na megállj csak” – mérgelődött Kántor, mert hiába próbálta bal praclijával Toncsit kipiszkálni a résből, nem érte el.

A bepiszkított edényben levő étel viszont számára ehetetlenné vált.

– Na, mi van? – állt meg a box előtt a gazdi.

Kántor elfordította fejét a vályútól, és csüggedten kocogott gazdájához. Bosszúsan vakkantott néhányát, és a hálószobának használt hegyestetős faház felé kapkodta a fejét.

– Toncsi! – kiáltott erélyesen Csupati. – Előjönni.

Valami történhetett, de hogy mi, arról fogalma sem volt. A résből, a szigorú felszólításra, óvatosan előbukkant a tacskó feketén fénylő orrgombja, majd vékony hosszú pofája, végül kajlán leffegő füle.

Kántor dühösen rávakkantott, de nem mozdult. Mit is tegyen vele? Alaposan megtépázhatná a gézengúz bundáját, de az olyan bánatos alázattal oldalgott feléjük, hogy tulajdonképpen már nem is haragudott rá.

– Aha – mondta a gazda –, valami disznóságot csináltál!

A dorgálásra a tacskó lesunyta a fejét, majd hirtelen engesztelően képen nyalta Kántort. Kántor szótlanul sarkon fordult, és az etetővályúhoz ballagott. Szimatoló mozdulatai jelezték, hogy az edényen levő szag miatt nem hajlandó a vályúból enni.

– Fúj, disznó – s a csurdogáló cikcakkos nyomok láttán Csupati öklével fenyegette meg a rács előtt lapuló tacskót.

A konyháról alumínium lábasban új adagot hozott, és a box kifutójában a kaviccsal felhintett földre tette. Kántor mohón esett neki az ételnek, Csupati pedig a tacskó farára legyintett.

– Szégyelld magad, te ingyenélő! – mondta. A kis kotorékeb lesunyt fülekkel kocogott a belső helyiségben levő vályúhoz.

Kántor jó étvággyal evett. Végül még gondosan e1 is mosogatta, kinyalogatta az edényt. Egy fikarcnyi morzsa, egy csepp zsír sem maradt a lábasban.

– Ezt már szeretem – dünnyögte elégedetten a gazda. Mehetünk sétálni… Gyere! – és kinyitotta Kántor előtt az ajtót… – Te itt maradsz! – szólt erélyesen a nyomukban kibújni akaró tacskóra, aki. keserves nyüszögéssel dugta ki orrát a drótháló szemein.

Szokásos útjukat járták az emeletes villák szegélyezte hegyi úton. A telepvezető megengedte Csupatinak, hogy a tizennyolckor induló ügyeleti kocsi elvigye a Déli pályaudvarra, ahonnan harminc perccel később indul a vonata.

A hegyre kígyózó utcát a gyaloglépcsők keresztezték. E

keskeny lépcsők két oldalán is házak álltak. Ezeket az utca alsó, illetve felső traktusáról induló lépcsőn csak gyalogosan lehetett megközelíteni. Csupati felfelé mindig a kanyargó utcán ment, egészen a Szabadság-hegyig. Lefelé viszont az egyenesen aláereszkedő lépcsősorokon tért vissza a telepre.

Szeretett ezen a békés utcán mászkálni. Kicsit irigykedve nézegette a gondosan ápolt kertek közepén épült villákat és többemeletes társasházakat. „Ha egyszer ilyenben lakhatna”, de sóvárgása sosem váltott ki belőle rossz érzéseket azok iránt, akik a pompás luxuskörnyezetben éltek. Tulajdonképpen nem is tudta elképzelni, milyen lehet belülről egy ilyen ház… Kívülről nagyon szépnek találta még a legkopottabbat is. Belefeledkezett a bámészkodásba. Kutyája figyelmeztetésére rezzent vissza a valóságba. Karórájára pillantott.

– Hűha! – szisszentett, mert az óra háromnegyed hatot mutatott. – Szedhetjük a lábunkat, tyutyu – és sietősen trappolt visszafelé az utca kanyarjába, ahol a Felhő sornak nevezett lépcső kezdődött.

– Miért nem szóltál előbb? – korholta Kántort. – A gazdi lekési a vonatot! – Most látta csak, hogy jó kétszáz méterrel túlhaladtak azon a ponton, ahonnan máskor vissza szoktak fordulni.

Kántor játékosan ügetett gazdája mellett. Csupati talpa alatt csattogott a beton. Már másodszor keresztezték a szerpentint, amikor a következő lépcsősor tetején Kántor megtorpant.

– Gyere már – nógatta türelmetlenül a gazdi, aki jó néhány lépcsőfokkal megelőzte kutyáját. De Kántor nem mozdult. Fejét magasra tartva nagyokat szippantott a levegőből.

– Tyutyu! – Csupati is megállt. Ebben a pillanatban fanyar füstszag ütötte meg az orrát. Körülnézett. Vagy száz méterrel lejjebb, a lépcső dereka táján sötétszürke füstoszlop gomolygott a fák fölé.

– Az ördögbe is – kiáltott fel. – Kántor!

A jelre Kántor nekilódult. Pillanatok alatt megelőzte gazdáját. A lépcsőn, még az olyan széles pihenőjű fokokon is, mint a Felhő sor betonlapjai, lefelé a kutya sokkal lassabban és bi-

zonytalanabbul halad, mint felfelé.

Már a magasból látták az odatóduló embereket. Mire a hangzavar közelébe értek, Csupati már nemcsak a füstöt, hanem az emeletes villa ablakain kicsapódó lángnyelveket is észrevette.

A szomszédos házakból összefutottak a lakók. Egyesek bénultan bámulták az első emeleti lakásból kicsapó lángokat, mások fel-alá rohangáltak, és csak a pánikot fokozták.

– Hol a kerti csap? – zihálta a futástól kifulladva Csupati. De mintha süketek lettek volna, senki se válaszolt.

– Nem hallották?! – üvöltött erre nagyot. – Hol a kerti csap és a locsológumi?

– A ház háta mögött – válaszolt végre tétován egy férfi. – Jöjjön! – és Csupati félrelökve a kertajtó előtt tehetetlenkedőket, átrohant az ápolt előkerten. Valahol a magasban dörrenve szétpattant az üvegtábla. Feje felett fáklyaként lebegett egy égő függöny.

Végre megpillantotta a karikába csavart gumitömlőt. Felkapta, és erőlködve vonszolta maga után. Kántor a kibomló tömlő végét kapta fel, és hátrálva igyekezett gazdája után. A pánik első percei után Csupatinak nagy nehezen sikerült néhány férfit a mentésre megszervezni.

A vékony vízsugár éppen csak a semminél volt több. Legalább három tömlő kellene ahhoz, hogy az alsó lakásokat megvédjék a tűztől.

Jobbról-balról kertek. Ott is vannak locsolócsapok…

– Szedjenek össze minden tömlőt… – de az utasítást nem folytathatta, mert a kerti ajtóban siránkozó csoporton ekkor keresztültört egy asszony, és az épület bejárata felé rohant. Csupatinak az utolsó pillanatban sikerült elkapnia a lángoló házba igyekvő nőt.

– Megőrült? – förmedt rá.

– A fiam… Kisfiam! – zokogta az asszony, és eszelősen próbálta kirángatni magát a szorításból.

– Mit beszél? – rémült meg Csupati. – Hol van?

– A konyha melletti kisszobában… Eresszen!

– Fogják meg! – penderítette vissza a hisztériásan zokogó fiatalasszonyt a csoportba. Két férfi nyomban közrevette. Ezután kitépte az egyik ember kezéből a locsolótömlőt, és a vízsugarat a bejárati előtérbe irányította. Görnyedten nyomult a lépcsőházba. A pácolt fakorláton fentről lefelé terjedt a tűz. A füst a szemét csípte. Előkapta zsebkendőjét, megvizezte, és a szája elé tartotta. Locsolni kezdte a lépcsőt és a korlátot maga előtt. A harmadik foknál azonban elakadt: a tömlő nem kúszott utána. Eddig ért és nem tovább. Pedig mintha gyereksírást hallana valahonnan.

– Kántor! – üvöltött fel kétségbeesetten.

A kutya mellette állt. Mióta a házba belépett, azóta követte. Most megbökte őt a fejével.

– Itt vagy? – könnyebbült meg Csupati. – Hallod? Pólyás… – Kínjában jutott eszébe a hang, amire évekkel ezelőtt a tűzből élőlénymentést gyakoroltatta Kántorral. – Érted? – nézett kétségbeesetten kutyájára.

Kántor válasz helyett elindult felfelé a lépcsőn. „Csak megtalálja” – fohászkodott a gazda. Újra hallotta a vékony és nagyon halk babahangot.

Kántor is hallotta. Érzelmeit már az udvaron felajzotta a síró asszony. Izgalma csak fokozódott, amikor a gazdit meglátta berontani a bűzös füstbe. A magasban pattogó lángok zárták el az utat. Irtózott a lángoktól, de félelménél erősebb volt a másik érzés. Orrát facsarta a bűzös füst. Még szerencse, hogy a gazdi alaposan lelocsolta a bundáját. A víztől meghalnak a lángok… Kétlábú istene most nem parancsolt neki, csak kért tőle valamit. A parancs pusztulásba kergethetné. A gazdi kérte, hogy keresse meg és hozza el neki azt a valamit, ami olyan keserves hangokat hallat.

Felért az emeletre. Körben ajtókat látott és egy pillanatra megtorpant. Merre? Az egyik kinyílt ajtó mögül azonban újra felhangzott az akadozó sírás. Az ajtó tárva, de a keret tüzet fogott.

Itt nincs mit latolgatnia. Itt ugrani kell, méghozzá nyitott szemmel, át a tűzfüggönyön… És Kántor ugrott. Talpát meg-

perzselte a parázsló szőnyeg. Csak gyorsan, hogy szinte lába se érje a tüzes padlót. Kétoldalt lángoltak a szekrények, az előszobafal… Kereste a fekete pontokat a padlón, ahova léphet… Egy átjáróba tévedt. Ennek alja köves volt, a talpát legalább nem égette, de a füst majd megfojtotta… Tovább. Újra vissza a lángok közé. Amott egy ajtó. Az alján apró, freccsenő lángok. Fel kell állnia, hogy elérje a kilincset.

Szerencséje volt, csak a bal combja szőrébe kapott bele a láng, és egy sercenés után nem égett tovább a szőr. Ahogy az ajtót belökte, huzat támadt. Kántor mögött új erővel lobbantak fel a lángok, de a füstöt elfújta a szél. Végre mélyeket szippanthat… A sarokban alacsony ketrecben oázott egy furcsa fehér csomag. Kántor először a lábánál fogta meg, de a sivalkodó csomag a fej felé billent. A következő fogás már jól sikerült. Így nem csúszhat ki a fehér zacskóból a baba. Kántor a pólyát a padlóra tette, és óvatosan agyarai közé fogta. A nyitott ajtó festékrétegén gyorsan magasba futó lángok előredőltek.

Ugrás. Aztán jobbra… A gazda jelez. Csak mindig a hang irányába. Tüdejét légszomj feszítette, de most nem kapkodhat horkanva levegő után. Fogni kell a csomagot. Összeszorított fogakkal kell fogni.

Kiért a lépcsőházba. Ujjpárnái között ég a szőr. A pólya alja is füstölög. Néhány tüzes fok… És a fordulóban már elérte az életmentő vízsugár.

Mikor Csupati a pólyással kilépett a lépcsőházból, a kerti úton por- és haboltókkal felszerelt tűzoltócsapat rohant vele szemben. Az egyik fa alatt az ájult anya feküdt…

– Már jönnek a mentők is – világosította fel valaki, miközben a pólyást szorongatva az asszony mellett toporgott.

Kántor nem neheztelt a gazdira, amiért elvette tőle az emberkölyköt. Számára az is természetes volt, hogy vele senki sem törődik. A kerítés tövéhez sántikált. Egy bokor hűsébe heveredett, és nyalogatni kezdte talpait. Pedig a gazda nem feledkezett meg róla. Hamarosan megjelent, sebkenőcsöt és vazelint szerzett a mentőládából.

Odaguggolt Kántor mellé, és gügyörészve kenegetni kezdte

a sebeket.

– Katonadolog… jól van, tyutyukém…

Kántornak az enyhítő írnál is jobban esett a gazdi simogatása…

…Csupati lekéste az esti gyorsot, s ennek Kántor szívből örült, mert ezen az éjszakán, úgy mint régen, ismét a gazdi ágya alatt alhatott.

A tavaszi nász utáni Kántort a mindennapi ritmikus munka messze sodorta Kleótól és arról sem értesült, hogy Kleó kenneljéből hat kiskutya született. Egyik reggel Kleó gazdája, mielőtt a telepről elindult volna, karon fogta Csupatit, és odavonszolta az éjfekete kutya boxához. Csupati szeme nemcsak elkerekedett, de a kiáltás is felszakadt belőle, amikor a kutyaólból Kleó nyalábnyi apró kölyköt kotort elő.

– Kiköpött Kántor! – bökött az egyik buksi fejecskére. A hat kis testvér, mintha csak meg lehetne rendelni az ilyesmit, felefele arányban anyjára, illetve apjára hasonlított. Három ugyanis éjfekete volt, három viszont Kántor jellegzetes rozsdabarna ordas bundáját örökölte.

Kántor rég elfelejtette már kora tavaszi fellobbanását, hiszen jószerével napközben nem is tanyázott a telepen, és a mindennapi munka sem engedte, hogy világosban újra lássa a tőle harmadik ólutcában lakó Kleót.

Egy ízben azonban a napi ügyeletből korábban tértek haza, és ahogy átlépték a telep kapuját, Kántor váratlanul megtorpant. Ilyen még nem fordult elő. Kántor első útja mindeddig a kis tacskóhoz vezetett a boxba; a jól megtermett kutya érzelmeinek egyetlen alanya Toncsi volt. Most azonban Kántor az óvodából harsogó, vidám hangok hallatán megállt.

A fárasztó napi hajtás után Csupati nem is ügyelt arra, hogy az alacsony drótkerítéssel elválasztott kutyaóvodában milyen munka folyik. Kleó kölykei a nyár közepére egészséges, szépen fejlett egyedekké fejlődtek. Három hónap után a kölykök anyjukkal együtt egész nap az óvodának elkerített törpebokros,

füves réten játszadoztak.

Csupati arra neszezett fel, hogy Kleó kenneljének egyik kölyökkutyája kibújt a kerítés alatt, és szeleburdi ugrándozással Kántor mellső lábai közé gurult. Kántor először csak derűs nyugalommal, barátságos farkcsóválással figyelte a lábszárába kapaszkodó, szőrét játékosan cibáló kölyköt, majd hirtelen lehasalt, és képen nyalta. A szőrpamacs az esetlen atyai szeretetnyilvánítástól hanyatt bukfencezett, majd ügyesen talpra szökkent, és Kántor dús nyakszőrzetébe fúrta a fejét. Aztán belekapaszkodott a nyakörvbe. Kántor felállt. A kölyök a fogaival tartotta magát, és koloncként lógott apja nyakán. Kántor kissé megrázta a fejét, mire a kis medvetappancsú kölyök tomporával pottyant a fűre. Morgolódva próbált talpra állni, de Kántor egyre tréfásabban bökdöste, és egyre-másra orrával hanyatt buktatta. Amikor mégis sikerült a kölyöknek talpra állnia, nagyokat vakkantva ugrott Kántornak, és sűrű fejcsóválással, morogva tépte-cibálta óriás játszótársának bundáját.

Csupati második évtizede foglalkozott már német juhászokkal. Tenyésztésükről, kiképzésükről gyakorlati tapasztalatai alapján cikket is írt. De ilyet még nem látott.

Egyik tojás nem hasonlíthat annyira a másikra, mint ez a kicsiny kutya az apjára.

Csupati fantáziája, mihelyt kutyáról volt szó, nekilendült. Szerinte Kántor is megérezte, hogy a kölyök saját véréből való.

„Micsoda emlékek törhetnek fel benne?” – Csupati magához hívta Kántort, és leguggolt mellé. A kölyök nyomban kettejük közé furakodott. Orrocskájával hol Csupati tenyerét, hol Kántor orrát döfködte.

– Látod? – gagyarászott Csupati Kántornak. – A fiad. Te is ilyen voltál. Nézd, az első fogacskáit. Nézd a nyelvét… Úgy, úgy, csak nyalogasd a szőrös kis pofácskát. A tiéd.

… Hogy Kántor megfeledkezett Kleóról, ez csak hagyján, de Csupati sem gondolt az anyakutyára. Annyira belemerültek a játékba, hogy a kerítéshez lassan közelgő Kleót észre sem vették. Annál inkább figyelte őket a fekete szépség. Sötét felhőként, egy anyatigris dühödt morgásával csapott rájuk a szu-

ka. Fogvicsorítva támadt a kölykét ajnározó Kántorra. Kántor a hímek udvariasságával hátrált, de mert a lábába csimpaszkodó kölyköt is magával vonszolta, Kleó feledve hajdani érzelmét, a forrón áhított nászt, Kántor felé kapott. A hím nem harapott vissza. Békítően morgott ugyan valamit, s hogy az anya dühétől óvja a kölyköt, tomporát fordította Kleó felé, az pedig alaposan belecsípett.

„Bolond szuka, ennek nem használ most a jó szó” – gondolta Csupati.

Szégyen a futás, de hasznos. Kántor követte gazdája példáját. A gondnoki épületig loholtak. A kölyök azonban nem tágított a nyomukból: a pázsittal szegélyezett telepi úton bukdácsolt utánuk. Kleó tanácstalanul bámulta. Ez a ragaszkodás őt is meglepte. Végre azonban felocsúdott, és csemetéje után iramodott. Kántortól alig néhány lépésre utolérte, elkapta a grabancát és visszacipelte az óvodába.

A csendet az ember törte meg. – Na tyutyu, ezt megúsztuk. Gyere a boxhoz, vár a haverod – és engesztelően, szelíden feléken billentette Kántort. Kántor iménti játékos kedve azonban elpárolgott. Lehorgasztott fejjel bandukolt gazdája mellett a boxáig, ahol a rácsnak támasztott mellső lábakkal várta a tacskó. De Kántor most hűvösen fogadta kis barátja lelkendezését. Toncsi nem értette, mi történhetett, és játékos ugrándozással próbálta vidámabb kedvre deríteni mentorát.

A pofon mindenkit meglepett. Kántor jobb praclijával úgy fültövön csapta a tacskót, hogy az bukfencezve gurult az előtér kerítéséig.

A meghökkent kiskutya talpra állt. Miközben szobormereven bámulta Kántort, szemei elhomályosodtak, és kunkori farkincája lassan lekonyult. Csupati erélyesen rápisszentett Kántorra, mire az morcosan ólja elé vonult. Ott hasra feküdt, fejét mellső lábaira fektette, és barátságtalan pillantásokat lövellt a tacskó felé.

Valami megszakadt. Valaminek vége lett.

Csupati szomorúan figyelte a jelenetet. Arra gondolt, hogy az élet fusson két lábon, vagy kocogjon négy praclin, egyaránt

kegyetlen. Érzések születnek és halnak el. Egy pillanat barátságokat szőhet, de aztán jön egy másik, amely kettévágja, eltörli a korábbi érzelmeket.

– Gyere – biztatta halkan a megrökönyödött kiskutyát. – Gyere, ha mondom. – És kinyitotta előtte az ajtót. Számodra itt már nincsen hely.

A kis tacskó, mintha értené a gazdi szavát, lesunyt fülekkel oldalgott a kijárathoz.

Csupati lehajolt, és vigasztalóan megvakargatta Toncsi füle tövét.

– Ne búsulj. Úgy látszik, te is férfi lettél… Na… – paskolta meg barátságosan a hosszú orrú, lógó fülű, szomorú fejecskét. – Ne keseregj. Majd keresünk neked a saját fajtádból való igazi társat.

Toncsit nem vigasztalta most a gazda szava. Kókadt fejjel követte Csupatit, és a box szegélyénél álló gledícsia bokor mögül szomorúan visszanézett. Nem tudta, mivel sérthette meg atyai barátját, aki még egy búcsúpillantásra se méltatta.

Szeptember volt. Déltájban riasztották őket: a Bakony egyik ritkán lakott völgyébe indultak.

Délután értek a helyszínre. Az ősz már megcsipkedte a fák leveleit. Lent a völgyben a kis bányarakodó állomáson, ahol a csillékben érkező szenet vagonokba buktatták, csak a személyvonat állt meg. Innen, a kis állomástól kanyargott föl a hegyekbe, a bányatelephez vezető keskeny erdei kövesút. A szerpentin egyik kanyarjában, félúton az állomás és a bányaüzem között állt meg Sátorlék autója. Amikor riasztották őket, csak annyit közöltek velük, hogy a délelőtti órákban a fenyőéri úton, ahol legsűrűbb a Bakony erdeje, az egyik kanyarban felrobbantották a bányaüzem dolgozóinak fizetését szállító zárt terepjárót.

Sátoriékat a helyszínen a megyei rendőrkapitányság nyomozói fogadták. Sátorit legjobban az érdekelte, mikor történt az eset? A válasz nem nyugtatta meg. A rablóknak, akik a szakadékos töltésoldalon legurult autóból állítólag félmillió forintot vittek el, hat óra előnyük volt.

Érkezésük idején a szakértők és a nyomozók azon vitatkoztak, hogy az elaknásított úton a hegyre kapaszkodó autó előtt felrobbant töltet a második világháborúból származó speciális tapadóakna volt-e, vagy házilag gyártott időzített szerkezet?

A keskeny hegyi út közepén huszonöt-harminc centis kis tölcsér mélyedt a köves talajba.

– Voltál katona? – fordult Csupatihoz Sátori.

– Méghozzá tüzér – húzta ki magát önérzetesen Csupati.

– Meg tudod különböztetni a paxit szagát a dinamittól?

– Még szép… Ezt Kántor is tudja.

– Nosza.

Sátori arra kérte a helyszínen levőket, hogy álljanak az út szélére.

Csupati Kántort a padkára ültette, és komótosan a tölcsérhez ballagott. A szélén letérdelt, vizsgálta a megperzselt köveket. Gereblyéző ujjain fennakadt két murvaszem. Csupati szagolgatta, majd egyenként megnyalta őket.

Kántor idegeskedett. Tomporát ritmikusan emelgette, de ültéből nem mozdult. A gazdi csemcsegett. A kutya Csupati ajkát, a leffegő mozgást leste. Az aggodalom emésztette, hiszen a gazdi olyasvalamit vett a földről a szájába, amiről nem tudja, micsoda. Ha tudná, nem kóstolgatná, nem köpködne. Ő viszont egyetlen szippantással megállapítaná, mi az.

Csupati Kántor felé nézett. Tenyerébe köpte a köveket. Kántor ezt úgy értelmezte, hogy' rajta a sor. Egyetlen szökkenéssel gazdája mellett termett. Orrát nyomban a gödörbe dugta, majd a kövek után kapott.

– Nyughass – tolta félre Kántor fejét Csupati.

– Na? – kérdezte türelmetlenül Sátori.

– Paxit – tápászkodott fel Csupati.

– Szóval nincs speciális robbanómasina?

– Nem hinném

– Akkor ez maga szerint micsoda? – és a tűzszerészszakértő Csupati orra elé dugott egy összegörbült, nikkelezett lapot.

– Öreganyám kolompos órája.

– Kolompos az esze tokja – dohogta a katonai szakértő, és sértetten félrevonult.

Sátori Csupatiba karolt, és néhány lépéssel eltávolodott a többiektől.

– Főnök, emlékszel még a robbanó kutyákra? – kérdezte Csupati.

– Kutyára gyanakszol?

– Nem. Ezt gyújtózsinórral csinálták. Látod ott a halvány csíkot az úton?

– A bokrokhoz vezet…

– Indíts.

Csupati a bokor tövéről indította Kántort. A kutya felkapaszkodott a sziklás partra. Néhány lépés után azonban nagyot tüsszentett.

– Mi van? – kérdezte Sátori. Csupati egy korhadt falevelet emelt fel, és Sátori orrához dugta.

– Szagold meg… Te is tüsszögni fogsz.

– Mi az ördög?

– Hát ez van. Bors- és paprikakeverék. Tapasztalt kutyás lehetett, aki erre járt.

– Ezek szerint fújhatjuk az egészet? – Sátori kedvetlenül toppantott.

– Hát ami azt illeti –, majd Sátori füléhez hajolt, és halkan susogta, hogy a többiek ne hallják. – Küldd el őket, főnök, csak Kuti hadnagy jöjjön. Megpróbálok végigmenni.

Sátori bólintott.

– Mi felmegyünk a bányához. Bármi van, ott megtalálsz.

– Oké! – és Csupati intett Kutinak.

– Csak azért kértem tőled, főnök – folytatta Csupati –, hogy ne tátsák a szájukat, és főleg ne vihogjanak Kántor esetleges kudarcán.

– Ez eddig rendben van. De utána mihez kezdünk?

– Az attól függ – és Csupati elmélyülten dörzsölgette hüvelykujjával a füle tövét.

– Mitől?

– Hát, hogy milyen hosszan paprikázták be az utat. Ha száz méter, az még istenes. De ha több, akkor bizony sziszifuszi munka vár ránk. Körbegyalogolhatjuk a fél Bakonyt, mire Kántor újra nyomra talál.

Fél órája haladtak már a völgyben, a vasúti pálya felé lejtő erdei csapáson. Kántor feltartott fejjel jelezte, hogy a paprikás nyomon halad. Egy kilométer után elérték a vasúti pályát. Kántor keresztezte a síneket, és váratlanul megállt. Most már nem tüsszögött, de orrát se tartotta a földön.

– Hát ennek kampec – állapította meg Csupati.

Visszafordultak. Kuti szótlanul baktatott mögöttük. Jó félóra

múltán elértek a bányához.

Sátori Csupati jelentésének végén a legszívesebben káromkodott volna, de hát egy „isten segíts” annyit sem ér, mint az „isten verje”. Türelmetlenül toporgott, de nem szólt. Ravasz ellenfelük ezúttal kifogott rajtuk. Kántor nem tehetett róla. A felszippantott bors és paprika keveréke annyiszor ingerelte tüszszentésre, és orrából annyi nedvet facsart ki, amennyi rég elmosta a kezdeti szagok erejét. Olyan volt ez, mintha finom óraszerkezetbe az ördögök homokot szórtak volna.

– Főnök – törte meg a hosszú csendet Csupati –, újra kell kezdenünk.

– Újra? Mit kezdesz újra? Nem ötfelé mentek s az egyetlen irány, te mondtad, hogy használhatatlan.

– Úgy értettem, hogy szagot kéne konzerválni valami tárgyon.

– Hát eredj vissza, és vágd ki a bokrot, mert mást nem találtunk.

Az üzemvezető kezét tördelve kétségbeesetten faggatta Sátorit, hogy most mit csináljon? A földszintes, barakkszerű épület előtt műszakváltásra gyülekező bányászok várakoztak. Sátori kinézett az ablakon, majd töprengve eresztette vissza a függönyt.

– Ki intézi a kifizetéseket?

– Ki más? A könyvelő – válaszolta az üzemvezető. – De a jelek szerint ma senki.

A szakszervezeti titkár viharzott a szobába. Az idegen láttán halkabbra fogta türelmetlen, követelőző szavát.

– Az emberek nyugtalankodnak. Mit csinálunk?

– Már telefonáltam a vállalat központjába és megígérték, hogy a munkabéreket újra kiküldik.

– De mikor? – bosszankodott a szakszervezeti titkár.

– Azt nem tudom.

A titkár legyintett, és távozott. Az üzemvezető, mint aki csodát vár, Sátorihoz fordult.

– Hatszáz ember.

Sátori a vállát vonogatta.

– Hol a könyvelő?

– Uram! Engem itt perceken belül agyonvernek. És magát a könyvelő érdekli?

Sátori elnevette magát.

– Ha egyszer nyomozó vagyok…

– Könnyen nevet, aki fölött nem ég a ház… Egyébként a könyvelő szabadságon van.

– Mióta?

– Tegnap óta…

– Hogy hívják a könyvelőt?

– Hajdú Kázmér.

– Mióta dolgozik itt?

– Nyolc éve.

– Ön szerint ki tudhat arról, hogy mikor érkezik a fizetés?

Az üzemvezető gondolkodva emelte magasba az öklét. Először is én, másodszor a könyvelőnk, aki egyben a kifizetéseket is eszközli, harmadszor a vállalat központjába beküldött tisztviselő, negyedszer a sofőr, ötödször a vállalat pénzügyi osztályának dolgozói, hatodszor… – és az üzemvezető hangja ideges magasságokig emelkedett – a jó isten meg az összes szentek… Óhajt még valamit?

– Ön Sopronban végzett?

Az üzemvezetőt meghökkentette Sátori kérdése. Gyanakodva pislogni kezdett.

– Selmecen kezdtem, de Sopronban végeztem.

– Értem – bólintott Sátori.

– Mi a fenét ért maga? – csattant fel.

– A maga stílusát. Sörbe pácolt baráber-stílus.

Az üzemvezető idegesen felnevetett.

– Ha nem lenne ez a hülye helyzet, egész jól el lehetne magával szórakozni… Ha azért kérdezte, hogy iszom-e, akkor csak azt válaszolhatom: igen. Néha többet, néha kevesebbet. Húzzon le nyolc órát a föld alatt, és akkor megismerkedik a szomjúsággal.

– Nem erre gondoltam… Na, mindegy… És paxithoz, bá-

nyagyutacshoz ki juthat?

– A lőmesterek.

– Hányan vannak?

– Hatan.

– És ki tartja nyilván?

– A műszakvezető aknász.

– Beszélhetnék vele?

Az üzemvezető átkiáltott a szomszéd helyiségbe.

– Erzsike! Kerítse elő Jójártot. Hozza magával a paxitnyilvántartást is.

Sátori látszólag szórakozottan bámult ki az ablakon. Alatta erdők tarka lombja hullámzott. A két hegyvonulatot ék alakú völgy választotta el egymástól. A szemközti dombok kopáran vesztek bele a Papod kéklő hátterébe.

Merengéséből az ajtónyitás riasztotta fel. Az aknász lépett az irodába.

– Hívatott, főnök?

– A százados úr érdeklődik.

– Parancsoljon – lépett Sátori elé készségesen a középkorú szikár férfi.

– Hogyan tartja nyilván a raktárból kiadott robbanószert?

– Tessék – és egy maszatos fedelű füzetet nyújtott át Sátorinak.

Sátori találomra belelapozott.

– A felhasználást hogyan ellenőrzi?

– Hát… Tudjuk, hogy milyenek a kőzetviszonyok. Azt is úgy nagyjából, hogy egy tonna jövesztéséhez mennyi paxit szükséges…

– Csak úgy nagyjából?

– Igen, mert agyagzsákos lehet a kőzet, és olyankor csak durranás, meg füst van, de a kőzet nem indul meg. Ilyenkor új lőlyukakat kell telepíteni.

– Ez esetben mennyi lehet a felhasználás?

– Másfélszeres…

– Kik intézik ezt?

– A lőmesterek.

– Szokták őket ellenőrizni?

– Csak elszámoltatni. Ők is felhasználási naplót vezetnek.

– Tehát egy-egy csomagot feltűnés nélkül hazavihetnek?

– Hogy képzeli? A lőmesterek megbízhatóak. Vizsgázott, komoly emberek. Csak tízéves szolgálat után kaphatnak ilyen felelős beosztást.

– Ki használta a legtöbb robbanószert az utóbbi időben? Úgy értem, ki robbantotta a legtöbb ércet?

– Egy pillanat – miközben a füzetet lapozgatta, az aknász számolgatni kezdett. – A múlt hónapban a Kanizsai, az Avar és a Vincze brigád… A legjobb hatásfokkal… Főnök – fordult az üzemvezetőhöz –, augusztusban, ugye, Vinczéék dolgoztak?

– Igen…

– Köszönöm – bólogatott Sátori, s közben noteszába írta a neveket.

– Végeztünk? – kérdezte az aknász.

– Igen. Köszönöm.

– Jó szerencsét!

Az aknász elment, és az üzemvezető szikkadt torokkal kérdezte.

– Csak nem gondolja százados elvtárs, hogy a mi üzemünkből lopták a paxitot?

– Egyelőre nem gondolok semmit… Kérem, mutassa meg a könyvelő irodáját.

Az üzemvezető a Könyvelőség feliratú ajtóhoz vezette Sátorit. – Ez az – tárta ki széles ívvel az ajtót. – Egy kis kutrica. Ennyi és nem több.

A sarokban állt a páncélszekrény, előtte a főkönyvelő íróasztala. A valamivel nagyobb szomszédos helyiségben fiatal nő dolgozott.

– Marika, adminisztrátor – mutatta be az üzemvezető.

Sátori a vékony, sápadt arcú fiatal nő felé biccentett.

– Van valami törülköző, vagy egyéb, amit a könyvelő használ?… Bármilyen tárgy. Egy ceruza is megteszi.

A fiatalasszony készségesen pattant fel. Kinyitotta a szekrényt, és az egyik polcra mutatott. Sátori közelebb lépett.

– Ne nyúljon hozzá.

Mielőtt Csupatit hívta volna, néhány percig töprengve álldogált az iroda közepén. A csend már kínossá vált. Az üzemvezető idegesen toporgott, az adminisztrátornő sápadtan támaszkodott a falnak. Sátori maga is meghökkent a hirtelen támadt ötlettől. Valakinek nagyon jól kellett tudnia, mikorra várható a pénzszállító autó felbukkanása. Valaki ugyanilyen jól ismerte az útvonalat és a tájat, és azt is tudta, hogy mikor a legnéptelenebb a hegyi szerpentin. De ki lehetett ez a valaki? Méghozzá egy kutyabarát? Mert különben honnan tudta volna, hogy paprika-bors keverékkel kell felszórni az ösvényt? Ezt általában csak a rendőrök és a kutyákkal intenzíven foglalkozó emberek tudják. Töprengéseiből az üzemvezető krákogása zavarta fel.

– Egy pillanat – mondta Sátori, és kiszólt a folyosóra. Mint erősítő kürtő, kavarta a távoli hangokat a hosszú, szögletes folyosó. A szakszervezeti titkár hangja hallatszott: „Nyugalom, emberek, kis türelmet… tudják, mi történt… elrabolták a fizetésünket…” A szó hangzavarba fúlt.

A folyosón Káldi léptei döngtek. Furcsa, szokatlan érzés markolta össze Sátori szívét. Itt nem egy embert fosztottak ki, itt százak kárát kell megkeresnie. Nagyon keményen dolgozó emberek bérét.

Az előtérben Kántor bukkant fel, mögötte a gazdája.

– A szekrényben van néhány holmi – mutatott Sátori a nyitott ajtóra.

– Ez a törülköző lenne az? – húzott elő a szekrényből egy koszos frottírdarabot Csupati. – Nesze, tyutyukáni. Ez talán nem lesz se borsos, se paprikás.

Kántor néhány szippantás után határozottan félrefordította fejét, majd a helyiség betonpadmalyát kezdte szagolgatni. Kényelmes léptekkel a kijárat felé indult.

Sátori az üzemvezetőhöz fordult: – Ilyet még úgysem látott. Jöjjön velünk.

A folyosón utasította Káldit, hogy rendelje nyomukba a kísérőket, és amíg távol lesznek, Kutival együtt érdeklődjenek a

tisztviselőknél.

Az üzemvezető ellenkezés nélkül követte a csoportot. Az előtérben még megjegyezte, hogy célszerűbb lenne, ha a hátsó kijáraton hagynák el az épületet, de Sátori legyintett. Kántort úgysem lehet befolyásolni, nem is szabad, A kutya az előtérben bizonytalankodni kezdett. Csupati ekkor újra orrához dugta a törölközőt.

A fizetésükre váró emberek tízes-húszas csoportokba verődve tárgyalták az eseményt. A szakszervezeti titkár csoporttól csoportig futkosott. A kutya és a rendőrök láttán a zsongás elhalkult. Száz és száz szempár figyelte némán az orrát főidre lógató Kántort, és a nyomában bandukoló rendőröket.

Kántor az üzemig érő erdők felé kanyarodott, majd egy hegyi ösvényen kapaszkodott felfelé, Nagy ívben megkerülve az aknatornyot, egy kőlépcsőre talált. Az emberek szótlanul követték.

A bányászkolónia az aknától másfél kilométerre, a völgyhajlatban épült. Az emeletes házak újak voltak. Szinte érződött rajtuk a vakolat friss mészszaga.

Kántor a telepi italbolt előtt megállt. Hátranézett. Megállapította, hogy gazdája a nyomában van, s belépett a söntésbe. Körbejárta a helyiséget, majd visszatért a pulthoz. Itt leült, és Csupatira pillantott.

Az ivó tele volt vendéggel. Sátori intett a kocsmárosnak.

– Járt itt a bányapénztáros? – kérdezte Sátori.

– A könyvelő úrra tetszik gondolni?

– Igen.

– Délelőtt ivott egy konyakot.

– Nem mondott semmit?

A kérdés sután hangzott. Sátori maga is észrevette. Kicsit fáradt volt. A hegyek fölött bágyadtan ragyogott az őszi nap, és itt lent, a völgyben fáradt-meleg ülte meg a házakat.

– Ezt hogy tetszik érteni?

– Ahogy kérdeztem… Vagyis, nem beszélt arról, hogy hol tölti a szabadságát? Szóval, hogy elutazik-e, vagy…?

– Nem beszélgettünk, mert egy idegen is volt vele. Nekem

még fel is tűnt, hogy vajon ki lehet, mert olyan szótlanok voltak. Ugyebár, ha a főnökségtől jön valaki, akkor az ember csak mond valamit. De ők megitták a konyakot, aztán elmentek.

– Hová?

– Hát azt én nem tudhatom – húzta fel vállát a kocsmáros.

Sátori intett Csupatinak. Kántor a gazda pisszentésére még egyszer körbejárta az elnémult helyiséget, majd kiballagott az ivóból. A járdán a gazdi ismét orrához dugta a szagolnivalót.

– Keresd, szimat.

Kántor átkocogott a patak hídján, és megállt a telep egyik kertes háza előtt.

Csupati benyitott. Az ajtónyikorgásra idősebb asszony dugta ki fejét. Kántor rá sem nézett, hanem egyenest befurakodott az előszobába.

– Hagyja csak – nyugtatta a rémült nőt Csupati. – Maga kicsoda?

– Hudákné vagyok. Mit akarnak tőlem?

– A rendőrség, mama…

– Itt lakik Hajdú Kázmér? – vette át Csupatitól a szót Sátori, és kelletlenül gondolt a „házkutatási” engedélyre. Mint csoportvezető maga is adhat ilyen engedélyt, de előbb a területileg illetékes ügyésznek szólnia kell… Mit kockáztat? Szerencse, hogy a könyvelő hivatali főnöke is jelen van.

– Igen – válaszolta az asszony helyett kissé csodálkozva az üzemvezető. – Kázmér itt lakik. De maguk honnan tudják?

– Nem mi, ő – Sátori halvány mosollyal Kántorra mutatott.

– Itthon van a könyvelő úr?

– Nincs.

– Ez az ő háza?

– Nem, kérem – mondta az asszony. – A miénk. Bányakölcsönből építettük… Miért?

– Nem tudja, hova ment?

– Délfelé idehaza járt. Azt mondta, elutazik, szabadságot vett ki…

– Kázmér albérletben lakik itt – szólt közbe az üzemvezető –, ugyanis tavaly elvált és a városban levő lakását a feleségé-

nek meg a gyerekeknek hagyta.

– Köszönöm – biccentett Sátori. Majd újból az asszonyhoz fordult. – Hajdú egyedül utazott el?

– Egy magas, sötét hajú férfi kísérte, de az nem jött be. Hajdú úr csak a táskáját vette magához, és azt mondta, Hudákné, két hétig nem lát.

– Máskor is el szokott menni?

– Hét közben nem, de ha szabad szombatosok, már pénteken elutazik.

Kántor időközben visszatért a verandára. Csupati meghúzkodta Sátori kabátujját. Ez azt jelentette, hogy bizalmasan akar közölni valamit.

Sátori türelmetlenül rántotta ki kabátujját Csupati markából. Sejtette, mit akar mondani. Maga is látta, hogy egy nyom véget ért. Mit ért el vele? Megtudta, hol lakik a könyvelő. Ezt egyszerűen meg is kérdezhette volna. Sátori némán nézte az idős asszonyt, és ötletszerűen megpróbálta maga elé képzelni az „albérlőt”.

– Nincs véletlenül egy fényképe róla?

Az asszony nem értette a kérdést.

– Kiről?

– Hát az albérlőjéről.

– Hajdú úrról? Nem tudom. De megnézhetik a szobájában… Erre tessék.

„Így már más” – derült fel Sátori kedve. Ha a tulajdonos behívja, nincs szükség házkutatási engedélyre.

– Menjünk – invitálta az üzemvezetőt. A szobában némi töprengés után az éjjeliszekrényke fiókját húzta ki elsőnek. Három igazolványkép akadt a kezébe. A képeket zsebre vágta. Kinyitotta a szekrényt is, de nem nyúlt semmihez.

– Ilyen hamar végzett? – fogadta a visszatérő Sátorit az asszony. – Csak nem történt Hajdú úrnak valami baja?

– Nem, semmi. Szerettünk volna vele találkozni. Régi ismerősöm… Na, minden jót.

Már az utcán jártak, amikor, látva az üzemvezető csodálkozó tekintetét, megjegyezte:

– Valóban ismerem.

Visszamentek az aknához, ahova időközben megérkezett a vállalat központjából az újabb pénzszállítmány. A folyosón hosszú sorban álltak a bányászok és a pénztárablak mögött a fehér arcú, vézna asszonyka számolgatta a borítékokat. Az üzemvezető a pénzszámolgató emberek láttán megkönnyebbülten felsóhajtott.

– Nem lesz fennakadás a termelésben – jegyezte meg Sátori. – Mondja csak, nem járt itt idegen mostanában?

– Nem tudok róla.

Az egyik irodából Káldi lépett ki a folyosóra, és Sátori láttán jelentőségteljesen hunyorított.

– Bocsánat – búcsúzott az üzemvezetőtől Sátori –, ne haragudjon, amiért meggyalogoltattuk.

– Semmi az egész.

– Intézkedjen, hogy minden úgy menjen, mint máskor.

– Mit mondjunk az embereknek?

– Semmi újat. Úgyis tudja mindenki, hogy mi történt.

Káldi beszámolója rövid volt, ám Sátorit annál jobban elgondolkodtatta.

– Hívja ide a helyi csoport vezetőjét – mondta, miután Káldi befejezte a jelentését.

Furcsa és fonák helyzet volt. Ebben a körzetben néhány héttel ezelőtt a helyi hatóságok egy összeesküvés szálaira bukkantak. Sátori szerint az ügy nevetségesen gyerekes volt. Néhány, birtokából kikopott szőlősgazda, egy nyugalmazott tanító, két-három hajdani csendőr, isten tudja, miért, különböző rémhíreket kezdett terjeszteni arról, hogy elveszik a bányászok pár száz négyszögöles háztáji kertjeit, hogy a szövetkezeti parasztoknak az év végi zárszámadáskor ki kell fizetniük az eddigi állami kölcsönöket, hogy a bányát leépítik, és több száz ember munka nélkül marad. Nem is összeesküvés volt ez, inkább csak amolyan ostoba izgatás. „A politikainak látszó ügy lehet egy bűncselekmény leplezése is…” – merengett Sátori a megyei kapitányság csoportvezetőjének beszámolója után.

– Nehéz munka vár ránk – mondta Sátori. – Ha összefo-

gunk, többre jutunk… Aprólékosan fel kell deríteni, hogy a környék bányaüzemeiből ki és hogyan juthat paxithoz és bányagyutacshoz. A járás egész területére ki kell terjeszteni az adatgyűjtést.

– Harmincnégyezren élnek itt – jegyezte meg megyei kollégája.

– Még mindig jobb, mintha háromszáznegyvenezren lennének. Nem igaz?

A nyomozószázados egyetértett. Egyáltalán nem volt sértődős, s miután a két csoport között szétosztották a feladatokat, munkához láttak. Sátori Káldi főhadnagyhoz fordult.

– Menjen le a telepi kocsmába, és próbáljon pontos személyleírást szerezni arról az alakról, akivel ma délelőtt Hajdú megjelent. Valószínűleg ugyanaz, aki tegnap itt meglátogatta. Magas, vállas, elegáns, dús szemöldökű…

Sátori elővette zsebéből a fényképet. Tűnődve vizsgálgatta a könyvelő portréját, majd hirtelen Káldi elé tartotta.

– Nem ismerős magának?

A főhadnagy hosszasan szemlélte a képet, de aztán megrázta a fejét. Sátori bólogatott.

– Na, nem baj. Tehát, ahogy megbeszéltük.

Magára maradt. Újból csak a portrét nézegette. Félhangon dünnyögött, és kibámult az ablakon.

Csupati zavarta meg:

– Főnök! Kántor nyugtalan.

– Csodálkozol? Ennyi ember között!

– Nem úgy nyugtalan. Az előbb is belekapaszkodott a nadrágomba, és elvonszolt a hátsó kijáratig.

– Mit akar?

– Nem tudom. Nagyon idegesíti az a törülköző.

– Hajdú törülközője?

– Igen.

– Gyerünk utána.

Kántor ezúttal az aknatorony oldalánál levő kijáraton hagyta el a bányairodát. Öten követték. A kutya megkerülte az épületet, elhaladt a főbejárat előtt, és ugyanazon az ösvényen, ame-

lyen egyszer már végigment, nekiindult az erdőnek. Sátori száz lépés után megállította Csupatit.

– Nem gondolod, hogy vissza akar vezetni a kocsmához? Talán megsértődött, amiért nem fizettünk neki egy kupa sört?

– Forduljunk vissza?

– Semmi kedvem még egyszer lemászni a völgybe.

– Tyutyu! Stop!

A gazda hangjára Kántor megállt, és neheztelőn fordította vissza fejét.

– Nem akar visszafordulni – mondta Csupati.

– Hát akkor üsse kő… – egyezett bele Sátori.

Csupati előrelépett, és Kántor ebből arra következtetett, hogy tovább mehet az úton. A koszos frottírtörülközőt fogai között tartotta, és csak erélyes parancsra volt hajlandó gazdájának átadni. Hamarosan elérték a bányakolóniát.

– Nem mondtam? – bosszankodott Sátori. – A kocsmába vezet.

– A sört te fizeted – jegyezte meg Csupati.

A kutya azonban az első mellékutcánál letért a köves útról, és a házak előtti járdán végighaladva újból elérte az erdő szélét.

– Mégse szomjas! – álmélkodott az újabb fordulaton a százados.

– Elég baj! – sóhajtott Csupati.

Kántor egy szurdokba vezette őket. Keskeny, elhanyagolt kövesút kígyózott a hegyek között. Kántor egyre gyorsuló kocogásba váltott.

– Hé! – kiáltott utána Csupati, mert zsebkendőjével már izzadó homlokát törölgette.

A szurdok egyre meredekebb sziklafalak között kanyargott az ölelkező hegyek oldalára vezető völgyben.

Kuti hadnagy szuszogva trappolt főnöke mellett. Többször is kérdőn pillantott Sátorira, aki megérezte, hogy beosztottja valami furcsát kérdezne tőle. De mert úgy tett, mintha észre se venné a kérdő pillantást, Kuti mégsem kérdezett semmit…

Két kilométer után az elhanyagolt út egy terasz öblös ölébe torkollt. A hegyoldalon kopasz sziklafalak előterében szellős

aknatorony ágaskodott. Két óriás kereke rozsdásan vöröslött a lemenő napban. A torony körül düledező, elhanyagolt barakképületek álltak.

Sátori gyanakodva vizsgálta az elvadult telepet. Emberi életnek nyoma sem volt. Félig ledőlt „galambdúc” emlékeztetett a hajdani bányarakodóra. Csupati kérdőn fordult hátra.

– Egy elhagyott bánya – mormogta Sátori.

Az alkonnyal együtt rezzentek össze a fák. A hegyek csúcsa felől érkező hűvös szél az ágak között bujkált, és a tarka lombok, mint rongyos köpönyegről a foltokat, halk zizegéssel hullatták leveleiket. Kántor nem törődött az őszbe csavarodó természet száz színével, a susogó széllel, a csúcsokról aláereszkedő hűvös áramlatokkal. Átvágott a fűvel, bozóttal benőtt hajdani rakodótéren, és egyenesen egy félbe dőlt, pajtaszerű épülethez ment. Az ajtó helyén tátongó rés előtt megtorpant, szőrét felborzolta, és figyelmeztetően morrantott.

Csupati, mintegy vezényszóra, előkapta pisztolyát. Az erdei neszektől terhes csendben fémesen csattant a biztosítózár.

Sátori intett társainak, akik fedezéket keresve félkörbe ugrottak szét.

Csupati pisszentésére Kántor a sötét helyiségbe lépett. Néhány másodperc múlva azonban feje újra megjelent az ajtónyílásban. Gazdáját hívta.

– Jöhettek, főnök – szólt hátra Csupati, és elszántan a pajtába lépett. Mire szeme megszokta a homályt, már hátra is hőkölt.

Néhány lépésnyire tőle, a földön, a fájdalom görcsébe rándult emberi test hevert.

Sátori óvatosan hanyatt fordította a halott embert, és zseblámpájával arcába világított.

A betonon az alvadt vér barna foltjai jelezték, hogy az áldozatot több késszúrással ölhették meg. Sátori elővette zsebéből a könyvelő portréját.

– Felismeri? – kérdezte Kutitól.

A fiatal nyomozó bólintott.

– Kutassák át a zsebeit – mondta Sátori. Kiment a pajtából a

rádiótelefonhoz. Csupati a halott könyvelő cipőjének talpát vizsgálgatta, majd a pajta előtt keresni kezdte a nyomokat. Egy helyen, ahol puhább volt a föld, egymás közelében két különböző nyomra bukkant. Csupati gondosan lemérte őket. A kisebbik, negyvenkettes cipőméret, egyezett a halott lábbelijének méretével. A nagyobb, negyvenötös recés gumitalp nyoma volt.

– Ez lesz az – dünnyögte.

– Találtál valamit? – szólt oda a százados, aki a közelben telefonált.

– Méghozzá elég friss nyomot. – A kutya elviszi?

– De el ám. Csak siessünk.

Sátori még be sem fejezte rádiós üzenetváltását, amelyben arra kérte Káldit, hogy a csoport tagjai a riadóautóval jöjjenek az elhagyott aknához, amikor Kántor már átvágott az udvaron és a félig leszerelt aknatorony üres gépházának sarkánál megállt.

Csupati türelmetlenül toporgott.

– Főnök! Kántor tovább akar menni.

– Várjon egy kicsit! – válaszolta Sátori, mintha legalábbis emberről lenne szó. Kántort gyakran akaratlanul is valóságos embernek tekintette, és amikor erre rádöbbent, mindig elmosolyodott. – Intsd türelemre. Meg kell várnunk Káldiékat.

A várakozás óráknak tűnő perceit Sátori arra használta, hogy a leáldozó nap világánál bejárta a romos épületeket.

Eljutott az aknáig is. Felmerült benne, vajon a tettes miért nem dobta áldozatát az akna több száz méter mély kútjába? Ahogy áthajolt a hajdani védőkorláton, láthatta ennek okát. Az aknát betömték.

Az út, melyen ők több mint egy óra alatt jutottak az elhagyott bányához, Káldiéknak autóval negyed órába se tellett.

Nyugat felől a Nap a tevepúpra emlékeztető hegyvonulat tetejére ült.

Káldi negyedmagával érkezett. Sátori néhány tőmondatban közölte a főhadnaggyal tapasztalatait.

Kuti alaposan átkutatta a tetemet, és a könyvelőnél talált

igazolványokat, céduladarabkákat, töltőtollat, zsebnaptárt és húsz forintot egy nylonzacskóba rakta, hogy a megyei kapitányság bűnügyi laboratóriumába vigye. Káldi viszont a helyszínen maradt, hogy minden fellelhető nyomot rögzítsen. Káldi jelentéséből kiderült, hogy tegnap délután, az aknaüzemnél felbukkant ember ugyanaz volt, akivel ma délelőtt a kocsmában a könyvelő konyakozott.

– Tagbaszakadt pasas lehet – szólt közbe Csupati.

– Honnan veszed?

– Negyvenötös csukát hord.

Sátori legyintett és Kutihoz fordult.

– Adja csak ide azt a naptárt!

– Csipesszel fogd meg – jegyezte meg kioktatóan Csupati.

Sátori bosszús pillantást lövellt rá. Ennek ellenére a naptárért nyúló keze félúton megállt, majd nadrágzsebéből zsebkendőt húzott elő.

– Így jó lesz? – kérdezte gúnyosan. – Jó – bólintott komolyan Csupati.

Sátori a telefonjegyzéknél nyitotta szét a naptárt. Óvatosan lapozta végig a regisztert. Néhány másodperc múlva már vissza is adta Kutinak.

– A laborban rajzoltassa körül a .saját ujjlenyomatait – figyelmeztette Csupati.

– Igenis – nyelt pironkodó zavarában a fiatal nyomozó.

A százados elnevette magát.

– Máskor hozza el a glaszékesztyűit. Mert lehet, hogy legközelebb Kántor és érdemdús gazdája a tettes helyett a maga nyomát fogja kiválasztani.

A bánya fölött a táj nekivadult. Sziklás, avartól csúszós talajon botladozott a Kántor vezette menet. Káldi adatai alapján, amelyeket alig másfél óra alatt szedett össze a könyvelő munkahelyén és a bányászkolónián, Hajdúról meglehetősen vegyes kép alakult ki. A válás, az albérlet, a rendszeres hétvégi kirándulások és most a zsebnaptárban talált hatjegyű, budapesti telefonszámok, különböző variációkra adtak lehetőséget.

Sátori megcsúszott, majdnem elesett. Orra előtt Kántor lo-

boncos farka lengett.

„Ebből elég.” A töprengést máskorra kell hagynia. A fák között feketévé sűrűsödött a homály.

– Gyújthatok lámpát? – kérdezte halkan Csupati.

– Miért ne? – felelte a százados. – Csak nem félsz egy késtől?

– Késtől? – dörmögte Csupati. – Miféle késről beszélsz?

– Hát amivel a könyvelőt leszúrták. Ha pisztolya lenne a tettesnek, most egy kicsit szoronghatnánk mi is.

– Az más – és Csupati maga elé világított.

Az estében felerősödtek az erdő neszei. Valahol szarvasbika bőgött. A völgyek búgócsigaként zengették a magasba a hangot.

Hogy mi minden eszébe nem jut az embernek, a csetlő-botló éjszakai erdei sétán? Ha egyáltalán sétának lehet nevezni azt a csuszkorálást, ahogy egymás nyomában, hol térdre, hol meg hasra estek.

Lejtőn ereszkedtek alá. Kántor négy lábon kocogott, mégis ülepére huppant. Csupati meg is előzte kutyáját, s amikor fennakadt egy bokorban, neheztelve jegyezte meg:

– Főnök! Igazán intézkedhetnél, hogy az ember nadrágjára bőrfoltokat varrjanak.

– Az eszed tokját!

– Miért? A zsokéknak is van! Pedig azok csak a nyeregben ülnek, és nem közlekednek nadrágféken a hegyről lefelé.

Kántor megállt. Tisztás szélére értek. Körülöttük fekete függönyt húztak az ég aljára a szeszélyes rajzolatú hegyvonulatok. Kelet felől halványsárga fény derengett.

– Utóbb még szerencsénk lesz – nézegetett az erdős koszorúra Sátori.

– Nem ártana – jegyezte meg Csupati –, ha a kulacsban legalább egy kis sör lenne… Megígérted…

– Mit ígértem meg? – figyelt a kérdés végére Sátori.

– Azt mondtad, ha Kántor a kocsmába vezet bennünket, fizetsz egy korsó sört… Vagy már elfelejtetted?

– Neked se tud máson járni az eszed?

A rövid közjátéknak Kántor vetett véget. A tisztást az erdő szélen a fák árnyékában kerülte meg, és a túloldalon, néhány méter után egy szekérútra vezette a csoportot.

Útját változatlanul a völgy irányába folytatta. Több mint egy órája meneteltek már, amikor egy meredek szakadék partjára értek. A hold ekkor kapaszkodott a hegyek fölé. Sátori lenyűgözve bámult a szakadékba. Bíbor, kék, lila, szürke, zöld, sárga erek cikáztak a szakadék falán. Ember vájta, mesterséges hasadék volt, és a vége valahova az erdőbe vezetett. Sátori fáradtan a földre ült.

– Öt perc pihenő.

Csupati vezényszavára Kántor is pihegve a fűre hasalt. Sátori járőrtáskájából térképet kotort elő.

– Világíts ide egy kicsit – kérte Csupatit.

A térképet széthajtogatta a térdén.

– Hol vagyunk? – kérdezte Csupati.

– Ahogy az előttünk levő szakadék tarka színeiből látom, egy elhagyott bauxit-külfejtésnél. Márpedig ezen a vidéken ilyen csak egy van, tehát az ördögtói külfejtés pereménél ücsörgünk.

– És ezt a pasas is tudja?

– Milyen pasas? – nézett Sátori Csupatira.

– Hát aki előttünk jár.

Sátori, válasz helyett, mélyet sóhajtott, és feltápászkodott a földről. Csupati dörmögött.

– Nem kérdeztem én hülyeséget. Aki ilyen úton este nekivág az erdőnek, annak ismernie kell a járást.

S mert választ nem kapott, szelíden megbillentette Kántor tomporát.

– Jól van, pajtás! Csak így tovább! Indíts!

– Gyerünk – nógatta őket halkan Sátori.

Kántor cikcakkban keresgélte a nyomot, és egyre lejjebb vezette a csoportot. Elérte a külszíni bánya bejáratát és az ember vájta sziklaszoroson elindult a holdban fürdő, vérvörös kövek szakadékába. A feltúrt föld, a meddőhányók kupacai olyannak látszottak, mintha szeszélyes óriások hányták volna össze őket.

Még megvolt a régi út, amelyen valaha a szakadék alján autók közlekedtek.

Kántor alig tett száz lépést, amikor halk morrantással veszélyre figyelmeztette gazdáját. Csupati hiába meresztgette a szemét, a tarka köveken kívül egyebet nem látott.

– Csatold le róla a pórázt – tanácsolta Sátori.

Csupati az ilyen tanácsot személyes sértésnek vette. Mintha neki mondanák: ugorjon csak a kútba, nem is olyan mély az. Tanácsokat osztogatni könnyű. Ölte az aggodalom Kántorért. Ha kutyája húsz lépéssel megelőzi, már nem háríthatja el az esetleges veszélyt.

Kántor maga is türelmetlenül rázta a nyakát, jelezve, hogy felesleges a póráz. Csodálatos ösztönei mindig megérezték azt a pillanatot, amikor mozgási szabadságának gátjává válhatott a póráz, és cselekvésében zavarhatta a gazda közelsége.

– Ha te is akarod – hajolt Kántor nyakához Csupati.

Ahogy a kallantyú kiakadt a nyakörvből, Kántor előrepattant, és pillanatokon belül eltűnt a szeszélyesen kanyargó szakadék alján. Csupati kutyája után lódult. Sátori is nekiiramodott. Nem törődött a kísérőkkel. Hiszen Kántor világosan jelezte, hármójuk vadászata kezdődik most.

Kántor háromszáz métert rohant előre, és hiába trappolt utána Csupati, nem látta, hol tűnt el a buckák között. Csak egy kiáltás jelezte, kutyája célba ért.

Mire odaértek, Kántor már földre tepert egy embert. A fekvő alak hátára állt, és így várta kétlábú isteneit.

Sátori rohanás közben pillantotta meg a kutyát. A színes sziklák hátterére a zsákmányát legyőző farkalisten merev szobra rajzolódott. Kántor árnyát a szakadékba behulló holdfény valószerűtlenül felnagyította. A külfejtés ötvenhatvan méter magas, függőleges falai között félelmetes erővel felharsant Kántor diadalüvöltése.

Sátori a fekvő alakra kiáltott: – Ne mozduljon! – Tudta, hogy Kántor zsákmányához még ő sem nyúlhat. Ezt egyedül Csupati tehette meg. Kántor siheder korában fogadta istenének Csupatit, és ösztönei minden fegyelemnél erősebben parancsol-

ták, hogy zsákmánya csak fele részben az övé, a másik fele az emberisten áldozata.

Sátori hangja tikkadt volt:

– Bilincseld meg.

Befutottak a többiek is. Amíg az elfogott emberrel bíbelődtek, Sátori zseblámpájával a dombot vizsgálta, ahol a puha agyagos talajba jól kirajzolt cipőtalpak mélyedtek és vezettek egyre följebb, a szakadék függőleges faláig. A talpak mellett ott voltak Kántor tappancsai is. Csupati centivel méricskélte az elfogott férfi cipőtalpát. Sátori megpróbálta összerakni a jelenetet. A kelepcébe szorult ember kétségbeesett kísérletét a tarka sziklák megmászására, ami nem sikerülhetett.

Sátori még az elhagyott külfejtésben elkezdte a Kántor fogta ember kihallgatását. Személyazonosságát könnyen megállapította. A neve Kövecs László. Foglalkozásnélküli, budapesti lakos. A könyvelővel együtt látott idegen személyleírása pontosan illett rá. Az ember Sátorinál fél fejjel magasabb volt, atlétatermetű, magas homlokú, ovális arcú. „Erről a típusról könnyű mozaikképet csinálni” – állapította meg magában Sátori.

– Mit keresett erre?

– Kirándultam és eltévedtem – válaszolta Kövecs, miközben szabadon hagyott bal kezében szorongatott zsebkendőjével nyakát törölgette. Kántor fogai helyén kiserkedt a vére.

– Eltévedt? Ugyan honnan tévedt ide? Talán kedveli a bányákat? Látom, pillanatnyilag nincs munkahelye. Csak nem a toborzási felhívásra jött?

– Nem, kérem!

– Tehát? Mikor tévedt el?

– Délután, amikor sétálni indultam. Ott fönt van egy erdész ismerősöm. Őhozzá jöttem pár napra.

– Kezeket a magasba! Terpeszállás! – vezényelte Csupati.

Kövecs idegesen összerezzent, amikor Csupati motozni kezdte.

– Szép kis halef – tapogatta ki Kövecs nadrágzsebében a

kést. Vászonrongyot fogott és azzal emelte ki.

A húsz centi hosszú, gyöngyház nyelű, szögletes foglalatú rugós kés fehéren csillogott a holdfényben. Csupati k_pat_ ontotta a pengét.

– Remélem, alaposan letörölte – kérdezte gúnyosan a százados.

– Mit, kérem?

– A laboratóriumban akkor is kimutatják a vérfoltokat, ha fél óráig dörzsölte a sziklához.

– Kikérem magamnak!

– Kérheti.

Sátorit a szivarzsebében csipogni kezdő rádiótelefon akasztotta meg a kihallgatásban. Kihúzta a készüléket, bekapcsolta és jelentkezett. De a sziklák hangárnyékot vetettek rá, és hiába tekerte a legnagyobb erőre, csupán halk, recsegő szófoszlányok hallatszottak. Egy szót sem lehetett érteni. A közeli meddődombon már jobb volt a vétel. Csupati csak azt látta, hogy főnöke hirtelen zsebre vágta a rádiót, és leszalad a dombról.

– Siessünk! – mondta izgatottan.

Csupati intett a megbilincselt férfinak:

– Mozgás!

A régi szénbánya aknájától a bauxit külfejtésig egy haránt futó hegygerincen másztak át, de a völgyek sugáriránybban a medencében épült bányászkolóniához vezettek.

Másfél kilométert tehettek meg, amikor autóreflektor villant előttük. A riadókocsi megérkezett. Káldi félrehívta Sátorit.

– Jelentem, fél tízkor az ide tíz kilométerre levő járás székhelyen megkísérelték felrobbantani a rendőrkapitányság épületét.

– Képtelenség!

– A megyeiek már ott vannak.

– Az ördögbe is!

A vászontetős terepjáróba hatan zsúfolódtak be. Kántornak így is csak az elfogott Kövecs és Csupati ölében jutott hely. A két rendőrt, aki már nem fért be a kocsiba, Sátori a telepi őrsre irányította.

A terepjáró szöcskeugrásokkal robogott a vízmosta erdei úton. Húsz perc múlva elérték a hegyi járás székhelyét.

„Az ember mindig tanul”, gondolta Sátori, amikor körüljárta a rendőrség épületét. Valaha malom volt ez: a bővizű hegyi patak az épület alatt sodorta sebes vizét. Az ismeretlen merénylő kis tutajt szerkesztett, és erre helyezte a robbanószerkezetet. Arra számított, hogy az épület alatt megakad a tutaj és ott robban fel. A víz azonban akadálytalanul surrantotta tovább s csak az udvar végén levő kerítést helyettesítő cölöpökön futott zátonyra. Ott is robbant. Kárt semmiben és senkiben nem tett, mindössze néhány korhadt cölöp fordult ki a mederből.

A patak hosszában, derékig a vízben, sűrű fogú vasgereblyékkel kotorták már a technikusok a meder alját. A tutaj roncsait a negyedik ház kertjében hamarosan meg is találták, sőt a kapitányság kerítésének túloldalán, a fal tövében, egy összelapult, a robbanástól alaktalanná vált fémlap is fennakadt a bokrokon.

Sátori ezt a fémdarabot nézegette. Némi töprengés után Csupatihoz fordult. – Kíváncsi vagyok, a szakértők mit sütnek ki belőle?

– Hogy speciális gyári készítmény…

– Fusi ez, barátom. Házilag barkácsolt szerkezet…

– Nem megmondtam, hogy öreganyám kolompos órája, mint az a másik…

– Ráhibáztál pajtás – és Sátori barátságosan hátba csapta Csupatit.

– Főnök, mihez kezdünk itt? Hiszen annyi a rendőr, mint réten a fűszál.

– Sétáljunk egyet a patak partján. Érdekes ez a falu.

A völgyben két sor ház kacskaringózott, és a patak hol a főutcán, hol a kertek alatt, hol meg éppen a házak alatt folydogált.

– Csak idevalósinak születhetett ilyen ötlete – állapította meg Sátori.

A kapitányság északi falánál, ahol a hajdani malom zsilipduzzasztója épült, néhány méter után a völgy ellenkező oldalá-

ra kanyarodott a patak. Sátori úgy gondolta, hogy száz-kétszáz méteres távon belül találniuk kell a patak partján egy olyan pontot, ahonnan a merénylő biztonságosan vízre bocsáthatta a kis tutajt. Képzeletben végigjátszotta, mit is tett volna ő? Először is, ismernie kell a sodrást. Hiszen a patak nem egyenesen folyik. Kanyarog jobbra, kanyarog balra, és az a veszély is fennáll, hogy a tutaj egy vízbe lógó fagyökéren fennakad.

Csak ne volna olyan hideg a víz – gondolta –, ledobná kabátját, nadrágját és a meder közepén gyalogolna végig, hogy a parti növényzetet kutatva rátaláljon arra a helyre, ahonnan a tutaj elindult. Nem félt a víztől, csak a tüdőgyulladástól. Pillantása Kántorra esett. A kutya megérezte az emberi tekintetet, mert fejét idegesen felkapta és Sátorira pillantott. „Ez a baj, látod, mondta gondolatban Kántornak, hogy nincs nyom, nincs szag, amiről elindulhatnál.”

Próba, szerencse! Sátori úgy döntött, legfeljebb a utak mindkét partját végigjárják.

– Mit gondolsz – fordult Csupatihoz –, Kántor bírja még?

– Amíg én bírom, bírja ő is – válaszolt magabiztosan Csupati.

Sátori legszívesebben maga is négykézlábra ereszkedett volna, hogy Kántorral együtt kutathassa azt a pontot, amelyet elméletileg már kiszámított. Lámpájával gondosan, centiről centire vizsgálgatta a bokrok tövét, mert szent meggyőződése volt, hogy ezúttal nem tévedhet. A szerencse mégsem neki kedvezett. Csupati átszólt a túloldalról.

– Főnök! Ide tudnál jönni?

Sátori ötvenméteres kerülő után talált egy bürüt. Mire odaért hozzájuk, Kántor már magabiztosan csóválta farkát. – Ezek lennének? – kérdezte Sátori.

– Tekintve, hogy az elmaszatolt nyomok a víz széléig érnek, talán.

Csupati két férfi talpainak nyomát különböztette meg, és a kérdés már csak az volt, hogy Kántor melyiket kövesse. Sátori maga is megállapíthatta, hogy az egyik nyompár sánta embertől származott. Találomra mondta.

– Kövessük a sántát.

Kántor, némi töprengés után, amit feje ide-oda kapkodásával jelzett, a gazda mutatta nyomon indult el. Az országút meredek partjáig a két nyom együtt haladt. Ahogy a padkára értek, Sátori körülnézett. A völgyben épült településre mellig érő ezüstös pára feküdt. Mintha ködtengerben úsznának a házak. Csak a magasabb épületek, a tetők és kémények látszottak ki az alacsony ködből. A közelben autóbuszmegálló kopott táblája virított. A padkán Kántor még egy tájékozódó mozdulatot tett, majd elindult a falu felé. Néhány száz lépés után a hegy felőli oldalon, régimódi nádtetős, alacsony ház bejárata előtt állt meg.

– Idáig megvolnánk – nézett Csupati Sátorira.

– Gyerünk!

Elsőnek, mint rendesen, Kántor lépett az udvarba. A faragott oszlopokkal megtámasztott eresz közepén volt a bejárat. Az ajtó melletti ablakból gyér fény vetődött a csurgásra. A háziak meglepődtek. A konyhaasztal mellett idősebb férfi és egy asszony ült, előttük borosüveg.

– Jó estét – toppant Csupati a konyhába.

A háziak megrökönyödve bámultak rá.

– Hát megjöttünk, fater – mondta.

Kántor halk morgással a házigazda elé ült, és szúrósan rámeredt.

– Keljen fel – utasította Sátori.

Az idős férfi nehézkesen felállt, és néhány lépést tett a kőlapokkal borított konyha közepe felé. Jobb lábán vastag talpú, magasított ortopéd cipőt viselt.

– Maga horgász? – kérdezte Sátori.

– Nem, kérem – válaszolt zavartan a házigazda.

– Akkor mit keresett a falu szélén, a pataknál?

Sátori kérdése hűvös volt és fenyegető. A házigazda zavartan hebegett. Tanácstalanul nézett feleségére…

– Én, kérem, fél tizenegykor jöttem haza a műszakról. Ezt a feleségem is tanúsíthatja.

– Adja ide a személyi igazolványát.

A házigazda idegesen kotorászott zsebeiben, és végül is, a konyhaszekrény nyitott fiókjából vette elő igazolványát.

– Kada János… rokkant nyugdíjas – lapozgatott Sátori az igazolványban, s közben hangosan mormolta a személyi adatokat. –… Ha maga nyugdíjas, ráadásul rokkant is, akkor milyen műszakra jár?

– Kisegítőbe, kérem. A bányába.

– Melyik csapatnál dolgozik?

– A Vincze-csapatnál.

– Vincze lőmesternél?

– Igen – válaszolt szemmel láthatóan meglepve az öreg.

Sátori zsebébe dugta az igazolványt, és kilépett a verandára. Az egyik rendőrt utasította, hogy a járási kapitányságtól hozzon ide néhány embert. Amikor visszatért a konyhába, gúnyosan megkérdezte:

– Aztán mondja csak, vidrára se szokott vadászni?

– Vidra? – nézett értetlenül a házigazda. – Az meg mi?

– Olyan állat, ami a patakban él… Ne teketóriázzon – csattant türelmetlenül Sátori hangja. – Mit keresett ma este fél tíz előtt tíz perccel a patak partján?

– Én?… – a férfi elakadt.

Rémület ülte meg a konyhát.

– Hol lakik az a Vincze?

– A szomszéd községben.

Sátori intett Káldinak. Káldi a konyhából nyíló hátsó szobába, Sátori viszont az elsőbe lépett.

– Mi akar ez lenni? – jött meg az asszony hangja.

– Semmi – válaszolt Csupati –, maradjanak csak nyugodtan.

– Tiltakozom.

– Sajnálom – lépett vissza a konyhába Sátori. Azt hiszem, a férjének egy kis időre velünk kell jönnie.

– Engem nem lehet letartóztatni – hebegte az öreg.

– Aztán miért nem?

– Mert bányász vagyok, meg nyugdíjas.

– Ezt meg ki mondta magának?

– A Vincze Pista. Ő törvénytudó ember.

Csupati közben kiment az udvarra. Kántor követte. Szimatolgatva, a házigazda nyomán eljutott a pajtáig. A cipők nyomát nem látta ugyan, annál jobban érezte az illatot. A nyom csalhatatlanul vezette a pajta sarkába. A felhalmozott széna alól egy szatyrot kapart elő. Néhány másodpercig kísérletezett, hogyan kapja fogai közé a zsákmányt. Aztán vakkantott, a gazdát hívta.

– Tyutyu, hol vagy? – Csupati a pajtába világított. A gerendán ülő tyúkok riadtan káráltak. Kántor piros lakkszatyrot húzott Csupati elé.

Csupati izgatottan kapta fel Kántor zsákmányát. Legnagyobb ámulatára ujjai két rozsdás pisztolyba akadtak.

– Így állunk? – dörmögte, és a szatyrot kezében himbálva visszament a konyhába.

– Ehhez mit szól a tisztelt úr? – lépett a házigazda elé.

– Én… én… – hebegett a férfi, és bicegve hol egyik, hol másik lábára helyezte testsúlyát.

A szobaajtóban megjelent Sátori. Csupati diadalmasan lóbálta a szatyrot.

– Nézd, főnök! Kántor találta. – Két rozsdás stukker, negyed kiló paxit s vagy egy tucatnyi bányagyutacs.

– Tehát mégiscsak szokott halászni? – Sátori gúnyosan pillantott az elfehéredett arcú házigazdára.

– Ez nem az enyém – tiltakozott az ember, és homlokán kövér izzadságcseppek jelentek meg.

– Fegyverrejtegetés, pótműszak, robbanóanyag… és ez a piros női táska… aprócska tutaj, kicsi robbantás… Na, vén svihák, elég a hazudozásból. Kivel akarta felrobbantani a rendőrséget?!

Kada megtántorodott.

– Nem hallotta a kérdést? – lépett hozzá fenyegetően Csupati.

– Kérem, én ártatlan vagyok. Engem Vincze megfenyegetett. A szatyor is az övé. Én szegény, nyomorék ember vagyok.

– Velünk jön.

– Ne vigyenek el! Szegény, rokkant bányász vagyok.

Sátori ellentmondást nem tűrő mozdulattal mutatott kifelé.

Negyed órával később a Sátori-csoport már a szomszédos községben volt. Vinczééknél az asszonyt ugrasztották ki az ágyból, aki azt állította, hogy férje már hajnalban elment hazulról, mert ma dupla műszakot tart.

– S azóta nem jött haza? – kérdezte Sátori.

Az asszony megrázta a fejét. Sátori ekkor a homályból elővezettette Kadát.

– Ismeri? – kérdezte az asszonytól.

– János bácsi. Hogy kerül ide?

A ház új volt. Még nem vakolták be. A magasított terasz vaslábakon állt. Az öreg zavartan pislogott a terasz alól nyíló, szuterén-helyiség ajtajára. Kántor ott szimatolgatott, és türelmetlenül kapkodta fejét.

– Nyissa ki ezt az ajtót – mondta Sátori az asszonynak.

Jól berendezett kis műhelybe léptek. A sarokban még egy esztergapad is állt.

– Ezermester a férjem, itt szokott barkácsolni – mondta az asszony.

Csoportjának tagjai ezalatt szétnéztek a lakásban. Káldi megtalálta az asszony személyi igazolványát. Jelentőségteljesen adta Sátori kezébe.

– Úgy – jegyezte meg Sátori. – Szóval maguk törvényesen nem házasok.

Az asszony elpirult.

– Az uram csak most vált el. A felesége elhagyta.

Sátori megjegyzés nélkül hagyta a választ, és amikor Csupati a kacatok között két rossz vekkerórát és mellette néhány, huszonöt centi hosszúságúra fűrészelt vascsövet talált, csak akkor szólalt meg.

– És mi mindent barkácsolgatott az élettársa?

– Hát ezt is, azt is.

Kada izgatottan közbeszólt.

– Ezzel szokott halászni.

– Halászni?

Sátori néhány percig forgatta a vasrudat. Ötletes megoldás.

A rudat megtöltik robbanóanyaggal, a végét leforrasztják, gyutacsot dugnak bele, s máris kész a robbanótöltet. A nikkelezett ébresztőóra köpenye láttán Sátori csendesen elmosolyodott. Arra gondolt, milyen kár, hogy azt a másik nikkelhengert nem hozta magával. Egyszerre világosodott meg előtte minden. Az újságok hónapok óta egyébről sem írtak, mint a francia terrorszervezet, az OAS plasztikbombás merényleteiről. Úgy látszik, a példa ragadós. Minden ostobaságra akad egy-két vállalkozó. De ez nem is volt olyan ostobaság. Sátori egyre határozottabban érezte, hogy a délelőtti autórobbantás és az alagsori helyiség között megtalálta a kapcsolatot.

– Kérjen ide embereket – mondta Káldinak. – Mi visszamegyünk a bányához… Hátha találkozunk a férjével – fordult az asszonyhoz.

Az erősítés megérkezett. Csupati elkérte az asszonytól Vincze egyik szennyes ingét. Beszálltak a kocsiba. Sátori először a lődi bányához akart menni. Amikor azonban elérték a kolóniát, váratlanul irányt változtatott.

– Forduljon jobbra, és menjen a régi bányához.

– Ahol délután jártunk?

– Igen.

Se Csupati, se Káldi nem értette főnökük hirtelen elhatározását. Sátori viszont bosszankodott, hogy megfeledkezett a helyszín őrzéséről. Az elhagyott, düledező aknatorony közelében megálltak.

– Próbáld meg Kántorral a terepkutatást – mondta Csupatinak.

Csupati Kántor orrához dugta a lőmester ingét. A kutya körözni kezdett, majd bejárta az akna udvarát. Sátori arra számított, hogy eredménytelenül tér vissza hozzájuk. Nem így történt. Kántor elindult a lakótelephez vezető úton. Sátori néhány percig figyelte a lejtőn lefelé kocogó kutyát, majd visszahívatta Csupatival. Újra autóba szálltak, és Sátori ezúttal a bányaüzemhez irányította a kocsit. Az éjszakai műszakot vezető fő-

aknásztól elkérte a leszállók névsorát, és böngészni kezdte a neveket.

– Késett-e valaki?

– Igen… Hárman.

– És ők mikor szálltak le?

– Utolsónak, Vincze, jó félórával ezelőtt.

– Hányas szinten dolgozik?

– A kettesen.

– Mi is lemegyünk.

Mégsem szálltak a mélybe, Sátorit Kántor késztette elhatározása megváltoztatására. Csupati ugyanis különakcióba kezdett. Amikor Vincze nevét meghallotta, Kántor orrához dugta a lőmester ingét. Kántor először a bányatelep felé vezette gazdáját, de alig száz méter után letért az útról, és egy sűrű bozóttal benőtt sziklafal felé tartott. Aztán hirtelen eltűrt egy mohos üregben, ám néhány másodperccel később már lobogó farokkal, erőlködve kifelé hátrált az odúból.

A viaszosvászonból készült zsákot Csupati diadalmasan nyújtotta át Sátorinak. A zsákban a dolgozók elrabolt fizetése volt.

– Még csak fel se bontották!

Sátori fáradtan ült a sofőr mellé.

– A megyei kapitányságra – mondta, és a következő pillanatban pillái lecsukódtak. A hátsó ülésen Csupati és Kántor őrizte a pénzeszsákot. Csupatit is kerülgette az álom, hiszen jóval elmúlt éjfél. Szórakozottan vakargatta kutyája füle tövét.

– Megszolgáltad a sört, tyutyu – dünnyögte Csupati, s lassan az ő pillái is elnehezültek.

Nem is ébredt fel, csak a megyei rendőr-főkapitányság udvarán, amikor a kocsi hirtelen lefékezett.

– Mi van?

Sátori öklével dörzsölte álmosan hunyorgó szemét.

– Jelentem, megérkeztünk – mondta a sofőr.

– Menjen vissza Káldi elvtársért – utasította a sofőrt Sátori, és tétován kereste az ajtókilincset. Mire kikászálódott a kocsiból, és arcát megcsípte a hűvös éjszaka, már ébren volt.

Egyenesen az ügyeletre ment.

– Még dolgoznak a helyszínen – mondta az ügyeletes tiszt.

– Hozassa fel a fogdából Kövecs Lászlót. Ide, a szomszéd irodába.

Néhány perccel később Kövecs Sátori előtt állt.

– Hol is hagytuk abba? – kérdezte Sátori.

– ?!

– …Na igen… Honnan ismerte Hajdú Kázmért? Figyelmeztetem, hogy emberölés gyanúsítottjaként hallgatom ki.

– Én csak az utasítást hajtottam végre.

– Ki a megbízója?

Kövecs sunyin pislogott, fejét félrefordította.

– Az őszinte beismerést a bíróság is enyhítő körülményként értékeli. Maga még fiatal ember…

– Felügyelő úr. Én igazán nem akartam, de a pasas átrázott minket.

– Kiket?

– A főnököt, vagyis mindannyiunkat.

– Ki a maga főnöke?

– Nekem már úgyis mindegy… Laták úr.

„Ez aztán a meglepetés” – Sátori majdnem elszólta magát.

– Üljön le – maga is hátradőlt az irodai karosszékben. Miközben szórakozottan dobolt ceruzájával az íróasztal lapján, időnként bátorítóan vagy biztatóan, néha pedig együttérzően bólogatott.

Latákot régóta figyelte már a fővárosi rendőrség egyik csoportja, de a ravasz uzsorás bizonyítékok hiányában ez ideig mindig kisiklott a köréje font hurokból. Kövecs vallomása nyomán a következőket tudta meg:

Hajdú, a bánya könyvelője tavaly ősszel bukkant fel először az Ügetőn. A fogadások szenvedélye annyira hatalmába kerítette, hogy hiába vesztett futamról futamra, a tétet mindig megduplázta. A végén egy fillére sem maradt. Ekkor figyelt fel rá Laták Ödön, aki „gorillái” közül Kövecset küldte a könyvelőhöz. Elhangzott a szokásos monológ. „…Látom uram, hogy meg van szorulva… Tudok valakit, aki becsületszóra szívesen

kölcsönöz, és a kölcsönből még esetleg az eddig elvesztett dohányt is vissza lehet nyerni.”

Hajdú, aki a fizetési nap után ruccant fel Budapestre, és elvesztette már havi keresetét, kapva kapott a kínálkozó lehetőségen. Laták – Kövecs szerint – először kétezret adott. Majd, miután kifaggatta, hogy kicsoda és mivel foglalkozik, újabb ezret. A kölcsön természetesen uzsorakamatra járt. Laták nem kért se elismervényt, se kötelezvényt. Az alacsony, kissé púpos emberke csak ennyit mondott: „Nézze, Hajdú úr, maga tisztességes fickónak látszik, a jövő elsején ezért a háromezerért cserébe visszaad nekem ötöt, és meg van mentve a haza – remélem érti? Egyre azért figyelmeztetem, ha netalán előfordulna az a számomra elképzelhetetlen eset, hogy nem hozná meg, akkor bizony nagyon szomorú dolgok történnének… Látja ezt a szép, közel kétméteres, nagydarab fiút Nem azért mondom, de tavaly került ki a cselgáncs-keretből… Szóval, érti?”

Hajdú eleivel értette. Nem is késett mindaddig, míg az összegek nem haladták meg havi keresetét. A lóverseny után a póker következett. A könyvelő ebben az időben vált el feleségétől és Laták révén megismerkedett egy hölggyel. A hölgynek saját lakása volt a fővárosban és Hajdú két szenvedélyét már nem tudta féken tartani. Legutóbb tízezer forintot kért Latáktól. Ezt az összeget egy hónappal ezelőtt kellett volna visszafizetnie, de mert ez nem. történt meg, Kövecs és egyik társa, a hölgytől hazatérőben, a néptelen óbudai utcán megleste a könyvelőt, és alaposan helybenhagyta.

…Amikor Kövecs idáig jutott az elbeszélésben, Sátori majdnem hogy felkiáltott. Hát ezért volt neki olyan ismerős a könyvelő portréja. Az eszméletlenségig összevert Hajdút egy rendőrjárőr találta meg, és bevitte a főügyeletre. Miután elsősegélyben részesítették, Sátori találkozott vele. Még furcsállta is, hogy az illető nem akart feljelentést tenni. Amikor magához tért, hiába nógatták, egyre csak azt hajtogatta, hogy nem látta támadóit, semmit sem tud róluk.

A „figyelmeztetés” egyhónapi haladékot jelentett. A könyvelő esküdözött Latáknak, hogy a legközelebbi fizetési napon

kifizeti az adósságát. A határidő ezúttal is letelt.

– Ezért ölte meg?

– Csak rá akartam ijeszteni. Azzal etetett, hogy menjünk föl a régi bányához, mert délután egy jó embere odajön, az hozza a pénzt… De senki sem jött… Illetve megláttam magukat lent, a völgyben, és azt hittem, hogy a pasas beköpött. Nagyon szívóskodott, így hát nekiszaladt a késemnek.

Sátori kissé zavarba jött. Egy rablás szálán indult el és mindeddig azt a gyanút melengette, hogy a könyvelő szervezte meg az egész cécót. Ezt alá is támasztaná Kövecs vallomása, ha a pénz megérkezett volna az átadás helyére. A rablott pénzt azonban Vincze nyomán találták meg. A megszorult könyvelő nyilván a pénz megszerzése után nem kockáztatta volna az életét.

Gondterhelten pislogott. Végre eldöntötte, hogy módszeresen, rák módjára hátulról előre, de végigjárja az utat.

– Hova akart eljutni a gyilkosság után?

– Az ajkai vasútállomásra.

– Miért pont oda?

– Mert este nyolckor ott várt volna a főnök.

– Mit beszél?! – ugrott fel Sátori. – Tibor! Gyere! – kiáltott a félig nyitott ajtón a másik helyiségben szundikáló Csupatinak.

– Mi?… mi van? – toppant a szobába Csupati.

– Azonnal kérj az ügyelettől egy kocsit és néhány embert.

Csupati elrohant. Sátori visszaküldette Kövecset a cellába. Az ügyelet csak két embert tudott adni.

– Értesítse rádión a járási székhelyen dolgozó csoportot, hogy a robbantás tettesei megvannak, és az egyik kocsit néhány emberrel küldjék át az ajkai állomásra. Ott várom őket.

Éjfél után egy óra múlt, amikor Sátori a bakonyi iparváros állomásának közelében megállította az autót.

– Maradjatok le egy kicsit – mondta Csupatinak. – Én megyek elöl.

Felesleges volt az óvatosság. A kihalt kisvárosi állomásépület előtt csak egyetlen gépkocsi várakozott. Az autóban senki

sem ült. Sátori dühösen toppantott, és még mielőtt az állomás előtti térre lépett volna, a térbe torkolló utca sarkánál hirtelen visszafordult.

Visszasietett embereihez és a két rendőrt arra utasította, hogy húzódjanak valamelyik közeli kapualjba. Csupatira és. Kántorra várt az a feladat, hogy az autó kesztyűtartójában talált törlőrongyról és kesztyűről vett szimattal kutassa fel az autó tulajdonosát.

Csupati elindult, úgy tett, mintha szokásos éjszakai ellenőrző útját járná; kényelmesen ballagott ki a térre. Sátori a megyei főkapitányság ügyeletét hívta. Csupati előtt nem mutatta, de ezúttal nagyon dühös volt önmagára. Mindent megkérdezett, csak azt nem, hogy milyen márkájú Laták autója, és főleg, hogy mi a rendszáma. Amíg a válaszra várt, Csupati benézett a váróterembe, körbejárta a peront és komótosan visszaballagott az autóhoz. Pisszestésekkel jelezte Kántornak, hogy várakozzon. Kántor unalmában háromszor is megkerülte a gépkocsit, és mintha csak tudatosan csinálná, utolsó fordulója végén a bal első keréknek támasztotta hátsó lábát, és a világ legtermészetesebb dolgaként végezte azt, amit legszívesebben kerítéssarkokon vagy oszlopok oldalán intézett el.

Csupati még egyszer Kántor orrához dugta a kesztyűt. – Mehetsz, tyutyu.

Kántor az újonnan épült szálloda földszintjén levő étterembe vezette őket. A bejárathoz közel a sarokasztalnál két férfi ült. Az egyik őszes hajú, kissé púpos, alacsony emberke volt, míg asztaltársa Sátorit Kövecsre emlékeztette.

– Laták úrhoz van szerencsém? – mosolygott vidáman Sátori, miközben az asztalhoz tépett. – Elnézést a kétórás késésért.

Laták ellenségesen pillantott Sátorira. – Mit akarnak?

– Hogy minden feltűnés nélkül kövessenek.

Laták felmérte a helyzetet. Az erőviszonyok ezúttal nem kedveztek ahhoz, hogy „gorillája” bevetésével esetleg egérutat nyerjen. Ellenkezés nélkül felállt és megindult. Társa engedelmesen követte.

Hajnalodott. A megyei főkapitányságon Sátori fáradtan támaszkodott a falnak. A szobában a helyi főkapitány és a kapitányság néhány vezető beosztású rendőrtisztje tartózkodott. Sátori lassan, kicsit vontatottan beszélt. A történések sora már világos volt előtte. A részletes kihallgatások ugyan még hátra voltak, de Sátori szerint a lényegen ezek már mit sem változtathattak.

Hajdú, a bánya könyvelője, lóverseny- és kártyaszenvedélye révén került kapcsolatba a fővárosi uzsorással, akinek testőrei, más néven „gorillái", az első elmulasztott fizetési határnap alkalmával a könyvelőt alaposan helybenhagyták. A fizetések elrablását Laták javaslatára a könyvelő szervezte meg, és mint azt Káldi a bányában letartóztatott lőmestertől megtudta, az akcióba bevonta Vinczét. Ismeretségük évekkel korábban kezdődött, amikor is egy alkalommal kölcsönösen tisztázták egymás politikai nézeteit. A könyvelő szorongatott helyzetében úgy gondolta, hogy a lőmestert jól felhasználhatja. Tudott arról, hogy a lőmester politikai okokból egy alkalommal már megkísérelte a hegyi vasút felrobbantását, és rendszeresen saját gyártmányú robbanótölteteivel halászik az erdőben levő pisztrángos tavakban.

A rablás értelmi szerzője mégis Laták volt, akinek Hajdú ezúttal húszezer forinttal tartozott. Laták tanácsolta, hogy nagyobb összegű pénzt raboljon, ha már egyszer erre kerül a sor. Nem érdemes húszezerért kockáztatni, meg kell szerezni az egész esedékes bért. Arról azonban a könyvelő nem tudott, hogy az egész rablott összegre Laták tart igényt. A helyszínt is az uzsorás nézte ki, ő tanácsolta az elhagyott bányánál történő találkozást is. Laták megbízottja, Kövecs és a könyvelő meg is jelentek a régi aknánál, csak Vincze – aki a sánta lábú rokkant nyugdíjas Kadával a rablást végrehajtotta – késett. Vallomása szerint azért, mert a sógorát három nappal korábban izgatás miatt letartóztatták. Be szerette volna bizonyítani, hogy a környék deklasszált elemeiből összeverbuválódott társaság ártatlan. Ezt akarta a járási kapitányság elleni robbantási kísérlettel

igazolni. A házilag összeállított pokolgépes szerkezet lényeges kárt ugyan akkor sem okozott volna, ha történetesen az épület alatt keresztül folyó patak alagútjában robban fel, de arra alkalmas lett volna, hogy a nyomozó hatóságot megtévessze.

Ha a napok óta kitervelt robbantás nem a rablás napjára esett volna, Vincze a megbeszélt időben jelentkezik a könyvelőnél a pénzzel. Sánta segítőtársa azonban még a rablás előtt közölte vele, hogy a hegyi pisztrángos tavaknál megkezdődött az őszi vízleeresztés, és így a kapitányság alatt keresztülfolyó patak vize annyira megduzzad, hogy a tutajt fennakadás veszélye nélkül elereszthetik.

A lőmester a sikeres rablás után, előbb odahaza rejtette el a pénzt, s közben gyorsan összeszerelte a tutajra szánt robbanótöltetet. Úgy gondolta, hogy a rablást is leplezi az esti merénylet. A könyvelővel megbeszélt találkáról azonban két órát késett. Ez a késés az életét mentette meg, mert Laták utasítása szerint Kövecsnek, a „gorillának” vele is végeznie kellett volna. Vincze ugyan igyekezett eljutni a romos aknához, de útközben megpillantotta a rendőröket. Megijedt, visszafordult, és a zsákmányt elrejtette a Kántor felfedezte odúba.

Amikor Sátori befejezte a történtek elemzését, a megyei bűnügyi osztály vezetője álmélkodva és kissé irigykedve felsóhajtott.

– Ezt a mázlit!

Sátori csodálkozva pillantott rá.

– Igenis, mázli, hogy ez a pesti alak a megbeszélt időpont után még két órával is a helyszínen tartózkodott.

– Latákra gondol, az ezredes elvtárs? – kérdezte Sátori.

– Igen.

Sátori nem válaszolt. Szájszögletében fanyar mosoly játszott. „Mázli”, ha még a kollégái is ezt mondják, akkor hogyan vélekednének a civilek? Órákkal ezelőtt még három, egymástól látszólag teljesen különálló bűncselekmény nyomát hajtották. Akkor még ő sem gondolta volna, hogy a dolgok így állnak össze.

Bólintott.

– Ha Kántort mázlinak lehet nevezni, akkor az volt.

– De miért nem szólt nekünk – vetette közbe a főkapitány.

– Láttam, nagyon el voltak foglalva.

– Feleslegesen dolgoztatott minket.

– Feleslegesen? Nem hiszem. Hiszen, amíg a kutya meg nem találta a tutaj vízreeresztésének a helyét és a nyomon nem jutott el a bicegő atyafiig, mi sem tudtunk többet. Azután pedig nem volt időnk.

– Ez egyszer nincs harag – mondta a főkapitány.

SZÁZ SZÁL RÓZSA

Sátori este tíz íjra tájban telefonált Csupatinak.

– Ha nincs jobb dolgod, gyere fel. A klubszobából hozd el a sakkot is.

– Hogyne, hogy megint bemattolj!

– Ne bomolj. Ígérem, nem adok mattot.

– Akkor meg minek akarsz sakkozni?

Csupatit nem is volt olyan könnyű bemattolni. Természetes logikája Sátori intellektusával szemben keményen állta a harcot. Nehezen adta meg magát. Küzdött az utolsó gyalogig, a mattig.

Csupati, hóna alatt a kopott, maszatos táblával állított be az ügyeletes tiszt szobájába.

Az ügyeletvezetői iroda a tágas terem végéből nyílott. A teremben a rádiósok dolgoztak. A rövid- és ultrarövid hullámú rádió adó-vevő készülékek előtt ülő fejhallgatós kollégák láttán Csupati mindig elfogódottságot érzett. Ez a terem láthatatlan sugarakkal fogta össze az ország éjszakáját.

Ha a különböző hívójelektől zsongó helyiségen keresztülhaladt, akaratlanul is lábujjhegyen óvatoskodott. Itt dolgozott az agy, és tisztában volt vele, hogy ő ebben a bonyolult és szerteágazó szervezetben csak az ezredik kéz vagy láb szerepét játszsza.

Különösen a terem sarkában felépített üvegkalitka váltott ki belőle nagy tiszteletet. A számítógépről Csupati csak annyit tudott, hogy emlékezni is képes. Amikor úgy-ahogy elmagyarázták neki a csodamasina szerkezetének lényegét, megkérdezte: „Szimata van-e?”

A műszaki csoportfőnök nem értette Csupati kérdését.

„Ez logikai agy. Ez se enni, se szimatolni, se szellenteni nem tud” – válaszolta bosszúsan, mert Csupati kérdéséből a technika lenézését hallotta ki.

A többiek röhögtek. Egyedül Sátori mosolygott. Csupati pedig sértődötten húzódott hátra.

Ő igenis komolyan gondolta, amit kérdezett. A műszaki főnök úgy dicsérte agyba-főbe a halk zümmögéssel dolgozó és különböző színes lámpákat villogtató gépet, mintha az máris egymaga megoldaná a bűnüldözés minden gondját.

A felsülés és a goromba válasz mégis megnyugtatta.

Ha nincs az elektromos agynak szimata, akkor Kántor mégis többet ér. S amikor azt hallotta, hogy a csodagép is tévedhet, legyintett.

„Nem baj, főnök – jegyezte meg a bemutató után Sátorinak –, a masina tévedhet, de Kántor még sose tévedett. A gépnek szimata nincs, remélem, érted?”

Sátori bólintott. Már hogyne értette volna azt a mérhetetlen aggodalmat, ami az új technikai eszköz láttán Csupatiban fészket vert.

…Csupati hóna alatt a sakktáblával, a kalickában villogó gépre sandítva, ezúttal is ösztönös tisztelettel lépkedett. – Mi van Toncsival? – fogadta Sátori.

– Kivel mi van? – pislogott főnökére Csupati, mert újabb ugratásra gyanakodott.

– Bugvári Toncsival. A tacskóval – nevetett fel Sátori.

– Jó, hogy említed. Már mondani akartam, de kiment a fejemből.

– Micsoda?

– Hát a kutyád… A tacskó.

– Miért? Mi történt?

– Hányszor kértelek, hogy vidd el a telepről! Vedd magadhoz. Különösen azután az incidens után, amikor vége szakadt a Kántorral való barátságnak…

– Na és? – Sátori aggodalmasan meredt Csupatira. – Csak nem esett valami baja?

Csupati nyomban megérezte, hogy végre itt a téma, amiben főnöke fölé kerülhet. Vállat vont, csak azért is húzta az időt.

– Baja? Már ugye attól függ, kinek?

– Hát a tacskónak.

– Annak nem.

– Mit hímezel-hámozol itt? – Sátori nyugtalan lett. Amíg jó helyen tudta a kutyát, nem törődött vele. Eszébe is ritkán jutott. Alig látta. De most lelkiismeret-furdalása támadt. A lehetőség, hogy a tacskónak valami baja eshetett, percek alatt kifordította nyugalmából.

Csupati hallgatott, és közönyös ábrázattal az asztalra borította a sakkfigurákat.

– Beszélj már! – nógatta Sátori.

– Egyszer beszéljek, egyszer meg ne beszéljek?

– Jó, jó. Ne haragudj…

– Rendben, de akkor én játszom a fehér bábukkal.

– Tied a fehér… Nos? Mi van a tacskóval?

– Elment.

– Hogyhogy? Csak nem ajándékoztad el?

– Elment, ha mondom. Hiába kértelek, hogy az összeveszés után vedd magadhoz, mert a kutyának gazda kell, te rá se hederítettél. Tudod, mennyit szenvedett az a nyomorult? Dehogy tudod. Én ismerem a kutyákat. Az embernél is jobban tudnak szenvedni. Gyerekkoromban volt nekünk egy korcs kutyánk. Száz évre visszamenően mindenféle fajta vére csörgedezett ereiben. Egyszer aztán megöregedett, és apám elűzte a háztól. Sokáig nem láttam. A falunk közepén folyik egy patak. Azon van egy kétlyukú mohos kőhíd. Amikor egyszer megyek az iskolából hazafelé, a srácok azzal fogadnak, hogy a kutyánk a híd alatti zúgó szélénél hasal. Tényleg ott feküdt a sebesen örvénylő víz partján. Lekiáltottam hozzá: Bundi, mert Bundásnak hívtuk. Rám nézett, és a következő pillanatban a felgátolt vízbe ugrott. Hamar elkapta az áramlás, és a zúgó vízesés felé sodorta. Többet sose láttam. Bánatában öngyilkos lett.

– Csak nem azt akarod mondani, hogy Toncsi is önmaga vetett véget az életének?

– Nem. Az a tacskó még fiatal. Benne még minden más érzésnél erősebb az életösztön, de mert gazda nélkül egyetlen kutya sem tud sokáig élni, keresett egyet magának… – És talált?

– Talált.

– Legalább jó gazdája lett?

– Azt hiszem.

– Te láttad?

– Láttam.

– Kicsoda?

– Egy kislány… A telep előtt van egy játszótér. Toncsi eleinte csak a kerítés mögül figyelte a játszadozó gyerekeket. Később aztán kikéredzkedett. A kapus kiengedte. Egyszer én is láttam, amikor a játszótérről hazafelé kísérte az egyik kislányt. De etetési időre mindig pontosan megjelent a telepen. Pár nappal ezelőtt azonban hiába szólt a kolomp, a te Toncsid nem jött haza. Úgy látszik, nem is jön többé, mert a gyerek családja befogadta…

Csupati állítgatni kezdte a sakkbábukat.

– Én kezdek – mondta.

– Talán így jobb neki – tűnődött hangosan Sátori, és felsóhajtott.

– Jobb bizony – döntötte el a kérdést Csupati –, mert gazda nélkül egyetlen kutya sem élhet.

Csupati szavát a rádiótelefon csipogása szakította félbe…

Öt perccel később a csoport menetfelszereléssel már a kettes udvarban gyülekezett.

– A jelek szerint hazamegyünk a régi vadászmezőkre – mondta Sátori, amikor beültek a riadóautóba.

– Akkor a „főnök úrral” is találkozunk?

– Lehetséges.

A rendőrségi riadóautó két és fél óra alatt futotta le a kétszáz kilométeres, utolsó szakaszán vadregényes, sziklaszurdokban kanyargó utat.

Az országút a mecskei őrház közelében keresztezte a vasutat. A sorompó két póznája vékony csövű légvédelmi iker-

ágyúként célozta meg a csúcsok fölött vándorló teliholdat.

A pályával párhuzamosan a Gyöngy-patak vize mosta türelmetlen locsogással a mederből kiálló mohos kőszirteket. A kereszteződés előtti bolthajtásos téglahíd örvénylő kavargással nyelte magába a patakot, hogy ellenkező nyílásán szelídebb folyásba köpje. A híd és a vasút között keskeny rámpa lejtett az őrházig. A martos falú meder szigetén épült őrház homlokán sárgásfényű villanykörte hunyorgott.

– Itt álljon meg – mondta Sátori. – Tolasson vissza. Balra lemegyünk az őrházhoz.

– Új rekord – jegyezte meg a sofőr.

Kántor Csupati mellett a hátsó pótülésen hegyezte a fülét. Ösztönei az embereket gyötrő belső szorongásokat fokozatosan átvették. Pedig az indulás pillanatában még csak a hám megszokott fegyelme kényszerítette, hogy kövesse gazdája hívó szavát.

– Lemegyünk a bakterhoz – hangzott Sátori utasítása.

A gyér fénnyel megvilágított bakterház előtt szürke árnyak sürögtek.

– Megelőztek – dörmögte Csupati.

Sátori a legközelebbi rendőrhöz fordult: – Ki vezeti a nyomozást?

A megszólított őrmester gyanakodva mérte végig a civil ruhás századost.

– Géza! Te vagy? – szólalt meg a sötétből egy ismerős hang.

Sátori hunyorgott.

– Nem ismersz meg? – sietett hozzá egy főhadnagy.

– Kalló Jancsi! – örvendezett Sátori, amikor a másik a lámpa fénykörébe ért.

A főhadnagy beosztottja volt azon a megyei főkapitányságon, ahova most visszahozta a sors.

– Mi történik itt? – faggatta a főhadnagyot Sátori. – Eltűnt a huszonegytizes vegyesteher.

– Eltűnt? Egy egész vonat?

– Igen. A teljes szerelvénynek nyoma veszett.

– Ilyet se pipáltam eddig – dünnyögte Sátori. Hamarosan

megtudta, hogy a nyomozást hajdani főnöke, Bokor őrnagy vezeti, de jelenleg nincs a helyszínen, mert a vasúti szakértővel együtt sínautón felment a kertesi állomásig.

– Azt keresik, hogy nem siklott-e ki a szerelvény valahol. Huszonkét óra után indultak el.

– Hol a bakter?

– A bakter eltűnt – vágta rá Kalló főhadnagy.

– Ismerem a vén svihákot – szólt közbe Csupati. – Nagy pecás. Amikor még a megyénél szolgáltam, én is eljártam vele pisztrángozni.

– Ne fecsegj – zörrent rá bosszúsan Sátori.

A főtörzsőrmester azonban nem zavartatta magát.

– Ha az ember tovább megy a Kecseg csúcsa felé, a Csiti malom alatt kecsegét is lehet fogni. – Pecázási szakelőadását csak Kántor megjelenése szakította félbe.

– Na mi van? – kérdezte kutyájától. –… Semmi és senki? – és az üres bakterházra bökött. – Mit mondtam, főnök? Telihold van. A vén vidra kiment pecázni.

– Hagyd már abba – bosszankodott Sátori.

Észak felől csattogó zaj közeledett.

– Jön a sínautó – kapta fel fejét a főhadnagy. Sátori a sínpálya mellé lépett.

A hegyvonulatot kettészelő kanyargós szűk völgyben, az északról délnek folyó patak mellett csak a múlt század végén épült vasútpályája fért el. Az országutat a szurdokszerűen összeszűkülő szakaszokon a hegyek oldalába vájták.

Sátori elmélázott. Szerette a hegyeket. Itt született a szigethegység északi tövén, és diákkorában naponta vonatozott a határváros gimnáziumába. Akkor egyik nap olyan volt, mint a másik. Sose történt semmi. Csak az évszakok változásai jelezték a múló időt.

A kanyarból fényszóróp ár szeme villant. Sátori balra lépett, és megbotlott a váltó földre hajtott kerek koloncában.

– Az ördögbe is! – szisszentett, és lehajolt, hogy megtapogassa a bokáját.

A sínautó csikorogva fékezett. A begördülő járműből a vas-

úti őrs két nyomozója, Bokor őrnagy és egy alacsony, cingár, vasúti tiszt szállt ki.

– Erőt egészséget – fogadta Bokor hivatalos hangon Sátori köszöntését.

A vasúti tiszt szertartásos katonai előírással mutatkozott be. Piros szegélyes tányérsapkája ellenzőjéhez emelte jobb kezét.

– Csiti Aladár első osztályú forgalmi tiszt…

Sátori a komikus macskabajszú figura láttán szintén előírásosan kihúzta magát.

– Sátori Géza – mormogta, és akaratlanul is az illendőnél hosszabb ideig, mereven nézett az alacsony vasutas csillogó szemüvegére.

– Találtak valamit?

– Semmit – készségeskedett a nyomozókat megelőzve a forgalmista.

Sátori bólintott.

– Ön mióta van szolgálatban? – kérdezte a forgalmi tiszttől.

– Huszonegykor vettem át az irányító szolgálatot a központi állomáson… – jelentette vékony jércehangon. – Huszonegy ötkor jelezte a 7-es… Oppardon, ez az őrház, hogy a teher elhaladt előtte.

– Ön szerint hol lehet a bakter?

– A bakter? Kérem, a „hetesnek” elvben szolgálatban kell lennie.

– Én nem elvben kérdeztem…

Az őrnagy válaszolt.

– Se vonat, se bakter. Először arra gondoltam, hogy hátha az alagút előtt kisiklott a szerelvény, és a bakter gyalog indult el a baleset felderítésére.

– Előfordulhatott, hogy a kertesi állomás arra kérte, nézze meg, nem vesztegel-e az őrház és az alagút között a vonat?

– De nem kérte – Bokor a forgalmista szószátyárkodásának türelmetlen mozdulattal vetett véget.

– És ez a váltó? – mutatott Sátori a földre hajtott öntöttvas tárcsára.

A forgalmista a koloncra nézett.

– Ez egy régi, használaton kívül álló bányavágány váltója, de ahogy látom, szabályos helyzetben van.

Csupati közelebb lépett.

– Szerintem az alagútban akadt el a vonat…

– Az nem lehet, kérem tisztelettel. Most jártuk végig a pályát Kertesig – fordult készségesen a beszélgetésbe szóló új hang irányába a forgalmista. – Maga az, Tibor? – ismerte fel Csupatit. – Tiszteletem.

Kántor a csoport körül ólálkodott. Észrevételenül szimatolgatta a jövevények nadrágszegélyét. A vasutast hátulról közelítette meg.

– A csodakutyája hol van? – kedélyeskedett a forgalmista.

A sportklubból ismerte Csupatit és Kántort. Időnként, ha túlóra ürügyén sikerült hazulról felesége vizslató szeme és szigorú ellenőrzése elől elmenekülni, loholt a klubba, ahol Csupati emlékezete szerint sosem ült le. Állva, mohón itta meg két fröccsét, és pislogva, félszegen távozott.

– Ott ácsorog maga mögött.

Csiti megrezzent, és idegesen kapta hátra a fejét.

– Kántor, gyere – parancsolta magához kutyáját Csupati.

– Gyö… gyö… gyönyörű – hebegte a nesztelenül elinduló kutya láttán a meglepett forgalmista.

– Térjünk a tárgyra – vetett véget a közjátéknak Sátori.

– Én is menjek? – kérdezte bizonytalanul a forgalmista.

– Maga intézkedjen a forgalom újraindításáról.

– Igenis – tisztelgett a forgalmista.

– Add ide a zseblámpádat – kérte Csupatitól Sátori.

– Mit csináljunk, főnök? – toporgott Csupati.

–… Hozd el a kocsiból a rádiótelefont.

Kántorral senki sem törődött. Egyedül Sátorinak tűnt fel, hogy a váltót szimatolgatja.

– Találtál valamit? – kérdezte Kántortól.

A kérdő hangsúly és a földet vizsgálgató ember egyaránt válaszra ingerelte Kántort. Vakkantson, vagy a farkát csóválja?

Kántor világosan felfogta, hogy a gazdi barátja hozzá hason-

lóan szimatolgat, ám az ember tétova mozdulatai jelezték, az sem tud semmit.

– Látod! – bökött a sínre Sátori – ez valahogy gyanús nekem. Hogy miért? Ez az, pajtás, amit még nem tudok.

Sátori Kántorhoz beszélt, de inkább magának mondta el felvillanó ötleteit.

Kántor mozdulatlanul hallgatta.

A fővonalról balra elágazó elhanyagolt pálya éles kanyarral ívelt át a patak medrén, és alig száz méter után, a nyugati irányba hajló szakadékos völgytorokban tűnt el. A bakterház mögött találkozó két patak vize surrogva, csobogva birkózott egymással.

– Mondd – kérdezte a visszatérő Csupatitól Sátori –, mikor szüntették be a munkát a kőbányában?

– Talán tíz éve, vagy annál is régebben.

– Mikor jártál arra utoljára?

– Tavaly ősszel. Mielőtt a fővárosba vezényeltek. Ezzel a vén vidrával mentünk fel a bánya alatti zúgóig. Az, barátom, csak bedobta a pecáját, és zsupsz, máris kirántott egy pisztrángot. Én meg órákig kísérleteztem, és semmi se akadt.

– Milyen messze lehet ide a bánya?

– Gyalogosan jó félóra járás.

– És autóval?

– Autóval? Még biciklivel se lehet oda bemenni. Csak a régi iparvágányon közelíthető meg.

– Akkor most odamegyünk – állt fel Sátori.

A bakterházban kolompolt a telefon. A forgalmista hallózott. Sátori Bokorhoz fordult.

– Kalló főhadnagy két rendőrrel itt maradhatna. A sínautó is. Mi pedig bejárjuk az iparvágányt.

– Egyetértek – biccentett Bokor.

– Főnök – vonta félre Sátorit Káldi. – Nézze csak! – A főhadnagy az iparvágányra világított.

– Na igen – tűnődött Sátori. – De mi az ördögnek tért le eredeti pályájáról?

– Eltérítették…

Kántor az őrház mögül került elő.

– Kuti, maga is itt marad. Riadóztatja a határkörzetet?

– Már megtörtént – szólt közbe Bokor.

– Tartsa a kapcsolatot. Gyerünk.

A felhőkkel bújócskázó hold sejtelmes árnyakat terített a Gyöngy-patak szurdokjában haladó kis csapat köré. Szokás szerint Kántor ment az élen, s mert külön vezényszó nem parancsolta rá a munkát, csak időnként szippantott a ropogva öszszetörő kórószárak közé.

Függőleges sziklafal meredt eléjük. A sziklák a mélybe támasztották talpukat, ahol tompa mormogással zúgott a patak. A vasút a dolomit oldalába vájt sötét torkú kavernába vezetett.

– Főnök – fordult hátra Csupati –, megérkeztünk a Kőkapuhoz.

Csupati hosszú pórázra eresztette Kántort.

Sátori az alagút nyirkos, mohos falára világított. Az áttörés nem volt egyenes: kifliszerű ívben hajolt jobbra. Negyvenötven lépés után elérték az alagút kijáratát.

Félkör alakú tisztás terült el előttük. Az északról nyugatnak hajló simafalú, több száz méter magas sziklapart aranysárgán verte vissza a hold fényét.

A sínpálya bal oldalán függőleges szakadék zuhant a mélybe, és a szurdok fekete hasadékából, mint valami természetes hangerősítő kürtőből, robaj hallatszott: a közeli vízesés hangja. A kép legtávolabbi pontján a vasút éles kanyarral lejtett a hajdani kőbánya rakodója felé.

Leértek a bányatér szélére, a meredek kanyar utolsó hajlatához, Csupati megtorpant.

– Főnök – suttogta, és előremutatott.

A félig összedőlt rakodó előtt ott állt a vonat.

Elérték a rámpát.

A környék kísértetiesen néma volt. Időnként a süket csendben ágyúszóként pukkant a mozdonyból kisivító gőz csattanása.

Sehol senki. Mintha kísértetek hozták volna ide a vonatot.

A rakodó körül emelkedő néhány méter magas meddő kupa-

cok védelme mögül közeledtek a mozdonyhoz. Kántort szemmel láthatóan idegesítette a gőz sistergése és a sivítást befejező szelepcsattanás.

Csupati a mozdonyhoz legközelebbi bucka mögé lapult. Óvatosan figyelte a terepet.

– Mire várnak? – szólt rájuk türelmetlenül Bokor őrnagy.

A hangra a kutyában és gazdájában egyszerre éledt fel egy rég elfelejtettnek hitt kellemetlen érzés,

Amikor a bakterháznál hajdani főnökével találkozott, Csupati nem gondolt a múltra. Eszébe se jutott, hogy kutyájával együtt mennyi borsot törtek az őrnagy orra alá.

– Eh! – hallotta maga mögött Bokor bosszús megjegyzését.

Bokor már a mozdony mellett a rámpán állt. Sátori is felépett a fél méter magas peronra. A rendőrök körülfogták a teherszerelvényt.

– Sehol senki – jegyezte meg Bokor.

A mozdony felhágója előtt Sátori azon tanakodott Csupatival, hol találhatnánk Kántor számára alkalmas kiinduló nyomot. A tanakodásnak Kántor vakkantása vetett véget.

A kutya a paklikocsi ajtaját szimatolgatta, és farkával türelmetlenül integetett. Gazdája mellette termett.

A régimódi postavagonból halk nyöszörgés szűrődött ki. Csupati elkapta a tolóajtó fogantyúját, és nagyot rántott rajta.

Kántor a sötét vagonba ugrott. Mire a lámpafény utolérte, már felderítette a paklikocsi titkát.

Az olajos padlón négy gúzsba kötött, felpeckelt szájú férfi hevert.

Sátori kérdőn nézett az őrnagyra.

– Rablótámadás érhette őket.

Csupati és az időközben hozzájuk futó Káldi főhadnagy bicskával vagdalták el a kötelékeket.

Hamarosan tisztázták, hogy ki kicsoda.

– A bakter mégse ment pisztrángozni – jegyezte meg szelíd iróniával Sátori.

Az idős vasutas bágyadtan tapogatta a tarkóját.

– Magával mi történt? – nógatta Sátori.

– Kérem tisztelettel… Én csak arra emlékszem, hogy vettem az ezerhetvenes érkezési jelzését… kiléptem az őrház ajtaján. Egy árnyék… Egy puffanás a tarkómon, és most itt vagyok.

– Ez nem sok. Látott valakit? – Senkit, kérem.

– Álljon félre… Maga a mozdonyvezető? – fordult az olajtól, széntől fekete, kezeslábast viselő, középtermetű férfihez.

– Igen.

– És magával mi történt?

– A fűtőm az utolsó pillanatban vette észre, hogy az őrház előtti jelző pirosra váltott. De már olyan közel voltam, hogy hiába fékeztem, csak az őrháznál tudtam megállni. Ahogy kihajoltam, mert a Józsi bácsitól meg akartam kérdezni mi a jó istent csinálnak, a hátam megett rám szólt egy durva hang: lassan előre, és ne ugrándozzak, ha kedves az életem… A hátamba pisztolycső nyomódott.

– És nem látott semmit?

– Hol, kérem?

– Az őrháznál vagy az őrház mellett…

– A váltó csattanását hallottam, meg egy álarcos alak integetett…

– Én – szólt közbe a fűtő – mintha egy autó fényes tetejét láttam volna a bakterházhoz vezető út bokrai között.

– Erről majd később… Nos? – nógatta a mozdonyvezetőt Sátori.

– A parancs szerint lassan előrehúztam a hídig. Akkor már tudtam, hogy a régi vágányra tértünk át, mert nagyon csikorogtak a kerekek. A hídon újra meg kellett állítanom a vonatot, de csak egy percre. Kérem, azon a korhadt fahídon bele is szakadhattunk volna a folyóba. Mondtam is a hátam megett álló támadónak: ne ácsorogjunk itt, mert a hullámok zúgásában is hallom, hogyan recseg alattunk a korhadt gerenda.

– A lényeget, mester – türelmetlenkedett Sátori. – Látta a támadó arcát?

– Azt nem. Álarc volt rajta. De jól megtermett férfi lehetett.

– Nálam fél fejjel magasabb volt – jegyezte meg a fűtő –, és rövid géppisztoly lógott a nyakában… Olyan, amilyent a néme-

tek használtak a második világháborúban…

– Ezt honnan tudja ilyen jól?

–… Izé – hökkent meg a fűtő –, katona voltam, kérem…

– Tovább!

A mozdonyvezető folytatta:

– Szerencsére hamarosan azt mondta az álarcos, hogy nyomás, indíts. Engem kivert a veríték. Valaha jártam ezen a bányavágányon, amikor még követ szállítottunk. Akkoriban is összeszorult a szívem, valahányszor az alagút előtti szakaszon, a szakadék szélére épült íven haladtam. – Ott, egyszer még a háború alatt, amikor a Tücsökmajor melletti repülőtér épült, kisiklott egy szerelvény. A roncsai azóta is a szakadékban vannak. Csak a fékezőnek és két katonának a holttestét találták meg, mert a felrobbant gőzös a mozdonyvezetőnek és a fűtőnek még az emlékét is szétszórta… Hát nekem ez jutott eszembe, de azt se tudtam, hogy a pálya egyáltalán járható-e még. Mondtam is a kanyar előtt, álljunk meg. A fickó azonban a bordámhoz nyomta a géppisztoly csövét, és rám förmedt, hogy ne majrézzak. Aztán ideértünk. A fickó álljt parancsolt, és ahogy megálltunk, ütés zúdult a tarkómra… A paklikocsiban tértem magamhoz…

– És maga? – fordult a mozdonyvezető kihallgatása után a postáshoz Sátori.

– Amikor megálltunk, meg akartam kérdezni a vezetőt, mi történt. Kinyitottam a kocsiajtót. A lépcsőn egy álarcos alak állt. Pisztolyát a hasamnak szegezte. Egy pillanat alatt már a kocsiban termett. Rám parancsolt, hogy forduljak a csomagtartó rekeszek felé. Ahogy megfordultam, már le is ütött. Mire magamhoz tértem, a padlón feküdtem. Kezem-lábam gúzsban, a szám felpeckelve… – Felügyelő úr – hebegte –, két zsák hiányzik. Az OTP-szállítmány. Több mint két és fél millió forint… Jaj istenem, mi lesz ebből!

– Ne sápítozzon – intette le Bokor a postást.

– Igenis, őrnagy úr, de kérem ennyi pénz! És pont éntőlem rabolták el. Huszonöt éve teljesítek szolgálatot… Ugye igazolják, hogy nem tehetek róla, hogy ártatlan vagyok… Kirúg-

nak…

Sátori félrehívta Bokort.

Csupati a kőosztályozó óriás galambdúcra emlékeztető építményének tövéből egy darabig figyelte a „főnökséget”. Végül is elunta a dolgot. Nem állhat itt örökké! Figyelmeztetően krákogott néhányat. Ezt udvariasságból tette. Úgy vélte, közeledési szándékát így illik jelezni.

– Gyere csak – szólalt meg Sátori. – Találtál valami nyomot?

Csupati nehézkesen cammogott oda.

– Én semmit.

– És Kántor?

– Kántor? Hm! Azt hiszem. A nyugati sziklafal tövéből, ahol az ösvény kezdődik, hozta ezt – és Csupati egy műanyag burkolatú, külföldi gyártmányú golyóstollat mutatott fel.

– Illogikus – mormogta Bokor. A pénzzel csak az ország területén kezdhetnek valamit. Tehát a rablók nem kifelé, hanem az ország belsejébe, valamelyik nagyvárosba kell hogy igyekezzenek.

– Ha csak féláron váltják is be a szomszéd országban, úgy is több mint egymilliót kapnának érte. Egymillió schilling Ausztriában is nagy pénz… De az is lehet, hogy elrejtették a zsákmányt valahol. Hárman, legfeljebb négyen lehettek a támadók. Ismerniük kellett a postai pénzküldemény feladásának várható időpontját, a vonat menetrendjét, a berendezések működését. Szervezett, előre megtervezett akcióról van szó. A postás is hibázott, amikor a nyílt pályán kinyitotta a csomagkocsi ajtaját. Lehet, hogy benne van a buliban? – Sátori gondterhelten elhallgatott.

A bűnügyi technikus jelentette: befejezték a helyszín vizsgálatát. A fotók elkészültek. A mozdonylépcső kapaszkodóján, a paklikocsi felhágó rúdján több ujjlenyomatot sikerült rögzíteniük.

– Mi legyen a szerelvénnyel?

– Alaposan kikérdezték a vonat személyzetét?

– Igen.

– Az öreg baktert kísértesse ki valakivel a mecskei őrházhoz. A szerelvény és a személyzet itt marad amíg a vasútigazgatóság vizsgáló tisztjei ide nem érnek… Őrizzék őket… A nyom-értékelést reggelre kérem.

A technikai csoport vezetője eltávozott.

Sátorit zavarta Bokor jelenléte. Hajdani főnöke mit sem változott. De talán lehet valami az őrnagy érvelésében.

„Ennyi pénzzel miért is akarnának a bandíták külföldre szökni?” Az ilyen nagy összeg megéri a kockázatot, és aki mértékkel tud bánni vele, néhány év alatt feltűnés nélkül meggazdagodhat.

Sátori megrázta a fejét, mintha agytekervényeiből ki akarná rostálni a zavaró feltevéseket. „Megyünk, amerre Kántor vezet” – döntötte el végül. A tettesek menekülési nyomát csak a kutya fedezheti fel.

– Megkérhetném – fordult Bokorhoz –, hogy ellenőrizze a rutinvizsgálatokat és intézkedjen a szerelvény és a személyzet végleges sorsáról? Rövidesen megérkezik a vasútigazgatóság helyszínelő bizottsága. Fogadja őket.

Bokor bólintott, és a vonat körül tevékenykedő rendőrökhöz sietett.

– Ettől megszabadultunk – kuncogott Csupati.

– Tartsd a szád – intette le Sátori.

– Én el is mehetek… – húzta fel orrát sértődötten.

– Hogyne, majd ha befejeztük ezt a partit, mehetsz a fogdába. Egy kis önköltséges pihenés, úgy látszik, már nagyon rád fér… Hol találta Kántor a golyóstollat?

– A nyugatnak vezető ösvényen. Szerintem a pasasok a Csiti-malom felé pucoltak el.

– Intézkedj, hogy a biztosítók sorakozzanak az osztályozó mellett… Lehetőleg minél kisebb felhajtást…

– Átadod Kántornak a direkciót?

Sátori nevetett.

– Te javíthatatlan… Ám legyen. Lássuk, mire jut a négylábú hekus.

– Értettem – derült fel Csupati. – Kántor, szimat!

A kis csapat hamarosan a bányakatlan nyugati kijárójánál gyülekezett. Sátori már kiadta a vezényszót, az indulásra, amikor a kőosztályozó felől feltűnt Bokor őrnagy.

– Várjanak!

Csupati visszafogta hámnak feszülő kutyáját. Sátori pedig megfordult…

– Engem itt akarnak hagyni? – kérdezte szemrehányóan Bokor, és a futástól pihegve hozzátette: – Most indulhatunk.

Kántor türelmetlenül kapkodta fejét. A golyóstollról felszippantott szagok ismerős ingerekké kapcsolódtak agya emlékezetraktárában,. s a gazda pisszentésére nagy lendülettel iramodott a fekete árnyaktól takart szakadékos ösvénynek. A locsogó, morajló Gyöngy-patak zaja nem zavarta már. Aláfestő zeneként zsibongott fülében a sziklákon ezer darabra hulló víz hangja…

Kántor nyomában öt fegyveres férfi botorkált. A hold a nyugatra lejtő hegyvonulat ormaihoz közeledett.

Másfél órás menetelés után Kántor elérte a Glavicának nevezett sziklaszurdokot. Hajnal előtti sötét ülte meg a tájat. A csúcsokra felfutó, teknő alakú horpaszokon hűvös szellők futottak a völgybe. Kántor kíméletlen iramot diktált a kis csapatnak. Amióta elhagyta a kőbánya alsó platóját, a nyomok kitisztultak, s a felkapott szagok élesebbek lettek. Csupati időnként zseblámpájával a kutya orra elé világított, de a köves talajon nyomokat nem látott.

„Te tudod”, dünnyögte magában, és nagyokat botolva loholt Kántor után. Sátori összeharapta ajkát, de tempóvesztés nélkül kutyagolt Csupati mögött. A hajnal közeledtét jelző friss szelek kigombolt zubbonya alá fújtak, és végigborzolták kiizzadt hátát. Didergett, mégis melege volt. A hegyeket eltakaró sötétben időérzékét is elvesztette. Néha úgy érezte, órák óta loholnak már a vak ösvényen.

– Gépek ezek, nem emberek – hallotta maga mögött Bokor

dohogását.

„Valóban jó lenne megállni”, gondolta Sátori, „legalább áttekinthetnénk a helyzetet”. „Helyzetet?”, replikázott önmagának nyomban.

Hol volt itt már a helyzet, az ész, az emberi logika. Egy négy lábon kocogó állat fekete orrgombja most az egyetlen tájékozó műszer.

A gimnáziumban annak idején fizikatanára szokta mondogatni: látjátok, az ember megismerte az elektromosságot, elő is tudja állítani, hiszen csak egy dróttekercset kell két mágneses pólus között forgatni, és máris kész a csoda, ami ma a világot élteti. Mégsem tudjuk, hogy a titka miben rejlik…

Valahogy így van ez Kántorral is. Felhasználják, és mégsem ismerik eléggé, micsoda rejtélyes készség, titok van az orrában vagy az idegrendszerében.

Csupati szólt hátra:

– Főnök, világítani kéne, mert a Glavicához értünk. Összetördelt hatalmas sziklatömbök, háznagyságú kőlabdák állják el a patak útját. Fekete torkú üregek ásítanak, ha száraz a nyár, de most a zöldár felduzzasztotta a folyócskát, és a víz nemcsak a szekércsapást árasztotta el, hanem kotyogva gurgulázott az alacsonyabban fekvő üregek torkában is.

Ahogy Sátori lámpája az elöntött útszakaszra villant, az egyik szikla mögül kiáltás harsant fel: – Állj! Ki vagy?

A kis csapat tagjai a felszólításra ösztönösen a sziklafalhoz lapultak. Csupati az egyik kőlabda árnyékába húzódott. Egyedül Kántor maradt a helyén, de a gazdi „feküdj”, majd „kússz” vezényszavára ő is egy kőtömb mögé húzódott.

– Rendőrség – válaszolta Csupati, miután az óriás kőgolyó mögött biztonságban érezte magát.

Fényszóró gyúlt. A fény az egyik szikla tetejéről pásztázta végig a szurdokot.

– A parancsnok lépjen elő!

Csupati odasúgta a közelében lapuló Sátorinak:

– Ezek határőrök lesznek, majd én kilépek – és árnyéka máris elvált a kőgolyótól. Bal tenyerét ellenzőnek emelte szeme

fölé.

– Fordítsátok már feljebb azt a nyavalyát… Meg lehet vakulni tőle.

A hordozható akkumulátorral működő fényszóró fókusza kissé magasabbra billent. Víz csobbant. Néhány surrogó lépés, és az elöntött útszakasz túloldalán egy katona alakja bukkant elő a szikla mögül.

Kántor a hasára tapadt hideg vizet rázta le magáról. Mire szőréről az utolsó cseppek felhőjét is szétszórta, megérkezett Sátori és Bokor. A főtiszt láttán a határjárőr parancsnoka jelentette, hogy éjfélkor léptek szolgálatba, de szakaszukon gyanús mozgást nem észleltek.

– És ezért kellett nekünk végigélvezni ezt a túrát? – jegyezte meg rezignáltan Bokor.

Sátori elengedte füle mellett Bokor észrevételét.

„Ki hívott?”, gondolta. A kézi reflektort tartó határőrhöz fordult.

– Világítsa végig ezeket a sziklákat, különösen az üregek bejáratát…

Az éles fény pásztája lassan kúszott a kanyon falán. Tíz méter magasan fekete üreg szája tátongott. A nyílást csak speciális hegymászó felszereléssel lehetett megközelíteni.

– Sok barlang van erre? – kérdezte Sátori, amikor a fénynyaláb végigtapogatta a víz alatt nyíló üregek bejáratát.

– Fönt, a hasadék tetején van egy kisebb, de innen nem lehet felmászni, csak a malom után, a gátról közelíthető meg – válaszolt a tizedes.

– A malmot is ellenőrizték?

– Malmot? Jelentem, nem. A környékén minden csendes volt.

– Azt hiszem, a kutya úr a bolondját járatja velünk – jegyezte meg bosszúsan Bokor.

– Hm… – töprengett Sátori. – Mióta van víz az úton? – kérdezte végül a tizedestől.

– Jelentem, már tegnap délután kiöntött a patak… Sátori szája elé emelte a rádiótelefont.

– „Sirály, Sirály, itt Kántor! Jelentkezzen.”

Recsegő, torz hang válaszolt. Sátori utasította a mecskei őrháznál várakozó sofőrt, hogy a négyes sorszámú autót küldje a Csiti-malomhoz, majd belekarolt Csupatiba:

– Most mihez kezdünk?

– Tovább megyünk.

– Persze. A malomhoz. Odajön a riadókocsi is, és szépen hazamegyünk alukálni, hogy az a kaporszakállú, rablópárti atya…

– Ki az ördög beszél itt alukálásról? Kántor az imént a szárazon talált valamit… Meglásd, ez a golyóstoll lesz a megoldás kulcsa.

Sátori dühös volt.

– Én nem bánom. A kutyáddal együtt azt szimatoltok, amit akartok, de pontosan két óra negyven percet elvacakoltunk ezzel a kitérővel. A körzet útjait, ösvényeit már éjfél előtt lezárták a határőrök. Még ha erre távoztak is a gengszterek, ezek a barlangok adták volna számukra az egyetlen rejtőzködési lehetőséget. Fél tizenegynél előbb semmi szín alatt nem távozhattak a bányából, s mert repülni nem tudnak, nekik is két órába tellett, mire a szakadékot végigjárták. Márpedig ebből a kanyonból a malom előtt bajos kimászni… És hol vannak a fickók? Sehol… Vagy talán egész idő alatt a bányában lapultak, és most nevetnek a markukba…

– A pasasok erre mentek – hajtogatta makacsul Csupati.

– Hát akkor eredj utánuk.

– Megyek is… Kántor!

Gazdája hívására a vitatkozóktól néhány lépésre várakozó kutya felkelt, és Csupati mellé lépdelt.

– Ha ebből oltári felsülés lesz – sziszegte mérgesen Sátori –, akkor én eszlek meg. Érted?

Csupati nem válaszolt, csak miután visszaakasztotta Kántor hátára a pórázt és jó pár méterrel megelőzték a csapatot, a kutyájának panaszolta keserűen:

– Látod, tyutyu még a normális is ütődött lesz, ha rangot ad neki az isten.

Kántor nem értette a gazdi és Sátori mondatainak értelmét. A szavak váltakozó hangszínéből mégis felfogta, hogy a két ember között valami ellentét, vita dúlt. A jelenségeket saját észjárásával próbálta egybekapcsolni. A zuhanó, emelkedő és sziszegésbe átcsapó hangok és elöntött út után törtek fel a két emberből.

Vakító fény, idegen kiáltás, víz és a túlsó partra érve a vita… S mert addig csendben haladtak, Kántor arra gyanakodott, hogy a nyomok elvesztése miatt aggódnak a kétlábúak. Az alattomos nedvesség elmosta ugyan a nyomokat, de volt már úgy máskor is, hogy átgázoltak a vízen és ő megint rájuk talált. Ez a mostani igazán sima eset.

Ahogy újra szárazra ért, s a gazdi ismét segített a golyóstollal és azonnal felfedezte az ismerős szagokat. Sőt a nyomok párája a nedvesség miatt, a korábbinál is dúsabb illatfelhőket árasztott. Bevárta gazdáját, és fejét vigasztalóan Csupati derekához dörzsölte.

– Jól van no. Spongyát rá – dünnyögte Csupati, és pórázt tartó bal öklével engesztelően Kántor fejére koppantott.

Néhány száz méterre a Glavica szikláitól, a patak hasadéka tölcsérszerűen tágulni kezdett. Nyugat felől erősödő zúgás jelezte, hogy a Csiti-malom gátjához közelednek.

A malom oldalán kopasz villanykörte tüskés sugarai világítottak. Csupati vak ember módjára tapogatott.

Gondolatait megzavarták Sátori szavai. Mardosta a felelősségérzet. A kőbányában elmulasztotta kijelölni Kántornák a tettesek lehetséges szagkörzetét. Kutyájára bízta a választást, és még csak ellenőrizni sem tudta, vajon Kántor a millió szag közül azt bogarászta-e ki, amelyik a rablók nyomára vezet? Amíg a határőrökkel nem találkoztak, nem is támadt kétely benne. Ám azóta minden mindennek ellentmondott. Egyedül Kántorba vetett vak bizalma táplált még benne némi reményt. Ám az ember is tévedhet. Miért ne tévedhetne Kántor?

A természeti ember azonban dacosan tiltakozott benne. Az

ember tévedhet, de Kántor soha! Fanatizmusának ez volt az utolsó mentsége. A fuldoklónak gerendát jelentő szalmaszál.

Utólag nem tudta megmagyarázni, mi volt az a belső kényszer, ami arra késztette, hogy a malom közelében lecsatolja Kántor hátáról a pórázt. Talán ekkor már ő is felhagyott minden reménnyel.

– Eredj! Keresd! Csibész! – mondta, és megállt, hogy a csoportot bevárja.

Miközben cigaretta után kotorászott, ösztönösen követte tekintetével a zsilip felé ballagó kutyát.

Kántor a keskeny betonpalló kezdeténél néhány oldalazó szippantás után rátért a malom bejáratához vezető járókára, melynek karfái mellett a zsiliptáblákat mozgató fogaslécek dárdái álltak.

Sátori akkor ért Csupatihoz, amikor az a szájába dugta a cigarettát.

– Várj!

Kántor a vasrácsos ajtó előtt várakozott.

– Ehhez mit szólsz? – kérdezte felcsillanó örömmel Csupati.

Sátori megállt, és mozdulatlanul figyelte az ajtó előtt nyugtalanul szimatolgató kutyát.

– Mire várunk? – érte utol őket Bokor őrnagy.

– Érthetetlen – mormogta Sátori, mintha nem is hallaná a kérdést.

– Gyerünk – szólt bosszúsan az őrnagy, és továbbment. A túlsó partról a malomudvarba lejtő „lisztes út” lejárójában autóreflektor fénye vetítette Csupatiék elé a malom és a hozzáépített tanyaház fekete sziluettjét.

– Megjött a „négyes” – jegyezte meg Csupati.

Sátori hirtelen mozdulattal kapta szája elé a rádiótelefont. „Hall engem Sirály?”

Néhány másodperc múlva jött a válasz.

„Azonnal tolasson vissza a gát pereméig, és a reflektort kapcsolja ki. Úgy állítsa be a kocsit, hogy szükség esetén be tudja világítani a malomudvart.”

Csupati értetlenül hallgatta Sátori utasításait.

A két kísérő rendőr Bokor nyomában már a zsilip közelében járt. A határőrök Sátori mögött várakoztak.

– Főnök – szólalt meg fojtottan Csupati –, körül kéne nézni odabent…

– Siess, mielőtt az őrnagy eléri a zsilipet. Mondd meg neki, hogy várjon. A két fiút vidd magaddal biztosítónak.

Csupati zömök alakját meghazudtoló fürgeséggel lódult Bokor után. A zsilippallót elzáró, félig kinyílt drótháló előtt érte utol.

– Őrnagy elvtárs! – lihegte. – Várjon itt. Én a fiúkkal előremegyek…

– Mire jó megint ez a cirkusz? – kérdezte Bokor, miközben Csupati szelíden félretolta a palló elől, és intett a rendőröknek.

– Gyorsan!

Egy pillanatra lepillantott balra, a szakadékba.

Csupati megborzongott.

A lezúduló víz tejszerű párává fröccsent szét, és a szél sejtelmes formákba csavarta a nyirkos ködöt.

Kántor türelmetlenül kapkodta gazdája felé a fejét, A vasajtón kívülről nem volt kilincs. Csupati öklével kezdte döngetni. Izgalmában nem vette észre a falba süllyesztett csengő gombját.

– Menj át a másik oldalra, és a gátról figyeld a házat – utasította az egyik rendőrt.

A malom néma volt, csak a víz zúgott. Kántor türelmetlenül kapirgálta az ajtót.

– A törvény nevében – döngette most már két kézzel Csupati.

A bal partról a határőrök reflektora a malom meder felőli falát pásztázta. A zsilipen belül a tóvá duzzasztott patak piszkoszöld hátán farönkök himbálóztak.

A bejárat fölötti villanyégő váratlanul kihunyt. Csupati zseblámpáját kapta elő, és megpróbálta vállával belökni az ajtót.

Nem sikerült. Segítségül hívta az őrmestert, az ajtó azonban kettőjük erejének is ellenállt.

Bokor odalépett hozzájuk.

– Ez így nem megy. Őrmester, kerüljenek az udvar felőli bejárathoz.

Csupati feszegetni kezdte a vaskorlát egyik lazán billegő pálcáját. Néhány erős rántás után lepattant a gömbölyű rudat tartó rozsdás csavar, és Csupati a lendülettől háttal az ajtónak zuhant. Az ajtó csikorogva vágódott ki. A zsilipjáróka korlátja is leszakadt, és csörömpölve hullt a mélybe.

Csupati az ütéstől kábán tápászkodott fel a betonról. Kántor keresztülugrott rajta, és berontott a folyosóra. Bokor aggódva kérdezte:

– Nem sérült meg?

Csupati a tarkóját tapogatva halkan káromkodott.

Váratlanul lövés dörrent.

Bokor pisztolyát kezébe kapva ugrott ki az ajtó előtti betonpallóra. Éles fény világított a malomudvarba. Az udvart nyugat felől lezáró és a malomhoz csatlakozó épület tetőgerincén emberi alak ölelte át a kéményt… aztán lassan lejjebb csúszott. Bukfencezve gurult a gátra egy gitár.

– Szepiii… – hallatszott, valahonnan a malom mélyéből. Csupati az őrnagy után ugrott, de Bokor még a gát koronájáról kiáltott fel a kúpzsindelyekre bukó alakhoz:

– Adja meg magát!

Válaszul a malom második emeleti ablakából géppisztolysorozat zúdult a fedezék nélkül álló rendőrtisztre. Csupati csak azt látta, hogy az őrnagy a melléhez kap, és a gát mögött az örvénylő vízbe zuhan.

– Kántor! – kiáltotta torkaszakadtából, és a fal védelmében az épület sarkáig kúszott.

Kántort az emeletre vezető csigalépcső tetején érte utol gazdája kiáltása. Számos zaj, zörej, a turbinába zúduló víz zubogása, a dinamó monoton sivalkodása, a szagok tobzódása figyelmének összpontosítására kényszerítették. A sötétben semmit sem látott. Vakrepülő volt, akit a radar láthatatlan sugarai mégis pontosan a célhoz irányítanak.

Egy másodpercig habozott. Orra után menjen-e – a közelben zsákmányt érzett –, vagy a gazdi segítségére rohanjon. A vadá-

szó ösztönön a ragaszkodás érzete győzött. Az imádott ember segítséget kér tőle…

Visszafordult, és a csigalépcsőn saját szaga nyomán rohant lefelé.

Hallotta a nyurga főnök izgatott szavát. – Mi az ördögöt csináltok?

Csupati a zöld vízre mutatott.

– A főnököt… lelőtték – suttogta rekedten.

Kántor gazdája keze mozdulatát követve a távoli fényszóró tört fényeivel bevilágított vízre bámult.

Csupati észrevette a tóra figyelő kutyát. Leguggolt. Jobbjával átölelte Kántor nyakát, baljával zseblámpáját kattintotta fel.

A kerek fénypamacs ideges vibrálással ugrándozott a felszínen. Fehér körében, a gáttól nyolc-tíz méterre egy feldobódó test bukdácsoló árnya rajzolódott ki.

– Mindjárt elkapja az áramlás! Ha a turbina surrantója alá kerül… – szisszent fel Sátori, és a víz felé kapott.

– Ott, Tyutyukém, ott… Hozd ide! – Csupati fojtott izgalommal mutogatta Kántornak a vergődő embert. Hozd! – kiáltotta. Hangja inkább panaszos sikoly volt, semmint parancs.

Kántor mindent látott, s a hangok eruptív halmaza kétségbeesett akarássá fokozta érzelmeit.

Ugrott. Nyújtott teste lehulló sziklaként csobbant a vízben.

– Csak elérje, mielőtt újból lebukik… – fohászkodott Sátori.

Az épület mögötti udvarból újabb lövések dörrentek. A zsilippallón a határőr tizedes kúszott hozzájuk.

– Biztosítsa a malom bejáratát – utasította türelmetlenül Sátori, és megrettent.

Maga sem értette, mi történt. Ha itt, a sötétben tévedésből egymásra lövöldöznek?… Még gondolni sem mert arra, hogy milyen következményekkel járna…

Kántor már megközelítette Bokort, amikor az őrnagy hirtelen víz alá merült.

– Úristen! – kiáltott fel Sátori. – Vége! Csinálj valamit! – kérte Csupatitól.

Csupati homlokáról patakokban csurgott a veríték. Kezében

bizonytalanul remegett a zseblámpa.

Csináljon valamit, de mit?

– Hol vannak? – rázta Csupati vállát Sátori.

Az ugrándozó fény fehér felkiáltójelében váratlanul felbukkant Kántor feje.

– Ott! Látod? Ott vannak!… Kántor! Ide!… – Ne világíts a kutyára – kapott a kezéhez Sátori.

Hogy milyenek a percek, amelyekbe az ember beleőszül? Sátori eddig csak a regényekben olvasott ilyesmit, pedig sorsa eddig sem fukarkodott a veszélyes helyzetekkel, de most úgy érezte, beleőszül a tehetetlenségbe. Ez az éjszaka minden logikának ellentmondott.

Kántor először a jobb felső karnál kapta el az őrnagy élettelennek látszó testét. De ahogy a törött jobb kar lebicsakló renyheségét észrevette, azonnal fogást változtatott. A víz alá merülő fej után kapott. Hatalmas kaffanással harapott a tóba, és az őrnagy tarkóján sikerült elcsípnie a gallért.

Orra a víz alá került, s bár a levegőt úgy osztotta be, hogy akár egy percig is kibírja, prüszkölve emelte a felszín fölé. A mozdulattal együtt húzta fel Bokor őrnagy fejét is. Hirtelen megérezte a víz szintén úszó emberi vér édeskés illatát.

Gazdája kiáltott. Kántor mellső tappancsaival a gát irányába kezdte paskolni a vizet. Hátsó lábaira láthatatlan erő nehezedett. Mintha a zsilip felé örvénylő víz ezer kötéllel akarná a turbinaaknába húzni a testét.

Az autó reflektorának visszaverődő fényében felfedezte a gátat és a koronán guggoló emberárnyakat. Ösztönösen érezte, hogy alig néhány méter, és kikerült a terelőfal mellett félkörben kavargó áramlásból.

Jobbra húzott. Ha ismerte volna a vektoriális erőket, akkor sem tudta volna pontosabban kiszámítani a menekülés egyetlen lehetséges útját. Nem fordult szembe a sodrással. Hagyta, hadd vigye a víz a biztos pusztulást jelentő terelőfal felé.

Csapásról csapásra közelítette meg az áramlás szélét.

Ereje megfeszítésével, motollaként dolgoztak első lábai, és ritmikusan, mint a vidrák, hátsó tappancsai hatalmas rúgásával

lendítette magát a csendes víz felé. Háta minden lökésre felpúposodott, majd homorú vonallal merült újból a víz alá.

Hallotta a lövéseket, de látta az egyre közeledő gazdát is.

„Még, csak még”, dobolt fülében a túlfeszített akarat.

Balról sötét csíkként közeledett a terelőfal. „Még! Még!” A taktika sikerült, alig két méterre a faltól, váratlanul leszakadtak faráról a testét az áramlás közepébe húzó kötelek. Minden könnyebb lett, s ahogy gazdája hangjára felpillantott, maga előtt látta a víz fölé nyúló kezeket.

– A karját kapd el! – hallotta Sátori hangját. Ha Kántor beszélni tudna, tiltakozna, hiszen az a kar nem tartja már a testet.

Orrához gazdája ujjai értek, és kellemesen birizgálták bajsza szőreit.

– Ereszd el – szólt a gazda, és Kántor engedelmesen szétnyitotta a száját.

– Óvatosan húzzuk – nyúlt Sátori is a vízbe, és szerencsére Bokor sértetlen karját kapta el. A test hason csúszva emelkedett ki a vízből, és lassan közeledett a gát betonszegélyéhez. Kántor mindaddig a vízből figyelte az emberek ténykedését, míg csak Bokor csizmája el nem hagyta a veszedelmes tó felszínét. Akkor ő is a partra evickélt.

– Gyerünk – kapta el Sátori az őrnagy lábát. Csupati hónaljnál fogta Bokort. Botladozva rohantak végig a gáton.

Néhány perccel később felbúgott az autó motorja.

Sátori még az imént, amikor Bokor őrnagyot Kántor a partra vonszolta, karhatalmi erősítést kért rádión a közeli határőrstől és a központi ügyelettől. Egyben azt is közölte, hogy a bűnügyi osztály vezetője a tűzharcban súlyosan megsérült. Értesítsék a megyei kórházat, hogy sürgős műtétre készüljenek.

Mindaz, ami eddig történt, Sátori számára olyan távolinak, olyan valószerűtlennek tűnt, mint valami fantasztikus regény. Egyszerűen képtelen volt elhinni, hogy a vonatrablók ebbe a szem előtt levő, és minden határjárőr által ellenőrzött malomba menekültek volna.

– Te ismered a malmost? – kérdezte a falnak támaszkodó Csupatitól.

– A falábú Dömötört? Ki ne ismerné?

– Egyedül él?

– Három srác lakik az öreggel – válaszolta Csupati vállrándítására a járőrvezető. – A fia meg annak a haverjai. Rendes fickóknak ismerjük őket. Esténként gitározni szoktak itt a gáton…

– Jámbor fickók – toldotta meg a tizedes mondatát a másik határőr –, a kocsmába se jártak…

– Aha – dörmögte Sátori –, akkor ki az ördög lövöldözik itt? – majd Csupatihoz fordult. – Világíts föl a tetőre, ott van-e még az az alak?

Csupati a tetőre világított. – De hiszen ez Szepi, a gitáros! Hogyan került oda?… – kiáltott fel a tizedes.

– Meg akart lógni – mondta Sátori.

– Akkor itt gáz van – dünnyögte a tizedes. – Talán egy „télakolni” akaró banda lepte meg őket, miután mi elmentünk. Talán azok kényszerítették az öreget meg a srácokat, hogy a felszólításra ne nyissanak ajtót. Szepi pedig a tetőn akart kijutni a házból, hogy minket értesítsen.

– Tibi, szólítsd fel őket a megadásra. A sarok mögül kiálts, oda nem lőhetnek.

Csupati készségesen előbbre húzódott. Kezéből tölcsért formált, és teli tüdőből ordította:

– Be vagytok kerítve. Adjátok meg magatokat…

Válaszul az egyik második emeleti ablakból géppisztolysorozat vágódott a malomudvarra.

– Őrültek! – üvöltött Csupati.

Felvillant a kézi fényszóró is. Csápja lomha tapogatással kúszott végig az emeleti ablakokon.

Az elhagyott kocsiszínben rejtőző rendőrök lőni kezdték a fényben felcsillanó üveglapokat. Az ablaktáblák csörömpölve potyogtak a földre.

– Tüzet szüntess! – vezényelte Sátori.

Azonban hiába vártak, a házból nem jött elő senki.

– Nem várhatunk tovább – jelentette ki a százados. – Be kell hatolnunk a malomba… – tette hozzá kissé bizonytalanul.

Nem gyávaságból bizonytalankodott. Nem volt gyáva, de az oktalan hősködést se szerette. Legkésőbb fél óra múlva befut a karhatalmi szakasz, és minden kockázat nélkül megostromolhatják a középkori erődre emlékeztető malmot.

A józan ész e megoldás mellett szólt, de Sátori igazságérzete tiltakozott.

Milyen alapon küldene nálánál tapasztalatlanabbakat ebbe a veszélyes vállalkozásba, ha maga visszaretten a kockázattól? Mindenkinek csak egy élete van.

A tetőn fekvő gitárosra és Bokorra gondolt. Két áldozat már van.

Legszívesebben hangosan káromkodna, amiért neki mindig a harc durvább formája jut.

– Tizedes, maga velünk jön. Csak ügyeljen, nehogy a fenekünkbe lőjön, mert a főtörzsőrmesterrel és a kutyával megyünk előre.

– Indulhatok? – kérdezte Csupati.

– Rajta!

– Kántor! – lépett a vasajtó elé Csupati. – Szimat, csibész!… Keresd!

A kutya az elmúlt percekben kiheverte a vízzel vívott élethalál küzdelem traumáját. Nyomban felfedezte a korábban elhagyott szagokat, és újra elindult a csigalépcsőn felfelé. A fémlapok panaszosan nyikorogtak.

Kántor már a folyosó közepén várakozott. Csupati észrevette a falon a páros villanykapcsolót, és gyorsan felkattintotta. A folyosón három villanyégő gyúlt ki, újra világított a bejárati ajtó fölött korábban kihunyt körte is.

A kutya nekilódult, de hamarosan megtorpant a húszméteres folyosó közepén egy ajtó előtt.

Csupati feszülten figyelte minden mozdulatát.

– Mehetünk… Kántor biztosít – suttogta a revolverét szorongató Sátorinak. Csizmája éles csattogásokkal verte fel a csendet.

Sátori óvatosan az ajtófélfának támaszkodott. Kántor nyugodtan várta az ajtónyitást. Halk nyikorgással tárult ki a vasve-

retű szárny. Sátori benyúlt a résen, megtalálta a villanykapcsolót. Kántor nem várt a világításra, hanem a szobába rontott. Sátori az ajtómélyedésbe húzódott.

– Van itt valaki? – kérdezte. Csend. Néhány pillanattal később a kutya feje megjelent az ajtórésben.

– Nyugodtan bemehetsz – mondta Csupati.

Sátori egyetlen pillantással mérte fel a helyiségét, a bútorokat, a szekrény melletti mélyedést, az ormótlan íróasztalt.

Kántor visszatért a folyosóra.

– Mi tovább megyünk – mondta Csupati. Sátori azonban nem törődött velük. Felrántotta a nehéz koloniál szekrény ajtaját.

– Húzódjon az ajtómélyedésbe – mondta a tizedesnek –, és tartsa szemmel a folyosót.

Sátori kiforgatta a szekrényt. A kopott, dohos ruhákat a rozzant fotelek karfájára hajigálta.

Csupati a nyitott folyosóajtó küszöbében megbotlott.

– Az isten… – sziszegte.

Pisztolyát előreszegezve lépett a bolthajtás végét lezáró, gyalulatlan deszkából összerótt faajtó elé. Kántor már várta, hogy a gazda az akadályt eltávolítsa.

Csupati fülét a deszkaajtóra tapasztotta, majd óvatosan húzni kezdte a tolózárat.

Az ajtó nyikorogva felpattant. Kántor a zajoktól terhes sötét helyiségbe ugrott. Kutyája után Csupati is a hodályba lépett. Mielőtt körülnézhetett volna, pisztoly dörrent. Csupati hasra vágódott. A lövedék kopogva fúrta át feje fölött a deszkaajtót.

A torkolattűz jobbról, az ablak felől villant fel. A kintről pasztázó reflektorfény szabályos időközökben a terembe világított. Csupati egy vastag faoszlop mögé húzódott. Úgy érezte, csapdába esett. Az idők végtelenségéig mégsem tapadhat az oszlophoz. Tapogatózva odébb lépett. Valahonnan lentről, kopogó, bicegő léptek hallatszottak.

– Lackó – suttogta egy hang.

Csupati pisztolyát a hang irányába fordította. Mutatóujja idegesen remegett a ravaszon.

– Dobd el a fegyvert! – kiáltotta.

Válaszul lövések dörrentek.

– Fogd! Csibész! – suhogta kutyájának. Alig néhány másodperc múlva kétségbeesett üvöltés töltötte be a kongó termet.

– Lackóóó! Segítség!!!

Morgás, csörömpölés, birkózó testek zuhanása hallatszott. Csupati elszántan kattintotta fel lámpáját. A zajok irányába akart rohanni, de nyomban visszahőkölt. Előtte, a feltépett palló helyén, sötét üreg tátongott. Megfordult, hogy a fal mellett járja körbe a hodályt.

Kétségbeesett sikoly állította meg. A terem közepe tájáról harsant az üvöltés, majd zuhanó zajjal halt el az emberi kiáltás.

Csupati mindeddig láthatatlan ellenfél nyomát hajtotta.

„Ki lehet az a Lackó?”, suhant végig agyán a gondolat. A sikoltva mélybe hulló ismeretlen, aki az imént még őrá lövöldözött? Csupati tenyere ráizzadt a pisztoly tusára.

A szorongások tengeréből Kántor szelíd jelzése rezzentette fel. A kutya orra lágyan megérintette. Menni kell tovább. Mindegy, hogy mi jön még. Ahogy Kántor tetteit most nem befolyásolja a messzi ketrecben hagyott kölyke, Csupati se gondol saját „kölykeire”. Eszébe se jut: mire megvirrad, mire kikászálódnak ebből az ismeretlen labirintusból, árva lesz-e valaki? Egyáltalán, ki éli túl ezt az éjszakát?

Az eltompult érzékek sejtjeiben csak egyetlen rövidre zárt áramkör kering: előre!

Bátorság? Meggondolatlanság? Elemezzék majd a lélekbúvárok. Csupati zseblámpája fényénél körülnézett az évtizedes liszt- és egérszagtól fullasztó levegőjű malomszinten.

A sarokban a padlón csapóajtót talált. Felnyitotta. Korhadt lépcsők vezették lefelé. Még félig se tárult fel a rés, Kántor máris határozottan lefelé indult.

Szerencsésen leértek az udvarral egy szinten levő hajdani zsákolóterembe. Erősen zúgott a turbinát hajtó víz. Csupati felfedezte az udvarra nyíló kaput. Az egyek szárnyba vágott ajtót kinyitotta, és kikiáltott.

– Hé, fiúk! Bejöhettek. A kutyás van itt!

Kántor a hodály közepe táján várakozott: rövid morrantásokkal hívta gazdáját. A rongykupacban alig lehetett felismerni az embert.

– Ő volt – dünnyögte Csupati, felemelve a lámpát. Magasan a mennyezeten sötét lyuk tátongott. Kis híja, hogy nem ő zuhant le ide. Ez a szerencsétlen alak se nagyon ismerhette a malmot, mert különben Kántor elől menekülve elkerülte volna a rést.

Csupati az összezúzott tetem mellé guggolt. Hanyatt fordította, benyúlt a zakó belső zsebébe. Személyi igazolvány, kopott levéltárca… A külső zsebből néhány pisztolygolyó potytyant ki.

„A géppisztoly”, ötlött eszébe.

– Mehetünk! – dörmögte, s közben a holmikat zsebébe dugta.

Hirtelen léptek zaja hallatszott. Valahol sietős, bicegő léptek koppantak. Csupati körbevilágított, de senkit se látott.

Kántor egy kerek aknanyílást talált. Morogva hívta gazdáját.

Csupati bevilágított a betonkútba. Kopasz fején csillant a lámpa fénye.

– Hé! Papa! – kiáltott Csupati a kürtőbe. Hangja kongott, visszhangzott, mint a kútba vetett szó… – Álljon meg…

„… Jonmeg, jonmeg,… meg”, visszhangzott a kürtő, és Csupatit elöntötte a pulykaméreg.

– Na megállj, vén svihák – sziszegte dühösen, és bemászott a kürtő falába épített vaslépcsőre.

– Te itt maradsz! – mondta a kutyának. – Őrzöd a gazdit.

A kürtő a zsilipkamrához, a hozzácsatlakozó alagút pedig a turbina forgótárcsájához vezetett. Valaha, amikor még a malom működött, ebbe az alagútba lehetett terelni a vizet, amely egy tartalék lapátkereket hajtott.

Kántor, bár megértette gazdája óhaját, fájdalmas vinnyogással kísérte fokról fokra lejjebb ereszkedő mozdulatait. A kiálló vaskampókba nem tudott belekapaszkodni. Ösztönei veszélyt jeleztek. Aggodalmának egércincogáshoz hasonló vékony hangokkal adott kifejezést.

Ha Csupatit nem fűti a méreg, felfogja Kántor panaszos intelmeit, és félútról visszafordul.

Ahogy szemmel becsülte, az akna öt méter mély volt, átmérője mintegy másfél méter. Először akkor döbbent rá, hogy alulról akár le is lőhették volna, amikor elért a fenékre, és bevilágított a közel embermagas alagútba. Távolról dörögve zúgott a turbinát hajtó vízesés.

Lámpájának fénye utolérte a görnyedten bicegő alakot.

– Megállni! – kiáltott a falábú öregember után. – Állj, vagy lövök! – kapta jobb kezébe a pisztolyt.

– Fiam! Ne tedd! Lackóóó! – az öreg hangja elveszett a fültépő zúgásban. – A bátyád…

A levegő meglódult. Az alagútból dohos, nyirkos szél csapott Csupati arcába, és a csatorna mélyén vánszorgó falábú öregembert szalmaszálként döntötte le az előtörő víz.

Csupati a döbbenettől még magához sem tért, amikor az első hullám csizmája szárának csapódott. Kétségbeesetten kapaszkodott a függőleges létrafokokba.

Lábai már elmerültek a vízben. Az örvény a dereka köré csavarodott. Két karjával, tűzoltófogással húzódzkodott felfelé.

Az akna alján, a beömlő nyílással szemközti vágatba továbbrohanó áradat elszippantotta a levegőt, és a hirtelen beállt légnyomáscsökkenéstől Csupati úgy érezte, szétpattan a tüdeje.

A víz zúgása váratlanul abbamaradt. A sodrás megszűntével a kürtőben rohamosan emelkedni kezdett a víz. Csupati hiába igyekezett, a hideg áradat hamarosan a nyakáig ért.

Valahol a feje felett, még mindig valószerűtlenül magasan, zseblámpák fénye tapogatózott feléje. Távoli hangok hallatszottak.

– Tibikém… kém… kém – gyűrűzött a visszhang…

– Uuu… au uuauuu…

– Kántor – kiáltotta a kürtőt betöltő ugatásra, de a kiáltásnak szánt szó csak sóhaj volt.

Lábai újra kapaszkodóra találtak. Zihálva kapkodta a levegőt, és várta a vizet. A víz azonban nem emelkedett.

Amikor kissé kilihegte magát, feljebb mászott.

Hat kéz is kapott utána. Erős ujjak markolták meg, s egyetlen rántással kihúzták az akna peremére.

– Na! Húzd már meg!

Csupati hunyorogva pislogott:

– Hol vagyok?

– Egyelőre még nem a pokolban – válaszolta kedélyesen Sátori. – Húzd meg ezt a flaskót, azután elmesélem, hogyan kerültél a „mennyországba”.

Kántor a kopott kanapé mellett ült, és gazdája ernyedten lecsüngő kézfejét nyalogatta.

Az első korty rum akadozva csúszott le Csupati gégéjén.

– Ez az, pajtás – nyugtázta elégedetten Sátori. – Tudtam én, hogy számodra ez az egyetlen gyógyszer… Hogy érzed magad?

– Köszönöm jól, de hol vagyok?

– A falábú Dömötör dolgozószobájában… Múlt századi hangulat, patinás kopottság, koloniál bútorok… Kell ennél több?

Kántor boldogan seperte farkával a padlót.

– Hé! – zörrent rá tréfásan Sátori –, ne poroljon, alhadnagy úr.

– Az ki? – nézett Sátorira értetlenül Csupati, és most vette észre, hogy alsóneműben, trikóban ül a kanapén.

– Ki más lehetne? Kántor!

– Jó a kedved – és Csupati kezdte lehajtogatni magáról a takarót.

– Várj csak, pajtás. Ne olyan hevesen. A fiúk hozzák az új szerelésedet… Addig bírd ki. Hűvös van még, nem szeretném, ha náthát kapnál.

– Brrr! – futott végig Csupatin a borzongás. – Hűvös? Hát még odalent milyen hűvös volt.

– Az ember egy percig se lehet nyugodt felőled. Mi a fenének másztál az aknába?

– Könnyű utólag okosnak lenni. – Csupati nagyot tüsszentett. – Amikor azt a pasast Kántor az emeletről a földszintre segítette… Az iratai a zsebemben vannak…

– Már szárítgatom őket… – bólintott Sátori.

–… Szóval, ahogy babrálok vele, Kántor észrevette a falábú Dömötört. Rohanok utána, hát nem eltűnik az orrom elől. Az akna alján pillantottam meg, ahogy a kopasz fejére világítottam. Rákiáltottam, álljon meg…

– És mert nem állt meg, utánamásztál.

– Igen. Mire leértem, az öreg már jól bentjárt az alagútban. Kiabált is, de nem állt meg.

– Mit kiáltott?

– Valami olyasmit, hogy: „Fiam ne tedd!” Ezután a durranós istennyila robajával ömleni kezdett a víz. Még láttam, hogyan dönti föl az öreget, aztán én is nekivágódtam az akna falának.

Sátori sokáig bámult az ablakra, melynek üvegére halványkék színt rajzolt a hajnal.

– A „főnök úrral” mi van? – törte meg a csendet Csupati.

– Most operálják – mondta szórakozottan Sátori.

Az ajtón kopogtak. Zömök rendőr őrmester lépett a szobába. Derékszíjjal összekötött ruhacsomagot hozott.

– Végre – derült fel Csupati képe. – Adja hamar – és felugrott a kanapéról.

Csupati önbizalma a zubbony felvételével végleg visszatért, és amikor a száraz csizma is a lábára került, a cifra fakeretbe foglalt poros falitükör elé állt.

– Tetszel magadnak? – kérdezte ironikusan Sátori.

– Ücsörögtél volna te gatyában…

– Ez az, látod. Mindig mondtam, hogy gatyában nem is rendőr a rendőr. Még mondja valaki, hogy nem a ruha teszi az embert. Szerintem te is az egyenruhával együtt öltöd magadra a hivatalt. Igaz is, most láttalak először civilben… Ha a jövőben túl nagy lesz a szád, gatyára vetkőztetlek. Ha pedig nyugdíjba megyek és megírom „egy falusi hekus” emlékiratait, a gatyádnak külön fejezetet szentelek… . Mondjuk „a gatyás Csupati” címszó alatt elmesélem az utókor okulására, hogy volt egyszer egy sérült lelkű, értelmiséginek ugyan nem nevezhető kopó, akiről sosem lehetett tudni, mikor kutya, mikor ember…

– Szállj le a gatyámról, főnök, Kántorral pedig ne szemé-

lyeskedj, mert hátha mattot kapsz.

Káldi főhadnagy lépett a szobába.

– Talált valamit? – kérdezte Sátori.

– Jelentem, néhány üres töltényhüvelyen, egy géppisztolyon és két töltött „szentjánoskenyér”-táron kívül csak ujjlenyomatokat. A műszeres vizsgálatot folytatjuk… Egyébként Csiti kihallgatható állapotba került.

– Vezettesse ide.

Csupati értetlenül pislogott főnökére.

– Miféle Csiti?

– Csiti László, a molnár fia. Vagy ahogy az apja nevezte: Lackó.

Csupati felugrott:

– Lackó? Ő volt, aki elárasztotta az aknát!

– Ő bizony – felelte Sátori –, szerencsére elcsíptük.

– Mikor kaptátok el?

– Amíg itt szenderegtél. A pincében volt. Szívósan védekezett, ezért kissé megsérült…

– Kár – dünnyögte Csupati.

– Hogy megsérült?

– Nem. Kár, hogy nem Kántor fogta el.

– Hja, barátom. Őt nem lehetett mellőled elcsalni. Még jó, hogy engem a közeledbe engedett…

Csiti Lászlót két rendőr támogatta Sátori elé.

– Üljön le – mutatott a szoba közepére állított székre Sátori.

– Mit akarnak tőlem? – kérdezte ingerülten a magas, vállas fiatalember.

Sátori az íróasztalnak támaszkodott. Kivárta, míg Csiti elhelyezkedik a széken.

–… Hogy mit akarunk? Némi felvilágosítást…

– Én semmiről se tudok. Nem is értem, mi történt itt ma éjjel.

– Ejnye, Kreutzer úr, arról talán csak tud valamit, hogy miért választotta tavaly a hazatérésnek azt a, hogy úgy mondjam,

kissé szokatlan formáját?

– Ezt már tisztázta velem a rendőrség… És a Kreutzer nevet többé hallani se akarom…

–,Jó. Akkor arra válaszoljon, hogy mi volt ez az éjszakai lövöldözés?

– Fogalmam sincs róla. Boros meg Szepi lövöldözött. Én aludtam, a lövésekre ébredtem fel.

– Boros meghalt, Szepi pedig életveszélyesen megsebesült. Ezért akarja rájuk kenni a dolgot. Pedig az értelmi szerző maga volt.

– Nem tudom, mit csináltak, semmiről sem tudok. Itt laktak, de nem számoltak be a dolgaikról!

– Jó, elhiszem. Miért bújt el a pincében?

– Megijedtem.

– De mielőtt ijedtében a pincébe menekült volna, előbb még bemászott a régi aknába, és kinyitotta a zsilipet. Ezt miért tette?

Csiti némán meredt Sátorira. Az nyugodtan folytatta:

– Kinyitotta a zsilipet, holott édesapja az aknában tartózkodott. Nyilván tudta, hogy maga mire készül, és meg akarta akadályozni benne. Így volt?

S mert ismét csak hallgatás volt a válasz, Sátori felemelte a hangját:

– A főtörzsőrmester elvtárs hallotta, amint az öreg molnár kiáltozott: „Lackó, fiam, ne tedd!” Maga tán nem hallotta? És nem tudta, hogy ha elárasztja az aknát, a rokkant apja nem tud elmenekülni a víz elől? Maga hidegvérűen meggyilkolta a saját apját! Miért? Megmondhatom: azért a két és fél millióért, amit a vonatból elraboltak. Igaz?

Csiti felemelte a fejét és gyűlölködő pillantást vetett a századosra.

– Lehet, hogy így volt, lehet, hogy nem. A fiúk nem vallhatnak, maga mondta. Mivel bizonyítja be, hogy a rablást én követtem el?

Sátori elgondolkozva kitekintett az ablakon.

– A pénzzel.

Csiti gúnyosan felkacagott.

– Vezessék el – szólt ki Káldinak a százados.

A fiatalembert elvezették.

– Megátalkodott fickó – jegyezte meg bölcsen Csupati.

– Nyeregben érzi magát – mondta Sátori. – Úgy látszik, jó helyre rejtették a zsákmányt.

– Jól kinézünk – vakarta meg a fejét Csupati. – Ebben a kétszáz éves malomban rengeteg rejtekhely kínálkozik. Amíg ezt végigjárjuk…

– Már végigjárták a többiek, és semmit sem találtak.

Káldi jött vissza:

– Jelentem, a molnár holtteste elmerült, nem tudjuk kiemelni, csak ha leeresztjük a vizet az aknából.

– Hát akkor eresztesse le! – vágta oda ingerülten Sátori.

Káldi már fordult is vissza, amikor a százados utánakiáltott:

– Várjon! Én is megyek!

Az akna víztelenítésének két módja volt. Az alsó zsilip felhúzásával egyszeriben szabaddá válik a víztömeg és az akna teljes szélességében a patakba ömlik. A másik módszer órákat vesz igénybe, mert akkor csöveken vezetik el a vizet. Sátori két okból is az utóbbit választotta. Egyrészt mert félő volt, hogy a gyors lecsapolásnál a molnár tetemét is elsodorja a víz a patakba, másrészt pedig… Csiti Lackó gúnyos nevetése szöget ütött a fejébe. Ez a nevetés arra utalt, hogy a bizonyítékot, a rablott pénzt a rendőrség sohasem fogja megtalálni… Sátori arra gondolt, hogy a pénzeszsákokat nyilván olyan helyre rejthették, ahová sem emberi szem nem lát, sem pedig Kántor szimata nem vezet el.

A lecsapolás órákat vett igénybe. A rendőrök és határőrök már szívesen itt hagyták volna az egészet. Sátori azonban izgatottan várakozott.

A molnár tetemét hamarosan elszállították. Az akna féligmeddig kiürült, csak a fenekén csordogált lassan kifelé a víz.

– Gyertek, Tibor – intett Sátori, és Kántorral hármasban lemásztak az aknába.

– Itt akarsz nyomót felvenni? – nevetett Csupati.

– Dehogy. A pénzeszsákokat keresem. Itt kell lenniük valahol.

– Ha itt vannak, Kántor megtalálja – mondta Csupati. – Mi az neki? – és az általános keresés jelét megadta kutyájának.

Nem is tartott soká az egész. Az akna falából itt-ott nyílások vezettek el. Ezek egyikéből húzta elő Kántor az odagyömöszölt zsákokat.

– Na, ennek kampec – jelentette ki Csupati –, ezt ugyan hiába adják oda egy lottónyertesnek! Elázott az egész pénz az utolsó darabig.

– Majd megszárogatják! Arra mindenesetre jó, hogy Csiti urat beismerésre kényszerítse!

Csiti László, alias Ludwig Kreutzer két társával hajtotta végre a vakmerő rablást. Még egy cinkosa volt: Csiti Aladár, a forgalmista, aki jelezte neki, mikor érkezik a pénzt szállító szerelvény. Mivel jó ismeretségben voltak a határőrökkel, arra számított, hogy a határszéli malmot – amely amúgy is állandó ellenőrzés alatt állt – nem fogják átkutatni, hanem feltételezik, hogy a rablók átmentek a határon. Közbejött azonban Kántor.

Csiti Lászlónak esze ágában sem volt Ausztriába szökni. Annál is kevésbé, mert kora gyermekségétől ott élt: anyja ugyanis magával vitte őt a háború végén, amikor egy német katonával elszökött hazulról. Lackó az anyjánál nevelkedett, és hogy milyen ember lett belőle, azt az osztrák rendőrség részletes feljegyzéséből meg lehetett tudni: Ludwig Kreutzer néven ugyanis mind mostanáig különböző betörések miatt körözés alatt állt.

Egy évvel ezelőtt „menekült” vissza apjához, és az öreg molnár boldog volt, hogy vénségére legalább a gyermekét visszakapta. Folyamodott is a fiú magyar állampolgárságáért és hazaszeretetével indokolta váratlan visszatérését. Voltaképpen azonban mindössze annyi történt, hogy a körözött bűnöző országot változtatott…

Két nappal a műtét után, az orvosok engedélyével Sátori, Csupati és Kántor meglátogatta a kórházban az őrnagyot. Bokor bágyadt mosollyal fogadta bajtársait. Beszélni még nem tudott, de gyenge fejbiccentésekkel jelezte, hogy megértette Sátori rövid beszámolóját.

Az őrnagy vállperecéből három géppisztolygolyót operáltak ki. A lövések eltörték a kulcscsontját, de szerencsére elkerülték a tüdőt.

Bokor hálásan pillogott az ágya mellett ücsörgő Kántorra.

A kutya illedelmesen, mozdulatlanul figyelte a beteget. A furcsa kórházi szagok és a gazda intelme késztette az illedelmes viselkedésre. A szagok olyanfajta érzelmeket váltottak ki belőle, mint vakbuzgó hívőből az oltár előtt felszálló tömjénfüst. Kántor idegenül érezte magát, és szorongása könnyet csalt a szemébe. Írisze nedvesen csillogott.

Csupati Sátori mögött toporgott. Esetlen zavarában zubbonya alját huzigálta. A fehér kórteremben kutyájához hasonlóan ő sem találta a helyét. Így aztán igazán megkönnyebbült, amikor Sátori jobbulást kívánva, elbúcsúzott az őrnagytól.

– Mi is minden jót kívánunk – dörmögte Csupati, és feszesen tisztelgett.

Kántor is felpattant ültéből, de nem gazdája után iramodott, hanem odament az ágy fejéhez. Bal lábával az ágy szélére támaszkodott, és előre nyújtott fejével az őrnagy arcához hajolt. Csupati az ajtóból fordult vissza, és elkapta Sátori karját.

– Nézd – suttogta.

Kántor orrát az őrnagy füle tövéhez dugta, és egy hirtelen, szinte lopott mozdulattal alulról fölfelé, kunkorított nyelvvel képen nyalta Bokort.

A siker az emberség próbája. A siker veszélyes. Minden más társadalmi állapotnál veszélyesebb lehet, kivéve a hatalmat. A hatalom és a siker azonban egy tőről fakad, és azonos belső magatartásra ösztönzi azt az embert, aki a két állapot csábításának nem tud ellenállni.

– Alkat és hajlam kérdése – vélekedett Sátori, amikor Csupati a második elutasítás után, harmadszor is azt kérte, hogy Kántort benevezhesse a munka-kutyák országos versenyére.

– Miért hiányzik ez neked olyan nagyon? – kérdezte Csupatitól, akit a vonatrablás tetteseinek felderítésében tanúsított bátor magatartásáért soron kívül alhadnaggyá léptettek elő.

– Hiányzik – hajtogatta Csupati.

– De miért?

– Ezt te nem értheted meg… Kántor is alhadnagy lett, és Kántornál nincs jobb kutya…

– Ez igaz. de Kántor már tízéves…

– Hát aztán?…

– És ha nem bírja a versenyt? Ha lemarad?

– Micsoda? – horkant fel Csupati, és sértődötten mérte végig főnökét. – Mégha egy taknyos, egy siheder gazdája mondaná ezt, de te…

– Azt hiszem, fejedbe szállt a dicsőség…

– Talán nem érdemeljük meg? Mutass nekem valakit, aki az elmúlt években annyit dolgozott, olyan hősi dolgokat vitt vég-

hez, mint mi.

– Mint ki?

– Hát mi… Kántor ezzel a dicsőséggel összes eddigi tettére feltenné a koronát…

– Aha – bólogatott Sátori, és tűnődve nézett Csupatira.

– Talán csak nem irigyled tőlünk az arany medáliát?

– Hallod-e – csattant fel Sátori –, még szemtelenkedsz is?

– Nem. De ami igaz, az igaz.

– Vedd tudomásul, hogy nem akarom, hogy az idei versenyre benevezz Kántorral. Arra nem gondolsz, mi történne, ha Kántor lemaradna? Egy ostoba hecc miatt oda a dicsőség. A joggal megérdemelt és kemény munkában kiharcolt megbecsülés.

– Ettől ne félj! – válaszolta magabiztosan Csupati. – Ismerem én magunkat…

Addig-addig erősködött, míg Sátori be nem adta a derekát. Csupati mindig is gőgös volt egy kicsit, de most, mintha csak vesztét érezné, megszállta a nagyzás ördöge. Sivatagi vándorként szomjúhozta a bámulat és dicsőség forrását. Ezt az éltető elemet viszont csak Kántor fakaszthatta. Amióta soron kívül előléptették őket, Csupati valahányszor átlépte a telep küszöbét, öntelten végigmérte társait: hol van itt még egy alhadnagy? Ki az, aki ilyen rangot érdemelt volna ki? Eddig a kutyák közül Betyár vitte a legtöbbre, törzsőrmesterként ment nyugdíjba, tizenhárom évi szolgálat után. Volt gazdája még ma is csak főtörzsőrmester, pedig tíz évvel idősebb Csupatinál. Sőt, a telep parancsnoka is főtörzsőrmester.

Kántor négy év óta minden versenyt megnyert. Ez az utolsó alkalom az életében, hogy győztesként hagyja el a pályát.

Nem, Csupati ezt a lehetőséget nem hagyhatta ki. Ezért szívóskodott. Ezért rágta főnöke fülét. Így is majdnem lekésett. Az utolsó pillanatban adhatta csak be a nevezést, amit Kántor hírnevére való tekintettel a zsűri még elfogadott.

A versenyt ebben az évben nem a szokásos augusztusi időpontban, hanem a budapesti őszi vásár idejére írták ki. Alig maradt néhány napjuk a felkészülésre.

Kántor eleinte nehézkesen és fáradtan mozgott a telepi gyakorlópályán. Gazdája kissé meg is szeppent, amikor kutyája még a harmadik edzésen sem ugrotta át a nagypalánk szokásos magasságát. Ez annál kínosabban érintette, mert a budapesti telepről nyolc kutya indult. Nem is szólva a megyei főkapitányságok kutya-alosztályairól, amelyek szinte kivétel nélkül egy vagy két versenyzőt neveztek be.

– Tyutyu, ez nem megy – jelentette ki szigorúan Kántornak. – Verseny lesz! Érted? Nagy verseny. Ilyen népes mezőny még sosem indult… Meg kell mutatnod!

– Aggastyánokkal akarsz versenyezni? – kérdezte ironikusan Kleó gazdája, aki a fekete német juhászszukával ugyancsak a telepi gyakorlópályán készült a nagy viadalra.

– Aggastyán? – sértődött meg Csupati. – Tartsd a szád…

Miközben a párbeszéd a nagypalánk mellett zajlott, Kleó nekifutásból felpattant a kétméteres palánkra.

– Fogadjunk – nézett elégedetten kutyája után Kleó gazdája… – A hölgy úgy elhagyja a professzor urat, mint a sicc!

Csupati szíve összeszorult. Tétován pislogott a palánkra, de azután dacos elszántsággal parolára nyújtotta a kezét.

– Fogadjunk…

– Na mibe?

– Egy láda sör…

– Vigyázz Csupati!

– Minden számban Kántor győz…

– Akkor két láda…

Egymás tenyerébe csaptak. Kántor figyelmesen nézte őket. 'Tekintetét nem kerülte el a szuka ugrása. A kora nyári nász óta rokonszenvvel nézett Kleóra, valahányszor csak találkoztak. Ebben az érzésben az sem zavarta, hogy a fekete szépség legfeljebb futó pillantásra méltatta őt, mintha már megbánta volna, amiért kegyeivel kitüntette. Kántor már elfelejtette, milyen dühösen támadt rá Kleó, amikor egyik fiát az óvodából magával csábította…

A parolázó tenyerek csattanása, a palánkot átugró fekete

szuka, egyértelműen világossá tették, hogy a gazdi azt szeretné, ha lehagyná a nőstényt. Az imádott gazdi valami miatt nagyon szeretné, ha ő most Kleónál is könnyebben ugraná át a palánkot. Sok kedve ugyan nincs hozzá, de a gazdi parancsára megteheti…

Csupati vezényelt. Kántor futott egy kört. Újabb utasításra ráfordult a palánk nekifutó pályájára.

– Most! – harsant a gazdi vezényszava. Szerencsére jól jött ki a lépés. Kántor úgy ugrott, mint régen. Amikor mellső lábaival megkapaszkodott a palánk tetején, újra fiatalnak érezte magát. Szerencsére a kemény erőkifejtést követelő nagy menetelések, a pontosan adagolt táplálékok miatt testét dekányi felesleges súly se nehezítette.

– Na? Visszavonod a fogadást? – nézett kollégájára diadalmasan Csupati.

– Nem! – kiáltotta vissza Kleó gazdája, mert már a külső akadálypálya gátjait ugratta kutyájával.

– Tyutyukőm, nem hagyhatsz cserben – magyarázta Csupati szelíden, miközben Kántor füle tövét vakargatta.

Ettől fogva Csupati éjszakánként a nagy versenyről álmodott. Eszelős konoksággal akarta Kántor győzelmét. Gyakran felnyögött, mert a két nagy rivális, Kleó és Tigi, Kántort ollóba fogták. „Szabálytalan! Tessék kizárni őket!” – kiáltotta a zsűrinek, és felébredt.

Felvirradt a nagy nap. A régi lóversenypályán pontosan tízkor harsantak fel a fanfárok. A lelátók megteltek, és a pályát övező vaskorlátot is körülvette a kíváncsiak tömege. Csupati fehér gála-egyenruhában, balján Kántorral haladt a nyitó menet élén.

A nyomozó- és rendőr munkakutyák évi seregszemléje tizenöt esztendős múltra tekintett vissza. Ez a verseny jubileuminak számított… Kántor négyéves korában jelent meg először a pályán, és most szerepelt ötödször a mezőnyben. Eddig, ahányszor rajthoz állt, mindig győzött. Négyszeres bajnok volt,

és Csupati ezúttal a jubileumi ötödiket is meg akarta szereztetni vele. Ilyen teljesítménnyel még egyetlen kutya sem dicsekedhetett.

Büszkén kihúzta magát. Öntelten pillogott a tribünre, mintha a sok ezer ember csakis Kántor miatt jött volna ide. Középütt, a pálya szélén állt a zsűri emelvénye. Itt, egy katonás jobbra át után a versenyzők szembefordultak a tömeggel, és a kutyák, gazdáik jelzésére, hangos vakkantásokkal üdvözölték a nézőket.

A versenyszabályok szerint az ügyességi számokat – az akadályugrást, nyomkövetést, tárgyfelkutatást, tárgy- és személyőrzést, a támadó lefegyverzését, a védelmi munkát, a tojás épségben való begyűjtését a kutyák egyedül hajtották végre. A bátorsági próbákat, mint például a tüzes karikák átugrását, gyors egymásutánban, az ügyességi terepfutást pedig csoportos indításban vívták. A zsűri külön-külön pontozott minden produkciót, és az összpontszám alapján rangsorolták a győzteseket.

Kántor, mint a tavalyi verseny győztese, elsőnek indult. Hibátlanul hajtotta végre a nyomkövető és ügyességi feladatokat. Csupati az indulásnál annyira izgatott volt, hogy a tribün előtti korlátnak támaszkodó Sátorit se vette észre.

A nyomolvasásban, az őrző-védő gyakorlatokban előnyt jelent, ha a kutya elsőnek indul. Az akadály- és ügyességi versenyben azonban az kerül kedvezőbb helyzetbe, aki minél később indíthatja kutyáját. Így alkalma van a többiek produkcióját értékelni, és ezek ismeretében serkentheti kutyáját a nagyobb teljesítményre.

Csupati tudta ezt. Az akadályugratásnál ezért addig ügyeskedett, míg az utolsó starthelyre nem került. Mindenáron győzni akart, valósággal beleizzadt a nagy akarásba.

A nagy palánknál könnyen maguk elé engedhette a mezőnyt. Az első magasság ugyanis száznyolcvan centi volt. – Kántor ezt kihagyja – jelentette a zsűrinek.

Kleó gazdája se most lépett először a pályára. Ők se indultak az első futamban.

A kötelező alapmagasságot minden kutya átugrotta. Következett a két méter… Csupati jelentette, hogy ezt is kihagyják, Kleóék szintén nem indultak.

A palánk volt a hatodik versenyszám. Az eddigi pontozás szerint Kántor hibátlanul, Kleó pedig egy hibaponttal húzott el a többiektől. A hozzáértők előtt már nyilvánvalóvá vált, hogy az elsőség csakis a két kutya közötti versenyben dőlhet el. Fogadások történtek… Sátori három emberrel is fogadott. Egy a kettőhöz tett Kántorra.

A kétméteres magasságon kiesett a versenyzők kétharmada. A két méter után tíz centinként növelték a palánk. magasságát. Két méter húsz centinél már csak négy kutya volt versenyben.

– Miért nem indítod már Kleót? – kérdezte a kutya gazdájától idegesen Csupati.

– Csak Kántor után ugrunk – válaszolta kimérten a vetélytárs.

– Mit képzel ez a szuka? – sziszegte megvetően Csupati, de Kleó gazdája válaszra se méltatta.

A két méter harminc centis palánkról minden kutya visszaesett. Egyedül Tiginek sikerült a harmadik kísérletre nagy nehezen átvergődnie rajta.

Kántor gazdájára nézett. Csupati keze kutyája fején nyugodott: tenyeréből az izgalom forrósága sugárzott. Kántor felfogta gardája nyugtalanságát. Szőrét egyre idegesebben borzolta. A palánk nekifutójában a rajthelyen várakoztak. Kántor látta a nekifeszülő izmok dudorait, hallotta az erőkifejtéstől ziháló kutyák furcsán sípoló lélegzetvételét Megmozdult…

– Várj! – förmedt rá ingerülten Csupati.

A hangosbemondó őket szólította.

Csupati vetélytársához fordult. Eszét szinte elvette a verseny izgalma. Már semmivel és senkivel se törődött.

– Tíz centivel magasabbra kérem. Benne vagy?

Kleó gazdája némi töprengés után bólintott.

Ez már kockázatos játék volt. Ha ezek után a kutyák nem küzdik le az akadályt, kizárják őket a további versenyből. Csupati a zsűri emelvényéhez lépett. Szája cserepesre száradt.

Feszesen állt, de lába remegett, mintha legalábbis neki kellene a két méter harminc centis magasságot átugrani.

– Jelentem – mondta rekedten –, kérem a következő magasság engedélyezését…

Sátori az emelvény oldalánál figyelte a versenyt. Mikor meghallotta Csupati kérését, felszisszent.

– Megbolondultál? – kérdezte.

De Csupati mintha megsüketült volna. „Elment a józan esze”, dühöngött magában Sátori. Nem a fogadási tétek elvesztését sajnálta, hanem Kántort. A kutyának akkor is maradt volna esélye a győzelemre, ha csak a kötelező szintet teljesíti az ugrásban. Hiszen négy versenyszám még hátravolt.

– A maga felelősségére – mondta a zsűrielnök rövid tanácskozás után. – De figyelmeztetem, amennyiben nem sikerül az ugrás, a szabályok értelmében kizárjuk a további versenyből, és eddigi pontjait is elveszíti.

– Jelentem, tudom…

– Kezdheti.

Csupati tisztelgett, és visszafutott Kántorhoz. Letérdelt melléje. Simogatta, ölelgette Kántor fejét, és szorongva, halkan kérlelte.

– Tyutyukám… Látod? Hopp! A gazdi segít. Ezt most át kell ugrani… Érted?

– Felkészülni – reccsent a hangszóró. – Kántor következik, az Országos Rendőrfőkapitányság versenyzője… A magasság kétszáznegyven centiméter.

– Hallod? Mi következünk… Ne hagyd magad.

Kántoron ideges remegés futott végig. Felpattant. Csupati a rajtvonalig vezette kutyáját, és ott lecsatolta róla a pórázt. Néhány másodpercet kivárt.

– Rajta! – kiáltotta, és Kántorral együtt nekilódult. Rohanás közben átvette a kutya vágtázó ritmusát. Pontosan ismerte a táv minden centiméterét. Csak egy gondolat maradt benne; nehogy elvétse a dobbantást! Ennél a magasságnál a palánk előtt öt futólépéssel kell Kántornak dobbantani, hogy a lendületet a legjobban kihasználja. A vezényszónak akkor kell felcsattan-

nia, amikor a kutya jobb hátsó lábbal lép…

– Hoppá! – üvöltött fel kétségbeesetten Csupati, és félreugrott, hogy a palánkot kikerülje.

A megfelelő lépésre érkezett a gazda parancsa. Kántor inait végső kétségbeesés feszítette. Rúgása nyomán felporzott a fű. Most minden ereje hátsó lábainak izmaiba szállt. A magasba lendült. Tekintetével az akadályra meredt, mellső lábait előrenyújtotta, a hátsókat hasa alá kapta. Ha eléri a perem szélét, már megkapaszkodhat. Egyetlen rúgás a deszkafalon elegendő lehet, hogy orra a palánk fölé emelkedjen, és akkor fejével tartani tudja a testét.

Mindez a beidegzett gyakorlatok rutinjával suhant végig agyán. A következő pillanatban hangos koppanással ütődött a palánknak. Úgy történt, ahogyan tervezte. Mellső lábainak karmai elérték a peremet. Ezzel egyidőben hasa alól a deszkának rúgta hátsóit, és feje átlendült a palánkon. Alsó állkapcsával tartotta magát, míg mellső lábait előrenyújtotta, hogy új fogást keressen a felkapaszkodáshoz.

Nem hallotta a nézők soraiból felhangzó kiáltásokat. Csak azon igyekezett, hogy hónaljig felhúzza magát. Hátsó lábaival az egymásra rakott deszkalapok eresztékeit kereste. Azt a parányi rést, amibe körmei beleakadhatnak. Lába kétségbeesett erőfeszítéssel karmolta a palánkot, de minden egyes rúgás néhány centiméterrel följebb tolta testét. Ekkor fájdalmas nyilallás hasított a gerincébe. Egy pillanatra meg is szédült, de nem engedett.

– Nyomás, tyutyu – biztatta a másik oldalról a gazda. – Gyere. Ide a gazdihoz…

Könnyű ezt mondani a földről… Még egy utolsó elszánás. Egy rúgás… És Kántor teste átbillent a palánk peremén. Zuhanását már nem tudta kormányozni. Annyi ideje maradt csak, hogy összehúzza magát. Szerencsére gazdája észrevette, hogy Kántor képtelen talpra esni. A palánk alá ugrott, és Kántor a gazdi karjai között ért földet. Ezért a szépséghibáért egy pontot le is vont tőlük a zsűri.

Kleó első ugrása nem sikerült. Visszaesett a palánkról, és

Csupati alig leplezett kárörömmel leste a fekete szuka második nekifutását. „Most már ugrándozhatsz”, vigyorgott öntelten. Öröme azonban korai volt, mert Kleó második ugrása hibapont nélkül sikerült. Így mindkét kutya egy-egy hibaponttal vezetett a versenyben. A hátralevő három ügyességi számban is azonos pontot kaptak. Nyilvánvaló, hogy az elsőség az utolsó futamban dől el.

A befejező versenyszám a százméteres gátfutás volt. A távon négy különböző méretű egy méter húsz centiméter magas, felső harmaduknál elbillenő lécekből álló gátat helyeztek el… A rajtvonalon felsorakozott kutyák egyszerre indultak. Az elérhető pontokat a helyezések határozták meg. A pályáról oldalt kilépni nem lehet. Amelyik résztvevő megtorpan az akadály előtt, annak már nem jár pont.

– Tyutyu, észnél légy – suttogta Kántor fülébe a gazdi. – Csak okosan – és óvatosan, hogy' a többiek észre ne vegyék, kezével elhúzott Kántor feje mellett, és intett kutyájának, hogy kapja el, húzza vissza. – Ezt teszed a pályán is.

Ez ugyan nem volt valami lovagias biztatás, de Csupatiban nem nyugodott az ördög.

Felsorakoztak a nagy futamhoz. Minden kutyavezető kutyája nyakörvét fogta. A rajtjelre elengedték az örvet, és a kutyák nekilódultak. Hátukra fehér vászonra festett fekete rajtszámot kötöttek. A gazdák biztathatták őket, de még a pálya szélén se követhették kutyáikat.

Kántor most érezte gerincében a palánkugráskor beléhasító fájdalmat. Igyekezett minél előbb kitörni a bolyból, mert az egy csoportban futó kutyák az akadályoknál gátolták egymás mozgását.

A második gát után élre tört. Nem nézett hátra, de a mögötte hangzó zihálásokból megállapíthatta, hogy négyen szorosan a nyomában rohannak.

A harmadik akadályt is sikeresen átugrotta. A kék-fehér lécek még csak meg se mozdultak. A pályát szegélyező korláthoz tódult közönség ütemes kiáltásokkal buzdította kedvenceit. Kántor most hallotta először ezer torokból harsogni a nevét.

Egyenletes vágtával érte el a negyedik akadályt. Már a gát felett szállt, amikor balján egy fekete árnyékot vett észre. Kleó loholt mellette. A fekete szuka az utolsó gátnál nemcsak utolérte, de egy fejhosszal meg is előzte. Kántor gyorsított. Kleó is. Sőt, már fél testhosszal vezetett. Kántor érezte, hogy nem bírja jobban. Szeme előtt apró karikák pattantak. És ekkor a hangzavarból utolérte a gazda kiáltása.

– Húzd meg!

Szíve lázasan kalapált. A nőstény előzi meg. A fiatal, életerős szépség, gyermekei anyja hagyja le. Az öregedő kan szíve nem bírja az iramot… Már Kleó tompora van egy vonalban fejével. Pedig győzni kell! Ezt követeli a gazda… És amit soha életében nem tett, fejének egy határozott rántásával megcsapta a szuka jobb hátsó lábát. Kleó megbotlott. Alig néhány méterrel a cél előtt kiesett saját üteméből, és ez elegendő volt Kántornak, hogy fél testhosszal megelőzze.

A fekete szuka gazdája méltatlankodva tiltakozott a zsürinél. Csupati fülét dörzsölve ácsorgott mögötte. Vetélytársa a futam megismétlését és Kántor diszkvalifikálását követelte. A zsűri azonban nem vette észre Kántor szabálytalankodását, vagy ha észre is vette, szemet hunyt fölötte.

– Hány éves a kutyája? – kérdezte Kleó gazdájától a zsűri elnöke, a központi kutya-tanosztály vezetője.

– Három…

– Most versenyzett először?

– Igen.

– Gratulálok… És azt, hogy Kántor hány éves, tudja-e?

– Jelentem, tíz.

– Na látja, ő meg most versenyzett utoljára.

– Azért mégsem helyes – dohogott Kleó gazdája, de nem tiltakozott tovább. Elmenőben azonban még megjegyezte: A nőket még itt is hátrányos helyzetbe kényszerítik…

Hogy a megállapításnak mi köze volt az adott esethez, az nem derült ki. Csupati barátságosan hátba vágta.

– Mit hőzöngsz… A versenyhez tapasztalat is kell, pajtás. Egyébként büszke lehetsz, hogy olyan alom tulajdonosa vagy,

amelynek apja, anyja is világklasszis… A sört, amit vesztettél, nem kell megfizetned…

Éjfél már elmúlt. A Kärtnerstrasse fényei, a villogó reklámok rég kihunytak már. A Stephansdom mögötti utcában, ahol a piroscsizmás-pártás-rokolyás lány fényreklámja hirdette a Piroschka csárdát, az utca közepén, az éjszakai lokál bejáratától alig száz méternyire egy Volvo típusú gépkocsi várakozott. A kocsiban negyvenöt év körüli, dús bajszú férfi ült. Arcát olaszos típusú „old boy” frizura keretezte, meg nemcsak homloka felét takarta el, hanem a füleit is dús pakompartba rejtette. Az első látásra szicíliai vagy algériai származásúnak látszó férfi szórakozottan csavargatta autórádiójának gombját. Az autó hátsó ülésén rendetlenül egymásra dobált csomagok messzi útról árulkodtak. A Dóm toronyórája kettőt ütött. A férfi rágyújtott, az öngyújtó lángjánál felvillant az arca. A csárdából spicces, vidám társaság lépett az utcára. A férfi utánuk nézett. Ahogy az ablakon kihajolt, megpillantott egy sietősen közeledő alakot. Gyors mozdulattal az indítókulcshoz nyúlt.

A kocsi ajtaját erőszakos rántással magas, vállas fiatalember tépte fel. Az első ülésre zökkent, és becsapta az ajtót:

– Mehetünk!

A Volvo nekilódult a kihalt utcának. Némi kanyarral a Városi Parknál keresztezte a Ringet, majd befordult a Marienhilferstrassere. Már a Westbahnhofnál jártak, amikor a kocsi vezetője megszólalt:

– Minden oké? – kérdezte.

Társa előbb hátrapillantott, majd bólintott.

– Yes… De ami biztos, az biztos, Mödling irányába hajts!

– Sopronnál akarsz átmenni?

– Igen. Egy óra múlva el kell érnünk a magyar határt. Ez lesz az egyetlen alibink.

– Miért? Meglátott valaki?

– Szerencsére nem.

– És az éjjeliőr?

– Miatta mondom, hogy csak egy óránk van. Háromkor át kell lépnünk a magyar határt, mert megfigyelésem szerint óránként ellenőrzi az üzletet.

– Ha ilyen sürgős, akkor minek kerülünk?

– Úgy csinálsz, mintha most kezdenéd a szakmát. Te is tudod, hogy a hekusok először a tízes országutat szállják meg, ami Hegyeshalomhoz vezet.

Beszélgetésük közben kiértek Bécsből. Az autó sebességmérője óránként 140 kilométeres tempót jelzett. Annyira el voltak foglalva önmagukkal, hogy nem vették észre a hátuk mögött felbukkanó két motoros rendőrt, akik megelőzték őket. Az egyik rendőr szorosan az autó mellé húzódott, úgy integetett, míg a másik a kocsi előtt fékezett.

– Az ördögbe! Zsaruk! – szólalt meg a Volvo vezetője, majd gyorsan hozzátette. – Te kanadai erdőmérnök vagy, én pedig kaliforniai filmproducer…

Csikorgó fékezés után a kocsi vezetője letekerte az ablakot.

– Please, my sir.

Az osztrák közlekedési rendőr hanyagul, de udvariasan két ujját bukósisakjához érintette, és köszönt:

– Uram, ön átlépte a megengedett sebességet.

A művészfrizurás széttárta karját.

– Sajnos, nem beszélni jól a német… I'm… USA… My friend… Canada…”

A kesztyűtartóból elővette útlevelét, és a rendőrnek nyújtotta.

– Sajnálom, uram – válaszolta a rendőr –, gyorshajtásért akkor is megbírságolom… Száz schilling.

A vezető tiltakozni akart, de társa oldalba bökte, és magyarul súgta a fülébe:

– Ne vacakolj. Itt a százas.

Az old boy elvette a bankjegyet, és hanyag eleganciával nyújtotta ki az ablakon át a rendőrnek.

– Please…

A rendőr blokktömböt vett elő zsebéből, letépett egy szelvényt, és átnyújtotta a vezetőnek.

– Thank you… – mondta, és továbbot intett.

Amikor a Volvo a közjáték után újból a sötét országúton robogott, a vezető megtörölte homlokát.

– Hű, de meleg helyzet volt, Johnny.

– Lényeg, hogy nem hülyéskedtél. Most már nyugodtan nyomhatod a gázt, Keleikém.

– De akkor jól figyelj hátra.

A műszerfal órája hármat mutatott. Kelei váratlanul fékezett, és lehúzódott a padkára.

– Most átöltözünk – mondta, és a hátsó ülésről tiroli vadászegyenruhát kotort elő.

– Ezt vedd fel. A magyaroknál mostanában ez a hatásos szerelés. Külföldi vadászok leszünk.

Társa az órájára pillantott.

– Sok a fölösleges szöveg. Már három óra. Az éjjeliőr most ér vissza. És mi még tíz kilométerre vagyunk a határtól.

– Ne majrézz! Amíg öltözöl, látni szeretném a köveket. Társa kényszeredetten levette a zakóját, majd elővette a fekete dobozt, amit az ülés alá rejtett. Kelei a műszerfal világításánál felkattintotta a doboz tetejét. Brillek és gyémántok kék fénye csillant. Elégedetten szisszent fel.

– Na, mit szólsz hozzá? – kérdezte társa.

– Remélem, egyik sem hamis – jegyezte meg Kelei.

A szőke sértődötten válaszolt.

– Mit képzelsz?! A legnevesebb bécsi ékszerész széfjéből emeltem el.

– Hallottam én már olyanról, hogy a 40 karátos gyémánt is hamisítvány volt.

– Megőrültél, apuskám?

– Nem! Csak beöntöm a vadásztáskámba. A dobozt pedig szépen eldobjuk. – Mielőtt társa tiltakozhatott volna, Kelei az autóablakon keresztül az árokba dobta az ékszeres dobozt.

– Ez a nyomunkra vezetheti a hekusokat.

– Mire megtalálják, mi már rég túl leszünk árkon-bokron – válaszolt magabiztosan Kelei.

Negyedórával később egy álmos osztrák vámtisztviselő

cammogott a sorompó előtt megálló Volvóhoz. Kelei kihajolt a kocsi ablakán, úgy nyújtotta át az útleveleket. A vámos mögött egy határrendőr állt. Az útleveleket mindketten végigböngészték, és a határrendőr a nyakában lógó bádogdoboz fedelén mindegyikbe bepecsételte a kilépést. Unottan visszaadta, és kezével továbbot intett, miközben társa felnyitotta a sorompót. A senki földjére értek.

– Na mit szólsz, pajtás? Ezt simán megúsztuk- szólalt meg Kelei.

– Várd ki a végét.

– Te mindig akadékoskodsz. Láthattad, milyen hatással volt az osztrákokra a varázsszó, hogy amerikai. Szeretett hajdani hazánkfiai is most kezdik tanulni az amerikai szó értelmét. Tavaly olyan szívesek voltak, hogy kétszer is ellátogattam hozzájuk. Remélem, most se akadékoskodnak… Na, mit szólsz? – mutatott Kelei előre, amikor anélkül, hogy fékezniük kellett volna, felnyílott előttük a magvar határsorompó. Az egész nem tartott három percnél tovább, és a Volvo már Sopron felé robogott.

– Győrig ismerem az utat – mondta Kelei.

– Onnan már én is ismerem – válaszolta társa.

– A nagybátyádat értesítetted?

– Az öreg szeretettel vár minket.

– Bár nem szeretem a rokonlátogatást. Tavaly rokonok nélkül is jól éreztem magam Budapesten.

– Akkor most alhatsz – mondta a szőke –, cseréljünk helyet. Szentendréig én vezetek.

A Volvo Dorognál balra letért a 11-es számú főútvonalról, és Esztergom irányába, a Duna-kanyari útra fordult. Esztergomon haladtak keresztül, amikor Kelei felébredt.

– Ez milyen város?

– A magyar hercegprímás székhelye. Még sose jártál itt?

– 1944-ben, a visszavonuláskor, akkor is éjszaka. S elképzelheted, hogy sok időm nem maradt a bámészkodásra.

– Én két évig itt jártam gimnáziumba. A papokhoz.

Kelei megjegyezte:

– Nem ártana egy kávét felhajtani valahol.

– Fél órát még kibírsz. Majd Szentendrén iszunk.

Pontosan reggel hatkor érkeztek a Duna-parti kisvárosba. A főtéren álltak meg, Fáradtan kászálódtak ki a kocsiból. Kelei egy pillanatra körülnézett a trapéz alakú, barokk és reneszánsz stílben épült házak határolta téren. A szemközti oldalon megpillantotta a büfét.

– Úgy nézem, ez már kinyitott.

– Na, gyere, itt megisszuk a kávénkat.

A két férfi nehézkesen lépkedett. A zsibbadtság még nem szállt ki lábukból.

Kelei ért először a büfé ajtajához.

– Teodor, várj – szólt utána társa.

– Mit akarsz? – fordult vissza.

– Ahhoz képest, hogy már huszadik éve ausztrál-amerikai állampolgár vagy, egész jól ismered itt a járást.

– Hja, barátom, tavaly nyáron kétszer is megfordultam itt, filmezés ürügyén. Egyébként a mi szakmánkban nem árt, ha az ember egyaránt ismeri Sydneyt, Brisbane-t, Hong Kong-ot, Los Angelest, Londont és Szentendrét.

– Na, meg Bécset – vihogott John.

– Nana. Ne fesd az ördögöt a falra. – Ezzel Kelei belépett a büfébe. A presszószerű üzletben a pult közelében üres asztalt találtak. Ahogy leültek, Kelei nyomban maga elé terítette az autótérképet. Az üzlet zsongott a munkába indulóktól. Kelei odaintette a felszolgálónőt.

– Helló, kisasszony!

Társa a térképet böngészte.

– Megtaláltad? – kérdezte tőle Kelei.

– Tölösi telep – mormogta a szőke. – Nem látom.

A felszolgálónő lépett hozzájuk.

– Parancsolnak az urak?

Kelei rendelt. – Két konyak, két nagy kávé és valamilyen hideg sült… ha van.

A szőke Kelei elé tolta a térképet.

– Valahol itt kellene neki lenni. Te se látod?

– Tölös, Tölös… – böngészte Kelei a térképet. – Ilyen itt nincs.

– Pedig gyerekkoromban minden nyáron legalább két hetet töltöttem fenn, a fűrészüzemnél. De autóval még nem jártam arra.

Miközben tanakodtak, két kezeslábasba öltözött férfi lépett a büfébe, és a közelükben a pultra könyököltek. Az egyik hatalmas, tagbaszakadt alak, míg a másik, bár arányos testű, de társánál jó fél fejjel alacsonyabb volt. Az alacsonyabb nyeglén vetette oda a kiszolgálónőnek.

– A szokásost, Cicus, de gyorsan, mert késésben vagyunk.

– Én siessek, de maguk bezzeg elalhatnak. Mióta építik már azt a nyavalyás kétemeletest is…

– Ne tépd a csőröd. Mi már rég nem tartozunk az építőiparhoz.

– Hát?

– A tölösi fűrészüzemben dolgozunk.

A név említésére Kelei felkapta a fejét.

– Hogy mondta? Tölös?

– Hát aztán – vonta meg vállát az alacsonyabb. – Csak tán nem ellenőrök az urak?

– Nem – mosolyodott el Kelei. – Mi amerikaiak vagyunk.

– Hallod? – lökte oldalba lomha mozgású torsát. – Mit szólsz pózzá? Az urak amerikaiak.

– Izé! Maga akkor tudni, hogy merre van Tölös.

– Már hogyne tudnám, amikor tudom. Mi is ott dolgozunk, csak ma reggel lekéstük a prolibuszt.

– Bálint Károlyt ismerik? – szólt közbe a szőke.

– Hogyne! Ő a góré. – S ezzel az alacsonyabb bizalmaskodva az asztalhoz lépett.

– Ha megengedik az urak, Dóra László vagyok, nyugállományú cirkuszi akrobata… Jelenleg aktív gépkezelő a tölösi fűrészüzemben.

– Akrobát? – csillant fel gúnyosan Kelei szeme. – Remek!

Van lenni jó!… az új filmemhez pontosan ákrobátstatisztát keresek.

– Hallod, Tapló? – fordult Dóra a társához. Majd megkérdezte, leülhet-e az asztalhoz.

– Kisasszony, még két konyakot az uraknak – mondta Kelei, és ezzel már engedélyt is adott a helyfoglaláshoz.

– A barátom, Lapincs úr, az egyszerűség kedvéért szólítsák csak nyugodtan Taplónak. Mint láthatják, nemcsak az orrát verték laposra, hanem a füleit is megtépdesték egy kicsit. Kitűnő bokszoló volt, csak hát kiitta magát a ringből.

Lapincs esetlenül hajolt meg, egy medve kecsességével nyújtotta sütőlapát nagyságú tenyerét. A szőke idegen bólintott először. – Bana… John Bana – mormogta.

– És a rendező úr? Bocsánat, rosszul értettem az előbb.

– Kelly – vágta rá Kelei.

– Az urak ismerik a főnököt? – kérdezte Dóra.

– Igen. A nagybátyám – válaszolta a szőke Bana.

– Hát ez óriási! – bökte könyökével oldalba Lapincsot Dóra. – Hallod, cimbora. Most megcsinálhatjuk a szerencsénket. De mondja csak, uram, mit lehet magánál keresni?

– Egyelőre mi keressük a tölösi fűrészüzemet – válaszolt Kelly kimérten, hogy Dóra bizalmaskodását elhárítsa.

– Félreértett… Engem az érdekel, mennyi a dohány? Hogy mit fizet a művész úr.

– Ja? Az attól függ… Napi tíz-húsz dollár – és Kelly a pohárra mutatott. – Igyanak.

– Velünk megfogja az isten, lábát. A haverom nagyon jámbor, szolgálatkész, és nagyokat tud ütni.

– Oké… Szóval, meg tudják mutatni az utat a hegyekbe?

– Hogyne, elvezetjük az urakat… Igaz, Tapló?

– Ha te akarod… – és Lapincs bambán vigyorgott.

– Elnézést. Nagyon jámbor fickó, csak egy kicsit gyagya. Szaknyelven szólva péppé verték az agyát. Igaz? – és Dóra hangos vihogással hátba csapta barátját.

Amikor a büféből távozva az autó felé haladtak, Dóra hátrább húzta az exbokszolót. Nyomatékosan suttogta a fülébe: Te

nem beszélsz. Ezek gazdag pasasok. Érted?

– Értem – bólogatott Lapincs.

Háromnegyed órás út után – amely Izbégtől jobbra kanyarodott fel a Pilisi-hegyekbe, megérkeztek a fűrészüzemhez. Az üzem egy szakadékos partú, kiszélesedő vízmosásos völgy alján épült, a patak partján. Közvetlenül fölötte emelkedett a gát, amely tóvá duzzasztotta a patak vizét. Ez a víz hajtotta gravitációs úton a telep körfűrészeit. Az üzemtől néhány száz méternyire egy erdei tisztáson épült az üzemvezető háza, amely korábban a régi tulajdonos vadászlaka volt. A házat karámszerű kerítés övezte. A nyitott kaputól egyenes út vezetett a verandáig. A gyepes csapás két oldalán bukszus-bokrok sorakoztak, a ház előtti virágos- és veteményeskertet drótháló védte az erdei vadaktól.

A Volvo a hegyi szerpentinről kanyarodott az épülethez vezető csapásra. A kocsiban Kelly, Bana, Lapincs és Dóra ült. Dóra mutatta az utat. A veranda előtt fékezett a kocsi, és Dóra széles mozdulattal, túlbuzgó igyekezettel közölte Kellyvel, hogy megérkeztek. Ahogy a kocsiból kiszálltak, a két fűrésztelepi munkás hajlongva köszöngette a fuvart. Bana udvariasan hívta őket, hogy igyanak velük egy kortyot.

– Nem, nem – hárította el Dóra –, mi megyünk melózni. Így is elkéstünk…

Meg se várták a verandára kilépő, harmincöt év körüli, kissé molett, gesztenyebarna asszonyt, aki bal kezét köténye zsebébe dugva, kíváncsian figyelte az idegeneket. Dóra még visszafordult, és annyit mondott:

– Vendégeket hoztam, Ica. Ezért késtünk. Mondd meg a főnöknek is.

A lépcső előtt Bana állt. Barátságos mosollyal köszönt.

– Jó napot. A bácsim itthon van?

– Hajnalban kiment a tóhoz. A kis vízesésnél pisztrángozik. De nyolcra hazajön. Kihez van szerencsém?

– Az unokaöccse vagyok – válaszolta Bana.

– Csak nem a Jánoska, Kanadából? – és az asszony zavartan tessékelni kezdte befelé őket.

– De bizony, én vagyok. Az úr meg a barátom.

– Kari bácsi azt mondta, hogy a hét elején érkeznek. Már várta a fiatalurat.

Kelly és Bana előszedték a kocsiból útitáskáikat, és elindultak a házba. Az asszony mindenáron ki akarta a kezükből venni a csomagokat, hogy majd ő viszi.

– Mindjárt kész a reggeli – mondta –, addig talán tessenek lemosni az út porát.

– Remélem, sokáig itt maradtok barátoddal? Már nálunk sem olyan szegény ám a világ, mint régen… – mondta a nagybácsi, amikor a viszontlátás örömére koccintgattak.

– Sajnos, tovább kell mennünk.

– Hová? – meredt csalódottan unokaöccsére az üzemvezető.

– A barátomnak Budapesten van egy kis üzleti ügye… Az új filmjéhez magyar artistákat és művésznőket akar szerződtetni… Nálunk a pénzért nagyon meg kell dolgozni. Még egy milliomos se engedheti meg magának azt a luxust, hogy csak a tőkéjéből éljen.

– Kár… – jegyezte meg szomorúan Bálint.

– De visszajövünk ide… Gyönyörű hely – kapcsolódott a beszélgetésbe Kelly. – Szeretnék is körülnézni. Az új filmemhez alkalmas háttér lenne ez a romantikus vidék…

– Annál is inkább visszajövünk hozzád, mert szeretnénk egy apró szívességet kérni tőled.

– Amit csak akarsz, fiam.

– Mister Kellynek ugyanis rossz tapasztalatai vannak a nagyvárosokkal…

– Ó, yes, yes – vágott közbe Kelly. – Ezt a dobozkát szeretném itthagyni – és útitáskájából egy lapos ládikát tett az asztalra. Felkattintotta a fedelet, és Bálint felé fordította…

– Ez a tartalék pénzünk – magyarázta Bana. – Kétezer dollár és némi drágakő… Tudod, hogy van ez, bácsikám! Szállodában fogunk lakni. Nem lenne ott biztonságban. Szeretnénk, ha megőriznéd…

– Gyönyörű ékszerek. Nagyon szívesen megőrzöm. Sose aggódjatok, vigyázni fogok rá. – A telepvezető a szekrényhez lépett. – Ide zárom – mondta. – Ennek a kulcsát mindig magamnál hordom.

– Köszönjük – mondta Bana, és felállt. – Mutasd meg a barátomnak a birodalmadat, én addig lepihenek.

A házvezetőnő az utolsó pillanatban ugrott fel a kulcslyuktól. Amikor Bana a verandára vezető folyosóra lépett, Ica már a konyhában matatott.

„Van ízlése az öregnek” – állapította meg Bana, miközben bepillantott a konyhaajtó üvegtábláján. A vendégszobába menet hangosan ásítozott. Levetette a cipőjét, és megvárta, míg nagybácsija Kellyvel együtt ki nem ment a házból. Az ablakból még utánuk nézett. Mikor látta, hogy eltűnnek a fűrészüzemhez vezető úton, gyorsan visszabújt a cipőjébe.

– Maga itt maradt, Jánoska? – fogadta Banát meglepetten Ica, amikor visszament nagybátyja szobájába. – Egy kis rendet csinálok – magyarázkodott a házvezetőnő… Gondoltam, a bőröndjét felteszem a szekrény tetejére…

– Hagyja csak… Telefonálni szeretnék – és fürkészve mérte végig az asszonyt.

– Máris megyek – válaszolta Ica, és látszott rajta, megkönnyebbülten hagyta el a szobát.

Bana megállapította, hogy kofferében távozása óta senki sem kotorászott. Gyors mozdulattal zsebre vágott egy dobozkát. Erről még Kelly sem tudott. Ebben volt „magánvagyona”. Többek között a Bécsben rabolt gyémántok egy része is, amit Kelly vadásztáskájából az éjszaka, miközben barátja a kocsiban aludt, észrevétlenül visszalopott.

– Sétálok egyet – közölte a konyhában tevékenykedő asszonnyal. Ha bácsiék előbb visszaérnének, mondja meg nekik, hogy a nagy tóhoz mentem…

Bana kilépett a házból, és a gazdasági udvar végénél kezdődő erdei ösvény felé indult.

Néhány nappal később Bana és Kelly a Budapest mulatóban üldögéltek. Ez már Kelly ötlete volt. Az elmúlt esztendőben sikeres tárgyalásokat folytatott különböző, mérsékeltebb tehetségű művészekkel, akrobatákkal, zenészekkel, akik előtt már akkor megcsillantotta egy nagyobb szabású hollywoodi produkcióban való szereplés lehetőségét, amelynek természetesen ő lenne a producere, sőt, rendezője is. A frissen kinyílt kapuk igézetében élő művészek egy része a Kelly megcsillantotta lehetőségekért még jelentős anyagi áldozatra is kész volt. John Bana, amikor Torontóban fél évtizeddel korábban először találkozott a tapasztalt világjáró Kellyvel, már azon a ponton volt, hogy leugrik a Niagarán. Bana ugyanis 1956-ban Sopronban erdőmérnök-hallgató volt, és több társával együtt engedett a gyors karriert ígérő csábításnak. Elhagyta az országot, és bár Torontóban még két évig járt egyetemre, végül is a kanadai Alberta tartomány végtelen őserdeiben kötött ki, mint erdészgyakornok. Itt maláriát kapott, és az egyetem befejezése kelvett Montrealba tért vissza, ahol végigpróbálta a nagyvárosi éjszakai élet majd minden lehetséges foglalkozását. A tisztességes munkából csak nagyon szűkösen éldegélt. Ezért lett megváltó angyala Kelly, aki véletlenül botlott bele, és aki akkor már mint „kaliforniai milliomos”, magántitkárának fogadta. Kelly kizárólag drágakövekben utazott. Szenvedélye volt az opál. A háború után Ausztráliába keveredett és a melbourne-i kikötőbeli meglehetősen rosszul fizetett, nehéz fizikai munkát igénylő zsákolás elől néhány kalandortársával nekivágott Ausztrália középső, sivatagos vidékeinek, ahol néhány száz kilométerre Brisbane-tól, a sziklás hegységben gyér aranylelőhelyre bukkant. Az aranybányából megélni ugyan nem tudott, de az ötlet kitűnőnek bizonyult. A sivatagra részvénytársaságot alapított Sydneyben, és drágakövekkel kezdett foglalkozni. Bizományban vállalta az opál és gyémánt értékesítését, amely nem is bizonyult olyan rossz üzletnek. Az ötvenes évek közepén az itt összeszedett tőkével Kaliforniában, a Halálkatlan közelében területet bérelt, ahol néhány faházat is felhúzatott. Ez lett alapja a Kelly-féle bányavállalatnak. A bányában homokon és gránit-

sziklákon kívül egyebet nem lehetett ugyan találni, de Kelly volt annyira talpraesett, hogy Los Angeles „bádognegyedéből” néhány gengsztert felfogadjon, akik három-négy sikeres betörés után megszabadítottak néhány milliomost fölösleges gyémántjaiktól. Kelly orgazdaként ténykedett, a köveket pedig a hivatalosan bejegyzett gyémánt- és opálbánya égisze alatt Hong Kongtól Párizsig sikeresen értékesítette. Az üzlet mindaddig remekül virágzott, míg a közelmúltban el nem követett egy taktikai tévedést. Közjegyzői bejegyzéssel bizományba átvett négy sydneyi gyémántkereskedőtől értékesítésre háromszáz karátnyi gyémántot. Hong Kongban el is adta a drágaköveket, csak éppen megbízóinak nem számolt el velük. Egy ideig Kaliforniában lapult, de miután az Interpol érdeklődni kezdett utána, jobbnak látta működését Európába áttenni. Természetesen magával hozta személyi titkárát, Bana Jánost is.

Bana nemhiába volt hajdani eminens tanulója a soproni erdészeti egyetemnek. Műszaki érzéke az albertai őserdő után is megmaradt. Sőt, Kelly szellemesen tovább fejlesztette titkára technikai hajlandóságait. Ez a fejlődés olyan mértékűvé vált, hogy Bana már egyedül, társak nélkül is megkísérelhette a kanadai bank letéti trezorjának kinyitását. Ez volt az első nagyobb vállalkozása. Pechjére, keresztezte az egyik fotócella sugarát, s ez majdnem a vesztét okozta. Az utolsó pillanatban sikerült neki a riasztott őrség orra elől meglógni. De mert a jó pap holtig tanul, Kelly, aki bizonyos szerényebb tőkékkel beszállt már egy-két filmprodukcióba is, összehozta elektromérnökökkel, akik Banát kellően kioktatták.

A nyár elején jöttek el Amerikából. Párizst szemelték ki működésük központjául, és bár Kelly, némi ügyeskedéssel tranzitútlevelet szerzett, a Párizsban körülöttük ólálkodni kezdő gyanús személyek miatt jobbnak látták az óhazába visszatérni. Annál is inkább, mert Kelly egy évvel korábban már tapasztalta, milyen bizalommal fogadják Magyarországon a nyugatról hazalátogató hajdani magyarokat.

A bécsi rablás Bana ötlete volt. Olyannyira rabja lett a drágaköveknek, hogy ahol a kirakatban eredeti ékkövet fedezett

fel, ellenállhatatlan vágy támadt benne annak megszerzésére. Kelly már korábban rájött, hogy a technika fejlődésével s az elhárító berendezések tökéletesedésével egyre kockázatosabb a drágaköveknek már csiszolt formában történő „kibányászása”. Ezért íratta útlevelébe foglalkozásként a filmproducer szakmát. Balek a világ minden pontján található. És amióta a Lumiére fivérek felfedezték a mozit, azóta minden országban, minden korosztályban tízezrével akadnak, akik boldogan fizetnek, ha a világot meghódító vásznat megcsillantják előttük.

Így ültek Budapesten az éjszakai revübár asztalánál, ahol Kellyre, mint gazdag amerikaira emlékezett a főpincér. A bécsi köveket azonban, legalább részben valahogy értékesíteni kellett. Ez a feladat Banára várt. Gondterhelten magyarázta főnökének:

– A Pénzverde megvenné az opálköveket és a gyémántokat is, de vámcédulát kér.

– Még mit nem! – háborgott Kelly.

– Tudhatod, hogy itt nincsenek magánékszerészek. A konzumban ugyan összeakadtam egy pasassal, aki feketén hajlandó lenne megvásárolni néhányat, de bagatell összeget kínált.

– Na és az Óra-Ékszer Vállalat? Olvastam az újságban, hogy ezek mindenféle arany- és gyémántholmit hajlandóak megvásárolni.

– Ott is vámcédulát kértek.

– Miért nem ígértél be valamelyik főnöknek néhány ezrest?

– Te is tudod, hogy ezekkel a kövekkel nem nagyon ugrálhatunk.

– Harmincezer dollárt érnek.

– Igen. De Hong Kongtól Bécsig az Interpol keresi őket.

– A vörösök nem tagjai az Interpolnak.

– A fene se tudja! Attól még összedolgozhatnak.

– Még szerencse, hogy az a három ausztrál pasas, aki az opált ránk bízta, nem is álmodik róla, hogy Budapesten vagyok. A világ összes hekusa se találja meg Kelei Tivadart, illetve mister Kellyt, aki annak idején Sydneyből Kaliforniába távozott.

Bana megérintette Kelly karját, és a pódium felé intett. A tánckörben fiatal nő jelent meg a reflektorfényben. Kelly monoklit csíptetett bal szemére.

– Ehhez mit szólsz? – suttogta Bana.

– Nem rossz áru.

– Mallorcán annak a vén mórnak el is adhatnánk.

– Oké. Szerződtessük?

– Akár az egész tánckart.

– Kitűnő ötlet! Még dollárt se kell beváltanunk. Kauciót kérünk tőlük, fejenként ötezret. – S mert Kelly a tettek embere volt, ujjpattintással asztalukhoz hívta a főpincért. – Ki a kar vezetője?

– Tótavi úr.

– Itt a névjegyem. Szeretnék vele beszélni.

A főpincér meghajolt, és átvette a névjegyet. Távozása után Bana visszatért az előbbi témához.

– Mi legyen az ékszerekkel?

– Mondtam már, hogy csak akkor szerezheted meg, ha Budapestről elutaztunk.

– Kár. Pedig én már megszerveztem az akciót.

– Amíg én a szerződésekkel nem végeztem, szó sem lehet róla. Érted?

Bana kényszeredetten bólintott. De a legszívesebben elnevette volna magát. Főnöke az utóbbi időben kissé gyávának bizonyult. Szerencsére nem tudta, hogy ő már hónapokkal ezelőtt függetlenítette magát, és a saját szakállára is dolgozik. Ezért volt számára lényeges nagybátyja meglátogatása. Amiről Kelly nem tudott, egy doboz drágakövet és néhány ezer dollárt elrejtett a fűrészüzem feletti Tatár-szakadékban. A középső vízesésnél levő rejtekhelyet még diákkorában fedezte fel, s mostani látogatásakor felkereste a szakadékot, és közös értékeik egy részét a saját számára elrejtette.

Csupati azon az éjszakán a Főkapitányság 2-es udvarából nyíló, készenléti helyiségben tanyázott. Ügyeletes volt. Jó né-

hányszor irigykedve pillantott a szőnyegen heverő Kántorra. Kutyája nyugodtan aludt, de őt elkerülte az álom.

– Hogy neked milyen idegeid vannak – dörmögte többször is, és már elölről hátulra, hátulról előre ötször is végigolvasta az Esti Újság nagybetűit. Unatkozott.

Végre megvirradt. Szolgálata nyolckor telt volna le, de már hétkor olyan éhes volt, hogy alig tudta megállni, ki ne menjen a hátsó kapuval szemközti Közértbe, amelyről tudta, pontosan hétkor nyit. Hét és nyolc között kínosan vánszorgott a falióra mutatója. „Hogy ilyenkor ide a fene se jön” – fohászkodott egyre türelmetlenebbül, és percenként háromszor kikukkantott az udvarra, hogy legalább a garázsban ténykedő szerelő mozgását figyelje. De csak a zárt ajtók mögül hallatszott ki a kopácsolás. Fél nyolckor kitörő örömmel fogadta Sátorit. Az őrnagy csodálkozva nézett rá.

– Mi ütött beléd?

– Meg köll bolondulni.

Sátori már nem kérdezte, hogy mitől. Tudta. Az unalom.

Ekkor kinyílt a 3-as garázs ajtaja. Riadókocsi kanyarodott az ügyeleti helyiség elé.

– Megyünk valahová? – derült fel Csupati ábrázata.

– Hozd Kántort.

– Miért nem szóltál ide telefonon? Hagyod, hogy az embert ölje a tétlenség.

– Személyesen jöttem.

– Az más… Tyutyu, föl! – és fél kézzel kapta le az ajtó melletti szekrényre akasztott nyomozóhámot.

Nem mentek messzire. Négy háztömbbel odébb, a Váci utcai Ékszeráruház előtt szálltak ki az autóból. Az üzlet már kinyitott, holott a nyitási idő délelőtt tíz óra. Az áruházban Kuti hadnagy vezetésével a bűnügyi technikusok szorgoskodtak.

– Ez mi? – kérdezte Csupati futólag Sátoritól.

– Azt én is szeretném tudni. Remélem, a kollégák már találtak valami nyomot, ahonnan elindulhattok.

Kuti az egyik betört oldalú üvegvitrinhez irányította Csupatit, azzal, hogy onnan kíséreljék meg a szimatfelvételt.

Csupati már el is felejtette az unalmas éjszakát. Újra elemébe került. Igazított egyet friss alhadnagyi váll-lapján.

Kántor néhány szippantás után elindult. Levezette őket az alagsorba, amelynek ajtaja az üzlethez csatlakozó raktárszerű helyiségből nyílott. Végigment a hosszú folyosón. A sarokban mellső lábaival nekitámaszkodott a falnak, és egy besüllyesztett fadoboz keretét kezdte szimatolgatni.

– Hát ezért nem jelzett a riasztóberendezés! – legyezte meg Sátori, és utasította a technikusokat, hogy fényképezzék le és rögzítsék az ujjnyomokat.

Kántor gazdája újabb utasítására visszaindult a nyomon, és elért a kiindulási ponthoz. Itt tétován megállt, és fejét figyelmesen gazdájára fordította. Csupati sóhajtott.

– Azt hiszem, főnök, megállt a tudomány.

– Hogyhogy megállt?

– Nincs tovább.

– Próbáljátok meg újra.

Csupati két kézre Fogta Kántor Fejét, és a parkett fölött ide-oda mozgatta.

– Szimat, tyutyu. Keresd! – biztatta közben.

Némi kísérletezés után Kántor jelezte, hogy új nyomot talált. Lassan ballagott végig az üzletet az irodával összekötő átjárón, majd az udvarra nyíló kijárati ajtó előtt megállt. Az ajtó zárva volt. Sátori az üzletvezetőt rendelte oda. A hátsó ajtó kulcsa azonban nem került elő. Fél órába tellett, mire a riadóautó elhozta a raktárost és az üzletvezető-helyettest, mert a kis szekrény kettős kulcsra záródott.

Sátori bosszankodott, hiszen minden percért kár. Végül is szabaddá vált az út Kántor előtt. A kutya az udvaron keresztül az utcára vezette gazdáját. Határozottan kocogott a Régiposta utca kereszteződéséig, ahol balra, a Duna-part felé fordult. A korzó közepén magányosan álló Duna Szállónál azonban megtorpant. Hiába biztatta gazdája, a szagot elvesztette.

– Na, főnök, most már igazán vége.

Az őrnagy percekig töprengett.

– Na nem baj – szólalt meg végül, és tekintete tűnődve akadt

meg a szálló duplaüveges ajtaján.

Csupatit bántotta ez a könnyed lemondás. Úgy érezte, magyarázattal tartozik.

– A professzor nem tehet róla…

– Ki mondta, hogy a kutya hibája?

– Reggel már leseperték a járdát… Azóta itt már fene tudja hányan járkáltak…

– Tudom – mondta Sátori türelmetlenül.

Csupati sértődött képet vágott. A kudarcot nehezen tudta elviselni. Bántotta, hogy Kántor feladta a nyomot. Ilyenkor feleslegesnek érezte magát. Hozzászokott a sikerhez. Megszokta, hogy a nehéz helyzetekben mindig kutyája találjon rá a helyes megoldásra. Különösen nehezére esett ez Kántor ötödik aranyérme után.

– Kutikám, maga azonnal és teljes apparátussal végigjárja az éjszakai taxisokat. Mindenki érdekel, aki éjféltől reggel hatig ezen a sarkon taxiba szállt.

– Miért csak éjféltől? – kérdezte Kuti.

– Mert a szakértők szerint a riasztóberendezés vezetékét éjfél után vágták el. Az oxidációs vizsgálat pontosan kiderítette…

– Értettem – mondta Kuti, és a szálló melletti parkolóhelyen várakozó autójukhoz sietett.

– Nekem mi lesz a feladatom? – szólalt meg némi szünet után Káldi főhadnagy, mert Kuti távozása után Sátori sokáig hallgatott.

– Riasztja az ékszerbizományi felvevőhelyeket, a zálogházakat, az ARTEX, a Pénzverde és az Óra-Ékszer drágakő beváltóit. Az elrabolt ékszerek listáját és pontos leírását Szabó alhadnagytól kapja meg… Országos körözést rendelek el. Szigorítsák a határállomások kimenő vámvizsgálatait is.

– És velünk mi lesz? – kockáztatta meg a kérdést Káldi távozása után Csupati.

– Ti egyelőre itt sétálgattok a szálloda körül. Én pedig visszamegyek a központba.

Csupati csalódott ábrázattal tisztelgett.

– De nem elmozdulni. Csak semmi egyénieskedés – tette még hozzá Sátori, és faképnél hagyta őket. A szállodába sietett.

Véget ért már az idegenforgalmi évad. A portástól a bejelentő könyvet kérte… Egy pillantás a névjegyzékre és máris megállapíthatta, hogy a szálló forgalma alig kétharmados. Az első és második emelet luxuslakosztályai úgyszólván üresek voltak. A felsőbb emeleteket néhány csehszlovák és lengyel turistacsoport foglalta le. A nyugati országokból mindössze öt vendég bérelt szobát. Egy olasz kereskedő, aki pár nappal ezelőtt az egyik dunántúli állami gazdaságba utazott szarvasmarha-export ügyében. A portás szerint az idén már harmadszor járt Magyarországon.

Sátori felírta az adatokat. A két nyugatnémet vendég sem okozhat különösebb gondot. Bármikor elérhetők az egyik fővárosi nagyüzemnél, ahol a cégük szállította berendezések felszerelését irányítják…

– Ki ez a filmproducer? – kérdezte Sátori a portástól.

– Mister Kelly ama kevesek közé tartozik, akiknél nem számít a pénz… A titkárával van itt. Egy hete érkeztek.

– Ez a John Bana a titkára?

– Igen…

– Talán valami filmet forgatnak?

– Lehetséges, mert tegnap délután az egyik színházunk igazgatóját és rendezőjét fogadták a félemeleti kis tárgyalóban.

– Éjszaka itt tartózkodtak?

– Ezt sajnos nem tudom. Én reggel hatkor vettem át kollégámtól a szolgálatot… Pardon – mondta a portás, és a rekeszből egy cédulát vett ki. – Ha óhajt vele találkozni, ma délelőtt tízkor egy artistacsoportot fogad a hallban. A kollégám üzeni – mutatta a cédulát Sátorinak –, hogy mister Kelly tízre hatszemélyes hidegreggelit kér.

– Régen ismeri?

– Hogyne, kérem. Tavaly kétszer is járt nálunk. Nagyon jó vendég…

– És a cseh turisták?

– Ők nemrég érkeztek vissza autóbusszal. A szekszárdi szü-

reti bálon voltak… A lengyel csoport ma utazik Badacsonyba… Szolgálhatok még valamivel felügyelő úr?

– Egy kávéval, de ne szólítson felügyelőnek.

– Hanem?

– Mondjuk, újságírónak.

– Igenis, szerkesztő úr. Foglaljon helyet, a hallban, máris küldetem a kávét.

– Köszönöm – bólintott Sátori, és a recepció közelében álló üvegkalitkás telefonhoz ment.

A központi ügyeletet hívta.

– Az ékszerügyben leadták már a körözést?… Rendben. Kapcsoljon az ügyeletvezetőhöz…

„Van számodra valami vigasztaló” – kezdte az ügyeletvezető. „Most érkezett a bécsi szövetségi rendőrségtől az értesítés, hogy egy héttel ezelőtt háromszáz karátnyi drágakövet loptak el az egyik belvárosi ékszerész széfjéből.”

– Ezek is jó korán ébrednek fel.

„Úgy látszik, eddig nem tudták elképzelni, hogy esetleg felénk hozhatják a rablott értékeket…”

– Szép kis vigasz. De engem egyelőre jobban érdekel a félmilliós Váci utcai rablás… Egyéb?

„Nem hinném, hogy különösebben érdekes lenne, de tegnapról van még itt egy ügy… Az Interpol nemzetközi szélhámost köröz, aki Sydneyből még ez év áprilisában távozott. Néhány ottani gyémántkereskedőtől bizományi értékesítésre átvett százezer dollárt érő drágakövet. Az ügyet nyomban átadtuk az idegenforgalmi alosztálynak.”

– Hogy hívják a pasast?

„Várj csak… Megvan. Theodor Kelei. A fényképét is megküldték. Állítólag magyar származású…”

– Hogy mondtad? Kelly?

– Nem! Kelei… Betűzöm.

– Értettem. Nem kell… Ha a fiúk bármit jelentenének, a Duna Szálló halljában vagyok…

„Sok szerencsét!”

Sátori befejezte a telefonálást. A kávéja már az asztalon vár-

ta. Miközben kavargatta, feltűnt neki egy férfi, aki az abrakmélyedésben ült, és látszólag az újságba temetkezett. Valahonnan emlékezett az arcára, de sokkal jobban elfoglalták a gondolatai, hogysem az illető azonosításán töprengjen. Fél ára hosszat szürcsölgette kávéját, de semmi érdemlegeset se tudott kisütni.

Fizetett, s ahogy kilépett a szálló ajtaján, pár lépés után hátulról megszólította valaki.

– Őrnagy elvtárs! Egy pillanatra.

Sátori megfordult. A sarokban ülő idegen állt előtte.

– Parancsoljon – mondta Sátori.

– Deme László főhadnagy vagyok a pénzügyőrségtől. Már találkoztunk a tiszti klubban…

– Persze… Üdvözlöm. Talán a kolléga is az ékszerügyben?

– Nem egészen. Csak hallottam, amikor a portástól Theodor Kelly felől kérdezősködött.

– Ez csak amolyan rutinfeladat…

– Kelly személye a mi érdeklődésünket is felkeltette még tavaly. Feltűnő módon költekezett… Sport Volvo. Kirándulások. Nők…

– Nők? És mi ebben a feltűnő? – mosolyodott el Sátori. – Köztudott, hogy a dollárt nyugaton érdemes megkeresni és nálunk elkölteni. Ilyen jó árfolyama, azt hiszem, még Amerikában sincs.

– Na igen. Csakhogy a magát filmproducernek kiadó Kelly három hét alatt egyetlen dollárt se váltott át forintra, és óvatos becslésünk szerint legalább harmincezer forintot költött el. Most is költekezik. Már itt van egy hete, és még egy fia dollárt se váltott be.

– Ez már érdekes… – jegyezte meg Sátori. – Szélhámoskodik?

– Erre gyanakszunk mi is. Különböző művészekkel és színházi vezetőkkel tárgyal, akiknek külföldi turnét, elsősorban észak-amerikai szereplést kínál.

– És gondolja, hogy a művészek itt forintot adnak neki, cserében a kinti dollárért?

– Feltehetően devizakiajánlásról van szó…

– Segíthetek önöknek valamiben?

– Ha Kelly személye esetleg más ügy kapcsán érdekli önöket, nem ártana együttműködnünk.

– Engem, sajnos, egyelőre egy ékszerrablás érdekel.

– Mi már tavaly, sajnos már csak Kelly távozása után, felderítettük, hogy a Pénzverdének és az Óra-Ékszer Vállalat aranymíves üzemének több százezer forintot érő opál és gyémántkövet kínált eladásra. Mindkét helyen vámcédulát kértek tőle. Meg is ígérte, de azóta nem jelentkezett… Ellenben tegnapelőtt a Pénzverde becsüse jelentette, hogy John Bana nevű kanadai állampolgár ugyancsak nagyobb mennyiségű opált és egyéb drágakövet akart a pénzverdének eladni…

– Várjon csak! – szakította félbe a főhadnagy szavát Sátori. – John Bana? De hiszen az ennek a Kellynek a titkára.

– Igen. Ezt már mi is megállapítottuk… A gyanús az egészben az, hogy Bana arra hivatkozott, a kövek főnöke kaliforniai opálbányájából származnak és megígérte, hogy tegnap újból megjelenik a vámigazolással.

– És?

– Semmi. A pasas nem a Pénzverdénél, hanem a Váci utcai Gyémántház becsüsénél jelentkezett, de az szintén a vámhatósághoz utasította…

Sátori, mint a szélütött, hosszú másodpercekig mozdulatlanul meredt a nyomozóra.

– Megkapták az Interpol körözését?

– Igen. Még tegnap.

– Azt javaslom, hogy készítsünk közös operatív tervet. Kelei, Keily – mondta hangosan a két nevet.

– Mi megpróbáljuk tetten érni… Csak akkor tudjuk hitelt érdemlően bizonyítani. Ehhez az idegenforgalmi alosztály szigorúan ragaszkodik…

– Hát igen. Külföldi állampolgárral csínján kell bánni… Fél tízre visszajövök. Köszönöm az információt.

De mielőtt távozhatott volna, Csupati, aki az autóparkoló Duna felőli végéből megpillantotta főnökét, utolérte.

– Főnök…

– Mit kiabálsz?

– Csak kérdezni akartam…

– Ismerkedjenek meg – Sátori bemutatta Demének az alhadnagyot és Kántort. Röviden elmagyarázta a pénzügyőr tisztnek, hogy munkatársa a kutyájával a szálló közelében tartózkodik, s ha véletlenül szükség lenne rá, kérheti a segítségét.

Sátori pontosan fél tízkor ért vissza a szállóba. Meglepődött, mert a pénzügyőr nyomozót nem látta a hallban. Kérdő pillantására a portás fontoskodva kacsintgatott feléje. Amikor a recepció pultjához ért, a portás lázas ténykedést mímelt. Számlákat, leveleket rakosgatott a vendégek rekeszeibe, és közben odasúgta Sátorinak.

– A szerkesztő urat a kis étteremben várják. A hallból balra…

– Köszönöm… Feltűnés nélkül próbálja kiemelni a 217-es rekeszből azt a táviratot… – és Sátori a szemével intett. A portás tétova mozdulattal körülnézett, majd gyorsan a rekeszbe nyúlt, és az összehajtogatott táviratot Sátori elé tette. A táviratban mindössze néhány szavas üzenet volt, magyarul. „A bánya beomlott stop nagy vevő érdeklődött stop a maradékot milánóban eladni stop én is jövök stop penny” A táviratot Los Angelesben adták fel.

Sátori biccentett a portásnak, és a táviratot zsebre vágta.

– De… izé…

– Maga semmiről se tud! Világos?

– Igenis.

Sátori a halltól függönnyel elválasztott kis étterem egyik középső asztalánál a pénzügyőr főhadnagyot találta. Előtte két üveg drágább sör.

– Látom, nem tétlenkedett – jegyezte meg tréfásan Sátori, és engesztelően hozzátette. – Hoztam magának egy táviratot.

– Ez igen – nyugtázta elismeréssel a főhadnagy. – A kaliforniai opálbánya, és Penny… Hogyan jutott hozzá?

– Egyszerűen. Kivettem a recepció rekeszéből. De maga miért nem a hallban várakozik?

– Kelly úr változtatott a helyszínen. Ide kérette a reggelit és

mindazokat, akik találkozni akarnak vele.

Lármás társaság lépett a terembe. Négy csinos fiatal nő és egy ötven év körüli lomha mozgású, elegánsan öltözött férfi. Sátori felismerte. Az éjszakai életben Medvének becézték. Unterman volt a Budapest Bár egyik együttesében.

A főhadnagy Sátorinak is töltött a sörből.

Pontban tízkor vállas, középkorú férfi jelent meg. Haja egybenőtt barkójával és egészen a tarkóig ért. Fordított v betűre emlékeztető dús bajusza, vastag szemöldöke három részre osztotta ovális arcát. Széles gallérú apacsingének kihajtott csücskei majdnem válláig értek. Nyakát tarka mintás selyemkendő takarta.

A hippi külsejű férfi láttán Medve felugrott. A lányok is abbahagyták a vihorászást. Medve udvariasan, szinte már szolgai módon hajlongott.

– Mély tiszteletem, mister Kelly.

Kelly egy világfi hanyagságával fogadta az üdvözlést, mint aki már annyira megszokta az effajta alázatot, hogy bele is unt. Látszólag közömbösen biccentett a hölgyeknek, majd odaintette a pincért, és leült.

– Nos? – nézett szúrósan Medvére.

– A szerződés, amit említeni tetszett…

– Ó, yes, yes… Részemről oké.

– A lányokkal közösen úgy döntöttünk, hogy elfogadjuk.

– Örülök… De van néhány feltételem. Nekem garancia kell, hogy maguk december ötödikén a bécsi Rilke platzon levő Hotel Stadt Triestben jelentkeznek, mert hetedikén már Tirolban forgatom új filmem téli jeleneteit. Én nem várhatok. Ez érthető…

– Természetesen, mister Kelly. Ott leszünk.

– Nekem, mint már említettem, erre garancia kell.

– Mennyi lenne az?

– Csekélység, de nekem mégis garancia… Ugye öten jelentkeznek… Ötször öt, az huszonötezer. Természetesen, mint azt már az éjjel is említettem, ezt az összeget Bécsbe érkezésükkor dollárban visszakapják…

– És a gázsi?

– A szólista kisasszonynak napi száz, a többi hölgynek és önnek napi ötven dollár…

– Azt hiszem, elfogadható…

– Még hogy elfogadható? Kacagnom kell. Ez szinte már sztárgázsi… A garanciát elhozták?

– Igen… Egy pillanat. Mi csak húszezerre számítottunk.

– Nem lényeges. A hátralékot még ma elhozhatja…

Medve belső zsebéből papírba göngyölt köteget húzott elő, és átnyújtotta Kellynek.

– Parancsoljon.

– Oké – Kelly unott mozdulattal farmernadrágja zsebébe gyűrte a köteget. Egyúttal egy összehajtogatott papírt vett elő.

– Itt a szerződés… A titkárom a hiteles magyar fordítást is elkészítette… Tessék aláírni… Ez pedig az elismervényem. A hivatalosnál magasabb árfolyamon számítom át a forintot. Egy a harminchoz… Oké?

– Ó kérem, mi megbízunk önben…

– Az üzlet üzlet… Tessék a csekk. Hétszáznegyven dollár… Megérkezésük napján a Bayer Bank bécsi fiókjánál a Kärtner Strassén beválthatják…

– Igazán nagylelkű hozzánk, mister Kelly… Na, kislányok, mit szóltok az úrhoz? Ilyen főnökötök még úgysem volt – és Medve zsebre vágta a csekket…

– Akkor mindenben megegyeztünk… Viszontlátásra – és Kelly felállt. Két pincér betolt egy zsúrkocsit.

– Mister Kelly, a reggeli – jelenti az egyik.

– A vendégeim majd elfogyasztják… Nekünk más dolgunk van. Nem igaz, kisasszony? – kérdezte nyomatékkal a szólótáncosnőtől.

Medve elég feltűnően oldalba bökte a lányt. – Rajta, Rozita.

– De… Hogyne – és a táncosnő felkelt az asztaltól. Megadóan követte Kellyt.

Sátori megvárta, míg Medve végez a hideg sülttel. Ekkor Demével együtt felálltak. Sátori az artistához lépett. Meglepve, örömmel szólította meg.

– Nézd csak 1 Ha nem tévedek, ön a Medve a négy pillangóval.

– Nem téved…

– Hát ez óriási. Erre inni kell.

– Ön kicsoda? – pislogott gyanakvóan az artista.

– Hát nem ismer meg? Az Esti Hírek munkatársa vagyok. Én írtam magukról tavaly… Ha jól hallottam, valami üzlet? – és hangját bizalmasan lehalkította.

– Olyasmi… – válaszolt kényszeredetten Medve.

– Szeretnék magával négyszemközt beszélni… – és Sátori a mellette álló főhadnagyra mutatott. – A kollégám…

– Ihatnánk erre a meglepetésre egy konyakot a hallban.

– Na jöjjön, öregfiú.

Az artista vonakodva állt fel. Sátori széles mozdulattal belekarolt, és szinte kisodorta az étteremből.

– Gratulálok…

– Na igen… – bátorodott neki Medve. – Végre megmutathatjuk, hogy mit tudunk. Mister Kelly nagyvonalú producer, aki értékeli a tudást…

– Főleg Rozita tudását – kacsintott Medvére cinkosan Sátori.

– És ahogy félfüllel hallottam, szereti a pontosságot.

– Hogy érti ezt? – kérdezte Medve, és igyekezett kihúzni karját Sátori szorításából.

– Nem lényeges – mondta Sátori. – De láthatnánk azt a szerződést?

– Az nem újságba való.

– Pontosan azért. Csak úgy kíváncsiságból.

– Semmi közük hozzá. Hagyjanak engem békén…

– Nem zűrözünk, Medve. Csak semmi feltűnés, semmi botrány. Szépen velünk jön…

– De…

– Mondtam, hogy a saját érdekében ne lármázzék.

Még közelről is barátoknak nézhette volna őket a gyanútlan szemlélő, ahogy egymásba karolva hármasban kiléptek a szálló ajtaján.

Egy óra múlva Kelly is a rendőrségen volt. Bana, az állítólagos személyi titkár és a sport Volvo azonban eltűnt. Kelly állította, hogy az autó nemrég még a szálloda előtt parkolt. Szobája ablakából lenézett, és látta kocsiját. Amikor a táncosnővel visszamentek az étterembe, ott csak Rozita kolléganőit találták, akik elmondták, hogy Medve már vagy egy órája elment két újságíróval, és nem tudják, mi van vele. Kelly erre elbúcsúzott a hölgyektől. Felsietett szállodai szobájába. Összekapkodta értékesebb holmijait, ami a vadásztáskába belefért, és bőröndjeit hátrahagyva a kocsijához igyekezett. A parkoló előtt állította meg Deme főhadnagy, aki nyomban elvette tőle a vadásztáskát… Deme jól számított. A fehérneműk alatt karátmérleg és harmincnyolc darab különböző méretű drágakő rejtőzött.

Sátori azonnal elrendelte a Volvo körözését, Kelly cinkosa minden bizonnyal megláthatta őket a hallban vagy az étteremben, és gyanút fogott… Hogy hova mehetett? Erre csak Kellytől kaphat választ. A nagyvonalú filmproducer azonban makacsul kitért a társára vonatkozó kérdések elől, és egyre csak azt hajtogatta, hogy a kanadai erdőmérnököt Párizsban ismerte meg. Csak azért barátkozott vele össze, mert Bana is Magyarországra akart utazni.

Kedve csak akkor derült kissé naposabbra, amikor Káldi jelentette, hogy előállította az Óra-Ékszer vállalat egyik villanyszerelőjét, aki három nappal ezelőtt egy külföldi férfi társaságában annyira lerészegedett a Pipacs Bárban, hogy botrányos viselkedése miatt a kerületi készültség a detoxikálóba szállíttatta… Káldi szerint a villanyszerelő ismeri a fontosabb ékszerüzletek riasztóberendezéseinek elhelyezését és működési elvét. De a külföldire, aki leitatta, nem emlékszik.

Kuti is végzett a taxisokkal. Nemcsak a sofőröket, de utasaik nagy részét is felkutatta. Eredménytelenül…

„Kántor mégis a szállodáig vezetett”, morfondírozott Sátori. Mégsem jutott ötről a hatra, amíg a bécsi rendőrségtől a nyolc nappal korábbi rabláskor eltűnt ékkövek pontos leírása meg nem érkezett.

Az eredmény Sátorit is meglepte. Felvillanyozódva vette át Demétől Kelly kihallgatását.

– Mit keresett ön november tizenharmadikán nulla óra kettőkor a bécsi Stephanskirche közelében?

Kelly elsápadt.

– A Króne és Társa gyémántjai is a maga opálbányájából valók?… Azt hiszem, értesítenünk kell Kelei úr családját Sydneyben, hogy hosszabb időre nélkülözni kényszerülnek az ön társaságát…

– Kérem…

– Elég a hazugságból… vagy talán Pennyt értesítsük Kaliforniában?

– Felügyelő úr, én nem törtem be Bécsben…

– Talán bizományba vette át a drágaköveket, mint Sydneyben…

– Azok gengszterek. Előlük kellett Kaliforniába menekülnöm… Az kérem egy maffia… Bécsben nem én törtem be. Engem Bana rendelt a Piroschka étterem elé… Csak őt vártam.

– Bana… John, vagyis Bana János, az állítólagos erdőmérnök. Akárcsak Theodor Kelly, illetve Kelei Tivadar ugyancsak állítólagos filmproducer… Hol van Bana?! – kiáltott váratlanul Kellyre.

– Nem tudom.

– Az Interpolnak majd megmondja. Szívesen találkoznának magával…

– Csak azt ne. Ausztráliának ne adjanak ki… Könyörgök. Mindent elmondok, csak Ausztráliának ne adjanak ki. Ott engem emiatt a pár koszos gyémánt miatt villamosszékbe ültetnek…

– Mondja meg, hol lehet Bana?

– Talán a nagybácsijához ment a tölösi fűrészüzembe… Szentendre fölött van a Pilisben…

Sátori átment a szomszéd irodába kollégájához.

– A magáé. De még nekünk is szükségünk lesz rá. Próbálja addig is részletesen felderíteni Kelei úr múltját. Hátha akad neki más elszámolnivalója is.

A csoportból Káldi maradt a központban. A többiek, köztük Csupati és Kántor tíz perc múlva két URH-s riadókocsival a Dunakanyar felé robogtak.

Bana a Volvóval egyenesen a tölösi házhoz hajtott. A menekülési ösztön akkor hatalmasodott el benne, amikor délelőtt tizenegy óra körül visszatért a szállóba, és a hallban, két ismeretlen férfi között meglátta a szállóból távozó artistát. Már nem ment fel közös szobájukba Kellyhez, hanem egy darabig a szálló körül sétálgatott. Sokáig az autót se merte megközelíteni. Feltűnt neki a parkoló és a bejárat között sétálgató kutyás rendőr. Kivárta az alkalmas pillanatot, s amikor senki sem látta, az autóba vágta magát.

Szentendréig meg sem állt. Ott tankolt… Amikor a hegységbe vezető útra rákanyarodott, kezdett megnyugodni. Terve az volt, hogy a nagybátyjánál megőrzésre hátrahagyott közös ékszereket és a sziklaüregben elrejtett „közös szerzeményt” magához veszi, és amilyen gyorsan csak lehet, Jugoszlávia felé elhagyja az országot.

A tölösi ház verandájának ajtaja tárva-nyitva volt.

– Kari bácsi – szólt be halkan Bana.

Válasz nem jött. – Hol lehetnek? – tűnődött. A hátsó udvar felé kémlelt, de mozgást ott se látott. Benyitott a nappaliba. Legelőször a tárt szárnyú szekrényen akadt meg tekintete. A következő pillanatban felfedezte a szőnyegen fekvő férfit.

– Kari bácsi – motyogta rémülten.

Az íróasztalhoz ugrott. A fiókok a padlón hevertek. A szobában mindent felforgattak. Közelebb hajolt nagybátyjához. A telepvezető teste körül vértócsa sötétlett. Már nem lélegzett.

– Megölték – suttogta Bana, és iszonyodva kirohant a szobából. Első gondolata a rendőrség volt. Rablógyilkosság történt, a jelek erre mutattak, a rendőrség minden pillanatban itt lehet. Menekülnie kell. Az itthagyott ékszereket az ismeretlen rabló magával vitte. Remélhetőleg a tó fölött levő sziklahasadék egyik üregében elrejtett gyémántjai és pénze megmaradtak,

azt legalább magához veszi. Negyven perc időveszteség. Az autót itt kell hagynia. S ha addig felfedezik a gyilkosságot? Mindegy, meg kell kockáztatnia…

Megpróbálta logikusan végiggondolni a helyzetét… A bejárati ajtó kulcsa a zárban volt. Gyorsan ráfordította, és zsebre vágta.

A rejtekhely nincs messze. Itt pedig minden csendes. A munkások már hazamentek.

Bana elsietett az erdő felé.

Alig hagyta el az udvart, a kerítés mögötti bokrok közül óvatosan felemelkedett Dóra. Vállán vadászfegyver lógott.

– Gyertek gyorsan. Itt hagyta az autót.

Az ösvényen csakhamar megjelent Lapincs is. Ica, a házvezetőnő, kissé lemaradt mögöttük.

Dóra megrántotta az autó ajtaját.

– Bezárta – sziszegte dühösen. – Gyerünk utána… Ica, te visszamész a bokrok közé, és nem mozdulsz…

– Itt hagytok – kérdezte riadtan a nő.

– Őrizd a táskát. Mi elszedjük a fiatalúrtól az indítókulcsot. Autóval percek alatt Dömös alatt lehetünk. Gyalog legalább három óra…

– Siessetek…

A két férfi eltűnt az ösvényen, Ica pedig a kerítés mellett kezdődő erdő bokrai közé vette be magát.

A rendőrségi riadóautó csikorogva fékezett a vadászház előtt. – Utolértük! – csillant fel a Volvo láttán Sátori szeme.

Felrohant a lépcsőn. Az ajtó azonban zárva volt.

– Kinyitni – dörömbölt az ajtón.

Senki sem válaszolt.

Szabó alhadnagy, a bűnügyi technikus, nyomban segítségére sietett, és könnyedén kinyitotta az egyszerű zárat. Sátori mindenre számított, csak arra nem, hogy a bezárt házban egy meggyilkolt embert talál. Hamarosan megállapította, hogy az áldozat Bálint Károly fűrészüzemi telepvezetővel, Bana nagybáty-

jával azonos. A fordulat kissé összekuszálta az eddig kialakult logikai összefüggéseket. Az udvaron álló Volvo minden kétséget kizáróan Kelly autója. A kocsival csak Bana érkezhetett ide… De hova tűnt?

Csupati az éjjeliőrrel tért vissza.

– Semmit se hallott abból, ami itt történt?

– Én semmit. De talán Ica többet tud.

Ica, az öreg házvezetőnője, azonban nem volt sehol.

– Lehet, hogy lement az autóbusszal?

– Nem ment le. Láttam volna. Ott voltam a busz indulásánál.

Kelly szerint a bécsi ékszerrablás Bana műve volt. A körözött drágakövek egy részét mégis Kellynél találták meg… Bana viszont megszökött Kelly kocsijával. A nagybátyjához akart menekülni. De miért ölte volna meg őt?

Az éjjeliőr szerint a dolgozókat az erdészet autóbusza szállítja ide a tíz kilométerre levő Szentlélekről, és negyed háromkor visszaviszi. Az izbégi elágazás tizenkét kilométer… Mindkét hely két és fél, három óra járásnyira van.

Sátori úgy döntött, hogy Bana nyomán próbál továbbmenni.

– Tibi – szólította Csupatit –, nyissátok ki az autót, és az ülésről vegyetek szimatot.

Kántor hamarosan nyomra bukkant. Az autókból előkerültek a lámpák. A két kísérő rendőr nyakába akasztotta a géppisztolyt. A csoport útnak indult.

Kántort az orra vezette a széles erdei ösvényre, amely a telepet megkerülő kövesútra lejtett. Erősen szürkült. A farkasvakság órája volt ez. A tárgyakat ilyenkor csak homályosan látta: a körvonalak elmosódtak. Farkas ősei az esti és hajnali szürkületben sosem indultak vadászni. Féltek a szürkülettől, inkább kivárták az éjszakát vagy a kelő holdat.

Elhagyták a tóvá duzzasztott hegyi patak völgyét. Keresztezték az országutat, és egy szekércsapáson újból felfelé haladtak. A homályból szeszélyes árnyalakok bukkantak eléjük.

Kántor megtorpant. Halk morrantással figyelmeztette gazdáját, arra a szokatlan valamire, amit még csak ő észlelt.

A csoport csatárláncba húzódott szét.

– Keresd – biztatta Csupati halkan a kutyáját.

Az agyagos, köves talajon női cipő nyomát fedezték fel.

– Egészen frissnek látszik – állapította meg Csupati.

Hirtelen női sikoly hallatszott. Kántor a bokrok közül egy halálra rémült nőt terelt az útra.

– Maga kicsoda?

A nő zokogni kezdett.

– Nem hallotta?

– Kecskés… I… lona vagyok…

– Maga az Ica?

A nő erre még keservesebb sírásba fogott.

– Hol vannak a többiek? – kérdezte Sátori.

– Bana úr után mentek. Arra! – mutatott a nő a sziklák irányába. – Engem meg itt hagytak…

Az agyagos erdei talajon helyenként szemmel is látható cipőnyomok mélyedtek a földbe. Kántor most ezeket követte. Egy kanyar után tisztás tárult eléjük. Kántor felhorkant.

A tisztást meredek sziklafal zárta el. Jobbról a Pogányszakadék katlanja feketéllett. A sziklafal aljában mészégető boksák sorakoztak.

A vízmosta csapáson egyre nagyobb kődarabok nehezítették az előrehaladást. Az út lefelé lejtett. Sátori gondterhelten méregette az egyre magasodó sziklafalat. A szürkület nyomasztóan nehezedett rájuk.

Az utat újból magányosan álló mészkőszirtek szegélyezték. A kutya húzása erősödött. Csupati halkan figyelmeztette társait.

– Személy a közelben…

Kántor, miután a póráztól megszabadult, a gazdira nézett.

– Keresd – biztatta halkan Csupati.

Ment ő biztatás nélkül is. Hiszen a félúton váltott nyom már nem is meleg volt, hanem „forró”.

A nyom a középső kőtömbhöz vezetett. Az ellenszenves szag egyre erősödött. Kántor megsejtette, hogy zsákmánya a négy-öt méter magas sziklatönk tetején lapul. Egy pillanatra visszafordult. Látta a tisztás közepe felé tartó gazdi homályos

alakját.

Figyelmeztetni akarta, de feje fölött gyanús neszek percegtek. Megszaporázta a lépteit.

A farkasvakság oszlóban volt. Lassan kitisztult szeméből a homály, és ahogy a kőtömb oldalán felfelé kapaszkodott, megpillantotta a hason fekvő emberárnyat. És még valamit, a hosszú fekete csövet… Ideges lett. Átugrott egy hasadékot. Éles fájdalom hasított a gerincébe. Egy másodpercre bénán megtorpant. Kínjában fel is üvöltene, de fogait kétségbeesett akarással szorította össze.

Óvatosan, bal hátsójára kissé sántikálva küzdötte magát egyre feljebb, lapuló ellenfeléhez. A tetőn támadásra alkalmas ugróhelyet keresett, amikor közvetlen közelből csattant fülébe a ravasz kattanása.

Kántor ismerte a fegyverek zaját. Azt is tudta, hogyan kell lefegyvereznie a támadókat. Hason csúszva kúszott előre, bár e mozgás fájdalmasabb volt, mintha négy lábon állva támadna.

Váratlanul bukkant eléje a lapuló ember. A hosszú csövű puska lefelé irányult, egyenesen oda, ahol a szikla alján Csupati várakozott.

Kántor nem tétovázott. Fektéből ugrott, hogy a lövésre emelt kezet csuklóban elkapja. A gerincébe nyilalló fájdalom azonban majdnem földre terítette, és Kántor – életében először – elvétette az ugrást.

– Ne lőjön! – kiáltott fel kétségbeesetten Csupati, aki ebben a percben fedezte fel a sziklacsúcson felemelkedő emberi alakot.

A lövés a kiáltással egy időben dördült el. A hegyek visszhangozva dörgéssé fokozták a durranást. Kántor gazdáját védve kétségbeesett elszánással vetette magát a puskacső elé.

Még hallotta a gazdi hangját. Szeme előtt látta a felvillanó torkolattüzet. Érezte, miként vág a mellébe a szörnyű ütés. Azután már nem volt többé semmi. Teste – ágak recsegése-ropogása közben zuhant a keskeny szorosba.

Az őrület elborította Csupati agyát. Ordítozva, semmivel sem törődve rohant az alacsony sziklacsúcsra. A megrémült

Dórának nem volt ideje lőni.

– Aljas gazember! Gyilkos!

Csupati ököllel támadt rá, majd amikor Dóra a földre zuhant, rugdosni kezdte a bandität.

Hárman is alig tudták megfékezni. Dühöngése csak akkor csillapult, amikor végre felfogta Sátori szavainak az értelmét, hogy a bosszúnál is fontosabb Kántor életének megmentése.

A golyó a mellkast érte. De Kántor szíve még dobogott…

Sátori segíteni akart a kötözésben, de Csupati nem hagyta.

A torkából feltörő sírás nem is emberi hang volt… Sátori döbbenten figyelte a mozdulatlan kutyát és a farkas módra vonító embert… Elszoruló szívvel hívta harcálláspontjukat…

Az erdei csapáson hamarosan felvillantak a riadóautó fényszórói. Az orvos vérzéscsillapító injekciót adott Kántornak.

– Azonnal a kórházba – mondta.

Csupati felnyalábolta hű bajtársát, és beszállt az autóba. Kántor ernyedten nyúlt el az ölében. A riadóautó szirénája csakhamar a fővárosba vezető országúton vijjogott.

Sátori nehéz szívvel nézett utánuk.

A boksák előtt egymáshoz bilincselve várakozott a két férfi és a Kántor fogta nő… Táskájukból több ezer dollár és a Gyémántházból elrabolt drágakövek is előkerültek. Hamarosan megtalálták a patakmeder szélén, a hátulról lelőtt Bana holttestét is, akit az ékszerek rejtekhelye előtt ölt meg Dóra golyója. Sátori örülhetett a gyors sikernek, hiszen alig tizennyolc órával a betörés után már vissza is szerezte a drágaköveket… És elfogta a rablót, és annak gyilkosait. De milyen áron?

Kántor még élt, amikor gazdája felrohant vele az ambulanciára. De mire a műtőasztalra fektették, már kiszenvedett. Csupati évek múlva is azt állította, hogy panaszos sóhajaira Kántor utoljára még megmozdította a fejét, és elhomályosuló szemeivel rátekintett.

Az állatorvos vigasztalóan Csupati vállára tette a kezét:

– Nyugodjon meg, alhadnagy elvtárs! Hiszen nem volt már

fiatal… majd nevel magának helyette másikat.

– Másikat – emelte fel könnyáztatta arcát Csupati. – Nincs másik. Ilyen nincs több. Soha, soha többé nem lesz kutyám…

A Garay téri piacon a kofa nem győzött csodálkozni. – Száz szálat? És mind piros legyen. Annyi piros rózsám nincsen.

– Akkor vegye meg a többiektől – morogta Csupati.

Az elárusító nem mert ellenkezni a rendőrrel. Hamarosan egész kis csődület támadt körülöttük. A kofák egy jókora kosárba dobálták a friss, piros virágokat.

– A kosarat is számolja hozzá – mondta Csupati, amikor elkészültek.

Az Állatorvosi Főiskola portása jól megnézte a zömök termetű rendőr alhadnagyot, aki egy kosár piros rózsával haladt el fülkéje előtt. De mert a portás sok éve teljesített itt szolgálatot, és sok hóbortot látott, nem csodálkozott.

Kántor még a boxában feküdt egy kopott pokróccal letakartan. A sötét, levegőtlen helyiséget percek alatt betöltötte a rózsák illata.

Csupati nagy lapátkezeivel esetlenül rakosgatta a virágokat. Így talált rá Sátori.

– Tibor – kérdezte –, mit csinálsz?

Csupati dacosan szembefordult vele:

– Azt akarom, hogy a rózsáimmal együtt temessék el.

Sátori megrázta a fejét.

– Nem lesz temetés.

Csupati megdöbbenve meredt barátjára.

– Nem kaparjuk a föld alá – folytatta Sátori. – A főkapitány úgy rendelkezett, hogy Kántor porhüvelye épségben maradjon. Kitömik a bűnügyi múzeum számára.

– Kitömik?

– Igen. Ott fog állni a múzeumban, és az emberek majd meglátogatják. És mindenki tudni fogja, hogy ő volt Kántor, Kofa és Kormos fia, Csupati hű társa, minden idők legkiválóbb szimata.

FELELŐS KIADÓ A ZRÍNYI KATONAI KIADÓ PARANCSNOKA
FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH GABRIELLA
MŰSZAKI SZERKESZTŐ: MOHR GYULA
MŰSZAKI VEZETŐ: DARVAS ISTVÁN
KÉSZÜLT AZ MSZ 5602-67 SZABVÁNY SZERINT
PÉLDÁNYSZÁM: 80 000. TERJEDELEM: 22 A/5 ÍV
36 (215) Zi 335-h-7274

KÉSZÜLT A ZRÍNYI NYOMDÁBAN (72.0631/1-2551) ZIRKON 66-OS GÉPEN
OFSZET ROTÁCIÓS ELJÁRÁSSAL. AZ MSZ 5602-67 SZABVÁNY SZERINT
FELELŐS VEZETŐ: BOLGÁR IMRE VEZÉRIGAZGATÓ